

۱۹

نگارنده
جعفر سلطان القرائی
تبریز ۱۳۴۵ قمری

ذکر بسم الله الرحمن الرحیم — خامه‌سنه تبرکی‌دور ای حکیم
هر کمک بولدا ایسی توفیق اولا — هر نه سوز کیم سویلیه تحقیق اولا
چونکه توفیق اوله یره هم طریق — در معنی یه قولاغ دوت ای رفیق
عندلیبم نغمه‌لر ساز ایدایم — طوطیم شکر سوز آغاز ایدایم
سوزده بایم سوز نه رسمه شویله نغز — کیم روان اوندن سطر اوله نغز
یازیم بر نقش کیم نقاش چین — گورسه آنی قیله یوز مین آفرین
بر گلستان دوزایم من شوقیله — کیم آنی رضوان تماشاگه قیله
روح قدسم سویلیه اوریم نفس — کیم آنکا عیسی ایده جاندن هوس
سوزده شویله نظم ایدیم در یتیم — کانی گردون بند ایده لیحور العین
جادولغده هر نفس کافسون قلیم — سحرنی بابل لبودن افزون قلیم
چنگ کرمی پرده‌ده ساز ایدایم — کیم انکا داودی دمساز ایدیم

سوزده ایدیم ید بیضا عیان — کیم دیره موسی عصاسند فشان
دردمندم یازم شویله که عود — تویله شویله ناله ایدر ستم که عود
دردمنه تک ناله‌سی دلکش اولور — اوده یانمیش دمی ناخوش اولور
عود یاندوغیچون اولدی خوش نفس — شویله کا یدر جان دل انکا هوس
یاندوغی ایچون نی اولدی خوشنوا — صانمه آنک ناله‌سی باد سوا
جان ایچیدن اولدی سوزدم بونه بس — شویله کیم مجمرده اولسم خوش نفس
آنک ایچون خوش نفس اولدیم — کالدوی مجمر کیمی ایچیدن اودیم
سوز اولور سوزی معمور ایلین — یاردو شمعی یاخوب نور ایلین

شمعه دیدی بر گیجه پروانه من — عاشق و معشوقه وصلنده بسن
یار ایلیه اولمش ایسک شویله که تو — من یانارکن آیدن اولمش سوده دور
شمع دیر عاشق تمنم کیم هر گیجه — صبح اولنجه یازم اوجدن اوجه
سنی هر شعله قچورر شویله خام — دور دوررم من اوش یاخلیجه بتمام
آنکا ایردیم دیردو که من منی — سن سنی ویرسن بولامزسن آنی
من بقا ویروب بقانی المشم — رشته‌سینی جاننک اوده تالمشم

شمع داخی مجمره دیدی که من / یانرم عشق آتشنه سوزیله که سن
کوزی یاشلو ایچی یاشلو اولمشم / هرکیجه اوده ایچره یانه قالمشم
منده انکین آیت نور دوخان / غنچه سنکا میل ایدر پیوسته جان
من داخی اوده یانارام شمعه بن / یوخسه ور سنده بوسنده کی سوزش
نه قوخو ایرشتی جانانه دن سنکا / کیم کوکل لر میل ایدر جانیدن اکا
انکیچون کتک آرادن دور سبب / کاول قوخو سنکا ویرلدی عجب

دیدی مجمر دیشره دن یاخر غنی / ایچره دن یاخر اوس کورکل منی
یعنی دیشره یانکه دن یاخر بو بار / هم سنون الکنده پرسر رشته دار
منکا مندن قالمدو چون براثر / بیله اولدوم خوش نفس ای پرهنر
وارلقکدن نیجه کیم سررشته وار / صانمه کیم سنی قبول ایلیه یار
تا که سندن سن فنا اولمایه سن / شمع تک آندن بقا بولمایه سن
وارلقکی یاخ که خوش دم اوله سن / کندویکی تیور که یاری بوله سن
دردمند اول کیم سنی صبوره حبیب / دردی اولانه علاج ایلر طبیب

یانمجه عود

یانمجه عود خوش دم اوله مز / اول که یوخدور رحمی مرهم بوله مز
پاک ایدن جان جوهرینی درد اولور / هرکیم آنکا دردی یوخ نامرد اولور
دردمند اول راحت جان بوله سن / جانلرنک درد دینه درمان اوله سن
درد درجان فقدینه اولمز محک / قلبی آنک ایله پاک اولماز کرک
درد ایدر کوکلکی توحید ایله خاص / او دایدر آلتونی تیز آغدن خلاص
شویله کیم دولاب توکر دردیله یاش / کیم یاشندن یاش اوله قوریله یاش
قطره هرچند که کیدر اسیه کیدر / عاقبت قیلور کیره بحره کذر
قطره کیمی روشن اول کیم سنکا خاک / کیم قبول ایلایه سنی بحر پاک
نه کدورت وارسه نفسکدن کیدر / ابرده سن اوصاف اولنجه کذر
کرکدورتدن اولورسن خاک وار / داشیله تیز آغدا قالدن خوار زار
چونکه اللهنک بسن اولدو سطری / سن سین زنهار سانمه سرسری
نیجه اسمیله مقدم دور یقین / جمله اسما صفته دن یا قرین
سطر اول اسمه چو سن بیکان / بو سطر هر دن مقدم سن عیان
روحیله اول صانمه سن آخرین / او تن آخرله سن اولورسن حاصل یقین
اشبو ارکان توحیدی سن وار ایدیک / نه جود آب و باد و خاک تو یاره نک

ابنجیم

اشبو جسم و صورت اولدی عدم | یوخ اولمز من داخی دیومه غم
کیته بو دارنغ کرو وار اوله سن | قدس اهلینه واروب یار اوله سن
صورت حیوانیه ایرسه خلل | خلقت روحانیه اوله بدل
روح اولمز اولجک تن ور اولور | اولجک تن روح باقی قالور
صورتندن چونکه باقی اوله روح | داخی بیک خلعت اوله آشکار روح
وارلغک هر دم تبدلدن یقین | کر قوی سن حقیقتده همین
هر نفس چونکه اولور بر وجود | یرینه بر داخی ویرور اول فیض جود
کلمیا بو سوزلرکا هرکز بعید | او خود ایکه آیت خلق جدید
بس که نوعی صورتک چوق کیم کیده | صانع آنی داخی بیک صورت ایده
تن دخی تندن که کیتسن در اوله سن | شمع وار اوجدن اوجه نور اوله سن
برکوشتدن سن کالکا کون دره | بر دکردن کالکا عمان قطره در
خاموش اسمه اوشبو اسم ایدر ظهور | بر یری مویدن آلور پیوسته نور
خاموشک بو نظری دور یقین | بس نقد دیو قدیمی وحقدر همین
حقدن اولمشدر خلیفه بیکمان | عالم غیب شهادتدر عیان
سن دخی اوندن نقش تن دکه تیک | خاموشته اصله مثیل ایتمک کرک

جه دلیت تا ایره سن اول کلشنه | نفشه قالدون بو توتونلو کلخنه
اوراون سن اوکا ایله میل سن | خاطر کدر وار سه حب الوطن
زنک شهودن ایدرسن نفسی پاک | روح اعظم کیمی اولدنک تابناک
سنی آندن آیرن اشبو قفس | سنس و هم سن علی التحقیق بس
جمله مسموعات چون بیلور عیان | دیدیلر آنکا سمیع اهل بیان
عقلده خارجده نه کیم وار دور | هر بری بر وضعنه مظهر دور
عقل ایله نفسین مجردای امین | مظهر علم الهی دور یقین
عقل آدی در قلم نی ار نیاب | لوح در نفس آدی و ام الکتاب
خامو تفصیل ایله اولدی نفس کل | مشتمل سرینی داخی ایتکله بول
هر صورت وار سه عالمده سبل | کالکا عقل اجمالیله در مشتمل
مظهر رحمان دور عرش عظیم | کرسی داخی اولدی هم پاک رحیم
چرخ اول مظهر خلاق در | چرخ سابع مظهر رزاق در
پاک اولکل تا که پاکی بوله سن | شویله جوا اولکل که سن اول اوله سن
احدی بیلدوکه کی سوز سویلدی | وحدتک سرینی کشف ایلدی
بو سوزده اولسنک بنفشه کیمی شمع | کشفیله کل کب اولاسن شمع جمع

تفرقه محو اوله جمعه ایرشسن / ذات آندان جمع جمعه ایره‌سن

حضرت عزتدن اولسنك مك سلام / مصطفی نك روضه‌سنه هر صبح و شام

رهبر اهل طریقت تاج شرع / کاندن اولدی دینه نظام اصل و فرع

علم بحری و فضایل مجمعی / لطف کانی و فواضل منبعی

کوکلی آنك مخزن اسرار حق / روحی آنك مطلع انوار حق

هم ازل ملکنده فخر عالم اول / هم ابدده انبیایه خاتم اول

غنچه اولدی آنك روشن بو شمع / بلکه آنکچون نظام اولدی بو جمع

خونکه دولتدن باشنه اوردی تاج / آلدی خاندان تاج قیصردن خراج

ترك جرکدن بونیمکن بو خاك / قیلیجی سوندن آنك اولدی پاك

طرفة العین ایچره چون کیم بر نظر / قیلدی مهدن قاب قوسینه گذر

دوندی آنده قرب او ادنایه اول / بولدی سبحان الذی اسری یه یول

بولوبن تم و نایه اول سبیل / لو دنوت دیو قالدی جبرئیل

قیلدی نعلینی تاج سر فلك / ایتدی سرینه ایاغ تورن ملك

کاه طه بولدی که یس ندا / که الم نشرح لك که والضحی

کاه نك

کاه آنك خلقنه دیدی حق عظیم / که رؤف و گه دیدی آنی که کریم

دیدی آنکا که سراج و که بشیر / که دیدی آنکا شفیع و که نذیر

ایتدی فردوس با غنیه نظر / لاجرم اولدی آدی مازاغ البصر

اولدرر اول عالم علم الیقین / اولدرر اول رحمة للعالمین

چون نبوت ظاهر ایتدی مصطفی / نسخ اولدی جمله شرع انبیا

دین آنکدر باقی ادیان آنك / سوز آنکدر حکمت یونان آنك

رای یونان مذهب زر پشته دور / فلسفه شرعی لشنا تشت دور

فلسفه دور فلس شرع احمدی / شرعیله حمد ایله دایم احمدی

دم آنك آوندن او پوسنه قفس / اوله سن اول آو ایله عیسی نفس

نور روغن دوت اهل دولت اوله سن / شرعنه گیر کیم شفاعت بوله سن

اول نبی شرعینه هر کیم گیرمیه / دینی و عقبی ده رحمت کورمیه

یا رسول الله نظر ایله ملکا / کیم شفاعت ایستیو کلدیم سکا

اوله عاصیه شفاعت ملحق / جمله عاصیلردن اوش بن محقق

نسی ایسته کیم کنا هم چوخ دور / آراده هر خیر ایشم یوخ دور

کس واریکن

سن وارکن من کیمه ملوا ریم		قاپوکی قویوب نه رایه واریم
چونکه سنسن بس شفیع المذنبین		من شفاعت ایسترم سندن یقین
دوت الیمی کیم اياغدن دوشمشم		کیم ندامت اودینه اوده توشمشم

اسیخن دان گل که سوز سویلیلیوم		خوب معانی لر بیان ایلایلیوم
گرچه سوز اولدرکه بیکام و زبان		اوله معنی اهل فاشنده عیان
اول دگلدر سوزکه اوله صوت و حرف		بلکه صوت حرف ولیدر حرفه ظرف
سوز اگر بو صوت اوله و حرف بس		بی شک اوله طوطی انسان دخی بس
حرف و صوتی سوز سانورسنک جهل اوله		حرفیله صوته قالان نا اهل اوله
لیک چو سوز لفظیله صورت بولور		هم معانی ترجمانی لفظ اولور
بس سوزی خوش لفظیله ایدالیم بیان		کاوله صنعت اهلی کیم دور عیان
مشکی عنبر بیرا ایدالوم نامیه		نقش قیلالوم سکنذر نامیه

هر سوزی آمده مخلص ایدالوم		احمد آدینه تخلص ایدالوم
گوهرنک فضلی ضا لوم فاضله		زاده بو عقلی ویرالوم عاقله

اوجدن اد

اوجدن اوجه اسیندگ بو عالمی		بولمدک اهل کرم پر آدمی
کم کرم اهلی کیمی اولمشدرر		کیمی بو خلقدن نهان اولمشدرر
آدمی بری دوتمشدور سباع		کیمه لایق اوله بو زیبا متاع
پس کریمه دنیا هم حبت الکریم		نیجه بونا لایق اوله هر لئیم
سوزی چون القول بارهها اولسه		احمدیه در بو کیم لایق کلمه
بس آنینک بحر تکده گرک دور بو گهر		داخی درلو بو خذرر بو اشبده فکر
هم داخی اولدر گوهرین قدرین بیلن		بربنه گتوربن عزت قیلن
اشبو عذرانی جهانداابهای		قیل همایون فال شوئله کیم همای
جرمنه فضلنک ایله ویر بر توب		هر لنی عفو ایله و ایتمه خطاب

سویله گل ای بلبل شیرین زبان		چنذر کیم گیزلو قاله بو بیان
کاه جان لطفندن اوله بر شکر		اولمه بس خاموش ای مرغ سحر
کیم گله خاموش لقه داخی زیان		ویرمدی کیمسایه ویرمز چرخ امان
کیم فسرده در بو تیره خاکیله		کیم باشنه جمشیددر افلاکله
یدی باشلو اژدها در بو جهان		هر زمان بر خلقی ویرمز امان

نیجه رستم دیو بو شرق و غرب / اژدها و دیو ایله ایلدی حرب

نیجه لر آرایش ایتدی تخت عاج / نیجه لر یاقوتدن دوزدی تاج

نیجه لر نیجه دیو بو بزمگاه / انس و جن ایله دوزندی رزمگاه

اول قمودن قالمش افسانه دور / ملک الملکک درکه جاویدانه دور

ملکمی اول کانی قویت گیده لر / اربوخه قالدسی ملکی بنده لر

بو سوزا اوزره بر حکایت ایدایم / اهل دانشدن حکایت ایدایم

اولرمان کا ایرانه دارا ایدی شاه / وملکیجه نور ایدی مهر و ماه

بزایه یوز دوتسه بولوردی ظفر / تراغال صورتسه اولوردی گهر

خاه بو مشکل دوتسه آسان اولور / دولت اوله وعده کد اسلطان اولور

چون نظر گوردی دارا دولتی / دیلدی کاربوره جان دور تیغی

نیجه کیم آرز جهانده مال و گنج / داخی آرزقیله بیهوده رنج

قصد ایدی الیته روم سپاه / رومی فتح ایدب آنکا اوله شاه

هر جری جمع ایدی او شهریار / کیم بوجنیدی قیله آنکا شمار

اول وراردن رومه عزم ایلدی شاه / هر یکادن یوریدی خیل سپاه

رزمه یوریدی جریلر فوج فوج / بحر صانیدنک گبی در موج موج

پیردن هرگز یکیت لیک گلمیه / یکیت ایله پیر همسر اولمیه

نوجوانک خاطرینه دور کهنه پیر / داروگیر و دولت و نصرت پذیر

فرق ایکی سنک اراسنده نیز / کیم ایکیت پیر و پیر اولن انیز

باغده پیسلانن آغاج گورجوان / پیر اولیجق کسر آنی باغبان

بو ایکینک گر هوادور گر هوس / پیر لیک ضعف اولور و نیم عجز بس

گرچه قیصر پیلور ایدی کاول سپاه / قیلسی دوروز آنک ملکین تباه

لیک ساخلادی حمیت آیینی / قوردی خصمیله ساواش بنیادنی

کیشی گر دشمن قیلچنده اوله / تیک گرباوز آدیله دیری اولر

تاج ایسابن کولی نام و ننگ / تختدن ینکدور انکا تابوت تنگ

بی حمیت کیشی سرور اولینز / هر گر جان و باش سورسر اولینز

دولت ایله گر کیشی جمشید اوله / پیر اولینجق پارچه دن نومید اوله

بی حمیتلردن ار لیک گلمیه / بی حمیت لغذ هر لیک اولمیه

باش و جان ترکینی اورباش اورسین / یوره گینه دشمنک داش اورسین

پر چری جمع ایتدی قیصر بیکران / کایده لر دارا ایله جنک گران

قیلدیلر آنده عجایب کارزار / کیم جهان ایچنده قالدی یادگار

چون اجلدن کیمسه یه یوقدور گذر — ایرگرک کاو لمکدن ایتمایه حذر

یوقدور اولمک چون کم اولمایه قضا — گر قضا وار اولمیه دیرلک روا

یوق ایدی پیر پیرنه اول ایکی شاه — شویله کیم اورتولدی توزدن مهروماه

اوغرشب پیر پیره آهنگ ایتدیلر — نام ایچون ناموس ایله جنگ ایتدیلر

پیر نبرد اولدی که هرگز روزگار — گورمیشدی انکا هرگز کارزار

ناریه قیلسنک نظر جیحون ایدی — نیچه سی جیحون که موج خون ایدی

شویله جنگ ایلدیلر رومی سپاه — کافرین ایتدی اولاره مهروماه

لیک قیصر بختی چون اولمیشدی شوم — عاقبت باصلدی آنده اهل روم

نه چری قالدی ونه خیل و حشم — نه سپاه قالدی ونه طبل و علم

نه خزینه قالدی ونه ملک ومال — دشمن اولدی خاموسی پایمال

پیله دوربور گردش چرخ بلند — گاه دلشاد ایلر و گه مستمند

دوشدی آندن قیصر و اولدی اسیر — بخت دونایه کیم اوله دستگیر

کیشیدن چون کیم یوز بین دونه بخت — پشتک اولور تخته نقش انکا تخت

قیصر ایچون نیکتی دارا آنده دار — آصلدی آنی قالدی آیین قیصر و دار

دینه نک گنجی چو دکمز رنجنه — نه سوپس انینک گرکدوز گنجنه

جونکه قیصر گیتدی آیینه قالدی روم — اولدی داراتنک قاموا اول مرزوبوم

اولو به کیمسه وفا قیلمیش دگول — اولو ایچون کیمسه اولمیش دگول

اغلارایکن سنکا اوغلنک زار زار — شاد اولور چون مالنکی ایلر شمار

رومی دارا قسمت ایتدی شهر شهر — قیلدی هر بر شهری بیر شیه بهر

تاکه هر کیشی بیرینده ماه و سال — اوتوروبن گنده دارایه مال

ویردی ایران ایلارینی سر بسر — فیلقوس پس رومیه اول نامور

کیم سلوپردی فیلقوسنک زبتتن — عدل و انصاف و رایی فکرتتن

شه گرک کیم کیشی تنک حالن بیله — تربیت قیلدوغده اهلینه قیله

آدمی چون مفسد و نا اهل اوله — تربیت ایتمک لیک انکا جهل اوله

بسلنک ایمینک ایل ایلانی شهد الملن — زهر اوله ویره وکی سنکا جهد الملن

تربیت بیک اولورسیکدن کریم — بدتر اولور تربیت ایتسنک لئیم

ایتدی تعیین فیلقوسه شهریار — آلتی مینک بیضه قاموزر عیار

کیم ویره یوناندن انکا اول خراج — گنده آره نه قالورسه مال و باج

اول زمان کیم بیضه نقد مال ایدی — هر بیری نک وزنی یوز مثقال ایدی

رومی چون بو رسمه توختدی انکا — [illegible] گیتی [illegible]

واردی دارا ملکه واوتردی شاد باده نوش ایتدی ودیردی عمره داد
عمرکا اول نی باده دوربرباد اولور عمر دادن ویرمین پیدا اولور
شه جو ایله آلدی باده جام پنی نولیسر اونوتدی اول انجامنی
غره اولدی دولت واقباله بس نظر ایتمدی دهر احواله
کیم کوز آچوبن بو مونچه روزکار ورلو درلو نقش ایدر آشکار
دنیه تنک ملکنده بوضد یوز ثبات پرخیال وخواب دوربو حیات
کر فلک اولورسه بوکون سنکا تخت یارنک ایلوترسن یرنکا التد رخت
بس کونکل باغلامکیل بو منزله اعتماد ایلامکیل آب وکله
شکل دولابی دورعذ بو چرخ دون کاسرافراز اولورو که سرنکون
اهدانینک کرسوزین دینکلایه سن چرخ ننکا هوالین خام انکلایه سن
کیم نه عقلنده آننک وار مرض نه سوزنده بولونور هرکز غرض
سوزلری کا یدر حقایق دور خامه فکرلرکا یدر دقایق دور خلو
هیچ سوزی آغزینه آلمز کزاف اوربجزا یروخ کیمی بیهوده لاف
اوکوب دیمز فلان الدین آتنک یاخود اصل عزت وتمکین باتنک
کندوزین دوز بتر راول پرفتن کیم انکا محتاج دوروریوز امیر

کندوننک دور هرنه وارسه نقد خاص ایروغ ننک غشندن اولمیشدور خلاص
کیمیا اول سوزده پیدا اولمدی کیمسه دن داخی آنی آلمدی

مقدمهٔ داستان اسکندر وصفت بهار

سویلکیل ای بلبل عنقا صفت کیم بهارشده سنده وار معرفت
سویله کیم سندن کلان سوز خوب اولور هرنه کیم ایدر اینسنک مرغوب اولور
چون که یاراشور سنکا سوز سویلمک حیف اولور بولمکی خاموش ایلمک
سویلکیل ای مرغ قدسی سویلکیل سبزه پیر زیبا حکایت ایلکیل
پیر سحرکه کیم هوا خوش بولایدی پیر نوز دولو کلی فودیدی
سوز ایله دوزملیشدی بلبل سازنی راست ایتمشدی نوا آوازنی
هم هوادن ساجلوردی مشک ناب هم توکردی لؤلؤ ابر سحاب
لاله ننک ییکا غلری حمرا ایدی نرکسننک رعنا کوزی کیتا ایدی
دولمیشدی کلستان برک ونوا اولمیشدی هم قران باد صبا
ناربه وارننک کل وریحان ایدی باغ دوربلو مرغ خوش الحان ایدی
سبزه مینا رنک دون کمیش ایدی کل جواهر فرمن یاپمیشیدی
کوه اولمیشدی فیروزه سلب لاله لولوادغنچه لعل لب

درلو گوهرلن پر ننیشدی چمن / بیر یوزی سیمن دوزتیشدی چمن

نرگس آلیشدی ایله زرین قدح / لعل گون ایتیشدی گل یوزین فرح

در حیرت شدن فیلقوس از ولادت اسکندر

باغ ایچنده اوتریشدی شاد کام / فیلقوس اوکنده گل الینده جام

مطرب اولیشدی نواده پرده ساز / ساقی ایتیشدی جنده بزم ساز

حاذ سن کیم مجلس اولیشدی بهشت / آب کوثردی می عنبر سرشت

گاه مطرب دوز دوریدی ساز رود / گاه بلبل سوزلا ایدوردی سرود

شمع گل زینت نوروز ایدی / صورت ساقی بهار افروز ایدی

سبزه دولو لولو لالا ایدی / لاله نینک لعل چمن آرا ایدی

فیلقوسه اوتورورکن شادکام / پیرکیشی کلدی دیدی کای نیک نام

مژده اولسون کیم سنکا وقت سحر / اولدی طالع کوکب فتح وظفر

بیچه کوکب کانکا گون حیران ادور / جمله عالم نور ایلن تابان اولور

پیر ملک زاده وجوده کلدی شاه / کانکا مهر و ماه اولیسر تاج و کاه

دوغدی پیراوغلنک کاولیسر بختیار / تاج وتخت آنی ایدسر اختیار

نور ایلن دولت دوروبتا قدم / صدق ایلن مهدین اوردی صبحدم

شاد اولدی فیلقوس نامور / ویردی مژده گتورانه سیم وزر

پس منجم کاتودوب صرباب ایلن / طالعین کوردوردی اصطرلاب ایلن

طالع میلادچینی چون بیلدیلر / یدی یولدوزی شرفده بولدیلر

پس دیدیلر که بو میمون اختری / ایدیسر حق شرق وغربنک سروری

یدی اقلیمی مسخر ایده سر / عالمی کندو یه چاکر ایده سر

چون قویه بو باشینه جم کیمی تاج / آل داراکیمی مینک شه دن خراج

قانده کورلر تیلی ضحاک فر / بولمیه جمشید ارادن اول ظفر

ای کریچه بهمن و اسفندیار / اولیسر مونک قاشنده بنده وار

ظلم آننک عدلی ایلنده کیده سر / فتنه یاجوجی بو دفع ایده سر

ایتر ایلینک شرقدن تا حد غرب / قالمایه بیر کانده بو ایتیا خرب

فیلقوس اولدی بو سوزدن شادمان / ویردی طالع دوتنه گنج گران

گنج آنکچون در آنی ویره لر / یوخسه آنی رنجله نیجون ویره لر

بس یدی گون عید ایتی نامور / ویردی یوخسیز لاره پنجه سیم وزر

دوزدی پر مجلس کز زهره نکنی / کوزوبن دوشردی ایلیندن چنکنی

گاوب افلاطون ایلن بقراط شاد / ویردی لر اول گزن انکا اسکندر آد

چونکه حکم اولمیشدی با فتح و ظفر / یوریوبن شرق و غربی دوتدیر

سرپرینه شرقیله غربنک عرب / قرن قویمشدی کلاهنده لقب

خلق بو اولدی سببلی اشتباه / گیم دیدیلر انکا ذو القرنین شاه

واقعی دیرلر اول هم دوغدی بختیار / ایکی گیسوسی وار ایدی تابدار

قرن گیسوسی دیبو ایدی سبب / کانکا ذو القرنین اوردیلر لقب

بولدیلر پیرایه انکا خوب روی / نیک خلق و جعد زلف و مشکبوی

حسنی خلقتدن ایتدوردی کلی / سویله آشفته ایدردی بلبلی

الطی ایل آتنک ایلن اول شاهزاد / تربیت بولدی خلایق بود و زاد

یدی یاشنده آغاز ایتدی تا مرور / تاکر اوکرانه ارسطودن هنر

حکمت اقسامیله ایلدی شروع / بیلدی جمله هم اصول هم فروع

بولدین علم الهی دن خبر / ایلدی فن طبابتدن نظر

هم ریاضت علمینی بیلدی تمام / جمله اصل و فرعده اولدی نیک نام

هم علمده علم نجوم منزل سیر / هم سیاستدن کی انکلادی خبر

اولدی اون یاشنده اول فیلسوف / گیم فلک اسرارنه بولدی وقوف

شویله اشیایی کاهی انکلادی / کانی استادی ارسطو انکلادی

عقلی انکلادی و نا معقولی نه / قابلی بیلدی و نا مقبولی نه

هندسه ایدبن اشکال و فرض / یر و کوکی بیلدی جوجه طول و عرض

ایتدی بحث طبده اول بقراط ایله / واقعی افلاطون و هم سقراط ایله

چونکه اون یاشادی اول گیتی فروز / تازی ایلر باشلدی و بارزو یوز

صیده آتلمغ نیجه دور بلدی بس / علم اوخو اوکرانمکه قیلدی هوس

اولدی صنعتده شویله گیم قدر / قیلور ایدی اوخی سهمندن قدر

چونکه آلوردی ایلنه اول کمان / قاچر ایدی اوخی سهمندن آسمان

چونکه اون بش یاشنه ایدیشدی شاه / فیلقوسه ایردی فرمان اله

شنک کوردی انکا دار فنا / دارد در خود بی کمان دار فنا

کردکه اوله کیشی میر اجل / زود میر اولور چو ایریشه اجل

کیمسنه بولوردن درمان بولمدی / چاره سین مونک کیمسه بیلمدی

بولونور هر عقده یه مشکل کشای / ایدمز بو عقده یه حل هیچ راهنمای

هیچ کیمسه وار امز بو عهده یه / کیم کشایش بوله اوس بو عقده یه

فیلقوس اولدی و ذو القرنین شاه / روم اقلیمنه اولدی پادشاه

کندو یه رومی مقرر ایلدی / قامو بیکلرنی مسخر ایلدی

نقص ایدوبن جمله دارا عهدنی — محکم ایلادیلر آننک عهدنی

چونکه کوردیلر سکندر لطفینی — دوندلر دارادن الکوب عنفینی

قامو آننک ایله سم عهد اولدیلر — صانکه اول شیر و بولار شهد اولدیلر

لطف اوله طاعت و دار اعتبار — عنف ایله اولدوغده قالمز پایدار

پر ملک توپیدی سکندر کیم بو روم — خاتمینه اولدی نقش ایله کروم

فی معنی التمثیل

اوش بو دستان بیرتی دینکلا ایسنک — سنکا ایدم دینکلیه انکلار ایسنک

عقل ارسطو نفس ذو القرنین در — روح ملک روم ای دریای در

نفسینکی عقلنک اکر تادیب ایده — علم ایله اخلاقینی تهذیب ایده

هر نه ایش ایشلر ایسنک مشکور اوله — وار ملکی جاننک اول معمور اوله

قابل ایله نفسی عقلنک پندینه — جاننکی دوشورمه شهوت بندینه

کیم سکندردن اولاسین نیک بخت — قدس ملکنده بولاسین تاج و تخت

کرسن اول تاج و تختین بولاسین — عیشی بو تاج و تختنک بیله سین

کیم بو فانی در و پس اندک بقا — اولدور اول باقی اونکا ایرمز فنا

هر وجودنک کا خرجی اوله عدم — وارلیغندن اهل عقل اوریا دم

احمدی آننک کبی سوزین ایشته سین — کندو ازنک دولتی ایش ایده سین

کیم سوزی آننک خامه جاندن کلور — هر نه کیم ایدور سه عرفاندن کلور

خاطری آننک ملایک جایی دور — هر سوزی کیم دیسه حق الهامی دور

کر آننک سوزیله ایده سین عمل — هرکز ایشنکده بولنمایه خلل

بی خلل کر کمدور سکوده هر ایش — قویمه ایشکنده خلل بس کر دوریش

صحبت جشن سکندر از حکمای یونان

سوزیلن دوزدت مغنی سازنکی — راست ایله پرده ده آوازنکی

نغمه ساز اولوب نواده سوز تکمیل — جمله عشاقه تحیت ایلکیل

چون سکندر اولدی رومه پادشاه — درکه کوهردن دوزندی تاج و کاه

مالی توکتی و چری ایلدی جمع — کاینده رومه دشمن اولنلاری قمع

هر کره دیلر ملکه اول اولدی شاه — مال اولنج کرک انکا خاک راه

پس تامل ایتدی روشن رای ایله — کیم عداوت باشلیه دارای ایله

نیله کار توره فالق دولتین — دیلکنجه ایده ملک و سلطنتین

جمع ایتدی بیره عاقللری — فیلسوف کاردان فاضللری

تا بولاره صورده عالم حالینی — پیدا بو ماه و سپهر احوالینی

واقفی الملردن اشیده ورلو پند — اولر اول پندی دوتوبن سودمند

عالمنک حالینی هر اول کیم بیله — نعمت عقبیده اولدور کیم بیله

هر که بو عاقل‌لر اوکودین دوتا — دنیه قایغوسندن اولمایه دوتا

پس ارسطو کلدی اول بقراط المن — ایردی افلاطون واقی سقراط المن

دیدی بو ملاره که ای ارکان ملک — کیم خاموتن دوروبنیز جان ملک

مباتین علم ایله جرخنک بیلدیکز — خامو اشیاپی کماهی بولدیکز

علم وحکمتده چو تویدیکز قدم — بیلدیکز نه دور حدوث نه دور قدم

واجب و ممکن نه دور بیلدیکز — ممتنع نه جمله شرحین قیلدیکز

دینک بو صورتلر میولاسی نه دور — یا بو علتلرده اولاسی نه دور

نه ایدی بو عالمنک اصلی دینکز — کیم و تواجزوی و کلی دینکز

دیدی ارسطو شاهه کای شهریار — پیل که خاموسنه تنک اصلی دی نار

نوردن اول ایدی اولدی ابتدا — هم کرو انکا دونر ایرسه انتها

دیدی پس بقراط کیم اصل حیات — جون هوادر آندن اولدی کاینات

ابتداده باد ایدی اصل مواد — لابد اولور انتهاده جمله باد

ایدی افلاطون که ای پیلکل اولو — کیم خامو موجودنک اصلی اولدی سو

جون صودن اولدی خامو اشیا عیان — پس اریب صوا اولور آخر نهان

بیله دیدی صونکره سقراط حکیم — کیم خامو یه خاک در اصل قدیم

خامو لطیفیله آندن پاک اولور — لاجرم اول جمله آخر خاک اولور

جواب خضر واعتراض اوبر جوابها

خضر حاضردی دیدی کیم ای اولو — سوزی تقلید ایلدی دیلر خامو

بو سوالنک اول بیلور تحقیقنی — کیم حقن بیلمش اوز توفیقنی

محدثاته دیدی لر مونلر قدیم — اینمیه مونی که هر کوله حکیم

هر نوار درکر مرکب کر بسیط — اوشش بو عالم مرکزندن تا محیط

خامو سننک خالقی در کردکار — خامو آننک امرله اولدی آشکار

ماده و مدت یوخ ایدی ومثال — کیم بیاتی عالمی اول ذوالجلال

جونکه قادر قدرتنده اوله تام — ماده و مدت نیز اولور ایش تمام

احتیاج ماده در عجزه دلیل — آنه محتاج اولن اولور ذلیل

عالمی لاشیءدن قیلدی عیان — اول که آننک امری دور رو کن فکان

هر نه کیم وار ممکن اول واجب درر — امری نایه و بیله غالب درر

قدرتی واریلیغنه بی اشتباه — محدثاتنک در حدوثی اوشنگ کواه

برهان گفتن خضر بر توحید باری تعالی

گرک آننک وار ایغنی بیله سن
پر ایکینی واضح روشن قیله سن

مالک اولمز ایکی بیل اول پر اولور
ایکی ایکیده ملک بی تدبیر اولور

چونکه پر قدرتده قادر اولمز تمام
پیکان مقدور آنکله اول تمام

چونکه وارلغ پر ایله حاصل اولور
پر واضح فکر ایت کرنه ایشه کلور

برهان دیگر آوردن خضر بر توحید باری

پر واضح برهان ایدیم سنکا بیان
واجبنک بیل که پر لیکن عیان

مستوی اولور سه صانع ایکی ذات
هر پرینه نسبت ایلین کاینات

قادر بیه ذاته چون لازم کلور
ممکناته هر پری قادر اولور

بس موثر لغده اولور پری تمام
کوره بیله ممکنات آندن تمام

بیله اول لازم اولور پیکان
کاولیه هیچ نسنه وارلغده عیان

کیم موثر آنده کیم وارلغ بوله
ایکی سی یا ایکیدن پری اوله

ایکی ایله کلور او شیوا امتناع
کیم ایدا پر اثرده اجتماع

هر پری چون کیم موثر اولا تمام
پیر اثرده جمع اولا فرلر تمام

گر موثر ایکی دن پری اوله
پری مرجح پیر بیسی راجح اوله

پر واضح چون عقلده فاسد دورور
بس یقین خالق اولن واحد اولور

او شبو حجتدن که من ایتدم عیان
مطلقا توحید حق اولور بیان

بیلنور کیم بیر و کوک و مهر و ماه
خامو آننک پر لیکینه در گواه

بلکه هر ذره وجودندن وجود
بولدی اخلاص ایله ایدر انکا سجود

خضردن چو بو سوزی اشتدیلر
قد صدقت دیبو احسنت ایتدیلر

دیدی افلاطون که سوز بودر یقین
کیم بیان ایتدنک ای دانای دین

شمع کبی جانلری روشن قیلور
سوز که مشکات نبوتدن کلور

بو حریه چون ایردی بو گفت و شنید
اولدی اولدم خضر آندن نا پدید

بیلدیلر آنی که خضر ایدی یقین
کلدی قلدی مولمه تعلیم دین

آفرین ایتدیلر آننک حالینه
قالدیلر حیران لطیف اقوالنه

نصیحت جستن اسکندر از حکما

بس دیدی اسکندر که دین ایشی بیان
ایتدی خضر پیژه کورستی عیان

سوز بودر بیلا ایدالوم اعتقاد
کیم بولا اوز دینی عقیده مراد

دنیا ایچون بیز داخی پرایش ایدنک
ملک نظمی بیله در اندیشه ایدنک

دردنکیز دور دنیا مه یازنک سودمند
کوره هر بیرنده در لو در بیله بند

تا که اول سوزلری ییزدان اشدم — دولتم آرته جوانی ایشس ایدم

ملکدن اول کیشی اوله سودمند — کیم دوته جون دوستندن اشیده پند

نصیحتنامهٔ افلاطون

بو سوز ایله آلدی افلاطون قلم — چلدی کافور اوستنه مشکین رقم

یازدی کیم ای شاه نوبخت جوان — دنیده جاوید اولغیل شادمان

جهد ایت بختی دیلرسنک پایدار — کیم ایشنکده شاکر اوله کردکار

نعمت ایسترسنک مدام ایشکرنی — بخت کرک که آننک اولنعمه ذکرنی

هر کیم آننک ذکر یله اوردایه دم — وارلغیندن بیک در آننک عدم

هر کاننک ایتمایه شکر نعمتین — تیمش اوله بیره کندو دولتین

ذکرن ایش ایله که دوته صید — شکرنی پیشه که نعمت قید در

نفسنکی بو ایشلره ترغیب ایت — خاموسی اخلاقنکی تهذیب ایت

عادتنک اولسون وقار و صبر و حلم — صنعتنک اولسون سخا و صدق و علم

کیمده حلم اولمیه صبر و وقار — دوتمیه دهری کونکل لرده قرار

اول کیشی کیم قولینه صادق دکول — ملکتنده بکلیکه لایق دکول

خلقه سن کر اهل شفقت اولمیسن — خالقی کندونکه مشفق بولمیسن

کیشی کیم کونکلنده شفقت اولمیه — کیمیه کندو یه مشفق بولمیه

جانکه راحت کرک که تا ابد — کیم دون کونکلنکده اولماسون حسد

هر کونکلده کیم حسد دوته مقام — آنده دور مرغ راحته اولور حرام

جونکه یوقدر شکر جکمیندن کدر — راضی اول انکا که یازمیشدر قدر

زخم آنی که یار اوره مرهم اولور — هر دکاندن کله درده ام اولور

ایشی کیم خیر اولمایه اندیشه ایتمکیل — شری کندونکا پیشه ایتمکیل

دشمننک ایله مدارا ایلکیل — ایل ایله نیجه دوستانه سولکیل

چونکه اول غافل سن ایمن اولمیسن — پر کون اوره کا انکا فرصت بولمیسن

عورت ایلن مشورت ایلمکیل — هیچ رازی سن انکا سویلمکیل

کیم بولادر عقل و دین ده ناقصات — کر اولالر تا بیات عابدات

چون کر دیدی شاه دین رسول — نه که دیرلر انیه سوزلرین قبول

عورت ایرقانتده جوش آلوالا — بیکمان عورته اول ولوالا

عورتنک سوزی ایشیدن ابر دکل — عورته پامال اولن سرور دکل

عورت ایتدی شوم آدم تختنی — عورت آلدوردی سلیمان تختنی

عورت ایدی یوسفی جبسه صالن — عورت ایدی داودی نالان قلان

عورت سخنی و ریحان در شمال — ایچی دولو خبث در شراسی جمال

خمری شغل ایدب دیمه کیم بو در ایش — ایش گرکسه ترکنه آنک دورش

جون کانکا ام الخبائث اولدی آد — طیب النفس اولان آنی ایتمیه یاد

باد ایله مملکت برباد اولور — ایش کانونکا اولی بنیاد اولور

ذوق یاغینده‌غانی صانمه شراب — کاولدورور پیدای یجرک ده آب

عقل کاولدی آدمیه اول شرف — اول آبو لماسه اولمیدی تلف

عقل ورای ایله خلقه رهنمای — کیشیده نه عقل قویر اول نه رای

نصیحت ارسطوی حکیم

جون کر افلاطون توکندی نازنین — آلدی ایلینه ارسطو فایه بسین

دیدی کیم ای شهریار نیک بخت — کاولدی نازان کو سهندن تاج و تخت

دیبر ایسنک بختنکی کورا بلند — غره اولوب دولت اولمه خود پسند

کبری ترک ایله تواضع پیشه قیل — ناتوان لطفدن مدام اندیشه قیل

عفو ایدب کونکلاری اور تکمیل — لطف شرطینه ایسه ترک ایتکمیل

قیل تفحص هر کیشینی حالینی — انکه نه در سیرت و افعالنی

پس ایش لایق سه پیلدر گیل انکا — کیم ندامت کلمیه صونکره سینکا

بیلکم کیچی ایشین اولویه ورما غافل — اولوکم ایشین پیتوره صانما غافل

گرچه ایکنه جابک سر تیز اوله — نیچه سی قیلچ کیمی خون ریز اوله

گرچه کیم قیلچ اوله بران و تند — اولور ایکنه ایشده دوکی ایشلکند

ایشنی ایتادین شروع اندیشه قیل — ایوکمی ترک ایت تأمل پیشه قیل

ایومه کیم ایومک ندامت کتورر — قیل تأمل کاول سلامت کتورور

حق کر آنک امری دورور کن فکان — آلتی کونده ایتدی یرکوکی عیان

آنکچون کیم سن آنی بیله سین — پس هر ایشده کی تأنی قیله سین

مشورت بیز ایشی سن ایس صانماغل — کنمعدر ایکلن ایشه ایل صو تغفیل

امر حقدن جون وشاورهم کله — پس هر ایشده مشورت لازم اوله

مشورتدن کیمسه نقصان بولمدی — مشورت ایدن پشیمان اولمدی

مشورت له حاصل اولور هر امید — مشورت در باغلو قاپویه کلید

زینت دنیایه مفتون اولمغل — قلبدر مکر ینه مغبون اولمغل

رنگنه آلدنمه کانده یوخ صفا — هیچ کیمسه بولمدی آندن وفا

مهرینه الدانمغل کاول قهر در — شهدینه الدانمغل کاول زهر در

ایسی سند در مالنکی کیم مار اولمسون — نور ایله آنی کیم مار اولمسون

دوستی خوش دوتمغیون دربول / یا عدوسی اتیک ایچون پایمال

بو ایکی دن چونکه بولمز سنک ظفر / عقل معیار نده چه سنک و چه زر

عفو ایدکیمسه ده کورر سن زلل / پارلیشی ایته سن دانی انکا بدل

گرچه یاوزه یاوزلغ عدل در / عفو اتیک یاوز ایشی فضل در

حق چو دیدی فاصفح الصفح الجمیل / عفو ایت قدرتنه کیم بودر سبیل

اولولوغ گرکسه اولمه بی ادب / کیم ادبسیزلره حق ایدر غضب

بی ادب کیشی ایلن اوترمغیل / بی سعادت در آنکلن درمغیل

حرص اهلینی ایمن ایلا تکمیل / ترکنی می خواره سویلا تکمیل

کان حرصی خاین ایدر پیکان / خمر مونتک سرینی قیلور عیان

حرص صویدورر سلامت خلعتین / خمر کیدورر ملامت کسوتین

آدمینی حرص در ناپاک ایدن / خمر در کیشی لری بی باک ایدن

مال چوخ ادلمغون بو حرص واز / نه کرکدور چون کیم اولور عمر از

دوت که عالم مالینی جمع ایده سن / فایده نه چون قویوبن کیده سن

قول و فعلنگ اولمسون در نیک مشترک / اولمگیل لفظنگ هوسیه مطیع

کاول هوا دنیاده سنی خوار ایدر / دار عقبی ده یرنگی نار ایدر

نفس شیطاندور اونمکیل آنکا / بو خبیث چوخ درلو ضرر ایدر سنکا

گر بودیو سنک دشمنه یول بولمسون / بی گماندور کیم فرشته اوله سن

یادلری سن سنکا همدم ایلمه / کیمسه کند اوزنکا محرم ایلمه

بو خدر رو نیاده همدمدن اثر / کیمسنه السیمه محرمدن خبر

رازنکی کیمسیه ایتمه استماع / کل سر جاوز الاثنین شاع

چون ارسطو نامه نی ایتدی تمام / نوبت ایلا ایردی بقراطه کلام

یاردی کیم ای خسرو فیروز بخت / کیم سنکا مشتاقدور تاج و تخت

دیلر اسینک کا دولتکللنک پایدار / ظلمی ترک ایت عدلی ایله اختیار

ظلمدن پاک ایتکه ملکی دوریش / عدلی پیشه ایلکیل کیم بودر ایش

عالم ایشی عدلیله دوتدی نظام / یر و گوک هم عدلیله اولدی تمام

عدلدور برزنگی علیین ایدن / نفسنکی ظلم دور سجین ایدن

چونکه عدل ایتدی شه ملک و کلیم / وردی پیغمبرلغ اونا اول حکیم

چون سلیمان ایتدی برملکده داد / حکمنه اتنک مسخر اولدی باد

چونکه ضحاک ایتدی کسورده ستم / بوینینه بند اولدی افعی لاجرم

ظلمدن

ظلمدن نمرود چون ایتمدی باك / قیلدی آنی لا بد یاریم پشه هلاك

حرص و اموال ایسته اعمال مال / ویره سه کیم اولمایه مالنك پایمال

کیشی ده چون چوخ اوله حرص و امل / کلمیه ایش ولمیه اونده خلل

حرص دور کیم خانلرك تخمین یخن / حرص دورر جانلری اودده یخن

خلقی راحتدن اولمدور دور ایدن / طاعتدن اول خالقین مهجور ایدن

پاك دامن اوله هر کیم پاك اوله / رتبت ایله منزلی افلاك اوله

هر که ناپاك اوله شهوت پرست / آخرنده خوار اولور دنیاده پست

نفسه ویر بلیه زیاده غفلت له اوب / ایتمیاسن ازایشده چوخ غضب

آدمیه چون غضب غالب اوله / هر نه ایش کیم ایده ناصائب اوله

حلم صوینی غضب اودینه ساچ / اوشبو ظلمتده دیلن حلمیله آچ

وعده قیل سن ایتمکل آنکا خلاف / هر بر ایشده قیل مکل بیهوده لاف

اول کیشی آله جهانده ملك و تخت / هم سزا اوله اولورسه تاج و بخت

کیم مصافده ایچنده اوله صف شکن / دشمن ایشینه دوش اولمدن سکن

گر فلکده دشمنی بهرام اوله / ممکن اولمایه که آنکا رام اوله

شاه اولایم دین جو شهنشه کرك / گل کیمی خار ایچره خنده اولورکك

هر کیشی کیم اولمیه خلقی حسن / گر اوله رستم آنی ارسامه سن

حسن خلق ایچون رسول اکرم / مدح ایدوب یدی علی خلق عظیم

حسنوا اخلاقکم اندیشه ایت / حسن خلقی کنداوزینه پیشه ایت

بدگهر قدینی ایتمکل بلند / بدگهردن کیمسه اولمز سودمند

چونکه بقراط ایتدی بو نقشی رقم / آلدی سقراط حکیم آله قلم

بیله یازدی کیم ایا شاد بلند / تا ابد نجیکا اولماسون گزند

هر که دیلرکا وله ملکی بی خلل / ایتمیه نادان سوزی ایله عمل

هر کیشی حقنده سوز دیمیه حسود / گوش قیلمه که زیان اولمایه سود

اویدی حاسد سوزینه اسفندیار / سیستانده کور که نولدی انجام کار

گر دیلرسن کیم اوله نجتك ثبات / ایتمکل عورت سوزینه التفات

نه دورر عورت دیمك یعنی که عیب / سن اولورسك سوزینه سن ذو عیب

هر که دیلر کیم عمارت ایلیه / ملکی عدلیله عمارت ایلیه

اول کیشی کیم کشوری معمور اوله / مالی وافر لشکری منصور اوله

بی سیاست مملکت دوتمز نظام / کیم سیاستله اولور ملکك تمام

داغ اوراغ یرده مرهم اولمکل … خار اولاغ یرده کس گل اولمکل

نرم لك توکر سمورین قاغینی … خار سا خلالر خار ایسك جانینی

اولما کل حیوان کیمی شهوت پرست … کردیلرسن قدروی اولمز پست

کیمسه یك دوست اولورسه اولور آز … چوخدر هر دشمن اوله کیمسه ناز

جاه الیني ایتیونك صاملکل … مالکی هر کیشیه ایاغنا گل

قیل تواضع لیك قیلمه اولقدر … کاره آندن هیچ نه که ضرر

کیمسه سنك آردنجه غیبت ایلمه … کیمسه یوزینه مذمت سویلمه

اول ایکیدن تفرقه دوشه کیشی … بسته زن اعراض ایلیك اولور انیشی

گر ایشیدنك سکامن هر کتاب … سوز دیدیم والله اعلم بالصواب

چون نصیحتنامه لر اولدی تمام … هر برینه اوربن مشکین ختام

صوندیلر شاهه شاه نامور … پر بر ایتدی دردینه داخی نظر

او خوب مجموعه ضبط ایلدی … خرم اولوب خلقه بیله سویلدی

کیم جهاندار اولا آنك نحتی تلن … او بلولردن اوکرك ایشیده پند

پس اولکتلری ایتدی پیشوا … گوردی آنك خلافینی روا

چونکه اولدی خامه دیلده سکیلم … طاعتینه گیردی جمله خاص و عام

روز افزون اولدی هر کون دولتی … کیم ترقی بولدی هر دم رفعتی

خلق چون خلقینه عاشق اولدیلر … صبح وش مهرنده صادق اولدیلر

هر که گورمشیدی دارادن زیان … یا خود آندن وار ایدی کلمه نهان

قاچوبن مجموعی رومه کلدیلر … عهدی اسکندرله تازه قیلدیلر

مصر سلطانی پر ایکی کز اول امکر … گورمشیدی شاه دارادن ضرر

چونکه گوردی اسکندر بهر افتاده جت … خامو قولی دوغز دو عهد درست

بی تکلف شاهه ایتدی انقیاد … آراده نه قول نه عهد اولدی یاد

کیشی چون کندونی ایده سکنام … خامو کوکلی لرده دوتر اولمقام

او شبو ذاتنده که شرح ایلامشم … رمز ایله چوخ درلو سوز سویلامشم

گر قولاغ دوتر ایسك سندن مکان … شرح ایدیم رمزینی هر رمز سکا

پر جوس ایچنده جس شرکت … شه سکندر کیمی دربلك گرك

کیم خامو محوسی اولدر بیلن … پر هر بیونك نجه در حکمن قیلن

آنکا جاسوس اولکه مجموع حود … حاکم اولدر کلیه ر اشارا س

بکر افلاطون آنی کالدی خیال / ملکل وهمی ارسطویه مثال

قوت فکریه‌نی بقراط دوت / آنی کیم حفظیله وایله سقراط دوت

خضر تیز نیلی دورر ملکل یقین / آنکا اول کشورده حق ملکل یمین

هر نه اول کوستره حسن شترک / آنی جان لوحینه نقش ایتمک کرک

کیم اولور بو خاموسده اایله هم / کاه یده حق باطنین فکریله هم

منجه تنوسیکنا یجده بو خیال / نه تصرفله ایده درک کمال

چونکه بو خدرر آنکا نوعیله حصن / آنکا نه فضیلیله بیلیون جن وانس

نه آنکک ذاتنده وار وصلیله بن / نه صفاتنده کم و نه کیف واین

کندو بیلور کنده ذاتینی همین / وصفنی هم کندودن ملکل یقین

چونکه قرآن اولدی عندالله سکا / خاموشیه اعتصام ایتکل آنکا

کیم بهالکک دن سنی ایدر خلاص / حق جوارنده بوله سن اختصاص

احدین سوزین اگر دیکلیه سن / وحدتک چوخ تیزی انکلیه سن

اوله سن وحدتده بردانای دین / کیم اوله آذین امام المهتدین

سویله ای بلبل که گل آیا تدور / اولمه خاموش کیم سوزین مسکنادر

مشک وعنبردن معطردور هوا / دولودور گلزار برکسیله نوا

ابر ایدر آیت موسی بیان / باد قیلور معجز عیسی عیان

دانه‌شول شبنم چمنده شویله‌در / کیم زمرد لوحنه ساچیله در

گلستانده بلبل ایلر گفتگو / وجه نار گده چوخ اولور جستجو

موسم گل عشرتین آیامی دور / بادوصون کیم باده‌نک ایسکامی دور

لاله کیمی جام لعل آلکل آله / تا که عیشونکده نوری رمانی اوله

ویرمه عمرک باده قیلکیل باده نوش / کیم ریانی صوفیدن بک باده نوش

چونکه قالمز یرده بو گوندور گچه / بو دمو سیر خیف کیم ضایع گچه

چون کشی جوشوقت ایده گلگون قدح / سویله بر سوز کاندن اوله جان فرح

چو منجز اولدی شاهه مصر وشام / دوشدی دارا فکرینه صبح وشام

کیم نجه‌سی کشوره انجام بخت / کالمیه دارایدن اول تاج وتخت

گلمیه اوله مطیع ایران داخی / آنکک اوله کشور ایران داخی

چونکه اول فکر ایدی دائم پیشه‌سی / عاقبت اوردی نجه اندیشه‌سی

رایله حاصل اولور فتح وظفر / رای پیر گشیده اولمز هیچ هنر

رای دوره خاموشیه مشکل گشا
عقل دوره آدمیه رهنما

ایشبو فکر ایله چو برقاچ روزگار
کچدی کلوب کیدوب لیل و نهار

برگیجه دوشده کورر سن کیم فلک
آچلوبن بیره ایندیرر ملک

پر قلج کتوروبن ویرور آنکا
دیرکه اللّه ویردی بونی کیم سکا

قلیج اللهک دررها لکل منی
اول کیشیه کیم اوله دشمن سنی

یوری بو سلطنلر یله ایله حرب
کیم سکندر ارجدن اوجه شرق و غرب

صبح دم دوردی سکندر شادکام
دیدی اول ایشی ارسطویه تمام

بس دیدی کیم ای حکیم خرده دان
منه اول دیشینی سویله کل عیان

صدق و کاذب که ایکی قسم اولور
بو خیالله بربری خندان کلور

مسکا اول سن منی ایله بیان
بس دوشیم تعبیرینی قیل کل عیان

اول حکیم اول شهه دوشنک تعبیرینی
شرح ایتدی و دیدی تفسیرینی

کیم دوش ایکی نوعدر ای اشتباه
بری صادق بری کاذب دور شاه

کاذب ایچ درلو درر بر بر بیان
ایدایم تا شاه آنی بلسون عیان

اول اولدر کیم حس ظاهردن خیال
صورت محسوسه چون بر رمثال

اولمدن بو صورت آندن داخی پاک
کوره اندن داخی حس اشتراک

مرتسم اولدر ارادده اول مثال
کیم آنی نفس ایلمیشدر خیال

چون مشاغل دیخو کلوب کیدر
آنده نفس اول صورتی ادراک ایدر

کیشی سودوکی بو دورر سبب
کیجه چوخی کوردی دوشده ای عجب

اولدر اوچنجی اوله سست
تن مزاجی چونکه اوله نادرست

تنده خلطکیم غالب اوله
آنکا نسبت اوجود دوشته کله

کر حرارت غالب اوله اودی قان
داخی قزل نسنه آلور حیان

کر برودت چوخ اوله یا غمور یاغار
دود و ظلمت کورنه دمور دتار

بو اوچه تعبیره یوخدر اعتقاد
بونلره اضغاث احلام اولدی آد

اولکه صادقدر آنی دخی دیم
نیجه دورگون کبی روشن ایدیم

نفس کلی کالدر هر نوعه اصل
بو عددور هر نفس آندن اولدی فصل

لوح محفوظ اولدی آنک آدی هم
شویله کیم اول عقل کل آدی قلم

صافی و روشن در ایله کاینه
کورنور غیب اوراده بر آینه

هر نه کیم کلدی کلیسه بیگمان
منتقش اولمشدر اراده عیان

فن

نفس جزوی چون اننکّ فرعی اولور | فرع اصله لاجرم آنیز کلور
سن یقین بیل کیم بو نفس ناطقه | اولدیغچون اول ارده سابقه
نقل قیلدی دون ایده بیلور عیان | لیک وارد کیجه دین هرگز نهان
شویله کا ولدوغده مقابل آیینه | نسنه آندن نقش اولور هر آیینه
صورت غیبی ایلدی ای نیکنام | نفس چون کیم نقش اولور تمام
صورت جزوی دوزت آندن خیال | رسم ایدر مشترک آنده مثال
پس آلور آنده مشاهده عیان | بو دورر دوغز و دیش ایلام بیان
هم داخی معراج و اخبار تمام | بر سوز ایله درعیان ای نیکنام
چون نشین کوکلی تجلی کاهدور | هر نه دوش کیم کوره حق الله در
یوبیب شاه دیدی اقلیمی تمام | قلعه سنده دوتوب اوله شادکام
هر کیمه کیم نصرتین تنکری ویره | کیم در اول کیم اونا قارشو وارد
اولدی دوش تعبیری ایرشاه شاد | کوکلرینی اوستنده یتکدی یادکار
دیدی که منم در ملک جهان | ایتدی دارا ایله دشمنلک عیان
بو آراده ایردی دارایه خبر | کاولدی ذو القرنین ایله نامور
کیم بزیم در دیر جهانده تخت وتاج | بره مریدن کله کرک خراج

چونکه دارا

بونکه دارایه ایرشتی بو خبر | دیدی ایلچی بو ریب ای نامور

رومی پرسنکا مقرر ایلدوک | سنی بز اول ملکه سرور ایلدوک
بره ویرمک کرک آندن خراج | کیم بزیم در رجهانده تخت وتاج
سن بکت سن فکری ایلا ممکل | سوزکا اول لایق کل تولا ممکل
ایلچیدن چون کیم اشیتدی نامور | هر نه پیغامی که ویردی خیر و شر
بو جوابی ویردی دارایه که شاه | که منم دیرسن جهانده تاج وگاه
سنکا دیلرسن کیم ویره روم باج | آلمق ایسترسن جاموردن خراج
اول تاووق کیم بضیه سی اوکوردو تر | ییدی آنی فیلقوس نامور
کیم اولا یومورته دن ایستیه باج | یا کیم اوله آله ویراندن خراج
داخی دیدی کیم سنکت جمله ور | جبلیه ایش ایشلین تا اجل دور
شاه بلبول کیم بنکت للده کمال | پر کلکده ور ضامو نقص و زوال
چون قوی اولور قوادد خوا | قوتی عقل آنده اولور بی گمان
ازرل العمر اولدی برنک غیبی قیس | داخی بیلوم دیلادی اول هوس
چونکه خنک اولور مزاج اولدی غدد | اوله مز عقله و باغی نقش گیر

چون یکر

چون بیلکیت کیشی اوله دانش پذیر ‌ ‌ ‌ ی یوقا ولور اولسه آنکا شاگرد پیر

وردی دارایه شاه نامور ‌ ‌ ‌ بیله کا یتدیم شرح پیغام درخور

قیلدی اسکندر سوزندن اول غضب ‌ ‌ ‌ اول باور پیغامنه قالدی عجب

اول غضب ایله دیلیدی لشکر دیره ‌ ‌ ‌ دوربن اسکندر اوستینه واره

گیرو ویدی کند اوزنه کیم کیشی ‌ ‌ ‌ اولدورر کیم عقل ایله اولور ایشی

هر سبک اولمیه هم تیزمغز ‌ ‌ ‌ قیله هر پر اندیشه یوز اندیشه نغز

واجبی هر تدبیر ایدیم من آنکا ‌ ‌ ‌ اوله کیم تدبیر ایله پس ایشی آنکا

جنگ ایچون آماده گرک ساز و سلاح ‌ ‌ ‌ کیم اوراده محکم اولمیه صلاح

سنکا اسکندر اگر هم اد اولا ‌ ‌ ‌ بانکا هم منم اوج ماه اولا

گیرو ایلچی یوریدی اسکندره ‌ ‌ ‌ کیم آنی قورخوده هم اوکت وره

وردی ایلچیله هر درلو صلاح ‌ ‌ ‌ دانه گنجدن کیم بو متاع

سنکا ایر جنکده دور رمزی بل ‌ ‌ ‌ نجه اولور ایش آنکا اندیشه قیل

بو اشارت ایلدیم کر بیله سن ‌ ‌ ‌ پس آنکا عقلیله چاره قیله سن

اوله سن بو مملکتده سرفراز ‌ ‌ ‌ اولمیه هیچ کیمسه سندن بی نیاز

سن منم سن مندن ایرو ملک ‌ ‌ ‌ خویش سن بیگانه ایشی قیلمکل

کیم دکول کیشی آدی طاغی اولر ‌ ‌ ‌ هم اولو الامر اولیسر باغی اولر

بهمن اتام وورد وم اسفندیار ‌ ‌ ‌ پس منم گرک اولر شهر و دیار

ادام جدم در منم گشتاسب شاه ‌ ‌ ‌ داخی اولوسی در لهراسب شاه

کاوردی گنجیه و آننک باشینه تاج ‌ ‌ ‌ روم و شام ویرورلردی خراج

هر کیم کندودن بیله عصیان ایده ‌ ‌ ‌ دولتینه کندونک خسران ایده

بخته دیر سن کر ایر ابایه خلل ‌ ‌ ‌ کندوزنکدن بیله ایله ایتمه بدل

هر کیشی کاصلان ایله نیجه ایده ‌ ‌ ‌ ساعدی تنک کندونک ریخته ایده

ایلچی کلدی اسکندره قیلدی سلام ‌ ‌ ‌ شاه داراون وردی بیت پیام

پس او کینه توکتی گنجیدی کر شاه ‌ ‌ ‌ سانکا پرسیدی مونی اول پادشاه

کیم آدی دارای بهمن در آننک ‌ ‌ ‌ دولتی کون کیمی روشن در آننک

چونکه گنجیدی تنک قیلدی شاه ‌ ‌ ‌ عقل ایله سر بنی آننک بیلدی شاه

اوشبو دانه کیمی ساغنش پر سپاه ‌ ‌ ‌ کاتورم رومه سنی ایدم تباه

پس سکندر شاه یوز قیلدی بس ‌ ‌ ‌ حاضر ایتدردی اوراده پیر خروس

پس یدردی آنکا گنجیدی تمام ‌ ‌ ‌ قیلدی لر آنی تعجب خاص و عام

بو ایدی رمزی کم دارا شهریار ‌ ‌ ‌ رومه گتوره سپاه بی شمار

هر کیشی لن خاموسین قیلم تباه / اوتلمسون لشکر چو خیله غره شاه

آصی لشکرده جوخ اولمک عدد / جون کرتق وصلنسدن اولمایه مدد

غره اولمک کیشیه بلکلک دکول / دعوی ایتمک لاف ایلین ایرلک دکول

غره اولو دپس کرکمز هر کیشی / کیم خلل لو اولیه هرکز ایشی

پس دیدی ایلچیه کیم دارای شاه / کاولدور ایران کشورنده پادشاه

ملکی پیلار پی کر آلادنک دورر / آنی اول کیم دیلر ایله ویرور

کیم اولیه کیخسرو و یا کیقباد / کیم کیشیه ملک ویریب قیله شاد

کیشی کرک شکر آلانک قیله / هر نه کیم وار نعمتی آندن بیله

ملک آنک در کانکا یوقدر زوال / خواب دردا خی نه دارسه یا خیال

اولودن نیچه دم اوره شهریار / نیچه دیه بهمن و اسفندیار

هر کیشی ننک کیم اوله بختی اولو / اول اولودن پیکان اولور اولو

ایر کرک کیم کوهرندن سوبلیه / کندوده وارمی هنر عرض ایلیه

آدمیه جون کر اولمایه کهر / عقل میزاننده دکمز مهره خر

اولیش آتادن هر کیم اوره لاف / بی هنر دور و سوزی جمله کزاف

بو سوزی اسکندر اول شاه جهان / ایلچی دارایه ایلادی روان

ایلچی جون کیم کتیدی ذو القرنین شاه / جنک ایچون یارغلدی خیل و سپاه

فی معنی التمثیل

نفس دارادر و ذو القرنین روح / روح نفسی قیل زبون کالدور فتوح

زر دور گنجینده وانده بی شمار / ایتدوکونک جرم و خطادور اری یار

توبه دورر اول فردوس ای پر هنر / کیم ییدی گنجیدی آنده نس

احمدی تنک سوزین ایشتمک کرک / هرنه دیرسه انکلن ایش ایتمک کرک

کیم سوزی آننک فضایح در خامو / دین و دنیاده نصایح در خامو

همه قله آننک که هر سوزین و نیکلیه / جمله آصی و زیانن انکلیه

بلبل اوشبو رسمه دستان ایدرمز / کیمسه بو رسمه گلستان ایدرمز

کاغذ ارسال اسکندر با دارا و هزیمت شدن دارا

سوز مکیل ای بلبل شیرین نوا / کیم گلستان دولودر برک و نوا

سبزه ده اولدی جمن اطلس بساط / ایدر اوشبو بلبل کله قارشو نشاط

لاله کیمی سن دانی پر قاج قدح / ایچ که کلکون ایده یوزنکی فرح

پیر ایکی دم کونکلنکی قیل شادمان / کیم بو رسم ایلیه قالور دو [illegible]

اوشبو رسمه کور دو کونک خرم بهار / بوزلوب کالوب کیده ایلار فر بهار

نکر دریا پسنده قیلمه جانی غرق
پیل کاصی ایتمز سنکا پهود زرق

زرق زر قیچون ایدرسه که ایده ایش
رازقی کو رزق ترکینه دورش

پر ایکی جام ایله جانی شاد قیل
غصه لردن کوکلنکی آزاد قیل

پس پیان ایت کیم سکندر رای ایلین
مملکتده نیلدی دارای ایلین

ایلچی چون دارایه ایتدی خبر
ویدی اسکندر پیامی سربسر

قاخدی دارا و جمع ایتدی سپاه
کیم یوریه رومی ایلایه سپاه

نه چری کاتنکه حسابن هیچ وهم
سندسه ایله داخی ایدمزدی فهم

لشکر ایران و هم توران زمین
آنده جمع ایتدی و هم ماچین و چین

خاور و روس و خطا و ملک هند
مغرب و توران و هم کشمیر و سند

هندن آندن ایدی مراج خان
چین و دیارندن داخی تمغاج خان

روم ایلینه دک مداین دن فرش
دولو ایدی از علم سرخ و بنفش

چرخی کر اتمیش ایدی آواز کوس
توز قیلمشدی هواسی آبنوس

یر یوزی دولو کمان و تیر ایدی
کوه و صحرا کوز ایلن شمشیر ایدی

نه فریدون و نه ضحاک و نه جم
دورمیش لردی ایله خیل و حشم

غره اولوب تخته دارا تاج دار
ویدی قلبنه بهمن و اسفندیار

تا کوررلردی که حشمت نیجه دور
رسم تاج و تخت و دولت نیجه دور

غره اولمغ دولته مذموم اولور
قدی غروری کوکل بغایت شوم اول

بیلدی کوکل ملک و مال و تاج و تخت
دشمنه کیدر جو یوز دونده بخت

غره و خودبین کرکمز دوکیشی
کیم خلل لو اوله هر کز ایشی

بی کمان شیطان ایشی دور غرور
انک ایچون اولدی حقه ناشکور

عمر و دولتده کر اولیدی ثبات
باقی اولیدی سلیمانه حیات

دیو آلدی خاتمی تحسینی باد
دنیه دن کیم اولدی و کیم اوله شاد

بهمن اول کا یدردی صید اژدها
اولدی پر مار آتشندن رها

صید کور اولمیش ایکن برام کار
کور ایتدی عاقبت آنی شکار

ویدی لر اسکندره دارای شاه
اوش ایرشدی رومه و بیحد سپاه

قصدی بو کیم رومی ایلیه یباب
آنده ویرتو یله کا ایتمه بن خراب

ایر و عورت خامو سین ایده هلاک
بیله صاوره نه وارسه آنده خاک

ویردی اسکندر داخی معتبر لرین
روم ایلی تنک داخی و پروریرین

هر پیرینه استمالت ویردی شاه
کیم جهانده من اولور رسم پادشاه

هر پیرینکه ویریم پر مملکت
روم تکین کانده ایده بیز سلطنت

چوخ لغیینی دشمنینک کرانچکین
خاطر نکز ده یاوز فکر ایتمکینز

منکا خاقدن ویرلب در مدد
چوخ قایرمنک سیزده آز ایسه عدد

سیزدن اوکدین یوریم من یالیم
اوملک اولورسه من آنی اولیم

خانده کیم وار نام وناموس وهنر
کرچه آز او روبوله چوخ ظفر

ای نیچه چوخلر باضیلور ل آزه
اوحق آلکچ جوخنک پنجن ازه

کیشده کیم اولمیه ناموس ونک
یر یوزیندن انکا یکرک کور تشنک

بو سوزدیلا ناموخوشدل اولدیلر
کیر وعهد انکا تازه قیلدیلر

استمالت لا اولور خوشدل سپاه
اول سپاه ایله اولور قوتلو شاه

پس دیدیلر انکا کیم ای شهریار
یولونکه اولسن بو جانیمز نثار

یوروپالوم خصم ایلن کوردشالوم
نام ونکنک اچون بو کون دوردشالوم

ایدلوم اوکنکاره پر شیر از جنک
کاندن اولسون کند جنکال پلنک

موندن اوتکدین کیم پنزه دارای شاه
یورو یوبن اولمشیدی کینه خواه

پادشاه هنر پنرم پرپر ایدی
عاجز و بدرای و بی تدبیر ایدی

انکیچون پنزه بولدی بو ظفر
کاولمز ایدی سرور ومز خانه سر

شمدی کیم سلطانز در نو جوان
هم دلاور شیر وهم نو پهلوان

پر نبرد و ایامالیوم کیم تاج وتخت
آیینه دشمندن وهم ملک وتخت

ذکرک جون کیم دلاور اولد شاه
دشمنک ایلیندن آلمغ تاج وکاه

اول کیشی کیم اولالیم دیر خلقه باش
اورتیه قویمغ کرکدر جان وباش

هر کیشی کیم اول دلاور اولمیه
مملکت انکا مسخر اولمیه

جونکه ذو القرنین کوردی کاهل روم
رزم اولمش حکیمنه شو یلکه روم

پیلدی کاتکچون بسی جنک وپلنک
ایده سر از خصم ایلن شیر از جنک

خامواتیشدر انکلن اتفاق
کیمه تنک کونکلانده یوخدور نفاق

خوش دل اولوبن دیدی کم ایکی کشتی
یکدل اولوب جون دوتار پیرا کشتی

کرجه کیم اول اشی بسی مشکل اولر
بی شنک آسان لیغ ایله حاصل اولر

بوزلر ایتلر نرا دو اول نفاق
خامواتیش پتر جو اولر اتفاق

پادشه جون لشکرین کوره دلیر
کند وروباه ایسه اولور کونکلی شیر

ویردی اسکندر داخی خیل وحشم
دورزدی رخت وخیمه وکوس وعلم

نه قدر کیم رومده بولدی سپاه
جمع ایدوب قارشولدی واراشتی شاه

دشمنک دفعینه جاره جنک اولور
اول داخی کیم جاره ایستر تنک اولور

خصمی قلیچ دوندرورکی پیلاسی
کیم داخی یوخدور آنک حیله سی

اولدیلر اول کیم خصمی گر بهرام اوله ممکن اولمایه که هرگز رام اوله

ایر اولاشاباش گرگ ایندوره چرخ عورت اولن او توزه دونداره چرخ

خالقه قیلوب توکل شهریار دشمن ایله جنک قیلدی اختیار

شاه‌دن ارشدین خیل و سپاه دشمن ایستنه یوریدی گرم شاه

برق وار ایردی داوردی بی درنگ خصمی شو یله کاهوبی اوزر پلنگ

غرش ایتدی نای رویین ایله کوس اولدی توزدن چرخ یوزی آبنوس

پربز اولدی که چرخ تیز گرد گورمشیدی هیچ انکا بنکزر نبرد

دولدی قاندن موجی ایلن رود فرات لاله رنگین دوتی صحراده نبات

یر یوزی دو بطالوکیر و دار ایدی شاه دارایه بو دنیا دار ایدی

معرکه قاندن روان جیحون ایدی سم سوادو لو بخار خون ایدی

بختی دارانک جو اولمیشدی نگون دشمنه عاقبت اولدی زبون

گیشیه گیم بخت پنجه گیم گلور کبید چک گیشدوکی اول رستمه اولور

دوندی دارا قاچب ورو تیغ سپاه قیلدی لر تاراج رخت و بارگاه

ایله گیردی خسرو مخاوز زمین داخی شاه مغرب و فغفور چین

اول جریده هرکه واردی شاه زمین گیمی اولدی و گیمی اولدی اسیر

غارت اولدی بی عدد گنج و گهر داخی گونا گون متاع سیم و زر

پیله گلدی عادت گردان سپهر کیم گهی کین گستر و گاه مهر

جون گیدرده دور ایله گیرن گیدر هردن اصونک وار ایسه دولدی گیدر

هرکه دیلر کانکا غصه اولمیه گیننجک نسنایه گونکل ویرمیه

دشمنک یوز شینه قورب بارگاه پر ایکی هفته قرار ایلادی شاه

اوردن دارا جو ایدی کارزار قاشدی دشمندن اولوبن کار زار

چرخ انکا بیلدی شرحین ایدام سر گذشتن تا بپایان ایلیم

لشکرنده ایکی بیکی وار ایدی کا کاعتماد ایده جکی انلار ایدی

فلک جون مقدر دور ویرور روزی پس خیانت رزق ایچون [illegible]

انلاری ایتمشدی ظلمودن اختیار پیری انلار آدلو پیری ماهیار

آندن اونکدین گیم گلوردی بو شاه صادر اولمشدی بولاردن پرگناه

شاه جون بولاره ایتمشدی عتاب بونلرنک گونکلینی ایتمشدی خراب

گرچه بونلاری صویوب غایب گره خاص ایدب چکمشیدی [illegible]

لیک آندن هر پری دل ریش ایدی جان ویردن انجه بداندیش ایدی

آنی اول فرصته مجروح ایتدیلر بولده اولدیغی دیوبانی گیتدیلر

پر کیشی سندن اولیغ نیتیه ریش — صدق ایلین اولمزواقی اول انکا خویش
کیشی کر اول کیشیه بد کمان — بو بلیغ فرصت انکا دیر فرامان
بد کاندن سن وفا قید هوس — بد کان ایلین او تورمه پر نفس
جونکه دارا بو لار زخم اوردی کم — تا جب اسکندر قاتینه واردیلر
جونکه مونی ایتدیلر قاتنده یاد — کاه غمکین اولدی کونکلی کاه شاد
کاه کل تیکی تبسم ایلدی — کر کشایش لن بو سوزی سویلدی
کیم عدو دن صونکره دیر لیک پر نفس — عیش جاویدان دینک اول اولدی بس
قصه قهر اولمغ در فتح و فتوح — دشمننک اولمک لیکی در روح
کاه غمکین اولوبن اغلادی زار — کیم دریغا کیم جهانده یوق قرار
خصم اولور آر دنیجه پنز هم اولوز — آصی نه پرداخ جو پیله اولور روز
دنیه ایچون اشبو جنک کیر ودار — نه کرک جون کیم دکلدر پایدار
پس ارسطویه دیدی کای حکیم — بی وفا اولور کیشی کونکلی لیئیم
نه لیئیم اولنده بولونور کرم — نه وفا اولور کریم اولنده کم
بولمسون دیر سنک صنکا غم دست رس — هم نشین اولمه لیئیمه بر نفس
دیلنک کاپر پایه جا تنکه ستم — تا نسرایه وشمه خوان کرم

اول کدارا نعمتی لن بود و زاد — بولدی و حاصل داغی در او مراد
خاین اولوب صونکره ین ایتدی جفا — تربیت اینمک آنی بو ترروا
حیف اولر کیم ولی نعمت اولر — نعمتی کفران ایدن دری قالر
اول کیشی کایتدی لیمی اختیار — ابله ایدی بلدی چیندره مار
تربیت ایلین شفقت ایدن مفسده — نه در آننک ایتدوکی ایش مفسده
پس انکا دیدی ارسطو ی حکیم — کابر مسون جاودیه شاه مکاپیم
کونش اولسون سنکا تاج و چرخ تخت — اولمسون سندن جدا اقبال و بخت
دولتنک اولسون همیشه نوجوان — عمرنکنک باغنده ایرمسون خزان
کونکلونک اول پر صفا کلشن دور در — چرخ واری کن کیمی روشن دور در
واری هیچ ایش کیم سن آنی بیلمدنک — اورمی عقده کانی حل قیلمدنک
ارو عقرب در طبیعت ده لئیم — بسلیه آنی هر کور کریم
زهر دن تریاک کیمه بوره مے — نیش عقرب نوش دارو اوکمه
مونی ایشیدوب بویوردی شهریار — دوز دیلر میدان ایچنده ایکی دار
ماهیاری آصدیلر ماهار ایلین — آولدیلر اول ایکی وانده زار انکلن
فانی صانمه کر برخوردار اولور — یا کسیلور باشی یا بردار الور

قوت بولماین کراجین اول حسن / بیک در آندین کرا خاین اول حسن
اول زمان کا صلدی داره‌ها بیان / وانجی اولمیشدی دارا شهریار
وقت جون کچشدی اول مجروح دین / پر تبیغه قالمیش ایدی روح دین
دیدیلر انکا که ذو القرنین شاه / سنکا زخم اورنلری قیلدی تباه
گرچه اولیشدی امیدی جمله باد / بو خبر جون انکا ایردی اولدی شاد
کیشی کیم دشمندین اول صونکره قاله / پیردم ایسه عمری بینک ایلچه اوله
پس پیام پرسیدی اول اسکندره / کیم سنینک در ملک و کشور یکسره
هم سنینک در گنج و مال و تاج و تخت / هم سپاه و هم دیار و رخت و بخت
گنج ضحاک و فریدون منده در / هرچه بهمن قیلدی فرخون منده در
اوش جامدین اولمیشم من بی نیاز / تیز ایرشس کیم ملکسن سن جاره شاه
سن گرک کیم اولسن کشورده شاه / ملک ایران ایله توران پناه
قانی کشور کیم قالدی پادشاه / خلق ایدر ظلم ایله پیرپرن تباه
تیز ایرشس کیم ملک ایسر قلبسون / من کیدرم ملک سن ایسر اولسون
جونکه ذو القرنین ایردی بو خبر / واردی دارا قاتینه اول نامور
کوردی آنی کیم یاتور زار و نحیف / قانی کیتمش زخمدین اولمیش ضعیف

روح حیوانی بدنده قان اولور / جونکه قان اولمایه تن بیجان اولور
دیدی کیم شاها جهان حالی بودر / ماه و مهر و چرخ احوالی بودر
گاه انده تانگ ایدر گاه شاد / گه قیلور محروم وگه ویرور مراد
آیا در چرخ و عمر گیدر / بو مقامه هر که کلورسه گیدر
گرچه پنز شاها ایتمیشوز گناه / عفو ایتسون لطفی ایلن آنی شاه
کیچی لردن گر که جرم و خطا / عفو دور اولولر ایشی و عطا
دیدی دارا کیم بو دور آسمان / بی قرار اولدوغنه یوخدور گمان
گر اولیدی بخت و دولتده قرار / دونه قالیدی آنی اسفندیار
هر کیشی ننک قسمتن وقت ازل / ایلیبدور رور معین لم یزل
کیم کلور بو مقامه اول گیدر / قسمتینی بلین صونکره کیدر
قسمتندن کیم اوله ارتق پله / قسمت آز اولدی ایسه اول حق ایله
پنز بیوبن قسمتوزی تمام / سانکا ویردوک نوبتی ای نیک نام
پنز ویروب اوش سنکا قیدوک نقل / سن بیی آنی قیله ایروخ قسمتی
جون بیتن دوره کان یوخ کیم بو حال / هر زمان پر پره ایدر انتقال
ابدا اول کیم دیره آنی ویرمیه / زیرک اول کیم داغیده ودیرمیه

ویردی بو سوزنی دیب اسکندره / شهر و ملک و تاج و تختین یکسره
روشنک آدلیغ قزین ویردی انکا / لشکر و خیلینی بیل اردی انکا
پس انی ملکه ولی عهد ایلادی / اوشبو رسم آتینک ایله عقد ایلادی
کیم قیله کینه وزینه عدلنی شعار / مملکته ایتمیه ظلم ایله کار
اوشبو سوز ایچینده باغلندی نفس / کیتدی دارادین تنی قالدی قفس
اولدی دارا قالدی آینز قهر و دار / قالدی اول حشمت و اول کر و دار
بیله دورر عادت گردان سپهر / کیمیه گر تنزل اول پیوسته مهر
جان نفس دورر نفس باد هوا / اولمز انکا اعتماد ایتمک روا
نه کارکانی انینک اضداد اوله / لاجرم اول نسخه نی بنیاد اوله
چونکه دارا اولدی ذوالقرنین شاه / اولدی ایرانده سراسر پادشاه
توقنی دارانینک ایتدی سرفراز / مال ویروب خلق قیلدی بی نیاز
کوسپاهی و اگر شاه و امیر / جنک ایچینده کیم که اولمشدی اسیر
خاص بیلن عهد ایدوبن استوار / ویردی اول یرلو یرنی شهریار
کندوسی دولت مداینده مکان / آنده آرام ایلدی پیر تاج زمان

فی معنی التمثیل

گوش دوت ای سن بو منیم سوزومه سن / اوشبو دستان رمزین ایدیم سنکا من
نفس دارا دور و ذوالقرنین روح / نفس روحه قیلیبن کالدور فتوح
دفعن ایدرسن سکندروار انینک / پادشاسین مشرق و مغرب سنینک
یرخسرو کونکلنک رومین اول سننک تخت / جانکنک مصرین خامو اوده یا خس
کی سنین کاول ظالم آماده دور / هر کوله انکا زبون بیچاره دور
که بهیمه دریوب دوبیز علف / که سبع درجان دیلر قیله تلف
جهد له آنی ملک خوی ایده سین / پر ملک سیمن چونکه باندن کیده سین
کیم سننک ملکونکه یوقدور زوال / دولتنکه هرگز ایرمز انتقال
نه ملک بلکه اولاسین پر ملک / کیم سننک جولان کهنک اوله فلک
غمشتنک خرم اوله خشمنک رضا / دشمنک انس و کدورتنک صفا
عالم عنصر دو اول دور رپاد / پس انینک کونینه یوقدور اعتماد
نسنه کیم تبدل در ایتسه دایم / نیچون استایه ثبات آندن گیشی
مونده اولمز دایم ایلنزسن حیات / پر یره وار کانده بولیسین ثبات
باغنه هرگز انینک ایرمز خزان / چوملمز آنده تازه اولن گلستان
چونکه مونده ین بیک وطن کلور ایله / گیشی مونده عجب ایلن نیچون قرار

حاضر ایکن گلشن دار النعیم / حیف در اولمغ بو گلشنده مقیم

احمدی سوزین اگر دنگلیه‌سین / خاموش اشیا سرّینی انکلایه‌سین

فایض اوله غیبدن کونکلنکده نور / کشف ایدیب هر سرّی پیدا بیین سرور

هم تجلی ایده سنکا علم الیقین / پیله سین کاولدور سنکا سندن یاقین

تا بیل اوله شک سندن کلا محو / هر نه کا تیندنک ایدر اینک اوله عفو

حقدن ایرو سنده وار ایرق قالمیه / آره پرده ما و من لک قالمیه

غنیمتدین اسکندر بسیستان

سویلکیل ای مرغ شیدا سویلکیل / جمله عشاق محیّر ایلکیل

معتدل اول هوا نوروزده / خوش نوا ایت سن داخی نوروزده

راست عشقنک پرده سیندن ساز ایت / تا کلکی عشاق ایلن دمساز ایت

شویله شیرین سویله عشقنک سوزنی / کاونده لر خلق خسرو سوزنی

ساز ایتکیل ناله دلسوز ایلن / وامق اوله عشق عذرا سوز ایلن

سوزده چون آغاز افسون ایده سن / سن کرک لیلینی مجنون ایده سن

پر همایون نامه یازغیل جانفزا / کیم همایون فال اوله آنده هما

سوزینه درکستر بیرنک جمشیدنه / بلکه گوکنک مشتری خورشیدنه

عشقدن سویله که سوز پس خوب اوله / سوز که مجنونینک اوله محبوب اوله

عشق اگرچه جانلکی آتش دور دور / شمع تیکی آنکه یانمغ خوش دور دور

آتش عشق ایتدی سوزی خوش نفس / شویله کایدر جان و دل انکا هوس

اودور ایدن مجمر عنبر دخان / عود دین اوده کتورن بوی جان

جمله ایدر طلب اودی کلیم / اودا چنده انکا تجلی ایتدی کریم

اودور پروانه معمور ایدن / وار ایقینی یاخیب آنی نور ایدن

خلقی اودا ایتدی ابراهیم خاص / اودور ایدن آلتونی غشدن خلاص

عشق ایله درد مند اول فیض جود / هر کیم وار عشق ایلن بولدی وجود

عشق دردینچه اول جوش اولور / عشق دردین چکمین نامرد اولور

عشق دردین دیه کیم تخت دور / کاول سراسر دولت و نعمت دور

عشق چون ایدر سنی سندن فنا / لابد اولور اول سنکا عز و بقا

عشق چون کیم وار ایلیغلیکی پیتور دور / سنی اول دم دیلکو نکا ایتور دور

سنی اول مجبور قیلش سن حجاب / گور نورنی یار گو ترفرسه نقاب

چونکه دوتی شاه ایرانی تمام / اولدی توران داخی تمکینه رام

مطلع داستان

زابلستان کانکاو یلر نیم روز　　کاندن ایدی رستم لشکر فروز

اولمیش ایدی مطیع اسکندره　　هرمز و سم کابلستان یکسره

کانده رستم اوز چیندن پیر دلیر　　وار ایدی کیم جنکنه دوزمزدی شیر

آدی آنک دی زراسب نامدار　　ویردی کیم اولیسر سام سوار

سرمه اولور کوز اوره سم کوه قاف　　قیلچم بحری یا خراتیم مصاف

او خونک افعی سی جون یا یدن چخر　　زهر نیکی ایروو کی پیری یاخسر

زار ایدیلی رزمده کشتاسبی　　خوار ایدردی بزمده لهراسبی

شاه اول ملکی آلمغه قیلدی هوس　　صورت ایلن کندوز ایلچی دوردی بس

واردی کوردی زابلستان المرین　　آنده کیر بچنیخو منزل لرین

سیستان شهرینه جون ایرشتی شاه　　هم زراسب ایلن داخی کورشدی شاه

هر نه پیغامی که اول فکر ایلدی　　جمله سی پر پر زراسبه سویلدی

جون زراسب آنک سوزینی دینکلدی　　هر نه کیم دیدی سپهر انکلادی

اولدی عاشق سوزینه آنک زراسب　　دیدی انکا قول یرا شور یوز

جون فصیح ایدی واول سرین کلام　　شه زرسپنک کونکلیده دوتدی مقام

اول فروز سوزینه قالدی دنکا　　ویردی کندو زینی یکباره انکا

شویله اولدی جان ایله انده هوس　　کانیز اولمازیدی هرکز پر نفس

دیدی حاشا که اوش بو قول اولا　　یا بو رسمه کیمسه ایلچی کلا

دیر که قول لیک یوز سلطان کرک　　کیم اوله مونک چری سینه یزک

قول بو رسمه اولمیه جمشید اوله　　ایلچی بو یله کلیه خورشید اوله

عشرت ایتدی آنکله پر خنده تمام　　ایرته کیچه اولدی نوشانوش جام

صفت دختر زرسب

وار ایدی قیزی آنک کلشن اندام　　کیم یوزیندن مهر نور آلوردی دام

صاجی بوسیدن ویرور یردی نشان　　آغزی عیسی سوزین ایدردی بیان

یوزی ایلن تازه دی اردو بهشت　　فتنه اولدی یوزینه حور بهشت

دیشی نینک وصفنی صورمه کیم نه در　　او تنه پروین دین انکا نه در

کوزینه نرکس پرستاری مدام　　صاچلرینه مشک ایله عنبر غلام

یوزی خنده ایدر ایدی نرکله　　زلفی طعنه اوررایدی اکا سنبله

آغزینک وصفین جو ایدر دم ادا　　روح سرین دیک اولسید [illegible]

صاجی ریحان ویوزی نوروز ایدی　　آز کوزی بو بستان افروز ایدی

کورسه یوزین دارا اولوردی ملک　　جوش ایدردی عشقینه انک فلک

کوزلری تنگ جان ایدی ایتده وکی صید   کونکل ایدی زلفی تنگ قیلدوغی قید
مهری لاله جانینه اوروردی داغ   یوزی ماهه شمع ایدی مهره چراغ
بیکاغی تا چنه دوزمز آفتاب   تشنه ایدی لعلینه دُرّ خوشاب
یوزی تنگ تابی ایلن اول دلفروز   سیستانی قیلمشدی نیم روز
کوزلری تنگ کثر ایلن اول دلستان   ایتمش ایدی اول پری بابلستان
ویرمیش ایدی انکا صانع پر جمال   کورمیش ثنلی خیالنده خیال
نقش فطرت بند اولالی آشکار   کورمشدی کیمه آننک تنگ نکار
سیستانده کیم زراسب نامجوی   اولدی پر قدرت شه ایلن کامجوی
چونکه مست اولور شبستانده کیدر   خلوتنده آنی ایله وصف ایدر
کیم سوزینی ایشیده قالور عجب   کوریکینی ایلچی تنگ قیلور طلب
اول قدر اسکندره اول صورتدین   کیم قزانکا عاشق اولور کورمدین
عشق اودی جانینه اولور کارگر   کونکلی تنگ ایون ایدر زیر و زبر
حیله ایلن جهد ایدوب چاره قیلور   شاهی کرم یوخارودن یول بولور
جدّ و جهد ایلن اولور حاصل بر ایش   ایتر نیک جد و جهد ایلن دور ایش
پر نظرلن چونکه کوردین شه یوزین   آه ایدوبانی اوتنین کندوزین

کوزدر کونکل لره عین عنا   کوز ایدر جانی بلایه مبتلا
آه ایدوب قز حسرت ایلن آغلدی   شوبله کیم دایه یوراکین داغلدی
آلدی دایه قزی و واردی ایوه   دام لر استتندن ایرشدردی ایوه
کیردی کلشانه ایوه بنیاد ایتدی آه   آه توتونیندن بویاندی چرخ و ماه
شمع تیکی صبح اولنچه یاندی اول   آهی تنگ توتونیه بویاندی اول
اولدی الف قدی آننک شکل نون   کوزلرندن موج ایدردی سیل خون
عشق دردی ایله حیران اولدی اول   طره سی تیکی پریشان اولدی اول
عشق دردیندن ایچی باشلو ایدی   فرقت اودندن کوزی یاشلو ایدی
کوزلری تنگ یاشلری جیحون ایدی   پنجه سی جیحون کر موج خون ایدی
کیتدی آندن راحت و آرام و خواب   بس کریکدی محنت و درد و عذاب
کوزینه کیرپکلری اولمشدی خار   خواب بس نیچه ایده آنده قرار
چونکه آنده یوغدی اول درده تاب   دیر ایدی یا لیتنی کنت تراب
وای وای آغلردی بی باک و زار   شرحه شرحه ایتیدی آنی درد یار
صبح اولنجه زار ایتدی اول کیچه   عاشق اولن پله دردا خی نیچه
ایرتیه دکین یانور شوبله که شمع   اریه یینر اودش دیدیم دوندکیمع

دایه چوغ پند ایتدی اول قیز آلمدی | اوگود ایلن اودی ساکن اولمدی

عشق دریا ارد و سیل اولدی پند | عاشقه پس نیچه اوله سودمند

عقل و کونکل چونکه یول کیدر | عاشقه صبر و ملامت کورنیدر

دایه کوردی کاصی ایتمز انکه پند | داغی درلو قویدی آنک اوکینه پند

دیدی آه ایتمه آنک ایشتمسون | سود و کنکه یاپشکا خشم اعیون

چون پریشیدی دوشدی کونکلیکه حرج | صبر ایت کالصبر مفتاح الفرج

شویله ایدم کیم سن آنی بولرسن | اول سننک اولدسن آنک اولسن

دونکی شهزاده سن دو تغیل نهان | ایتمه کندوزنکنی رسوای جهان

عشقنکه آنی ایله ایدم مبتلا | ایره سننک تیکی داغی انکا عنا

دایه اول قیزه حالینی ایدب نظر | عقل ایلین اول اتقی قالدی چاره گر

عقل ایلین هر ایشه چاره بولونور | عقل ایلین هر عقده حلی بیلونور

بولدی پس پیرش تدبیر خرده کار | کیم قیلور دی صورتینک جان نگار

نیچه صورت دیسنک اول نقاش چین | نقشی ایدردی جان ویرافزدی حسین

جانی چهر هقد ور بیمین باغشلین | حاشا کوره آنی داغی اشلین

جانی اولدور کیم ویرو کیرد آور | داغی درلو سوزدین کافر اولور

صورتن یازدرویلر قیز تنک انکا | شویله کیم کورن آنی قالدی دانکا

کورن آنی دیدی کیم گلشده بو | اول جهان تاب دلارامه بو

گلشه ایدی رنک و نیرنکی عیان | فرق اراده جانی ایدی سن تمان

صورتی یازب حریره دوزدیلر | مهر ایدب پر قول ایلنه ویرده دیلر

کیم نهانی ایلچیه آپ ویره | کاپلچی آجوب آنده نه وار ده گوره

یوکنوب قول ویردی شاهنک الینه | گیرو تیز دوندی و گیتدی یولینه

شاه چون کیم ایلتدی شول نقشه نظر | قیلدی کا شول دم عشق جانینه اثر

عشق اودیندن شویله جانی ایتدی جوش | کاندن پیر گرز قالمدی عقلی ایله هوش

صورتی کوردی و حیران اولدی شاه | یدل مع زار و پریشان اولدی شاه

کیم کوره اول نقشنڭ ایلقز عیان — اولمیه آندن پری پیکر نهان

ویدی وار بو رنکده دوز رنك روی — لیك رنك اولدور کیم آنده اوله بوی

رنکنی یالڭوز نیده کیم جان کرك — جان و کوڭلی اولنه ایمان کرك

رنك کیم اننك ایلن اولمیه بوی — کتزامی عقل آنی کورمکه روی

لاله ده کرچه کروار در رنك روی — قدری یوخ اولمادوغیچون آنده بوی

رنکی خوش چون کیم قوخوسیز در ادیم — پایمال ایدر آنی هر پر لئیم

اولدوغیچون کل اننك رنکینده بوی — یوزنی یوزینه قور هر ماه روی

رنك یوخدور مشك ده قوخوسی وار — زلفیننك چینده کیزلر آنی یار

دور وشوب نقش اشینه ایرمك کرك — کوره چك اولدور آنی کورمك کرك

کلشهنك پرخادمین بولدردی شاه — حالینی جمله انکا بیلدردی شاه

ویدی پرکزکر اننك یوزین کورم — سیم و زر نولورسا انکا جانم ویرم

واردی و ویردی انکا چوخ سیم و زر — سیم و زر در کیم ایده ایشده هنر

کیدیجه کیم وار سیم و زر انکه اشی — کوهر ایسه خاك اولور پی زرکشی

چونکه کاد النقودیر تاج وصل — [illegible] چون آنی ایتمك خدمت دکل

چونکه بولدی اول سراسر مایه — واقف ایتدی اوشبو حاله دایه

دایه خود دلبر کراول قیزی کوره — جان ایلن اول داخ انکا کوڭلنی ویره

ایکی نیکادن خوش اولور کار عشق — ایکی نیکادن کرك بازار عشق

عشق بازارنده صاتیلمز نه در — درد و جور ایله نه سیم و زر نه در

عشق بازارنده اولن بازرکان — انکا کرك پسر اوله سود و زیان

کلشنی کل باغینه ایلتدیلر — شه وثاقی تنك یانندن کیتدیلر

شه نهان ییردن کیزلادرکن نقاب — کوزه توب عرض ایتدی یوزدن نقاب

شاهی شبنم کیمی محو ایتدی اول جمال — عشق یولنده اولور چوخ در لو حال

اول جمال چون کرا ایتدی پر نظر — قیلدی اول دم عشق جانینه اثر

عشق ایلن جانه نظر دور بلا — پس نظر در عاشق ایدن مبتلا

عشق اودی جانینی شوله ایتدی جوش — کیم تننده جان باشندن کیتدی هوش

دولدی عشق ایلن ایچی داشی آتنك — اوده یاندی قورسی یاشی آتنك

اولدی نرکس تیکی زار و زرد کون — لاله تیکی سوخته دل غرق خون

چون یوزینی کوردی آیینه آفتاب — دوتیه بورسمه عنبردن نقاب

نیکاغین کوردی دیدی نسرین نه در — دیشینه باقدی دیدی پروین نه در

دوداغن کوردی دیدی آب حیات — تشنه اولوب دیدی بو قند نبات

غمزه سینه دیدی بوسحر آفرین — قصد جان ودل دور رسم عقل ودین
آغزینه باقدی دیدی کیم بودی جان — مونده دور ور لیکن اوپلدر نهان
صاچلرینه دیدی زی ریحان روح — کیم اوپلدور ور انکا جان روح
کلی یوزینه کوردی دوش شکن جمال — دیدی موندن جانه مشکل اولدی حال
اوینه چون کوردی زنخدانندە چاه — بو در ور جان یوسفینه عذر خواه
کوردی بوین دیدی زی سرو روان — کیم کوزوم سرچشمه‌سین ایتدی مکان
چون نقابن اور تونوبن کیتدی ماه — شاه کوردی ایلدی زار ایله آه
شه دیلردی کیم دوتیدی نیمروز — کوکلنی لیک آلدی یوزی نیمروز
اول سفرده کیم درم دایدی کنج — جان بها ویردی وچاقدن آلدی آرنج
عشق شوقندن قفا درصالن — اول متاع جان در قیمت اولن
کوزکی یردن جوقان اولدی روان — دیدی یاشس یرینه قان اولدی روان
کیجه‌می یا بو بلای جاودان — کیم بو کز صبحدن آنده نشان
کیجه‌می در کیم آنک پایانی یوخ — کیتکه دردیم تیکی درمانی یوخ
ای عجب نه در سبب کیتدی قرار — قطب تیکی مجور وچرخ مدار
کیجه او رتبه ده رساچلن کندوری — شویله که برقعده ولدارنک یوزی

عشق بازارنده جان ور رایکان — مونده نه آصی ایده بازارکان
کلشهی کوردی جو شاه نامدار — قالمدی آنده داخی صبر وقرار
کوزلری آنک نه افسون ایلدی — کیم شهی زلفینه مجنون ایلدی
شه کوزی شکک اچون ایتدی قصد جن — بو جهت کیردی کوزی بجز جن
کوهر ایتدی آصی وجانی زیان — چله اولور کیشی کالولر بازارکان
شه جهان دوزکن ایدوب ارکیر — پرفیلین ایلن ایتدیلر آنی اسیر
شه ایکن اولدی اسیر اول پرقیله — عشق ایشی در عقل نه چاره قیله
کرچه کیم سلطان ایدی وتاج بخش — ملک واقلیم ایدر ایدی خلقه بخش
شویله اولدی اول اشکه بوله بولی — راضی ایدی کاول آنده بنده اول
دیلدی ایاغ توزین سر قیله — لیک محروم اولدی کیردی ایله
کوزینه دوشورده دیدی اول جمال — لیک خواب اولیشدی کوزینه خیال
عاشقنک کیرپوک کوزینه خار اولور — خار اچنده اویلغ اول اشخه اولور
هرکیجه تا صبح ایدردی زاری اول — کوز دردی آی دیو لعل نگاری اول
کیتدی کوکلندن آنک خام هوس — دایمی اول خلوتده کلشاه ایدی بس
خانه باغچه کوزلری کلشاه ایدی — ذکر وفکری خام واول لعل خواه ایدی

قولاغی اولمشدی آدینه ظرف … اول ایدی اشتدوکی صوت ایله حرف

داماریندن ویورین اول قان ایدی … سمع هر اندامنده آنڭ جان ایدی

پس بیدوکی و دوتدوکی که ال … اول ایدی نه در بو مشکل ایله حل

عاشق اول در آنده وار لیغ قالمیه … عشقدن آرتوغ داخی نسنه اولمیه

نیجه کم عاشقه جور و جفا … یاردن کلدوکده اولور مهر و وفا

یار مهری قهر ایلن کیرر ایله … کنجی رنج صبر ایلن کیشی اله

صوردیلر منصوره کیم عشقی نه در … دیدی آنی کورسڭ اوچ کون صنگره

اولتیده آنی داره چکدیلر … پس ایکنجی کونده اوده آتدیلر

یار ایله کیرسه بو رسم ایلن کلور … حالی عاشق اولنڭ پهلو اولور

کل سوکن خار ایلدم خوش کرک … شمع وار اوداپره خندان کرک

تار شبنم وار لیغندن کینمیه … قول لوغی یردن کونشه تیمیه

وارده منصوری خندان کوردیلر … نیجه در حالڭ دیو بن صوردیلر

دیدی بر عاشق ارنک معراجی دور … عاشقنڭ جاپفی بلا آماجی دور

عشق اولدور که آنکا داغ و درد … یاردن کلدوکده اولور باغ و ورد

حق یولنده صرف ایدب جوخ نرم و زر … جان ایچون آرتش ایلدی لیلی کمر

کنده وایلی ایلن ایدوردی نصیب … کیمسه کیم کلب فقر و یا غریب

اولوکچی کیم کلوردی خاص و عام … هر پرینه حصه ویروردی تمام

کلدی مجنون داخی آندن آش آله … پر نظر لیلی ایلن دلخوش اوله

آلدی لیلی جانبن اوردی طبق … صاندیلر مجنون که اول ایشده [illegible]

یاخود اول لیلی اشیته پرینه … شاد اولدی خود پرنڭ پرتی

دیدیلر مجنونه کیم رنج و بلا … نی چکرسن لیلی اولوب مبتلا

اولوکچیه خمو نعمت دیرورر … جانڭنی قارشونکه داشه اورورر

دیدی کیم منم ایله پر حالی وار … جانم آنکچون اورره داشه یار

ابرو غونڭ چون کیم جناغی سیندیری … کیمسه نیچون کلورسین دیمدی

آنکچون کیم آنڭ منم ایله … داخی در او ایشی وار در کیم پیله

پیلور اول کیم نیه جانکا خوش کلور … آنکچون جوری مانکا خوش کلور

هرنه کیم اول خوب ایدرسه خوب اولور … هرنه کیم محبوب ایدر محبوب اولور

[illegible]

کیدی اول هفته روانه اولدی شاه … کوزنکا ایچره ساکن اول دم هفته ماه

کیم بو وزاری ایلن همراه ایدی … ایکی وداشی دولو کلشاه ایدی

شب تیره تیکی اولوبن دو تا / اکیش ایدی یاردن نیکا قفا

شو بیله کیم خورشید نرکس گیندورن / دوندریدی یاردین نیکا یوزن

کوه و دشت آه ایلن دود قیلمیش ایدی / یول کوزینه شو بیله سو اقرش ایدی

آهی کوک آیینه سین قیلمشدی زنک / اولمیش ایدی یاشی لن یر زنک

کوزلرینه بو جهان تاریک ایدی / کیتدوکی یول قیل کیمی باریک ایدی

که بو وزاری ایلن دو شوب یوله / ایردی یوز مینک درد ایله بر منزله

نیچه سی منزل که جان آرا ایدی / صانه ایدنک جنت الماوی ایدی

واریدی هر طلده یوز خرشنا تمع / بلبل او بینه بنفشه اولدی سمع

نوبهار و سبزه و کلزار ایدی / چشمه لرده دو بطاو انهار ایدی

هر نیکار ریحان ایلن نسرین ایدی / تو براغی عنبر تیکی مشکین ایدی

آنده قمری بلبله دمساز ایدی / پرده ده کل دولو هر دم ساز ایدی

هر پرینه قو تلو کوز بیله باقوب / زاری ایدردی یوراکینی یاقوب

کوردی نتمش چشم اوزره پرخمار / دیدی اوش منم کوزوم قدیار

کوردی نرکس انکدی ولدارنک کوزن / کل کوروب ذکر اولدی اول یارنک یوزن

ساچنی یاد ایتدی ریحانی کوروب / نیکارغین انکدی کلستانی کوروب

بلبل ایشتندی کاوبن نغمه ساز / دیر ایدی کل قارشو سینه در کداز

دیدی سن کوره بیلور سنک یارنکی / عرض ایدر سنک انکا در لو راز

نیتی کوره کیم کورمازم یار رخ آه / دیره قرم کیم نه دن در راز آه

بیله دیروب عزمی سودا ایلن / ایکلادیم نی کیمی وای وای ایلن

پس قلم الوبن اول کلشن شاه / کلشه پر نامه یازدی دود آه

دیدی کیم ای نیکارغی کل خاندسن / کوزی نرکس زلفی سنبل خاندسن

عشقنک اودی جانمه کار ایلدی / نرکسنک کوزنکلومی بیمار ایلدی

دولوایچم لاله تیکی داغ و درد / کیدردم نرکس تیکی اوش زار زرد

الوداع ای یار دلبر الوداع / الوداع ای ساجی عنبر الوداع

عمر تیکی سینی پردم کوریشم / کوردکم دم هجر او دینه یانیشم

کوزومه کورنک لیندن اول جمال / خوابسنی در کوزومه یا خود خیال

کر ایرم مرزم جمالنکه پسنک / راضی اولیشم خیالنک شنک

دیدیم کیم کوزلرمه پر نقش / اونیچو کلزکوک حاصل بوبوس

زلفنکی انکوب پریشان اولمشم / واره مرزم بولره حیران اولمشم

نکاشو قنی نیچه سین سویلیم / بی نهایت در نیچه شرح ایلیم

یاغوز رنگ قطره لرندن جوخ درر / رنگینک اول ابر لرندن جوخ درر

واردر اوراقینه آغاج رنگ شمار / لیک منم شوقیم یوخدور رای بار

من بو یولده شرح شرح ایدب جگر / بیر ایدردوم نی کبی نی پا و سر

دف فغان ایلر نیچه کیم اوردولور / چنک ایدر ناله نیچه کیم بورولور

نیچه درلو ایدرم کونکلوم پند / واش اولور انکا اولیمز سودمند

دلیرم کا ایدم سنکا شوقم پایان / خامه دن قان نامه اولدی روان

یازر ایکن نامهٔ شاه جهان / بو غزل یادینه کلدی ناکهان

غزل

دین و عقیده سنکا قایلیشم / قابوزنکی جانوم مسکن قیلیشم

تاج و تختی ملک و بختی ترک ایدیب / جانوم عشقنکی صاتون آلمیشم

عشوه بیله غمزه نکنک مفتون اولوب / زلفینه زار و پریشان اولمیشم

بانکا دیرلر نام و ننکی سالغیل / شیشهٔ ناموسی داشه چالیشم

ماه و پروین قارشو بیله کیچه لر / یوزونکه اغزونکه دانکه قالمیشم

اوشل قاپونکده جان و تن ایچون / بیر نیچه غصه له محنت بولمیشم

یوزونکنک شمعینه قارشو جانی / شوبله کیم پروانه او ده صالمیشم

مثنوی

نوبهار ینه تمام لنکنک بو جان / بلبلی در ایرمسون انکا خزان

حسنکنک کلزاری هرگز صولمسون / قامتینک سروی تغیر اولمسون

تازه اولسون نرگس ایلا تر گلنک / دایما سرسبز اولسون سنبلنک

نامه اوستینه اوروب مشکین ختام / پردی کلشاهه آنی اول نیکنام

نامهٔ المکتوب کتوردی نیچه جواب / خیمه برکتی لر مشکین طناب

پر ایکی کون دوتی لر آنده مقام / ایرته کیچه زار آغلردی مدام

آه و زار ایله کیچردی کوندوزی / صبحدک کوزلردی کیچه یولدوزی

اول قدر زار آغلدی و چکدی غم / کیم وجودینه اثر قیلدی ستم

چون حرارت دولدی قانیدن مزاج / فصد اولدی دفع سودایه علاج

فصد ایتمکه جو فصاد ایتدی قصد / شد قیفالندن چو آندن ایتدی فصد

قانی بیرله کیم توکولوردی شهنک / آدی یازیلوردی بیره کلشهنک

چون کر قیلدی آنده فصد شاه قصد / کلشاهه داخی کرکلدی اولدی فصد

کیم شاهه ایروشدی کنده نشتر / کلشهه داخی ایرشدی هم اثر

ایکی لیک یوخ ایدی پرلکده تمان / موندا اولن آنده داغ اولدی عیان

قصه دین بیزقیلا لمدن توکوردی فغان
پیره اسکندر یازیلدی قان روان

عشق اوپیچه اوتش بورسم ایله کرک
اولدی پر لیک فاضل اولدور ودیلک

عشق برا اولا تنک انسانیتی
آدمی سنک اکمه جواب نفتی

بیله عاشق اولمدینکه سویله
عیب و دریغ پیره دعوی ایلمه

عاشق اولورایسنک اوشبو حال اول
کیم کیده سنسن اراده قازاول

نامه جون کیم ایلتدی پیک شاه
خادم وزیرنک کلیغه بولدی راه

نامه دن جون کلشاه اولدی فرح
نامه‌ی آچتی دیگر ایتدی نظر

عشق باغندن ایرشدی پرنسیم
رشک باد باغ جنات نعیم

شوق اودندن جانی اولدم اتندی جوش
گیتتی کلشهدن هم اولدم عقل و هوش

شویله کیتتی قوت جان وروان
پر قصده پر نقش تالدی همان

یاتدی شول رسم ایله اوج کون بیخبر
تا که بولدی روحدن هم پر اثر

دولبر کیم شه پیو میشدور سنی
شویله کیم واقفی سیومیش سن آنی

سنی اویاندردی کل پرلحظه شاه
ذکر کن بس مونجه زاری ایلین آه

تا یغوردن جیفه اوره وصلنغو بوجمال
لیک ایلطمون هرکز سنکا عین زوال

اوشبو حسن اسکندرنک دور نقوی انکا
لایق اولمه مونی یوزنغ سنکا

برامید اولدی انکا هم پر امید
کانی اولدو تمیشدی اول آه ایلدی

اول قدرتدن اغلیوبن توکتی یاش
کاه اولدی سرزنه توزروایسه پردهٔ یاش

نامه سینی چونکه شاهنک کوردی اول
باشینه قویدی یوزینه سوردی اول

جواب فرستادن کلشاه به اسکندر

بس ایلنفه آلوبن اول دم قلم
جکتی لوحه دردایلین مشکین رقم

دیدی کیم ای شاه نو بخت جوان
کاتیمشم بو جانی بولونکده روان

شمع تیکی عشقنکه یانن منم
دیل تنک آغزلرده سویلین منم

منم اپچون میدی کیم مونده کلب
مینی قویوب کیده سن کونکلم الب

مونده منده یوقدور روز تابد توان
بو جکره درد دولو پیم جان

نه صورر سن جانمی سندن ایراغ
نورتن جون دوشه جانن دن ایراغ

صورمه انکانیتی یارنک فرقتی
کوزلرومه باغ کور سن عبرتی

کوزلرم نم درایچم آذر کیبی
اوده یاز جکرم مجمر کیبی

جان دیلدم وپریم تحفه سنکا
کیرو دیدیم بو نه لایق در آنکا

نور ای جان ویرلسه ایکی جهان
ایاغنکنک توزینه اولمه قربان سنکا

ایلکنک توبراغی جانه کیمیا
ایاغنکنک توزی کوزنه توتیا

ویلمی دیر سنکا سننک ذکرنده در / کونکلی صور سنک سننک فکرنده در

ویلسنک بو خسته اشنا دایده سن / یوخسه من کیم منی یاد ایده سن

من سنکا لایق دکول ایر یمکه / یا سننک زیبا جمالنک کوریمکه

وارسه لطفنک دربوایشه چاره بس / پرده یوخدور بو مراده دست رس

نیچه اوکم جمالنکی پستنک / یا کورم دوشده خیالنکی سننک

کوزلریم ننک موج دریا یه ایرور / آهمنک دردی ثریا یه ایرور

چونکه اوشبو حاله ایرشدی فعال / خوش بدیهه پر غزل دیر اول جمال

غزل

ای نکار کلعذار سرو قد / وی بت غنچه دهان لاله خد

عشقنکنک وصفن دیلیم شرح ایدیم / نیدیم تو کنز ایتدو کیچه عد

شوقنی یوزونک خیالن کوریمکه / نیچه ایدیم وصف چون یوخ انکا حد

ای یکانه حمد الله و صفنکی / چیلورم چون قل هو الله احد

قرقاشنک تنک حرتندن کیچه لر / حرزی جانمنک الله الصمد

هجرنک اوشس مهر ایله آلوده جانی / وصالنکنک مهرندن اولمزسه مدد

بخت تیکی قابونکه یوزسوریوب / کلدم امید ایله ایتمه منی رد

مثنوی

چرخ دوندو که دوتر روزکار / بختکی پاینده دوتسون کردکار

بیدی اقلیمی سنکا رام ایلسون / مملکت عدلینده آرام ایلسون

زهره پرده سرا ایتسون کنیز / حق سراپرده نکه ای یار عزیز

شمس اولسون سنکا تاج و مشتری / جانمن اولسون قول الوغنکده مشتری

اولسون ایو اتنکده کیوان پاسبان / ماه نو ایتسون قاپونکه آشیان

پرسیدی کلشاه شاهنامه / قیلدی آتنکلن کرم سنکا نامه

نامه چون کیم اوقودی قیلدی آه / کشورندن نیکا دوتی راست راه

سوزیو کوشس کلدی کیرو سالار روم / کوردی بخت اوشلمیش اول فرزانه بوم

پیریوزی اوشلمیش سرا مرغزار / هر کلنک اوستنده یوزیوز مرغزار

سبزه و ارا چنده شاه نسترن / صانه سن شول رسمه کیم کوکده پرن

حله سی یاقوت رنک اوشلمش کلنک / زلفی عنبر تاب اوشلمیش سنبلنک

اطلس دیبای کوکن ایشمش چمن / یوزینی یوییش کلاب ایله سمن

نرکس آلدو غنجه ایله زرین قدح / کل یوزینده ظاهر اولدی کیم فرح

تخته اوتوردی شاه و اوردی تاج / هر نیکادن انکا کلدی جمع خراج

جونکه کلدی عشرت آغاز ایلدی   جنک ونی هر یانکدن ساز ایلدی

پادشه‌لر هر یکادن کلدی‌لر   پیر اوپوبن بنده فرمان اولدیلر

جام زر صوندی بت یاقوت لب   کیم صالوردی آفتابه عشق تب

ایله نغمه ساز اولدی ارغنون   کیم آهنک سازیله عقل اولدی جنون

ایله ایتدی پرده سازینی پفی   کایتدی زهره جنکنک تارینی طی

جام لعل ایدب نظر شاه جهان   کلدی کلشاه اوکینه آهنک نهان

اپکر ایکون لعل کون جام شراب   کوزلرندن آقتی لولوی خوشاب

قویدی ناموس وحیایی پر نکا   نه حیا انکا که معشوقن انکا

عشق قویمز کیمسه‌ده حلم و وقار   عاشق اولانه نه ناموس و نه عار

جونکیم اولدی عشق غالب جانینه   تیز ارسطوسی کتوردی یانینه

ویدی آل زر و جواهر بی شمار   وار زرسپینک قیزینه اول خواستار

کلشنی جهد ایله وار ایر کورمنکا   درده درمان ایت کرکسم من سنکا

بیلزم مانکا نه افسون ایلدی   کیم کوزی عقلیمه فنون ایلدی

زلفینه آهنک پریشان اولمیشم   یوزینه شیدا و حیران اولمیشم

جانمه قبله قاشی محرابی دور   کوزلکو منکا بندی ساجی تنکدی دور

دوداغی در کوهر و آب حیات   یوزی نوروز و ساجی قدر برات

لعلینه جان ایله تشنه اولمیشم   حسرتندن کونده مینک کز اولمیشم

بیلزم عاشق نه قاتی جانلودر   شمع تیکی دیرلور نچه کاولور

باشنی کسه وکیجه اولور زنده‌تر   یاشینی توکدیکجه اولور خنده‌تر

نی تیکی باد هوادر حاصلی   باطنی یوخ سویلنور دور فردیلی

جون ارسطو دوتی شه سوزینه گوش   بیلدی کیم کید بدر آندن عقل و هوش

رفتن اسکندر با ارسطو به سیستان

آلدی پیجد کوهر و در ثمین   لعل و یاقوت و زر و دیبای چین

اول آرادن قیلدی عزم سیستان   ایرته کیجه دوردیمین اولدی روان

سیستان شهرینه جون ایرشدی اول   سم زر اسب ایله داغی کورشدی اول

دولت اعیانی دوروب آنده عیان   ایتدی زر پیغام کیم وار ایتدی بیان

جونکیم ایرشدی زر اسبه بو خبر   اولدی کونکلی غصه‌دن زیر و زبر

کاندن انکمدین دستن جنکی سوار   کایتدی جنک آهنک ایلین اسفندیار

تکرایدوب اوخ زخمیلن تی ترک تاک   ایتمش آیدی اسفندیاری بو هلاک

اول ادوغندی زر سبب تیز جنک   کایده مزدی آهنک ایلمق فرهنک

بهمن آتاسی چون ایدوب استقام
سیستانی یاقدی و یقدی تمام

قیلدی چون کیم سیستانی آنده خاک
رستمنک اغلی فرامرزی هلاک

چون سکندر اول اورغدن ویقین
گیرو تازه اولدی دیدی اکسی کین

وصلته ایتمک دشمن ایله اولور خطر
زهر در دشمن گرک آندن حذر

هر کیشی کیم زهر بیره حال اولور
اول کیشی کیم قورتلور خسته اولور

کلشاهنک اشیشه ویردی رضا
اولدی حاجت آننک قاننه روا

دوندی گیرو اول حکیم نامور
کلدی و اسکندره ویردی خبر

رفتن اسکندر به سیستان بار دیگر با لشکر

چون حکیمنک اول سوزینه دوتی گوش
ایندی اول دمده غضبدن قانی جوش

پادشهلیغ اولولیغ عشق و شباب
عشرت فیروز و هم جام شراب

جمع ایدوب انی سپاه و پیکران
سیستانه یوریدی صاحب قران

هر نکادن خیل و لشکر یوریدی
یر یوزین دورلو علملر بوریدی

ضرباساز ایتدی و هم کوس و نفیر
دولدی اوجدن اوجه کشور دار و گیر

میمنه دوزلدی و هم میسره
هم جناح و قلب لشکر یکسره

آلتی یوز مینک کیشی تیدی نامجوی
شیر مرد و پهلوان کام جوی

چون زرب اشتدی کیم پر اژدها
کیم دمیندن اولمز کیمسه رها

جمع اولوب سیستانه اوشش گلور
کیم دورور انکا مقابل کیم الور

چوخ چری دوزدی زرب شیر گیر
کیم ایده اسکندر ایلن دار و گیر

لشکر بحرین و هم کج و عدن
اولیشدی تا شده آننک انجمن

شاهنک اولماسون دیو بی سیستان
ویردی چوخ لشکر انکا هندوستان

آنده ایدی هم بدخشان لشکری
سنددن دانی وار ایدی چوخ چری

لشکری یاساوی شاه سیستان
کلیده اسکندرله پر خنک گران

چون هوادن بال و پر تورگر عقاب
داغلر و صحرایه دوبلیشدی عقاب

کبک ایشدوب بازدن آواز زنک
صد هزاران قاچرو ایتمز درنک

شرقی چون راست ایدوکده عنان
جرخده قالمز گوا کیدن نشان

منهزم اولوب قاچجق اول چری
دوشدی آردنجه سکندر لشکری

کرم سوروب سیستانه واردیلر
بارگاه اوردیلر اول دم که ایردیلر

سیستان شهرنی ایتدی حصار
هر نکادن قوبتی جنک و گیر و دار

پهلوانلر کوپس حربی اوزدیلر
رعد دوزوب منجنیق توزدیلر

تیر اندازلیک یوز مینک نامور
بی خطا اوخلری شو یده گیم قدر

قصد ایتدیلر حصاری آلمغه / زور بازو بیله ویران قیلمغه

ویلدیلر تیر باران ایده‌لر / شویله کاوحی شهره باران ایده‌لر

شهری اوخ و واتش ایلن اولدیلر دیلر / جمله قومین زخم ایلن اولدیلر دیلر

ناگهان قورخه دیو گلش شاه / قویدی کیم جنگ ایده آنده سپاه

دیدی گلشاهی نچه قورخودیم / آنی کاندن قورخر اول نچه دایدیم

ناگهان پر زخم ایرشدی انکا / آندن انکدین ایرورا اول پی شنک منکا

زخم کیم گلشاه دلنواسه ایرر / منکا داغ اول دم ایرر آندن اثر

عشق ایلن معشوق و عاشق پیر دوردور / عشق پلنه بو سوز ظاهر دوردور

عاشق و معشوق جون کیم پیر اولور / عشقه داخی آنده زوال ایلغ قالور

عشق اضافی وصف دورر پیکان / ایکی نسنه آرسنده اول عیان

نیره و کیم ایکی لک ازایل اولور / اوراده وصفنک اضافیمی قالور

جون که معشوقنده عاشق محو اولور / زایل اولوب ایکی لیک پرکار

آنده عاشق اولمه معشوق دوتمه شنک / اول حقیقتی عشق خود پیلمک گرک

اوراده معشوقه ایرن خبر و شنک / عاشق داخی ایرزنی شنک اثر

اوشبو حالی ایدرم سنکا بیان / دیلدی مجنون کا بیده خلقه عیان

اوزی لیلی پچاغله اوردی اول / ایک زخمی گندو یه اورکزدی اول

اول پچاغیلن کانی اوردی درست / گندوسی یاره لیوبن دوشدی

گندوسی لیلیده پلدی اول نقش / لابد انکا ایردی پچاغ زخمی چمن

خسته دوشیشدی مگر پیر گون ایاز / دوشدی محمود آنی گورکه نیاز

دیدی پیر قولینه کیم دار آنی گور / کل خبر ویر اوشبو لطف نچه دور

یو گوره وارده ایرینه کیم دورش / گورسنکا دوترب دوروتم نیز ایرش

گیتی اول قول شه قاشنده انکر و / جون ایازنک قاشنه کیردی اول حرو

گوردی سلطان دراو نورش و ایاز / ارکرنده انکلرنک نازو نیاز

وهم ایله سهم اوردی قولنک جاننه / صاندی کیم بو یانه سی هرقاینه

دیدی بن بوکز دکولم حق گواه / نی بیدن نمندن اوکیدن گلدی شاه

دیدی سلطان من حیث موندام / گوردوکون جون صانمیلغنی یانده‌یم

یو دو روزر محمود ایازی پیله خاص / ایکی لیکدن آنده اولیشدور خلاص

ایکمنر پیر اوزنیز ایکی صانکز / پیزه بو احوالی کی دور دیمکز

باده جام ایله جو پیر پیرده کلور / باده جامنک جام آننک تمکینی الور

پیر اولوب لیک آرده دن ایکی گیدر / وحدت اهلی سنک ایکی قیتکی گیدر

کیم ایشتتی دنگسه بو سوز و تنگ سازینی   کشف ایده کور وجد تنگ بس رازینی

مونی دیوب اوراده دور انکلاره   کیرو پیاله ویدی دونب انکاره

بو سوز اوزره پر ایکی دم دورلم   بخت و انجام نچه اولور کورلم

اول کیم پر فتح اوز جنگ اولمدن   آره پیرده گیمه هیچ اولمدن

گلشاه هه قارشو بو یوردی شهریار   پر سراپرده اولدیلر زرین نگار

اوجدن اوجه لعل ایلن در عدن   باغلو در هسم نافه مشک ختن

ایچرودن نقش زنگار زنگ ایدی   حیرت صد نسخه ارژنگ ایدی

ایرته کیچه آنده اولور ایدی شاه   نالا ایدردی گلشاه هه قارشو آه

دیر ایدی کیم شاه ایسم خلق تمام   جان ویرورم سنکا اولمغه غلام

نچه پر عشقنگده کورم ریخ و درد   نچه ایده کوره گرم آه سرد

شمع تکی یاندیم و ارتم قوردیا تش   اودا ایچنده آخر کوزیمدن قالمادی یاش

جانمه اوردونگ نچه اوز زخم سن   ایتمدنگ بر دمه پر کون رحم سن

تختمنی صانمغ کاز دوره چوخ اوز دورور   هیچ کیمه انکا محرم بو خدور

شمع تکی مینی گریان ایلدنگ   زلفنگ بندنده حیران ایلدنگ

صابر و تنگ دردی نذر پلکه طبیب   پس انکا لایق دوا ایپله حبیب

دردی سنم طبیبم ییلمدی   لاجرم آننگ دواسی قیلمدی

پس الیغه آلو بن اول دم قلم   یازدی گلشاه هه شه صاحب علم

ای بت غنچه دهان مشکبوی   وی نگار سرو قد لاله روی

سندن اولسون طاپونگه هر صبح و شام   جان و دلدن چوخ تحیت و السلام

ایتمیشم آذکنی من ورد لسان   قیلمیشم یاذکنی من تعوید جان

زرفشنک اودینده دردم چوخ اورور   سندن ارتوغ هیچ امیدم یوخ دورور

زلفنگ بندنده حیران قالمیشم   عقدینه دو شوب پریشان اولمیشم

کوز نگاونی زلفنگده ایت ای حبیب   کورکه نه مشکل اولور مسکین غریب

یوزونگی پر کوره پیلم صانمیشم   پر تجلی سیندن اوده یانمیشم

سندن اولن درده پیرام المینک   سندن ایر مز زخمه مرهم المینک

چونکه سندن ایرالگم یار بی   کیرو سندن اوله آننگ چاره‌سی

زلفنگ بندنده اولمیشم اسیر   کیمه بو خدور کوله منکا دستگیر

نچه پر دامه گرفتار اولیم   هر دو وقت دن نچه زار اولیم

وقتی دور دوره دردی کیم پیدا سنک   جون دواسی سنده دور ویریله سینک

سن یرغار و من اشاغادن سنکا   نیدیم کیم نالم ایرشمز سنکا

اشبو سوزی سویلب ایکن قیلدی آه / پر غزل الوزرا انشا قیلدی شاه

غزل

ای یوزی تازه گلستان خنده سین / کوزی نرگس زلفی ریحان خنده سین

دیشلری لولوی لالا قانی سن / دوداغی لعل بدخشان خنده سین

ای خاموز خوش مرهم قانی سن / وی خاموش دمه درمان خنده سین

زقندنک در قند تشنه دل / اولورم ای آب حیوان خنده سین

سندن ایرو دوشدی جانم خسته / قانی سن ای راحت جان خنده سین

زلفونکه قید اولدم وی پر کون شکسته / دیدنک کیم ای پریشان خنده سین

مثنوی

آنکه ایچون کیم فیض ایتدی وجود / جمله عالم آندن اولمیش وجود

خلق آننک جمله آننک اول خالقی / رزق آننک خاموا آننک اول رازقی

عقل و نفس و ماه و مهرنک هیچ چون / بو نجوم ایلن سپهرنک هیچ چون

مصطفی حق وانکا شرع هیچ چون / دین بولینده آننک اصل و فرع هیچ چون

انجم کون و دور ارکان هیچ چون / اوج موالید ایله اعیان هیچ چون

کوزنک مصباحی تنک حق ایچون / دل لرنک مفتاحی تنک حق ایچون

زلفیکیز عقلا جنون صالدی چون / غمزه لر جادو فسون قیلدی چون

قاشلر کنک عنبرین محراب ایچون / لبلارنک اول گوهر سیراب ایچون

ایرو یارندن دوشسلر جاه ایچون / کوزه لرندن تو کلن طوفان ایچون

اول مصور حق چون کیم نی قلم / ظلمت ایچره نقش ایلین اول روی رقم

کیم کورن اول نقشی سرگردان اولور / عقل انکا واله و حیران اولور

بو خاموشن چونکه تحریر ایتدیلر / گلشهنک قصرینه تقریر ایتدیلر

اول یازیلو اوقی چون کیم بولدیلر / آلوبن گلشه قاتینه کلدیلر

اوقیوبن آنی گلشه قیلدی آه / دیدی ایاغنک توزینه ایرم ای شاه

پروانی یارب کورمی یوزونکنی / ایشتدیم می ایشتدوکم سوزنکنی

آغلادی شونداکه ابر نوبهار / کوزلری ایتدی یری لاله زار

سو کیبی قان اولدی کوزونکی یاش / شیخ جزا اولدی یوراکندکی آتش

فصل فصل اول نامه دین کلی تاب / اوقیوبن یازدی اول نامه غه جواب

جواب نامهٔ گلشاه

جامه دان اول دینده ای پادشاه / سایه‌نکیار اولسون سپهر و تاج و کاه

دشمنکنی قن جکر خون ایلسون / دولتنکنی روز افزون ایلسون

مدت ایمن خاموش سنده اکیلور | اوردم اکسلر منم تازه اولور
ایلدا توبیدوم عشق یولنده قدم | کیم منکا پر در وجود ایلن عدم
عشق حرزینه منم یعقوب من | هجر دردینه منم ایوب من
وارلغومی ایدرم پسنده فنا | کیم سننک اوزنتان مطلق بقا
قطره ایدر جدکیم بحرسه واره | تا که وارلیغین کزو بحر ویره
هرکدورتدن اولا اوراده پاک | اولمیه داغی انکا پابند خاک
من واغ اولم دیو منکا دن آری | محو ایدب سنده یوخ ایدم واری
تنده جان سن وایکی کوزمده نور | بخت سن باشمده کونکلمده سرور
کیم اولا ایدن بزه عهد الست | اولمیشم من بوزونکه حیران و مست
مانکه کیم زلفنک منی قیلدی اسیر | کیمسنی یوخ کیم وسفن دستگیر
ایرتکچه یوزنکنی کوزلرم | کیم کلسن کوره سنی کوزلرم
جانمی ایدوب بویولده خاک راه | کیم سننک ایاغینکی اوپم ای شاه
بیوکلکم خوشدی پیر مرادجا کرک | هرکیم سننک دربو جاکرک
نوله قاپونکده دوغوب دولت کونی | شویله کیم شبنم تجلی ایت منی
تبراغونک جون ذره سینه کون ایدور | کوترور بیردن آنی علوی ایدور
آنی کورکه سنکا جان ایلن کنیز | بخشی نوله داغی ایتسنک عزیز
جونکه قدمنکا رقم ای شاه علم | بخت یوجلدب کوکه چیقمز غم
اولمیشم من عشقنکده دیوانه سی | هم چالنک شمعی ننک پروانه سی
صبر ایدرم درده داغی نیچه قیلم | جونکه یازدی مونی باشوم قلم
غمنه درمان صورنه بودر جواب | صبر ایت والله اعلم بالصواب

غزل

عاشق اولدم عالم انکلام عجب | درد منده درد نی بیلمز طبیب
کورشون نی کر منی عشقینده ام | اور مجنون هرچنده منینک لبیب
سننک ایچون من پیکانز ایندی خویش | قالدم اوش قومم اراسنده غریب
نه عجب کیم جور ایتمش سندن نصاب | اولمدی حسننک نصابندن نصیب
کاه حاجب جور ایدر جانمه | کاه طعن ایدر منکا عیننک رقیب
ایرتکچه قارشونکه صبر ایدرم | شویله کیم کل قاشیده عندلیب
حاجتم یوزونک ساجنک صبح و شام | کیم کورم خیر ایله والله مجیب

مثنوی

حق معبود و آله ذو الجلال | کیم آننک ملکینه یوقدور زوال

خلق کهنه آهنگ حیران اولور / نفس ادراکنده سرگردان اولور

اوشس بو گونا گونی اول دوزن دورن / اوشس یوز رنکه نقشی اول دوران پایزن

گوگده یولدوزلاری آتشده زرک / یر یوزی ایچون دورت رنکله چیچک

لاله نڭ رنگینی اول رنگین ایدر / سنبلنڭ زلفینی اول مشگین ایدر

مصطفی نڭ پاک روحی حقیچون / نصرت و فتح و فتوحی حقیچون

بلبلی گل عشقنه اولدور سویلدن / خامه یه اولدور ترنم ایلدن

صبح بیلی حقیچون کیم اول مدام / جانه ایرر یار زلفندن پیام

گل چراغیلن شکوفه شمع ایچون / نرگسنڭ گوزی بنفشه سمع ایچون

لاله یوزی صو ایچون کاندر عیان / نیلگا غنچه دلبرنڭ هم پرنشان

غمزه سی اوخ ایچون کانڭ ابرو کمان / قاش ایچون کیم دولدی عنبر بکان

اول عذار ایلن جبین و چهرا ایچون / یعنی ماه و مشتری و زهرا ایچون

جان دواسی اول لب و دندان ایچون / یعنی لعل و لؤلؤی عمان ایچون

گرن حقیچون کاول یوزینگدن پر جمال / دون حقیچون کیم ساچنگدن پر شمال

منم ایچمه کی یعقوب آ ایچون / یار انکا کیتدوکی یوسف جا ایچون

مصطفی اوستنده دورن ابر ایچون / فتنه ایوب ایدن صبر ایچون

اول ودود ودور جهدم که دابونکا ایرم / کعبه تیکی اول انشایه یوز سورم

یا رب ایوردی آنی اسکندره / کاو خیوب معنیسنه دوراییره

جونکه بو احوالی بیلدی سربسر / بیلدی ایدی گلشهی گنج ایدر

گلشهنڭ یوراکی ایله ایتدی جوش / شول قدر اغلادی آندن گیتدی هوش

کوردیلر خاطر ملول اوله گلشهی / کیم ویرور جان گورفراولرمه شهی

ویرسون دیو غم وحشتله جان / پر نیکادن دوزدیلر پر نردبان

نردبان بر جنک بوینغ ایتدی تمام / جون کیجه ایرشدی بیر تابلدی ظلام

نردبانی برجه محکم ایتدیلر / اوجی داغ آندن اینوبن گیتدیلر

گلدی خادم شاهه ایردی خبر / اول قبردن شاه اولدی نامور

دیدی بوگون اولدوم اوشن بختیار / کیم گتوردی دولت ایلن بخت یار

گلشه ایچون دوزدی پر خلوتگه ای / کیم همایون ایدی جون ظل همای

زر ایلن یاقوت لعل پیکران / ویردی گلشاهه شه صاحب قران

داخی درلو نسنه لر کاولزرک / شول قدر ویردی اولاره کیم

لیک گلشاهنڭ قاتینه واردی / هم نقاب آجوب یوزینی گوردی

جون کیم ایرشدی زر اسپه نو خبر / جانینه اولدی نهایت کارگر

عاقبت اول چاره اولدی کیم کله / اول دانی اسکندره چاکر اوله
راست اسکندر قاتینه کلدی اول / دورلو احسان و نوازش بولدی اول
ایدوبن آنی مرتب تاج بخش / قیلدی انکا ملک و تخت و تاج بخش
ویردی را اول آرده آیین ایله / کلشهی اسکندره کاهین ایله
ایکی عاشق پیر پرنی بولدیلر / ایروبن مقصوده خوش شاد اولدیلر
عشق یولینه جونکه دو غروارد یلر / لاجرم مقصودلرینه ایردیلر
بزم قوردی اول کون اسکندر که مهر / قالدی حیران انکا شویله کیم سپهر
بخش ایتدی خلقه چوخ تاج و کمر / قلعه و اقلیم و ملک و سیم و زر
هیچ یوخیل بیتانده قالمدی / کیم شهنک مالی ایلن باپی اولمدی
شاهی حق عشقیلن ایتدی ابتدا / کاول بلا ایلن اوله اسلاما
خاک افراسندن آریغز و سبب / ایرمیچه نارون انکا لب
احمدی بو سوزکه پنکا بویلدی / عشق رازی درکر روشن ایلدی
جان ایله هر کیم بو سوزی دینکلیه / عشق اسرارین کماهی انکلیه
مونجه کنجینه نظامی ایکی سوزه / ویدی بو رسمه حم پر یالکوز
عشق رازی خامه پر دفتر دور رقه / سوندن ایروه هر زنده دفتر وار دوره

لیلی و مجنون کر اولالر دیری / میکل ایدولر باشا بو دفتری
عشقده فرهاددن ایلمه سبق / اوشبو دفتردن اوخوبن پر ورق
ایکی کون کیم ایشوی آز مشیم / اوشبو نقش ایلن موی متیقن ایتمشیم
ویده کیمدر کمر منصور اوله / کیم بو شر بدن دانی منصور اوله
دیع در بو درجده ای پر هنر / پیش یوزه ایلن دانی پرداز که

سوال کردن اسکندر از ارسطو و جواب او

بس ویدی شه ای دانای جهان / کیم فلک رمزی دکل سنده نهان
اوشبو بنیادی که دوزدی کرد کار / نیچه بس دور منکا ایکیل آشکار
ویدی داناشاه کیم ای شهریار / وار می صانور سن بونکا هرگز شمار
ایشتدی کیم موسی پیلیدی کلیم / اول کلیمه بو یله وحی ایتدی کریم
متیقندن پر سوز سن دیم انکا / کانی ایشدوب چوخ اوله ذکر انکا
کوکره و یکسن پیر یوزنی ای کلیم / دلو خرد دل دانه ایتدم من قدیم
پر قوش آنده اولدمن جان آفرین / پیر ایدی پیر ایلده پیر دانه همین
پیلدی کیم اول توکینکا اولیسر / وار لیغی کیمدوب کردی یوخ اولسر
اول تو کنده کنده اولر پیلدی نقش / پیرنی آون ایلده پیر دیی همین

اوشبو تور خودن بیشه آنغ ایدی
قوت ایچون قوته اول محتاج ایدی

دایم اول ملک قورقوسیدن کیندوکین
غصه ده دو ترای کیچه کیندوزین

جان تورحالی نچه اولدی عاقبت
توکدوب خاموش بین اولدی عاقبت

نیچه جونخ اوله توکانور عمر بس
نرگس در جوخیده عمرنینک نفس

توکنور نسنه لس جونخ صد نغیل
آز در جونخ لغنده ایما نغیل

کیچه و کونده پیرایل اولور پرنفس
عاقل اینینک جونخ دیده انکا وس

کل کاللب ایده قاتنده ایشس علمش
حسرت او دیلین یوراکن دیش علمش

جونکه عمرم بیله آز ایدی عجب
منی یار تمغه پس ببندی عجب

کاه تو براغه دو ترم خوار و زار
کریل آور کاه یا خسرا یسی تار

کیدرم اوشبو جهاندن دور بدن
کوزلرم نرگس تنک آنی کوربدن

جون کلابی ایدن ایشتدی سوزی
دیدی انکا دو لو بن قان یاش کوزی

جون توکنور عمر قالمز پایدار
پیر ایدی بی شک برابر در هزار

جون دیدی موتی حکیم کاردان
زار و حیران قالدی شاه جهان

بو سوز ازره احمدی دانجی پنکا
پیرسوز ایدور عقل و هوشن ایکیل انکا

دیدی کیم زی بارگاه کبریا
زهی جلال عزت و ملک وزی ثنا

احمد مرسل سراج انبیا
قبله ابرار تاج اصفیا

جونکه ایردی عرشه معراجه ولوب
خاص ایدب منزلی قربه ایزب

کوردی عرش نینک ایکی یانده عیان
ایکی او لود رولا یکدن روان

موج اوروب سوکیمی پوریدی خامو
دیدی جبریله بونه دریای اولو

دیدی بونی یاردلی ذوالجلال
مونلار اوشس بیله کچر از ماه و سال

زپیری دوتدی نه توکندی کلن
بیله پلکیل اوشبو حالی بلوسن

بیره دو زیربه کیدیشلری
پلانزم فکر ایله اوشبو ایشلری

بس پیرانکلارنینک رسوله سویلدی
هر نه مشکل صورت دیه حل ایلدی

پر سوالی بو ایدی کیم اول غنی
نیچه ایل لر ایرادندن بینی

دیدی جون فطرت قلم آنی یازد
دور دیوز مینک بیلده پر کوکب اتوور

یاره دار ملیدن منی اول کردکار
دور دیوز مینک کوکب آشکاره

اول زماندن بیر ایدوب ار روز و شب
بور ایشیدی ایزشدم انی عجب

نیچه مینک کز پیر اتیش رقدر
غایبدن بو لیم مونینک اثر

قصه کبزین سکندر نینک فتح بلاد مینده جناب

صبحدم کیم بلبل ایدر زمزمه
پر قدح صورن طنه ایدره زمزمه

جون پیراولدی لعل ایلن شاخ نسیم
عاقل اول کاپچه زر قویه نسیم

جون کیدردی سن قوی بو جرخ آنالکی
موندە ایروغ لر قویە مالکی

جونکه باغی پیزدی از دهشت
بادە ایچ کیم بادە ویزاد لر بهشت

عیش وادون جون تیتن بادە وپرور
عمر کادل نی بادە در بادە واور

نغمە تیکی حلە کیدی مرغزار
نغمە داود ایدر هر مرغ زار

جون جندە اولدی بلبل نغمە ساز
سن دامی ای یوزی کل قیل نغمە ساز

کعبە دلدە کدورت در ریا
جام می دە ایستە ایتسنک صفا

وقت کل نوش ایلە جام لالە رنک
غنچە تیکی ایلمە کونکلونکنی تنک

راحت جانی کرک ایچ جام شاد
درد دل دور ایلمە انجامی یاد

نرکس فیروز مشکین باغ ورد
اولدی عمر انجامینە باغدوقچە زرد

لالەدن بو کون کە خرم اولدی باغ
عاقبت بولدی ایچیدە اوردی داغ

پر نفس دم باغلو دور ور بو حیات
پس نیچە ایتە سون کیشی اندن ثبات

قوی سوزی مطرب ایلە آل جنکنی
راست ایلە پردەدە آهنکنی

اصفهانی رودە ایلە ایلە ساز
کیم مخیر اولە سوزونکدن حجاز

پر مثل نظم ایلە پیزەدو لونید
کیم اولا وزکو هندن سودمند

جون توکتی دهر دارا نوبتین
دوتی شاه اسکندر آننک ملکتین

نوبت ایلین اورجهاندە مملکت
کیمسیە دایم ویرلمز سلطنت

تخت دن دوزندی لر دارایە دار
بو نیچین ارمغ در فلک اشیندە وار

پردە زولدر کم نقش قیلد سیین
هر قدە دو نیچە دارا بوکه سین

جرخ رازن هیچ کیمە بیلدی
کیمسنە بو دردە درمان بولمدی

اویدی لر اسکندرە ایرانی لر
بندە فرمان اولدی لر تورانی لر

پر ملک اولدی کە هرکز دوزکار
کورمیشدی انکا بنکز تاجدار

شاد آندن اولور ایدی بزم عزم
داد آندن اولور ایدی بزم رزم

تازە اولدی دولت ایلن تاج و تخت
زیور اولدی حشمت ایلن تخت و بخت

هر نە کیم قیلور سە لطف و داد ایدی
کر اولور کچە آندن شاد ایدی

دولت و علم و شجاعت عدل و جود
کندو یە ایتیشدی اول عالی وجود

نە کرک شاهە کاولە پیوستە شاد
عفت و علم و شجاعت جود و داد

هر کە دیلر ملک آلە اولە شاه
مال کرک دور انکا و جوخ سپاه

کیم سپاه ایلن اولور خصم اولە قمع
مال ایلن اولور سپاه کرد و جمع

مال ایلە کلمە عمارت لن کلور
کر عمارت اولە عدل ایلن اولور

عدل بیرله هرگز عمارت اولمیه / چون عمارت یوق عمارت اولمیه

عدل ایرکیم بلکه بنیاد اولور / هر بنا بنیاد ایلن آباد اولور

ظلم ایدر یاوز ملک لر آدنی / ظلم نیچه مملکت بنیادینی

عدل ایلن آلیبور و تاج و تخت / ظلم ایلن ییقلور رد عمر و بخت

چون اولو ایدی سکندر همتی / داغی اولوغ ایلادی دولتی

کیشیده بولور همت دن بولور / کیمسه همت قدری نه در نه بیلور

دیلدی کیم هند ملکین هم آله / سند داغی جمله حکمنده اوله

سند آلیمنده چکتی پر سپاه / شوبله کیم اوتولدی توزدن مهر و ماه

یر یوزینی دوتی کونا کون درفش / هم علم لر رنگ رنگ آغ و بنفش

رعد تیکی کوس چون تیلدی خروش / لشکر ایتدی بحر اخضر تیکی جوش

اطاعت کردن کید هندی به اسکندر

سند ده بر بیک وار ایدی آدی کید / اولمیشدی بارچه پیل لر انگا صید

مال و ملک ایسی ایدی اول شهریار / لشکری یوق ایدی هرگز شمار

پر کیچه دوشده کورور اول نیک رای / رو به رو روشن اولب بخشش پیرآی

شرق و غرب آنینک ایلن پر نور اولور / خاصه یولدوزلر انکا سجده قیلور

پر معبر وار ایدی مهران آدی / وانکه کید اول دوشنی مهرانه دیدی

دیدی مهران رو بدن پر شهریار / توریب اولیسر جهانده پایدار

شرق و غرب جمله سلطانی اولور / خالقلر انکا بنده فرمانی اولور

هرکه کیرمایه آنینک فرمانینه / قصد ایتمیش اوله کنده جانینه

هرکیم ایده عنایت ذو الجلال / انکا عصیان ایدن اولور پایمال

اولمسون بدخواه دولت اول کسی / دولته قول اول کیم دولت بولدی سی

اوشبو سوز اوتیته چون پر ایلی اولور / کیده شه دین نامه و ایلچی کلور

پله یازیلمیش نامه ده اول شهریار / کاوّلی نامه بنام کردکار

صانع و عالم قدیم و لم یزل / کیم آنینک صنعنده یوقدور خلل

امر آنینک و ملک آنینک عزت آنینک / لطف آنینک و فضل آنینک نعمت آنینک

اول ویرور کیمسه دیلرسه ملک و تخت / آندین ایرر کیمسه ایرسه سلاح و بخت

کیمی نینک ایلن آلور قیلور بلند / کیمنی دوشوروب ایدر پای بند

بخت تاجی کیمه دیرسه اول اوکر / خدمتینه باغلاغ کرک انکا کمر

هرکیشی کا یده آنی حق اختیار / انکا طاعت ایلن اولور بختیار

کید شاه بخت اگر همراه اوله / صدق ایلن اول انکا چو نیکخواه اوله

کید اوزینی قول لوغه عرض ایلیه / طاعتنی گندویه فرض ایلیه

چون یتزه حقدن ویرلدی تخت تاج / یتزه یتزنک گرک باج و خراج

یتزه و یر ملک گرک اقلیم هند / سم یتزم اولغ گرک اقلیم سند

بحر و بر یتزم دور دور و شرق و غرب / سام و رستم ایدغز یترلمه حرب

قیلجم پر اثر دها در هفت سر / کیم قیاور شیر و پلنک آندن حذر

اوقمنک پیکانی در پیکر قضا / کیم قدر تیکی ایرر قیلمز خطا

کید دیلر حکیم اوله تاج ور / خدمتومه باغلغ گرک کمر

دیلر ایسه کاوله هند اوله تمام / قول لوغومه ایلمک گرک قیام

یوخسه ایلتم اول دیاره پر سپاه / کات ایاغندن اوله کشور تباه

ییلدی کیم اسکندر ایله ایتمه جنک / جان و باش ایلدن کید نام و ننک

گندودن ییک ایله ر کاید تیز / گندو باشینه گتوره رستخیز

جنک ایلین چون کوردی اولمز نا بور / رای ایلین اولدی آتش پاره گر

رای ایلین حاصل اولور خام و امید / رای دور ور باغلو ایشکره کلید

وار ایدی کاه دور دنسه آنده بس عجیب / کاولمیشدی کیمسنه پری نصیب

صفت حکیم گنبد مندی

وار ایدی قاتنده انک بر فیلسوف / کیم فلک رازینه بولمیشدی وقوف

هیأتنی کوکلرنک بلمیش ایدی / حکمتی یولدوزلرنک بولمیشیدی

پر رصد پند ایدی کر ماه ایده مهر / پنجه یوروسار یلور ادی سپهر

صفت طبیب گنبد مندی

وار ایدی هم آنده بر اولو طبیب / طب انکا علم و عمل اولمیش نصیب

خامو درد ایدردی درمان جز اجل / کیم آنی دفع ایتمکه یوخدر حیل

اول کیسه عضوینه چاره بولوره / بر بیاده اجل دن مات اولوره

قولی ایدی گیدنک اول عیسی قدم / کیم ویرردی تن لره جان اورادم

طفل ایکن آنی جاتون المیش ایدی / اوللنجه تربیت قیلمیش ایدی

صفت جام گنبد مندی

پر داغ آنده وار ایدی پر خوب جام / کیم جم آندن هیچ ایشتامشدی نام

دینکله جامنک وصفنی کیم بیکیسن / حیرته قالب تعجب قیله سن

یازد قیش آندن ایچرلردی مدام / آب و باده هرگز اولمزدی تمام

یوز ایل آندن ایچه لر آب و شراب / نه شرابی اکسیلور ایدی نه آب

باده سی نه باده کیم یاقوت ایدی / صوبی شو یا صو کرجاز یاقوت ایدی

صفت دختر کید هندی

پر قیزی وار ایدی آنک آدی مهر — مه کبی حسنینه باغلامیشدی مهر

هر که پر گز گوروردی اول دلبری — جان اولوردی آندن ودم دل بری

غمزه‌سی اوخ قاشی یای گبی گزن — اول زنخدانده مشک تردن بنک گزن

یوزی جنت قامتی طوبی خرام — دوداغی کوثر دیلی طوطی کلام

سر لطافتده لبی یاقوت ناب — سر طراوتده دیشی در خوشاب

چون صبا زلفینه قیلوردی گذر — دولدوروردی باغ ایچنده مشک تر

ساچی شبگون و یوزی گندوز مثال — صنع ایشتیکم گورمش ایدی ذو الجلال

فکر ایلن تدبیرله قیلاردی کید — قاییده بو دورد ایله ذو الفنن صید

هر نه دیسه اول ایدی فرمانبر رام — خدمتنده اولا ملازم صبح و شام

اوشبو دوراسی باکتب بیر و درر — اتفاق ایتدیلر برنا و پیر

ایلدی مهرانی بس شاه جهاندار — ایلچی کیم کاول ایدی دانای کار

کاملی فصیح و کاردان گرک رسول — کیم بوره هر سوز کی سویلیه قبول

علم و عقلی چوخ اولوب حرصی آز — غالب اولمیه انکا جهل ایله آز

حرص اهلی کیمسه ایتمز وفا — علم اولماینده خود اولمز صفا

ندر ایلچی پادشه‌لردن لسان — پس گرک کیم اوله اول اهل بیان

کیم سوزی پیرلو پیر نیچه سویلیه — هر سوزنک معنیسینی کی انکلیه

شیمدی ایلچی لکنه اولیشدور عمل — کیم انکا لایق گورندی هر دغل

لاجرم دوشدی جهانه شیطنت — چونکه ایردی کیم گوررسن سلطنت

آمدن مهران به برد اسکندر به رسولی

ویدی ایلچیه کر کاشهریار — ملک و گنج آنک در و شهر و دیار

لیک پیری صدق ایلن ویلر شاه — کا دولتزه اخلاص لن انکا نکوخواه

پیرم ایلن ایلسون پیر اتصال — اوشن اننک اقلیم و ملک و گنج و مال

شهر بانزی آلورسه تاج ور — قول اولاوز پیر انکا بسته کمر

فیلسوف ایلن طبیب و زاهد جام — خاموش شاهه پیر داخی انکا غلام

پیر ایدی مهران ایلن اول پیر شماره — لعل هم یاقوت و در شاهوار

گلدی شاهه ویدی پیغام رسول — شاه ایشتدی جمله‌سین قیلدی قبول

شاه بانودن ایشتشدی خبر — وار ایدی گوکلنده عشقندن اثر

چونکه بو سوزه آره یره دوشدی شاه — ویلدی کیم ایلکاوره جفت ماه

پر ایدی بس طوسی کیده شهریار — کادر بانویه کشه ایچون خواستار

ویردی ایلچی لره بیچه سیم و زر | اطلس و دیبای رومی و گهر
پادشه کیم خاقانک در سایه سی | زر و در داد و دهش سرمایه سی
خاقنی گوهر کانده یوق در کرم | عقل معیارنده دکمز پیر در
دنیه ده بیز بیر کریمه ایرمدوک | بیر اثر داخی کرمدن کورمدوک
وار دین بو عصر اهلنده کرم | منکا کسترسون کرمن آنی کور
دوندی ایکی کوندن ایلچی شاد کام | کیتدی ایلتدی سکندردن پیام
دیدی آندن صونکره شاهنک تحسین | تاج و تختین و شکوه و حشمتین
شرح ایتدی دانش و فرهنکنی | وصف قیلدی هیبت و آهنکنی
جون سکندر وصفنی ایشتدی کید | عشق ایلن جان و کونکلدن اولدی صید

تحفه فرستادن کید با اسکندر

کیردی گنجیدن چینی سیم و زر | لعل و یاقوت و داخی در و گهر
فیل ایلن اشتر و زردتی یوز قطار | جل لری چینی حریر و زرنکار
یوز قطار اشتر داخی زرین نعل | یوکلری یاقوت و سیم و تابه لعل
اطلس الوان و اجناس حریر | عود خام و عنبر و مشک و عبیر
ایکی یوز قول داخی جمله خوب روی | ایکی یوز داخی کنیز مشک موی

پر مرصع تاج ایلن تخت و کمر | هم جواهرلن نفیس مهره زر
مهره زر ایچنده در شب فروز | کیم یوزیندن نور وام آلوردی روز
پر ایدی اسکندره اول کید شاه | نیجه داخی نعمت و کنج و سپاه
شهردن اول منزل ایراخ اول زمان | شاه بیر صحرا ده دوتمیشدی مکان
کیم هواسی خلددن دوتردی دم | رشک ایدردی زمینه باغ ایرم
جونکه درکاهینه شاهنک واردیلر | باش اوروب ایشیکه یوز سوردیلر
خرم و شاد اولدی اول کون تاجدار | خلقه قیلدی زر ایلن گوهر نثار
بیر طوی ایتدی کیم کاتنکری مهر | کورمیشدی دونه بلیدن بو سپهر
فیلسوف ایلن طبیب روح بخش | جم اوکینه قوردیلر اول جام خوش
شاه جم دولت ایلنه آلدی جام | باده نوش ایتدی و اولدی شاد کام
بخت روز افزون و دولت نو جوان | ارغنون ایلده قولاغه ارغوان
ساقیا صونغیل چانی اول جام جم | اول کیم کیده کونکلدن زنک غم
فرصتی فوت ایتمه بیلور سنک دهر | نیجه بیزم بیکی لر قیلدی قهر
تیغ اوروب جانکه هر صبح مهر | ایل یوپاراق نکه هر اخشم سپهر
چرخ یوز مینک درلو دوز هر نفس | نیجه ایتسون عهد نه اتاکی کس

دوره پر قاج دوندی شاهی چپ دست
اولدی جام لعل کوندن نیم مست

ویردی اول کون خلقه چوخ تاج کمر
قلعه و اقلیم و ملک و سیم و زر

بزمده گرک شه اوله تاج بخش
گاه اقلیم ویره و گه تاج بخش

رزمده گرک که اوله شاه برق
گاه آندن غضب یاغه گاه شرق

درآمدن اسکندر به شبستان

غیبدن ناگه شمع اولدی آشکار
لاجوردی سقف قیلدی زرنگار

گیردی پر خرم دل شبستانینه شاه
گوردی ایرمیش شرف برجینده ماه

باقدی گوردی اوتورور [illegible]
گاه ولور انگشتری ماه ایله مهر

دیدی یا رب اوشبو ایوان نی باغ
بو در افشان شمع نی یا خود چراغ

نیره‌دن گلدی عجب بو آجلی حور
گیم شبستاندن دولدی یوزی ایله نور

اشبو دری ساخلین نه درج اوله
اشبو آیی بسلین نه برج اوله

گیجه‌ده طالع اولور می آفتاب
یا کونش دوتر می عنبردن نقاب

قانمدن المیش تازه اوشبو بهار
کیمدن المیش رنک اوشبو لاله زار

مه کنارنده قرار ایلدی شاه
شاه ایلن داخی خوش آرام ایتدی ماه

ایردی اول سرتیز الماسه گهر
آخدی اول دردانه‌دن یاقوت تر

اول گیجه فی الجمله شاه کامیاب
جنته گیرمیشدی ویرمادین حساب

بولمیش ایدی هر مراده دسترس
چون گیجه گیتدی و صبح اوردی نفس

ماه [illegible] ایلدی سیر
شرق شعشعه‌دن صفا بولدی دیر

چخدی داغ اوستنه اول زرین علم
سایه بانن پیره دوشوردی ظلم

شاه دوروب غسل ایدیب قیلدی نماز
عرض ایتدی مالک الملکه نیاز

کیمه قالقدن نیازنک پر نفس / کیم بولاکسین هر مراده دسترس

ایتدز درقول لوغنکدن قالغیل / قول ایلینک قولوغ ترکن قیلغیل

در موعظه که میان اسکندر و حکیم هند واقع شده بود

شاه ایکی کون دوردی خلوتده تمام / جونکه آچلدی اوچنچی کون ظلام

پر قدح یاغ دولدوروب شاه جهان / فیلسوف هنده پر یبدی نهان

کیم بو یاغی جمله دوتقسون حکیم / کاورلیل رنجیدن اندامی سلیم

سانجر اول یاغ مینک ایکنه فیلسوف / شاهه پرپر جون بولور سره وقوف

شاه جون ایکنه ره ایدر نگاه / دوزه دور مینک ایکنه پر مهره شاه

اول حکیمه پر پروانی حکیم / دوز دوروپ آینه روشن عظیم

شاهه پر پر شاه آنی بی درنک / نم ییرو قوروبون کر دوتز جمله زنک

فیلسوفه پرپر اول نامور / جونکه قیلور زنکینه آننک نظر

صافی ایدر صیقل اوررودوب انکا / پرپر کیرو آنی شهدن نیکا

شاهه کلدی روشن اولمیش آینه / علم ایلن جوخ ایشس پز آینه

علم ایله بولور سعادت هر وجود / آدمه علم ایجون ایتدیلار سجود

پس حکیمی قاتنه کتوردی شاه / بولدی دانا شه قاتنده دستگاه

وسکا هر لایق اهل عقل اولور / خانده کیم اولر اول اهل فضل اولور

جهل اهل فضل لایق اولمیه / جاهله عزت موافق اولمیه

در بیان رموز و توضیح معانی

بس حکیمه دیدی شه کای کاردان / قیل ارا فزده کچن رمزی بیان

تاکیم اول اسرار خامو بیله لر / آنده نه مشکل که وارق قیله لر

دیدی شاهه دایم اول فیلسوف شادکام / پر پیدنک یاغ ایله اولدوردی جام

بو ایدی معنی سی کیم انکلاوه بهر / علم خامو لردن ارتوغ قیلدی بهر

خاتمی مشکل درکانی حق قیلدیم / حکمت ایچنده نه وار کیم پیلدیم

لیک کونکلنی هوا و کنج و زر / حرص و مال و ملکت و سودای فر

اول قدح تیکی لبالب اولمیشده پر / انکا سینه داخی ای سوزی در

بن دیدیم حکمت سوزن مثال / گرچه کیم پر در بولور آنده مجال

هر ایله رمزی بیله قیلدی شاه / کونکل آهن صنعت اولدی سیاه

کاه قتل و غارت و کر رزم ایله / کاه شغل و مال و ملک و بزم ایله

بیله قاره رن کونکوله نیچه پند / بکاکرد و شوب هیولیر سودمند

نکته حکمت داخی هر آینه / روشن ایدر کونکلی شویا کا آینه

شاه دیدی نیچه وقت آشوب و جنگ — گوزگوسی چون تیلا اوجدن وجد زنگ

نیچه اول گوزگودن محو اول اثر — یا صفا نیچه‌سی بوله اول گهر

بن دیدیم کونگل گوزگوسین گناه — نیچه زنگ ایتر آجر توبه ای شاه

دیده و عقیده دیلر سنگ فتوح — یاوز ایشدن توبه قیل لیکن نصوح

توبه ایلن چون کونگل وشنک اوله — حیف آنی کیم قویه اول زنگ اوله

چونکه آخر تو فتور جنگال موت — توبه تیز ایله کیم اولمیه فوت

واجب اول توبه که بوگون ایده سین — کیم بیله شاید که یارن کیده سین

پرسیدن اسکندر از کیفیت جام

بس دیدی اول فیلسوفه شهریار — حکایت منگا بو جام رازن آشکار

بو همایون اوشبو ایکی نخچی نهر — خلد انهارندن اولمیش اوله بهر

فیلسوف دیدی که شاها اوشبو جام — مو نیچه صنعت لرله کاولمیشدر تمام

پیر حکیم خانده که اشتمشدی کید — هان نعمت ویربن ایتمشدی صید

ییدی کشورده نه کیم اهل هنر — وار ایدی سنده کتوردی نامور

کید منده بولنلری جوابتدی جمع — تربیت لن اولدیلر تابنده شمع

کید ایچون چوخ نسنه تصنیف ایتدیلر — بونی داخی آنده تالیف ایتدیلر

نیچه اختر فراجن بیلدیلر — طالع ایلن سعد وقتی بولدیلر

دنیه ده نه درلو گوهر وار تمام — بیر بیر نیه قاتی لر کاولدی بو جام

چونکه بولدیلر گهرلر امتزاج — قوتی اول ترکیبدن اوشبو مزاج

کیم قالور خاصیت ایلن کانده وار — جذب آب و باده مقناطیس وار

ایکی سطح ایله مرکب در بو جام — بیری علوی و بیری سفلی تمام

بیری سی ایدر هوادن کسب آب — بیرسی یردن قیلور جذب تراب

بس دیدی شه کیم بیان ایت ای حکیم — عالمی ابداع نیچه ایتدی قدیم

آنده کیم صانعدن اظهار اولدی جود — کیمدی کیم اول اول بولدی وجود

بیر بیر ایگیل عالمنگ ترتیبنی — بس بیان ایت آدمنگ ترکیبنی

چون حکیمه اول سوال اولدی عیان — ایلدی عالم جوابینی بیان

پرسیدن اسکندر از بدایت عالم

دیدی کاننگ اولینده ذوالجلال — بیر گهر یاراتدی پر فضل و کمال

آفرینش اول آندن ایتدی عقل — پیره بو سوز اولدی ترجمان ایله نقل

گوهر روحانی پاک بسیط — صورتینه جمله اشیانگ محیط

اول گهردن پیر گهر داخ آشکار — قیلدی کنه و قدرتندن کردگار

عقلدن پس رتبت آدنی اولدی اول ‌‌ ‌ نفس کلی بیله شهوت بولدی اول
قوتی هر نفسه کیم ماده اول ویرور ‌ ‌ ‌ خامو یه فضل و کمال آندن وارور
نفس کلیدن جو فایض اولدی جود ‌ ‌ ‌ بولدی هر کوهر داخی آندن وجود
اول اولدی هیولا اول نخست ‌ ‌ ‌ کلدی بو سوزه اهل اتفاقدن درست
جونکه طول و عرض و عمق بیلدی اول ‌ ‌ ‌ لاجرم کیم مطلق عقلا اولدی اول
جونکه دوتی دایره شکلن تمام ‌ ‌ ‌ کافضل الاشکال در ای نیکنام
عالم افلاکی وار کان بسر بسر ‌ ‌ ‌ بولوب آندن اولدی اشکال صور
اولدی آندن اول فلک اول پدید ‌ ‌ ‌ کانکه اهل شرع در عرش مجید
بو پیان کر دیر کر جهت بیز دکل ‌ ‌ ‌ صنع صانعده هیولی بیز دکل
هر کهی کاولیه قدرتته قصور ‌ ‌ ‌ ماده بیز بولور خامه سنه ظهور
چرخ اعظم اول فلک دوررکه مدام ‌ ‌ ‌ دوندرر و دوندرور افلاکی تمام
کیجه و کندوزده اول پر دور ایدر ‌ ‌ ‌ دوندوکنجه عمر بنیادی کیدر
اول کیم بو چرخنک دوندوکنجه کم اولور ‌ ‌ ‌ نیجه بنیادی آنک محکم اولور
جون کیدرده دور بقا دوره کیدر ‌ ‌ ‌ کل کوز لکلدن سوکوسن آندن کیدر
اول آندن پس فلک داخی عیان ‌ ‌ ‌ کیم ثوابت آنده دوتر مقام

بو فلک اولدی تمام اون ایکی قسم ‌ ‌ ‌ هر برینه برج الیب بولدی بر اسم
اول حمل ثور و هم جوزا ایله ‌ ‌ ‌ داخی سرطان و اسد پس سنبله
داخی میزان دور و عقرب قوس هم ‌ ‌ ‌ جدی و دلو و حوت نو پیش و خم
اولدی میزان شمال اندر یقین ‌ ‌ ‌ اوردن باقی جنوب ای پاک دین
کیمی سی اینز کیمی ایدر عروج ‌ ‌ ‌ اولدورور کرسی و هم ذات البروج
اول ایکنجی دورینک ایلده تمام ‌ ‌ ‌ پر کز ایدر دوری دونوبن مدام
اولدی آندن صونکره چرخ هفتمین ‌ ‌ ‌ کانده در دایم زحل پیری یقین
اولدی آلتنجی فلک آندن تمام ‌ ‌ ‌ کیم دوتوب در مشتری آنده مقام
اولدی بش بشنجی برج آندن عیان ‌ ‌ ‌ کانده در مریخ پیوسته عیان
اولدی پس دوردنجی چرخ آندن ظهور ‌ ‌ ‌ کاندن ایدر کون جهانه فیض نور
اولدی پس آندن اوچنجی آسمان ‌ ‌ ‌ کیم همیشه آنده در زهره روان
پس هویدا اولدی اول ایکنجی دیر ‌ ‌ ‌ کیم عطارد آنده در پیوسته بهر
اولدی آندن صونکره پیدا چرخ ماه ‌ ‌ ‌ شویله کیم سیر ایدر آنده سالق و ماه
هر فلکده ایکی قطب اولوب تمام ‌ ‌ ‌ نور یدی پر جوزا استنده مدام
هر کز ایله قطب اولوب پایدار ‌ ‌ ‌ یوریدی پرکار کبی هر مدار

اولدی آندن چونکه دوّار کان بسط
پرلیلر پیه فلک تنگی محیط

اودو یل وسوی و توپراغ کیم مدام
هر مرکب اصلی در بونلر تمام

قیلدیلر انجم فلکلرده عروج
دوندیلر مرکز برا اسنده بروج

سال و مه دوزلدی و لیل و نهار
قیش و یاز اولدی و پاییز و بهار

هر بیگا پر کوکب اولوبن روان
دوشدی سعد و نحس ارا اسنده قران

حادث اولوب کوکده در او اتصال
قیدیلر تاثیر بیرده ماه و سال

ممتزج اولدی کثیف ایلن لطیف
اختلاط ایتدی ثقیل ایلن خفیف

یل و سو اوتدن حرارت صورتن
اوددخی سوددن برودت آفتن

بیر زمان بو رسمه جون دوندی سپهر
کیچه کندوز کلدی کیتدی ماه و مهر

اولدی ترکیب معادن هم نبات
داخی هر نسنه که آنده وار حیات

بولدی آندن چونکه بس آدم وجود
کیم ملایک قیلدیلر انکا سجود

آنی توپراغدن بیرا ایتدی کردکار
قیلدی اضدادی ثمندن ساز کار

توپراغن صح جالدی تخمیرن فتوح
ایدوبنفخ بولدی خلقدن نفخ روح

ظاهر آننک نقش جسمانی دورور
باطن آننک نقش روحانی دورور

ایکی عالمدن مرکب اولدی اول
قاموسنه دن مرتب اولدی اول

ویردی حق علم انکا کتردی حکم
نطق اوکرتدی و بیلدوردی قلم

اولدی روشن کوکلنه توحید ذات
بیلدی کیم نه در انکا لایق صفات

ایرور بانی فلک ذره آپنی
جلوه ایتدردی ملکلر آنی

ایتدی وحی انکا و ویردی کتاب
نه در اوکرتدی خطاب ایله صواب

مظهر جمله صنایع اولدی اول
مهبط انوار صانع اولدی اول

صول ایا کوستندن اول فیاض جود
یاره دوبن ویردی حوایه وجود

آنی انکا جفت ایدوبن بی شمار
دورلو نسل ایتدی بولاردن پیشمار

بونلره هر ایشی تعلیم ایلدی
خیر و شری جمله تفهیم ایلدی

جون بولار وجه معاشی بولدیلر
ربع مسکونی عمارت قیلدیلر

کلدی بونلره رسول و هم کتاب
کیم خطابی تویوب ایلر صواب

نه قدر کیم دیر ایسه کردکار
کیچوره لر خیر و شرلن روزکار

نه قدر خلقت ویل قالور حاصل ایتر آد
نه قال انسان وزه انسانیدن آد

اولوب صورتنه جمله اولر
ایر باوز هر چه وار یوغ اولرلر

پس داخی صورا اولوب بعد الممات
بولیه لر باش قالدوروب بیردن حیات

هر کیشی ایتدوکینه بوله جزا
کر صواب ایده و چه ماند کر خطا

هرکینینک کاوری بولی صوب صواب / جنته کیروب کیه ثوب ثواب

اول کیشی اویرولی خبط و خطا / بولغیه راحت دن اعطا و عطا

کردیلر سننک کاوری بمحنت یار / شرعی ترک ایت فقری ایله اختیار

آنی بیل کاولدور قدیم پاک ذات / ذکرکی دور موجب نجات ثبات

فکری ترک ایت آنی آندن پیان یمین / تا سنکا روزی اوله علم الیقین

کیم آتنینک کهنه یوق عقله مجال / فکر ایدمز آنینک وهم و خیال

علم اولدورکانی چون کسب ایده سن / سننک اوله چون کرمودن کیده سن

اول معارفده بو حیران عقول / ایته بولسین ریاضت له اصول

کیم ریاضتلن بو کشتی بوله سین / لذت و راحت نچه اربوله سین

عالم اولدور آنده بولور سنک مجال / دولتنی اردینینک کانکا یوقدور زوال

دولت اولدورکا ساعلی اولیه / نعمت اولدور کیم زوالی اولیه

چون بو سوزلاری پیان قیلدی حکیم / شاه آنکه آفرین ایتدی عظیم

پس خزینه دن بویوردی تاج و در / کیم ویره لار انکا چوخ قدر و گهر

آدمینینک گوهری دانش امور / کانی نه او غصری و نه دشمن آور

علم دور روزکیشیه گنج نهان / علم ایلن حاصل اولور ایکی جهان

علم آرتور غیاح یارسنک گنج اول / کیم نچه صرف ایتسنک آرتار اول مال

خاک در جمعت قالنده سیم و زر / سننک ایلن معنیده یکسان گهر

عاقبت چون کیشی مالی قورکیدر / پس قویوب کید آچکی دیرودت نیدر

اول حکیمه قالدی اسکندر عجب / پس طبیب هندی ایلدی طلب

اول طبیبی پادر ایدی شهریار / کیم اولو بدر هند ایچنده نامدار

علم و حکمتده در اول پیر فیلسوف / کیم خامه اسراره بولمشیدی وقوف

پس حکیمانه سوال ایتدی انکا / شویله کیم قالدی طبیب آندن دنکا

دیدی انکا کاو تنی قیل پیان / جانی دریا جسم نی تاپلیم عیان

شرح ایت انکا آتنک ترکیبنی / وصف ایت پیر پیر خاموترتیبنی

بو طلسمنک منکا شرحین ایلکیل / ظاهر و باطن نچه درسویلکیل

اول طبیب ایوره رو بن عقل و هوش / دوت منم سوز روه پیر لحظه گوش

پیر سوزونک معنی سنی کر بیله سین / بیلمه کیم کندونک ایله بیلمه سین

خالقنکی عملک ایتر سین تعیین / تقسکی بیل آول یا پاکیزه دین

انکلغیل آنی کم نه جوهر دور / بیلمدن کاهدی و نه خطردور

نفس عمر فانینی قیل اول طلب / کاول دوراوله حقی بیلمک سبب

نکیشی سن بلنچه سن پسنی / نیچه اول فهمن کر بلدسن نی
انکا کیم نفسینی ذر بلیه / اهل عرفان آدی لایق اوله
بلمن نفسی نکو هر در یقین / اولیه عارف که جاهل درمین
هوش ایله کر کوش دوتسانک سن / نکیشی سن شرح ایدیم آنی سنکا
کیلشنک قاندن نیریه کیدشنک / کلده وکندن بو زنیه نه ارشنک
کیم کتوردی سنی اوشبو منزله / کیم مقید ایتدی بو آب وکله
جون بو احوالی تمامت بلدسن / انکا لایق نه کر کدور قیدیسن
بیل که اوشبو جسمنک اصلی خاک در / نفسنکی انکا که نور پاک در
قدس کلزاری دورور انکا وطن / لیک مونده قید در انکا بو تن
مونده باغلندی که تا کامل اوله / درلو ادراکات انکا حاصل اوله
اول ایکی بیر برده جون جمع اتدیلر / دیلده انسان لفظ ایلن آد بو ایلدیلر
قشر در جسم وجان در انکا مغز / بو سوزی کیم ایدرم فکر ایله نغز
قشر انکچون در که آنک اید مغز / تا خلل انکا دکین کیم اوله نغز
قشر اچنده مغز جون اوله تمام / قشر صالنملغ کرک در بی کلام
تا که اوله آدمیه قوله اول / بوله انسان جزو الماغلیغه یول

تا نبات ایلن بولوبانی حیات / روح حیوانی اوله اول صفات
نفس داخ جسمه آنکچون اتصال / ایتدی کانده ایلیه کسب کمال
جون که کسب ایلوب کمال اوله تمام / قشر تن نیچه کرکنی کلام
تا که بوله قدس کلزارینه یول / قدس اهلندن پری واخ اوله
جوجه جون کیم بیضه ده اهل کمال / لاشک اول بیضه انکا اوله وبال
لاجرم اول بیضه دلمک کرک / چنجوب آندن دنیه کلمک کرک
بیر یوزنده هر نکا سیران ایدوب / ذوق آلمغلک کرک جولان ایدوب
تا یری که سبزه اوله کاه باغ / منزلی که یازی اوله کاه داغ
کوره انده نیچه سنبل لاله لر / نیچه ریحان لر نه خوش کللر اولور
روح داخی تنده جون بوله کمال / لاجرم اول تن اولور انکا وبال
بو قفس جون کیم سینی جنخاره اول / خوش بیله لور فردوس کلزارینه یول
عالمی ارواح اولور جولانکهی / جنت فردوسی اولور سیرانکهی
بلکه اول فردوس اعلا کلشنن / نیچه سوده بر هیچ لا کلخنن
هوش ایله سن کوش دوت پر دم سنکا / کیم مقام بنکی صفن ایدیم سنکا
عقله سغمز کیم ندر اول کارکاه / بی نهایت دور صدق اوش اول بارگاه

دولو دور دور نور ملکه نور نور / او چدن اوچه راحت و ذوق و حضور

لذتینه هیچ غایت یوقدر ورور / وسعتینه خود نهایت یوقدر

ایشته ایلدی جسم حالین ابدالم / سنکا ز کپن آننک شرح قیلالم

پر کهر در جسم خاکی و ثقیل / مظلم و منتن داخی خوار و علیل

بلغم و صفرا و سودا و دم و قان / هم عظام و لحم و اجزاسی عیان

داخی اوتار و رباطات عجب / هم عروق و جلد و غضروف و عصب

نفس پر کوهر دور رباکی و ضعیف / حی و نورانی و ادراک خفیف

هم سماوی دور و هم ریحان صفت / صاحب ادراک و اهل معرفت

چونکه اجزادن دکل اول مؤتلف / بس کم تغیرلر اولماز متصف

ایشیت ایلدی بو بدن ترکیبنی / او چدن اوچه داخی ترتیبنی

فی المثل بر شهر در بانشا بر اساس / کانکا دورت اضداد اولمشدر اساس

قیلدی حق دورت قز کردن استوار / اشبو شهری کیم کورر بس آشکار

ایکی یوز ترخ و سکیز داخی عمود / قویوبانی آنی بر کندی وجود

ایکی یوز ایکرمی بند ایلدی تمام / قیلدی احوالینی محکم بی کلام

اوزرنده قیلدی پر چشمه عیان / اوج یوز التمش جوی هم آندن روان

ایولر آنده ترتیب ایلدی / چرخ عجایب داخی ترکیب ایلدی

بون خزینه قیلدی داخی آنده عیان / ایتدی آنده درلو کوهرلر پان

اون ایکی تا بو داخی آنده اجدی اول / خامولردن دزدی مخزن لره یول

ترتیب پیوسته سکیز پشته کار / اوشبو شهری ایلدیلر استوار

ایلدی پیش کیشی آنده پاسبان / بیشینی داخی دوزدبن کاروان

بس انکا ایکی قاندور ربوب عیان / شش جهتدن نیکا آنی قیلدی روان

اوج قبیله ساکن ایتدی آنده عیان / انس و جن و بس ملایک بیکمان

بس ایکی دیرک لر برکتدی آنی / منقف قالدی هواده اول غنی

بر ملک توردی اولاره دادکر / کیم قویلر طاعتینه جمله سر

اول و اخ آنده ریاست ایلیه / آره لرنده سیاست ایلیه

اوشبو رسمه شهر کیم دیلدیم سنکا / ایت ایشتدکم و کوردوکم منکا

اوشبو شهره ملک ایکتلی ای حکیم / کیم نه زیبا دوزدب دور اول قدیم

اوشبو رسمه شهر هرکز کیم کوره / یا بو صنعتک فکرنه کیم ایره

کیم بدایع لر عجایب دور دولو / هم صنایع لر غرایب دور دولو

کرچه خاموشنده الکسوک جو خدوک / ملک اوشبو شهرده باکسوک بوخدورر

چونکه قیلدنک اوشبو دنیاده نظر / کل بو بنیادی اورندن صور جبر

هر کنی بنیاد کورر استوار / بی کمان چیلور کبی پایلپسی وار

چونکه بو بنیادی کوردونک سن عیان / بیل که بر بانیسی واردور ولی کان

کانی بو رسم ایله ترتیب ایلدی / بیلز خوشش وصف ایله ترکیب ایلدی

عقلنکی جیدوب قولاغ و تکمیل منکا / کیم کیچن رمزنک ایدیم شرحین بستنکا

اول قوزکو مزندر پیلکیل عیان / ایلک و سمک امر و روایت و قان

ورنغ و سنکر و دری باغ ایلدی قیان / هر پری پرنسه ایچون بلوپیل

اول ایکی یوز قرخ سکز داخی کرک / بو سمک لر دریقین پیلماک کرک

اول ایکی یوز دیدی کیم ایکرتی بند / جمله سنکرلر دورار ای شوتمند

بو تن اجزاسن سنکرلر سراسر / پیر پرینه برکیدوب قایم دوتر

کر بو لاردن پیری ناکاه اولکم / نقص ایرور بو عضوه آندن لا جرم

جشمه کوکم جکر دور رک قان / جویجی اول چشمه دن اولور روان

اوچ یوز التیش اوچ داعرلر دور یور / کیم جکردن چقوب اعضایه وارور

اولاردن ایریشه هر عضوه قان / وارور اول قان ایله هر اندامه جان

بو نه حکمت در کیم ایدر اول قدیم / بو نه صنعت در که قیلور اول حکیم

آون ایکی قاپوسی اول شهرنک منکا / ایدیم پیر پیر قولاغ و تکمیل منکا

ایکی قولاغ دور و ایکی کوز عیان / ایکی بورن داخی قاپوسی کمان

سینه ده داخی اوش ایکی قاپو وار / رزق الطافیدن اوشل آشکار

پیر قاپو ناف و پیری داخی اغز / اول قاپودن جکر وزهر رزق پیر

ایکی قاپو داخی اول کیم اولدی اول / هر غدانک فضلسی چقاغی یول

اول ایکی دن پیر قاپو کر کم اوله / پس کمان بو شهر ناحکم اوله

نه در اول پاسبان پیش و کم / ذوق و سمع و لمس و را ابصار هم

اول بیکیز اوستادی اول انای دن / جاذبه و ماسکه پیلکیل یقین

هاضمه ایله دافعه پس غادیه / هم مصور هم مولده نامیه

جاذبه اول کیم غدای جذبت ایدر / کاول غدا کیده اجکی پیره کیدر

ماسکه اول کیم آنی ساخلر مدام / انکا دکین کیم اوله هضمی تمام

هاضمه اول کیم غدا هضمین قیله / تا بدن آندن کرک کوسیین آله

دافعه اول کیم غدادن آرتنی / دفعه ایدب خالص ایلیه تنی

غادیه اول کیم غدایی دوزه سه / شو ثایه کانی معتدیه جنکره دوره

تا که اوله تحلل دن بدل / تیز ایرشیه بو ترکیبه خلل

نامیه اول کارتر آنکلن بدن | غایت نشونمه ایرشنجه تن
اول مصور اولدی شول قوت همین | کا ندن اولور صورت طفلی جنین
اول مولده در اول کیم غدا | سخط ایله پر جزو ایدر آندن جدا
تا که اوله شخصه داخی قابل اول | پر داخی آننک کمک ایده حاصل اول
بو یکیز استاد جلد ایله تمام | اوشبو تن شهری عمارت ده مدام
نفس اماره در حسی مثال | کیم آننک شر در ایشی آه و ملال
نفس لوامه در انسانی صفت | مطمئنه در ملایک معرفت
عقل دورور اول دیده کم پادشاه | کاول دورور نور حق وظل آله
انکا اوبغل کیم اولوا الامر اول دورر | حضرته لایق سنی اول اولدرو
کر ار ایرسنک دوغریلغ ایلن انکا | مطمئنه ایده نفسنکی سنکا
تا که هم طبع ملایک اوله سین | هر نه راحت کیم دیلرسنک بوله سین
چونکه وارب اوله سین آنده مقیم | بوله سین روح ایله ریحان و نعیم
آنده سن جاوید زنده اوله سن | قدس کلزارینه خوش بلبل اوله سن
کر بو عقل امرینه عصیان ایده سین | نفسنکی هم طبع شیطان ایده سین
لابد اوله سین معذب جاودان | اوله جاننک محنت اوخینه نشان

اول که اندن پر لیسی در دماغ | کاول آراده یا خود عقله چراغ
پر خزینه داخی اول ایش یورک | روح حیوانی آنی بیلک کرک
پر لیسی داخی جکر دورر عیان | کاورده مخزن اولور پیوسته قان
اوردن در قوت نشو و نما | اورده در قوت و شهوت غدا
پر خزینه داخی کیم امعا دورر | پر زمان داخی غدا اندا دورر
تا اولور آنده اوردن اولمز خفا | تا که امعا اولنجه آندن غدا
پر خزینه داخی اول ایش طحال | پیری سودا آننک اولور اول مه و سال
اورده مخزن دورر سودا مدام | کیم غدا آندن آلور جمله عظام
پر خزینه داخی زهره دور عیان | اورده دور توب دورر صفرا مکان
کاوردن ازر دمارلره کیدر | تا غلیظی قاننک ترقیق ایدر
تا آننک اعماقینه ایره بیله | دایره لره خامو واره بیله
معده دورور اول قرانیدن پیری | قاندن ایرین سو ننک اولدر پیری
قان سودن اول آرده ممتاز اولور | اول ادرادن سو مثانیه کلور
پر خزانه اول مثانه در سویه | کیم ادرادن اول سو ایلن بو سویه
چیخر و احلیلدن اولور روان | قورتولور ثقلندن آننک جسم و جان

اشبن اولور خزانیدن پری … نطفه‌نك پیوسته اولدر ورور یری

ایکی ایلغ دوررور اول ایکی دیرک … ایکی ایل ایکی فانه پیلمك کرك

چون بدن شرحنی ایشتدنك تمام … کل ایشد ارواحدن داخی کلام

اوچ دوررور اول پری حیوانی ورور … داخی نفسانی و شهوانی دورور

روح حیوانی کاولاردن دریری … قابل ایدن هر تنی کاول دوری

پر بخاری جسم انکا حامل دورور … کاول لطیف اخلاطدن حاصل دورور

چون نیورك حرفنده حاصل اولور اول … روح انوارینه قابل اولور اول

ناطقه بولور تعلق انکا بیل … اوشبو سوزلری کر دیدیم سنکا

نفس ایله جسمك ارانسنده تمام … بو تعلق اولیجاغن بی کلام

نفسدن پر قوت اولیر انکا … جاری اولور تن ایچنده هر ینکا

اول عروق ایچنده هر عضوی کیدر … جمله اعضاسی نورانی ایدر

پر نیکاروح طبیعی دور عیان … کیم جکر اولیدورور انکا عیان

اورده در قوت نشو و نما … سم اوراده شهوت و قوت و غدا

اول بکیز استادکیم دیدیم سنکا … بی کمان خادم در جمله مونکا

اوشبو اوچ اروا حدن اوچنجی قسم … روح نفسانی صدور رسنك د اسم

اول ایکی قسمتدن اولدی منقسم … هر پری پر وضع ایلن در قسم

پر بینه آدیله مدرك دیدیلر … پر بینه داخی محرك دیدیلر

مدرك ایکی قسم اولمیشدر تمام … ظاهر و باطن ایشیت ای نیك نام

ظاهری ابصار و ذوق و لمس و شم … پیش اولور سمع ایله پیش و نکم

پیش داخی باطن در ایشیت دونمه شنك … پریسی تنك آدی حس مشترك

مدرکی جمله حواس ظاهره … انکا داخی مدرك اولور یکسره

صورتن اشیا تنك اول در بیلن … فرقتن هر نسنه نتك اولدور قیلن

اول قوادن در ایکنجی خیال … کانده هر محسوسه باغلوق مثال

اول دماغ ایچنده دوتمیش در مقام … مشترك قونشوسی اولور اول مدام

هر نیه کیم مشترك ضبط ایلیه … انکا ویرور تاکه آنی ساخلیه

وهم در انکا اوچنجی قسم اولن … معنی جسزوییی اول دورور بیلن

حافظه در پیری داخی اول شنك … پری آخر جوف ایچنده در بیل شنك

وهم و ادراك ایلدوکینی تمام … اول خزینه وار در ساخلر مدام

اولدی پشنجی تصرف قوتی … خاموندن آرتوغ در آنك رتبتی

اورته بطنك ده دماغنك اول مدام … پسکا هینی ایدبدر اول مقام

اولدور اشیانی تصور ایلمین / هر ایشی اول ار تفکر ایلمین

هم فراست هم سیاست آنده در / هم نبوت هم ریاست آنده در

انگا اولور الهام و وحی و دین و شرع / وضع اول ایدر بولنده اصل و فرع

اول ملک وار آنده اولمیش مشورا / انگا خادم تیکی در جمله قوا

بو عجایب صنعته قیلوب نظر / تیره دن دیر انگله بو خامه اثر

گر بو صنعت ار ده فکرت قیلسن / سن سنی کیم سن حقیقت بیلسن

اول قوسنگ داغی ایکی قسم اولور / هر بریندن دینگلا کیم نه ایش کلور

بیری اول کانسنگ ایلد هر جانور / جذب نفع ایدب قیله دفع ضرر

بیری تیز تنگ ایچون اعضا تمام / گر جگر هر عضو و گر قور مدام

بو قواکم من سنگا قیلدم بیان / خامونگ اعضاسی آرا پیری عیان

حس و جنبش آلتی دور رور عصب / منبتی باش اولدوغی دور بو سبب

اوشبو شده در عیان بو خاموقسم / کیم دوزه جزمونگ کیمی طلسم

بو طلسمی ایشینی فکر ایلگیل / بو طلسمی دوزنی ذکر ایلگیل

بو طلسمی کیم کورر سن پیچ پیچ / دوشر آز نسنه ایله اول هیچ هیچ

بو طلسمی ترک ایت بو در ادب / وار طلسمی دوزدانی قیل طلب

گر اولا توفیق کانده ایره سن / ملک باری نیچه اولور کوره سن

ایرمز انگا آفت و درد و عنا / یوق خدور آنده محنت و ترس و فنا

راحت آنده در کیشی اولمیه / اولم اولن بیر ده راحت آلمیه

دوت شمک خامو عنادن اولدی ساغ / اولم انگع ایچونکه تیمزنی داغ

دوت که اولدیک تیز پادشاه / اولمغی انگا غه دیکمز گاه گاه

سوزی جرخ ایتدکومه قالمه عجب / بو دادیکیم انگا بو دور ربوت سبب

کیم من انسینی کیم سن پیلسین / بس ایشنکنی انگا لایق قیلسین

هم سنگا پیلنه سر من عرف / خالقی بیلمک بو لاسین شرف

نفسی گرچه ایدوبن اوج نوع قسم / پسر پرینه و بیره دیلر پیره لو اسم

لیک اوج پیره تعدد یز یقین / فعلده در گر تعدد وار چین

تنده جون نشو و نما فعلی قیلور / آدی آننگ نفس نباتی اولور

حسی و بیروب جسمی جنبان ایدر اول / لابد آدین روح حیوان ایدر اول

فکر ایتمز اولیق آنده عیان / آدی نفس ناطق اولور بیلکان

فعلی چرخ و گنده وسی پیره تعین / یوق تعدد آنده وحدت در یقین

هم پیره آلت لن ایدر پیره لو نقش / ذکر کل مونی پیلماک دور روش

ویل ایله سویلر قولاغ دا ایشدور | کوز که کورکت هم آننک ایشی در
شو بایه کیم بخار یخوبلن دیلر | آغاجی شعب ایلن آنی ورر
پیشه پیر در پیشنک و هم پیشه کر | مونده آنداریوغ تعدادین اثر
لیک الدر چون آلت کشف | درلو صنعه اولدی پر ایش متصف
بیلدنک ایده اشبو سوزلاری درست | کسوت دانش بو بونکا کلدی چست
شه بو سوزلاری جو اندی قیلدی کوش | دیدی کیم ای عالم بسیار هوش
شرح ایتدو کنک بو ترکیب لطیف | کیم دوزوب دور آنی حق بیلد شریف
سکا بو غریب اول مرکب دوردور | اوریه وارمغه اول مطلب دوردور
سنی ارکور خشنک رضوانیمدر | باغ تعدسنک روح ایلن ریحانیمدر
پس مونی قانون طبیب ایلیدم | ساخلغ کرک دررای نیک نام
نه در قانونی شرح ایله منکا | کیم کرکلو در همیشه اول مونکا
بو تنه کرک لر دور و ر شرح آت | حفظ وصحت اصلی نه در اثبت
دیدی بو در آنده آلت ایرکه | وار و بن دار الیغمه کیرمکه
لاجرم قانون دور بیلیش مر انکا | کیم مزاج حفظ وصحت لمن اونکا
آزیک دور ور شها اصل علاج | کانک ایدتن درست اولور مزاج

آزیکل آز نار راحت کورسین | جوغ بیر ایسنک جوغ جراحت کورسین
آز یمین کیشی همیشه ساغ اوله | جوغ یباتنک یورکی پر داغ اوله
جون طبیبی کوردی شاه نیکنام | قیلدی جوغ تمکین و بیحد احترام

سوال کردن شاه اسکندر از ارکان و طبایع از حکیم

صوردی کارکان نیچه در ای اولو | دیدی اوددور توپراغ و ییل ایله صو
کیم بو دور دونک ایله حیوان و نبات | بولولور نشو ونما و اول حیات
دور دضد پیر آرده هم آز اوله | کیم پیری پیری ایلن دمساز اوله

سوال کردن اسکندر از اخلاط که اوچ...

دیدی کیم اخلاط نیچه دیدی ای جهان | بلغم و صفرا و سودا دور و قان
قان هوا طبعنده در کرم و تر | حاصل اولدوغی یر اول آننک جکر
اولدی بلغم موقن ناپخته تمام | سرد و ترلیکی در اول ای نیکنام
کرم در صفرا وخشک ایله کرنکا | کانک اول دوردی دررای اهل صلاح
اولمنک اوشبو اردی معتدل | منحرق اولور بدن حال آنی سیل

سوال کردن از مزاج که چند نوع است

بس دیدی شه نیچه درلو در مزاج | دیدی دو توز درلو ای زیبای تاج

پس پریسی عدل ایله اولدی متصف / قالنی کیفیت ایلن مختلف
دوردی مغز و پیری خشک و پیری تر / پیری سرد و پیری گرم ای پرهنر
ایکی کیفیت تن اولوب مؤتلف / در ترکیب ایله اولدی متصف
گرم و سرد و گرم و تر دورد نفس / داخی سرد و خشک و سرد و تر همین

سؤال کردن اسکندر از هضم که چند نوع است

پس بیدی شه هضم نیچه اولور / دیدی کیم دورد اولور اول سوزی
پرهنیک معده در ای نامور / پریسی پیری اولیشدر جگر
معده ده اول غذا کیلوس اولور / اول آندن غذا عیسینی آلور
پس ایدوبن معده ده بو آبی اول / وار آندن روده اثنا عشر اول
ندر بو آب پر مجسی تقن / کیم غذا تنک یولی اول دور همین
پیل که اول روده در اثنا عشر / کیم غذا بو آب دن انکا گیدر
هر کیشیده کند ده ای نیکنام / آون ایکی بارمق در اول روده تمام
بس اوراده صافیه ایدر گیدر / کیم جگر آنتک رطوباتی جگر
بس جگر پشوربدر آنی قان / کیم بیلوه آنتک بخاری سنکا جان
هضم ثالث اول عروق ایچنده اولور / کیم جگردن قان اورالره کلور

هضم رابع اولور اعضاده تین / بوده در اقسام هضم ای پیش بین
اوشبو دورد نک اولمیه بیری تمام / قالور اول بنیان غذا اعضاده جام
بس اولور اول درلو امراضه سبب / چاره سین قیل صحت ایسترسنک طلب
آزنی کاریک در آنتک چاره سی / بس طبیبه نه گرک بیلوارهسی
بس دیدی شه ایت کیم نه در مرض / پس بیان ایله سبب نه در غرض
اول طبیب اول مرضدن سوزلدی / شه قاتنده آنی تعریف ایلدی
دیدی اول غیر طبیعی حال اولور / کیم تنینه ناگه انساننک کلور
سر بدنده کاوله ناگه حادث اول / فعله پر آفت برلور انگله یول
اول در پیل کیل سبب ای نکته دان / کیم مرضدن اونکدین اولور اول تعین
بی شک اول در علت واصل مرض / اول مرضدن ترینه درلو عرض

سؤال کردن از احوال قوتی و ارواح که چند است

پس دیدی قوت که فعل آندن کلور / شرح ایلکیل که نیچه نوع اولور
دیدی دانا اوچ در ای شه نکوخصال / ایدیم پیر پر اشیتسون تحسین
قوت حیوانی اوچدن بری / اول کایدر قابل نفی کاول حق
پر بخاری جسم انکا حاصل اولور / کاول لطیف اخلاط دن حاصل اولور

پری بورک یوحی در انکا طپ کاموعضوه ویریلیک آندن در نصب

در بیان نوع طبع

قسم ثانی در طبیعت قوتی نجه اولدی ایکی ده قسمتی

پری حفظ شخص ایچون دور عیان پری حفظ نوع ایچون در نهان

حفظ شخصنک قوتی در ایکی قسم غادیه ایله نامیه بولدی اسم

غادیه اول کیم غدایی دونده ور شویله کانی مغتذیه بنکزه ور

تاکه اوله تا تحلل دن بدل تیز ایره اشیا به یوتر کید خلل

نامیه اول کارتر آنکله بدن غایت نشو و نمایه ایرشیجک تن

حفظ نوعنک هم ایکی در قسمی پر پر ایدیلم بیان هر قوتی

اول تولیده اول کیم جون غدا هضم اولور پر جزو ایدر آندن جدا

تا که اوله پر شخصه داخی قابل اول پر داخی آنکله ایده حاصل اول

اول ایکنجی سی مصوره در یقین کاندن اولور صورت اختیار جمیع

در بیان قوت نفسانیه

اول قوادن کیم دیدیم اوچنجی قسم قوت نفسانی اولور صورتنک اسم

اول داخی اولدی ایکی قسم منقسم پس پری پر وصف ایله در متسم

پری به آدیه مدرک دیدیلر پری به داخی محرک دیدیلر

مدرک ایکی قسم اولمیش در تمام بش اولور سمع ایله بش وکلم

بش داخی باطن در دو تمامشنک پری کاسی سنک آدی حس مشترک

جون که خالق باشی یار تمش دور در آنی اول اوج بطنه قسم ایتمش در آن مکان

آلین بطننک اوکینی بکا ن اوشبو قوت ایلیب دور در مکان

صورتن اشیانک اول ادراک ایدر اوزاده حاضر اولور جمله صور

در بیان قوت مخیله

اول قوادن در ایکنجی سی خیال کانده هر صورت ساخلنور مثال

اول دماغ ایچنده دوتمش در مقام آخرین داولین بطننک مدام

در بیان قوت متوهمه

وهم در آندن اوچنجی قسم ایلین معنی جزوی اول دورر بلین

دوت مهرین خصم قرین اول پلور باشنک اورته بطن آرنده اولور

در بیان قوت حافظه

حافظه در پر داخی اول بشننک پر آخر بطن ایچنده در باشنک

وهم ادراک ایلدوکینی تمام اول خزینه دار ساخلین مدام

در بیان قوت متصرفه

اولدی بشنجی تصرف قوتی
خامودن آرتوغ در آنینک ایلچی

اورته بطننده دماغنک اول مقام
اول آنی ایدب در دایم مقام

معنی وصورتدن انواع مثال
حافظیدن کیدورو انکا خیال

آنه‌دن آلیب معنی و موندن صور
کاه تحلیل و کهی ترتیب ایدر

کاه باشینه کاه ایکی باشلو کیشی
اول تصور ایلر اوشبو در ایشی

هم فراست هم سیاست آنده در
هم نبوت هم ریاست آنده در

الدور آشیای تصور ایلمین
هم ایشی اول در تفکر ایلمین

انکا اولور الهام و وحی و دین و شرع
وضع اول ایدر دین یولنده اصل و فرع

اول ملک تیک اوزنده اولمش پیشوا
انکا خادم تیکی در جمله قوا

بو عجایب صنعته قیلیب نظر
تیره در انکا بو جمله اثر

گر بو صنعت ره فکرت بوراسین
بس سنی کیم سن حقیقت بیله‌سن

تفنکی نه در بیلمک بی کمان
اول عرفانی خنک سینکا عیان

در بیان قوت متحرکه

اول محرک داخی ایکی قسم اولور
هر بیرندن دینکله کیم نه ایش کادر

اول اطپنک دست مزدی پیل‌تن
کیم درود ایلن تحیت در همین

در صفت داد و دهش سکندر

گیرد اسکندردن ایدالوم خبر
کندر آلوم علم هنردن اثر

چونکه ایتدی عهده شاه جهان
فیلسوف ایلن طبیبی امتحان

مجلسی خلوتخانه سندن شاد کام
بارگاهینه کلدی خاص و عام

ایله آلدی جام و قیلدی بزم ساز
چنگی سازه کتوردی نغمه ساز

شاه چون نوش ایلدی پر قدح
صالدی نشو باده کو نکلینه فرح

بخش ایتدی کیدهنده بی شمار
اطلس و دیبا و در شاهوار

تخت زرین ویردی و تاج و کمر
هر پرنده با غلو یوز درلو کهر

پس چو بردی کایلر نکلدی پر
نقش قیلدی مشک چینی حور

بجدی رومه زنکیدن بر فرده کار
قیلدی نقش رومه ایلچینی نکار

مشک بجرینه کیروب بجردی در
در آلین کافور لو چین قیلدی پر

رومه انک بجردی هندو سند بخش
کیدهنده زنکی و اقلیم بخش

کیدایلین هر زمره کایتندی قرار
پیرنه کتردی جلبه شهریار

در صفت عهد

شکر کیم عهد بیزاوله درست / دیلبه کاولیه دولت ذیلکی سست

دولت ایشی شوبیله کرک کایده جهد / کاولیه آیروخسی آندن هیچ عهد

پادشاهلیغین دیلبن پایدار / آندی اوستینه کرکدور استوار

نقض عهد ایدن ایشی دربابیل / عهدنکی ایروخسی ایتیب جهد قیل

شاه کاتنک اولیه قولی درست / بی شک اول دولتنه ارکانی سست

کراولایم دیرسنک پیوسته شاه / جهد قیل کیم اولیه آرزونیچه آه

شاه کرک کیم عدل اوینه دوتته شمع / عدلی ایلین یلدن ایمن اوله شمع

راست کاوله بلکیه پاستنی / دیوه غارت ایتیه ایلی تنی

هر کیا لایخی درو پیمان شکن / انکا دیری یوری کمدن بیک کفن

سوبله یالان کیم اول ارلیک دکول / ایکی دیل لو اولمه کیم دیرلیک دکول

ایکی دیل لو اولدی چون کیم قلم / سرنکون در و سیه کار و دژم

ایکی یوزدو تمه ایکی لیک دین دکول / یک جهت اول ایکی لیک آیین دکول

ایکی یوزلو اولدی کاغذ لاجرم / قاره سورتر یوزینه هر دم قلم

احمدی تنک سوزی حکمت در و پند / دولت آننک کاندن اوله سودمند

اهل دولت اولدورور کاوکت آلس / اوکت آلماین کشیدن کلمه

اوستیدن هر کیم کرایشتماسه پند / بی شک ایره انکا دشمندن کزند

صفت شکار کردن در کوهای هندستان

سویلکیل ای طوطی شیرین نفس / کیم سوزونک ایشتمه درجان هوس

شیمدی سویلاکیلکیم دیلینک در روان / کیم اولور پرکون کرباغلانور زبان

وارمی بلبل کانکا دکمز خار دهر / وارمی طوطی کیم یدور قند انکا زهر

عودینر سوبلیه کم سوزیب خوب اولور / خاصه کیم اول سوزنه سوز ایلین کلور

چونکه اول تختی مطیع ایلدی شاه / دیلدی فوراوستینه ایلتیه سپاه

پر ملکدی فورکیم هندوستان / کورمیش آننک تیکی صاحب قران

تیغش ایرشدی اسکندر ایله قیلدی رای / کیم ایده آرام لشکری پر ایلکمی سرای

شه داخی پر فاج کون اولشاد کام / ایل و بیر رکان ایچه جم تخت جام

کیم قرار ایتمز بو کردنده سپهر / نه وفا ایدر کیمسنایه نه مهر

نچه کلدی کیتدی ذوالقرنین و جم / نچه داخی کلوبانی کیده هم

هر زمان کیم دوز پدر بیر ده باد / یا فریدون دورر ستک یا قباد

دوزدی پیر مجلس شهنشاه جهان / کیم ویرردی باغ جنت دن نشان

منقل زرین ایچنده تقم / یاقدی عود و صندل آغاجی بهم

چون بولطدن رنگ عنبر اولدی اوج / مشک حوضنده زر اندود اولدی موج

چون هوادن یاغدی باش سیم و زر / اوده شبتاب اوچه آچدی بال و پر

عطر ایله پر قیلدی مغزی دود عود / سازی شاد ایتدی کوکلنی سوز عود

رود زن چونکه ربابه اوردی دست / پر نشید مجلس اهلین قیلدی مست

آه چون کیم اولدی بربط نغمه ساز / بی زبان عشاقدن دیدی دلو راز

پرده ده نغمه دوزوب گستردی چنک / ساز ایله هر پرده ده یوز درلو رنک

سوز ایله چون تانی نواده سویلدی / راست عشاقی تحیر ایلدی

یوریدی مجلسده اول کلگون قدح / کیم فتوح روحدر اصل فرح

ساقی یاقوت لب ایتدی روان / جام یاقوتی ایلن لعل روان

صوندیلر پر باده عنبر بخور / کاولدی ایوان عکسی ایله دولو نور

ایچدی پر قاچ کون بو رسم تاج بخش / مال و ملک اقلیم ایتدی بخشش

ملک آلوب اول دین صاحب وجود / پیشه سی کرک کیم آهنک اوله جود

تا که بوله هر مراده دست رس / قول لغنده خلق اتنک ایده هوس

آخر ایله رای قیلدی شهریار / کایده پیرنک داغلرین داخی شکار

کوره اول داغلرده کیم شیر و پلنک / آدمیلره نیجه ایدر آشوب و جنک

بو سوزی اوشتینجه شه گیتی فروز / تازی ایتلر ایستدی و بازو یوز

هندی و رومی و ایرانی گروه / یوریوبن جمله اولو دشت و کوه

شاه پیر شبرنگ هندی خاره سم / عود موی و عنبرین دم مشک دم

کوه پیکر باد پای و برق سیر / کیم توزینه آتنک ایرفرایدی طیر

یوخسه ودن اینسه پر تندو اجل / آتشندن نیجه پر صاعقه عمل

کورسه اول دمده بیلکه شهریار ‌ ‌ کیم سلیمان درنده اولمیش سوار

یبریونین دولو هلال ایلدی نعل ‌ ‌ جانور قاتنده اولدی خاک لعل

صید اچنده ناگهان پر شیر نر ‌ ‌ کاشدها جنکدین ایلردی حذر

صاعقه اوخی تکی سرتیکی تیز ‌ ‌ هر بیری خنجر ایتیده کده ستیز

قیلدی ذوالفقر نیبه حمله شیر نر ‌ ‌ باشینه توختدی ناگه نامور

یاره کچدی بنبه تیر خدنک ‌ ‌ کندو اولدی یاره دن اول تیز چنک

قانی توپراغ بولاشوب ویردی جان ‌ ‌ شاه المینه آفرین دیدی جهان

ملک ایتابین کرک سرباز اولا ‌ ‌ جان وباش قدری قاتنده آز اولا

باشقه یرن اوره فرباشیده تج ‌ ‌ جان سون کیشی دوتا فرتخت وعاج

کیم بابایز بولیز هیچ تاجور ‌ ‌ کیم اولو اشلرده چرخ اولور خطر

عزت ایسته ایکیلی نقشکی دون ‌ ‌ سرفراز اول کمیه اولمه زبون

کیشی کیم عزت له دولت ده اولا ‌ ‌ بیک کرپتنک عجز ایله ویرکی قالا

اوردن پرنیکادا خی واردی شاه ‌ ‌ کیم نظر قیله نجا در صیدگاه

شاه اوکینه چقدی پر غرنده بیر ‌ ‌ کیم امان بولمزدی خنکدن هژبر

شاه آتنک اوتینه جون صالدی سمند ‌ ‌ ایردی ویونینه برکتدی کمند

تا سر انجام اولدی عاجز جانور ‌ ‌ دردایلن جان ویردی فی نار سقر

بیر آرد ونیجه ایکی غستران پلنک ‌ ‌ بخدیلر بیشه اچیندن تیز جنک

یا بینی آلدی الیمنه شیر گیر ‌ ‌ یا غلدی شستینه زهر آلود تیر

پر پلنک ایردی اوردی پر خدنک ‌ ‌ تیلیه کیم جان ویردی اولدی پلنک

پیرینه داغی پلنکنک شهریار ‌ ‌ آت سوروب آرد نیدن ایردی برق وار

پر تیغ باشینه ایله ایردی تیز ‌ ‌ کیم قوپاردی اول پلنکه رستخیز

شت اولدی دوشدی تیز اغو پلنک ‌ ‌ قانه بولاشمیش خامه یال ایله جنک

ویدیلر شاهی کورنمه آفرین ‌ ‌ جانکه سننک ایا شاه زمین

شاد اولغیل شاد ای حق سایه سی ‌ ‌ چرخ اولسون تختکاهنک پایه سی

کوردی سننک تیکی پر نیک بخت ‌ ‌ کورمیسر داخی هرگز تاج وتخت

دوندی اول نخجیردن ایرانه شاه ‌ ‌ لاله زار اولمیش قانن ایله صیدگاه

فی معنی التمثیل

نفس اماره دورور اول شیر نر ‌ ‌ کایدغرانی زبون بیر جانور

بیر ویده کم نه درسانکا جسد ‌ ‌ صید جان وپیشه سی دور حسد

اول ایکی قپلان نه در کبر ومنی ‌ ‌ کیم هلاک ایتار دیلر اول [illegible]نی

گر بو دشمن ار ه فرصت بولسه سن / سن سکندردین داغی بیک اولسه سن

مینگ بدلاری کیم جهان سلطانی سن / ز سکندر شکری تینک اصلانی سن

گر نعوذ بالله انکا ره مجال / اولسه سینی تیز ایدر سن پایمال

فائق ایمرن دوت دیلر اینکا نعیم / نفسه غالب اول دیلر سنکا حکیم

نه در کونکلینکده غبار اهل حسد / تاپشنه دین یا غلور جان و جسد

گر دیلر سنک چاره ایرمایه خطر / گبردین باشنکده اولماسون اثر

گبر در شیطانی محترتدین سورن / لعنت ایدیب طاعتین ییلدورین

آدمی سن قیل تواضع اختیار / گبر قاندین خاکی لیق قاندین بار

ویدیسینک عجز و کیم یول بولسه سن / شو بیله کیم شبنم قتاده اولسه سن

گر تهوردین کلسه سن سیل وار / سنکمون دوشوب اولسه سن خوار و زار

دل شکسته اول مرتب اولسه سن / دردمند اول غیل که درمان بولسه سن

ایرکیشی اولدور که صاحب درد اوله / دردی اولمین کیشی نامرد اوله

قالمدی پیر دنیه ده پیر اهل درد / کیم کوزه سرمه اوله یولنده گرد

احمدی تنگا ای کریم بی نیاز / قیلمه کونکلنی پایمال حرص و آز

خالی ایلکیل حسد دین جانینی / پاک دوتغیل گبردین ایمانینی

کونکلینی توحید ایلن پرنور قیل / معرفت لن جانینی معمور قیل

رحمتینکدین ایرر نومید آنی / کایستیم کلدی امید ایلن سینی

هر که اول سنتنکا امیدینکا کلور / رحمتینکدین حاشا کیم نومید اوله

هر گنه دین کاینیتشمن ای کریم / نه دیرم استغفر الله العظیم

داستان جنگ اسکندر با فور هندی

ساز قیل ای عندلیب خوش نوا / کیم سوزونکدین خسته جانلر نوا

سوزیله فرصت وار ایکن نغمه ساز / سوز ایله هر پرده ده یوز دولو راز

کیم ایلا گیرمز بو فرصت هر زمان / چرخ دین کیم بولدی کیم بولدی امان

پنجه کیم دوندی بو دونیبر بو سپهر / کیمیا ایتدی و ایتدی کیم مهر

کیم بیلور دنیه سرانجامی نه در / یا بو دونکدین فلکنگ کامی نه در

زنگینه قالمه اتنک ای بی خبر / شوخ و ظالم در قیل آندین سن حذر

باغ کانانک لطفنینک دیوانی در / هر گلی یوز مینک سلیمانلیق قانی در

ذره ذره ایتینک اجزای خاک / قاش و کوز و خط و خال اوبس لعل تابناک

صید ایدر شاه و گدا نه بولسه پیر / پس کی اف اولدی انکا آدمی ییر

هیچ نفسه اولدی انکا سیر / هیچ کیمسه بولدی آندین مفر

پریزاد باغلامکیل کونکلنی یار	داغی یبرو ابود کل جای قرار
ملک اول درکانی معمور ایده سین	پادشه سین چونکه موندن کیده سین
کیر و اسکندر سوزین سویلایالوم	فور هندی نیتی شرح ایلایالوم

در صفت بهار

چون بهار اولدی لیل ایلن بهار	ویردی عیسی دن نشان باد بهار
اولدی صبح انفاسی خوش عنبرسرشت	اولدی باغ اطرافی کلزار بهشت
نرکسنک کوز لرینه دوشدی خمار	سنبلنک کیسوسی اولدی تابدار
لاله تیکی مجمره یاقوت عود	دوزدی کل شوقنده بلبل ساز عود
اولدی سبزه عارض فیروزه خط	غنچه ده قیزاردی یاقوتی نقط
لعل تر پیشوردی یبردن خاره خشک	توکتی زلفندن بنفشه بار مشک
هر طرف ده لوریا جیج اولدی جمع	ییندی هر پیر ظلامه مینک رخشنده شمع
اطلس مینایه باغلدی چمن	لعل سیراب و زر و در عدن
توپراغنک هر ذره سندن کپر کواه	باشکو توروب دیدی لا رب سواه
ای خوشا وقت کل و فصل بهار	جام ریحانی و عشق و وصل یار
خوشدور خوش عشرت فصل بهار	وه که ظالم دور بو چرخ بیقرار

رحم ایتیز زخم اورر بی سبب	پس نه خیر ایتسون کیشی آندن طلب

جنك ذو القرنین با فور هندی

تاجبخش قرن ذو القرنین شاه	فور نک اوستینه ایلندی کا پیر سپاه
مینک قوشون لشکر دوزندی تاجدار	هر قوشون ده مینک کیشی جوشن سوار
کند و بو ینده ایکی یوز مینک دلیر	خاموسی رومی نژاد و شیرکیر
دولدی جمله دشت و کوه آواز کوس	اولدی دوزدن چرخ یوزی آبنوس
نامور لر یوریدیلر فوج فوج	بحر تیکی هند اوردی موج موج
یر یوزی دولدی در فرش ایلن علم	عالمه سنغز ایدی خیل و حشم
فور سنده چون ایرشدی بو خبر	کیم کاور اوشش لشکر ایله شرر
فور هندی پر سپاه ایلدی جمع	کیم آتنک شلن اشتامیشدی سمع
بینک کزین مینک هندوی ایدی قیزروی	اون ایکی مینک داخی فیل جنگجوی
آبنوس و عاج دن باغلدی تخت	فیللر اوزره کیم اولدی فیروز بخت
قویدی هر تخت اوستینه ایکی خنک	اون کیشی هر بیری پرغران تفنک
اوخ لری هر بیری ننک تیر قدر	کاصی ایتیز کیمیه آندن حذر
یوریدی لشکر لر قوپدی غریو	صانه سین اولدی جهان دریای یو

فیل چیکین کورجیشدی شهریار / زخم ایرانی و نه رومی سوار

نکرایتیدی کیم نه رسم و آل ایله / لشکرین فیلنگ پراکنده قیله

شاه چون دانا و رای انگیز اوله / فکر عالم مسخر تیز اوله

پادشه پیلوردی جمله صنعتی / پیله ایلتوردی هر اهل حرفتی

فکر ایدون بندون اول نیکنام / بینک مجوف فیل دوز دوردی تمام

قیلدی ڨی حاموسینی کبریت ایله پر / جمله شکل ایش کلیدی عمل در

باغلدی هر فیلی پر قاتلیه شاه / پس سوروب یوروتی آردینچه سپاه

موج اوردی اول نیگادن بحر قیر / کوس غران اولدی و نالان نفیر

بونکه کوردی پیر پیرن ایلکی سپاه / فیللری یوروتدی ایلار وفور شاه

قصد بوکیم فیل صفین ایده بند / کاولر دشمن جمله سی آتشکه گرد

فیللر اوستینه اول دورن سپاه / تیرباران ایده لر چون کلا شاه

چون سکندر کوردی فیللر آلتینی / دوتی ایلرو فیلنگ تماشالیتی

قاتلقلیه اول یوتدی فیلی شاه / پس یوروتدی فیل آردینچه سپاه

فیل فیله ایر چاک ایده تیتر / اوردی لر کبرتیه سوزان اوج اولکن

دوشوب اود کبریت ایله کوهر طلعه / توپدی یر یوزنده تا که زلزله

76

هر کوکنک بخشن کیم ایده فوق بلند / کیمسه دن ایرمیه انکا گزند

فورسندی طالعین چون کوردی شوم / سوردی کرم آردینچه آتنک شاه روم

ایردی وپیر ضرب ایلن اولدی هم / باشینی کو کیمسه دک قیلدی قلم

کر گدا دور و روکر شاه جهان / تو براغ آلتنده اولور خانو نهان

تو براغ ایچنده نلر وار کیم بیله / بو سوزنک سر رشته سینی کیم بیله

انده مینک بیل کر کرامت ایده سین / پیر نفسدر چون فو یوبن کیده سین

کیملری بوا و شبو خاکی تیره کور / کیملری تیره او راه افلاکی کور

قهر ایدر چرخ و نه رحم ایدر سپهر / کیم نه ماندن رحم وار نه آنده مهر

پیر ایکی کون دوت که رونق بولدی تخت / آصی نه چون ایروغنکه تاج و تخت

اولمدین کرک قابو نکده اول سن / نه کلاسن سندن ایت چون بولسین

سن باشرکند واشنکی پیش کم / کیم ایچون یمیه کیمسه غم

من که بوتفش ایله دیوان باغلادم / کندو نه در نکده آغلادیم

منی مندن صو نکره تاخود کیم انکا / یاتره رحم کیم ایله پیر کون منکا

سوزمی جان قولاغیله قیل سماع / بوتنه جاننک دیمادین کن وداع

بس طریقت شرحین ایدوم سنکا / پر حکایت پتز بهانه دور منکا

فی معنی التمثیل

قورقمز سندن نفس اماره دوروت
کیم الیلنده کیشی بیچاره دورور

فیل لری نفسنک هواسی در تمام
اول قودی خدامک اول لشکر مدام

کر یولاتی ایده سن ای دد رفیع
پادشه سین دینی عقلی منیع

وار ایسه کوکلکده بیتنک هر جان
پیر پیره دوار کانده اولدی هر جان

تازه در باغنده دایم برک و بار
بی خزان در آنده اولدی نو بهار

نه دولتی آنده هر بکنده الم
ذلیلنده قورخوبن درکیم اولم

اول مقامه وار ایسه جاننده شوق
فیل تخنک حکمن کونکل برینده طوق

اشعل الله ایتادی ای مرید
نامرادنک ویره حکمن تا ابد

احما یه ای کریم ذو المنن
دستگیر اول دینی و عقیده حسن

نفسک الاشتین آندن زایل ایت
کونکلنه آنک صفاسین حاصل ایت

وحشتین سور عقلینه باغلا محو
ایله آندن عادت اوصافینی خو

زحمت ایت آنکا کرم فضلنک دورر
سندن ایرو هیچ امیدی دوررنوع

داستان اسکندر با [illegible]

صبح در ای مرغ خوش کو ساز قیل
سوز ایله هر پرده ده آواز قیل

سوزله پر بوستان کرایده شوقی شاد
کور ارادوزنک بسی دستانی یاد

کیم بیلور کیم غنچه دوتندی قونزاد
نیکران وار برده دریایه عور

هر نفس پیر کونه دوتر سوز کار
سرزمان پر نقش قیلور آشکار

غم یمه پیر ایکی دم اول شاد کام
فکرن انجامن اوزنت نوشین ایله جام

چیپر تیغ تور تر چپنده ن
پس جام طاغنده ن افضاح گل آتی

جانی کل چهره پر کلکوندن قدح
صبرینه یاده کاندن اول جان فرح

پر نفس قوت کر بو کرد نده دهر
قرمان لری یودار و ایتدی قهر

اول کم باتش چکیشدی دون افلاک
اوشبو کدن قالدرم باشن کلدن

شول کاتکا ایری کالوردی نوک جرید
اوشتی ابو کوش پیر آتش جوبر

ذره ذره توبراغی ایتسنک طلب
دولو دوری زلف و خال و خط و لب

نقش دوردور خامو دور ایندوکی عهد
زهر دوردور ده هر دوز تندوکی شهد

آغاز داستان

نوبتین چونکه توکتی فرهنند
اولدی ذو القرنینه قرمان هندو سند

مغفر ایندوردی و کیدی تاج
آلدی جم تختنده آیده جام

ایکدی نوشانوش و اولدی شاد کام
چونکه نفس طبعه الوقت ایتدی جام

١٣١

١٣٠

نور دین آلدی وغی ملک و مال و زر / لعل و یاقوت ایله جوخ درّ و گهر

داغی هر نیکا کیلدی شاه نیک نام / خلق انعام ایله چون بیردی تمام

ویرمک ایمونه بو مال و ملک و گنج / جیبیر چیکت اول و مال الیدور رنج

کیم ساغینه کیم ضایع ایتی بخیلکی / بیبی بیهوده کیم تو دیه گنجکی

مال کیم بیرسین بیم بیرسین مار در / گل که نیکسن تو خونلر چیسن خار در

وارلیکی یوغلور قانلیغ بی سبیل / چون انیشتدینگ بتر دوم مال بخیل

شاه کاندین اولیلن داد و دهش / کلمه هر گز انینگ ایلمینه آتش

چند ایدی خبر ایله اول فیاده بیاد / گیلشی تا لمز قالور آیدن پیرلیکی

هر کا انینگ کی آدی قالدی اولمادی / تازه دور دور عمری باغی صولمادی

چند گرتت چونکه جوحایتندی سپهر / سوی بیزان بو چینه ایلتندی مهر

خلد زینک باغ اویشلن ایکن نگار / اولدی حق فرمان ایلین زر نگار

اولدی بیتار زنگ داغادو زرفشان / کهربا یه و گشور لدی ارغوان

قیلدی گلزار ده بسی برگ نوا / باشلدی کافور ساجغه هوا

پیر کیشی چندن ایرشدی تا گمان / بیرا و پ دیدی که ای شاه جهان

خانه تنگ خلیفه سن فریاد رس / سنسیز اولمسون بو عالم پر نفس

قیمدی چون لشکر پیز زر اژدها / کیم وسند و گیت ... بو لفز رها

اژدها تیشدین قلیپ ویندی نبات / آندی چون اندن آنینگ زهر حیات

قوشی ایندور دوس سواودن ادرکم / وارلیغ بیر فرسنگ یولدین دود حشم

فیل کلف پیر و یه یا بیر و شیر / دم اوردین یوز ادی شاه دلیر

قیلدی پیر اقلیمی ویران شهر بسر / جاره سینی شاه ایده آنینگ کمر

کر قار پیر ایلی داغی اول اژدها / شرق و غرب اولمیه شهر زدن رها

بو سوزی چونکه تمام ایشتدی شاه / راتغ قیلدی کا یلدو چیسته سپاه

اژدهاسی ایده اول پیرده ناک / اول بنادین قیلد اول اقلیمی پاک

سوزینی گوش چون چینه کلدی شهریار / صوردی تا نده ایدیر اژدرها قرار

اژدها دروغی داغ آلتیده شاه / کلدی و تیکسوردی آنده بارگاه

صوردی اول چون کیم اولدی چاره گر / عضو عضو اول اژدهاسی سر بسر

وصفی انینگ لیک راستا براس / اژدها نینگ کوده سن قیلوریه قیاس

برلا لو تقانیکلی اوزندی نگون بخت / تخته دین باغلتندی اتینگ او نوع تخت

دوزدی اجغدن تخت اوزره تا جور / قیر ایله پیر ایر سوانمش سر بسر

دوزدی بینک چنگال آهن تیز سر / کیم قیلوردی هر بیری داشدن گذر

ویردی نهر جکال او چند آب نهر — کیم ایده زخمی اوز آنی تیز قهر

خاموسی اول ایله بر کتوردی شاه — نهرنیکادن چون کیم اولدی کینه

بس کتوردی ایکی کاو زورمند — قیلدی قانکلنی انکلاره بند بند

ایکی قابو دورمنیش ایدی شاه انکا — نهر پری نیچون دی ایدایم سنکا

پیرکا آندن سوره او کوز شهریار — اژدها ایننده وکده آنکلن شکار

پری کانلاری یودرکن اژدها — شاه آندن چقدی بن اول رها

یندی شه تریاق و دوزتدی دوا — پیسیفنوب الله کیردی اول اوا

هر کانکا سیبیفنه ضایع اولمیه — اژدها کامینه دوشنه اولمیه

شول زمان کاوردی نفس باد سحر — داغ سوردی قانکلنی خورشید فر

اژدهادن نیکا قصدی اولدی تیز — کا اژدها ایلن ایده جنک و ستیز

مملکت لی شنک بالا دامنده در — شاه اولن لر اژدها کامنده در

شاه اولدورکا یدیکنز تیز جنک — جنکینه دوزمیه شیر ایله پلنک

قانکلی ایله دوزمیش ایدی نا مور — کیم آنی یودمیندی ال جانور

چون قوغا آلدی بولاردی اژدها — زهر ساجه کلدی حمله ایتدی شها

اول قاپوسی کوکوزی سورردی شاه — پاپ اوتردی ختو قیلدی پناه

جانور چون کلدی یاخن اوردی دم — کیم یودا اول جنت و اول قانکلنی هم

یوتی او کوزلری و قانکلی تمام — قالدی آغزنده واولدی آنکا دام

یاتدی اول جکال لر اندامنه — زیر و بالا بر کینه بن کامینه

قانکلیه تیکیلدی ایکی جانبه — زخمدن کور اولدی دیده غانه

آچدی صندوقنک قاپوسین شهریار — چقدی کام اژدهادن برق وار

پس آلوب یایین الینه تیر جنک — اژدهایه اوردی پر تیر خدنک

کاوال خدنکنک پار بسندن جانور — اولدی غرق خاک و خونابه جکر

جکدی ضحاکی قلیجن جم نژاد — قیلدی نصرت ویره نک آوینی یاد

اژدهایه شدیله پر زخم اوردی شاه — کافرین ایتدی الینه مهر و ماه

ویردی اول زخم ایله جاندن اژدها — کیم بیله انیز اجل جنکی رها

کر پلنک و شیر و کر ببر و نهنک — چاره یوق قالو با اجل صندوقده جنک

موم ایدرکن زور ایلن فولادی شاه — اژدهاسی قانکلی لن ایکلادی

لا بد آلدی اژدهادن اول آه — زار ایله اولدی آنک ایلنده ملکه

وار در هرنسنه نک پیری آفتی — کاندن اولورلی نک آنک آفتی

چاره سی هرنسنه نک پیداکرک — پس آننکا دفعینی قیلا کرک

گرچه شاهین جلد اولور تیز پر … بولمز ایت ایتدوکی صیده اول ظفر

ایتده گرچه تیز اولور دندان و چنگ … توش ایلینچه هوا وه قیلا جنگ

چون ایشتدونک اژدهاسی شهریار … قانکلی ایلین نیچه سی ایتدی شکار

سن داخی قانکلی ایلین ایت جهد صید … کاژدها بیله اوله دام کمنده قید

گرچه گروار اولسنده نه تن تاب … صبر ایت ایرشتده قیلا غیل شتاب

صو بیغیل تمکه ایتمین هر ایش ال … کاول اولور فکرت ده آخر عمل

فی معنی التمثیل

خاطرنک در چین و شیطان اژدها … وفق ایتر سنک خطا دور ور خطا

قیل آنی لاحول زخیلین تباه … کاولدنک اسکندر صفت هم ملک شاه

نفسی جهد ایت نی فضایل قالمسون … سنی قیل کاهل رذایل اولمسون

در بیان اجناس فضایل

اولور اجناس فضایل پیل تین … علم و حکمت داخی عدل ای پاک دین

عفت و داخی شجاعت جنس هم … دورد اولور بیل کیل خاموش وکم

بو فضایل سنده گر اولورسه جمع … اولسین حق نور ایله تابنده شمع

در بیان علم و عدل

علم و حکمت لن کونکل روشن اولور … عدل ایلین جان منزلی گلشن اولور

عفت ایلین کیشی اولور نیک نام … هم شجاعتلن بولور جمله کام

علم و اخلاقنک بو دورد اجناسی در … ایشده انواعن داخی بو سوزی ار

در بیان انواع شجاعت

اولاهم اولسین شجاعتده درست … کیم ثباتنک اولمیه هیچ ایشده سست

وارسه غفلتنک بیل تنک اولدی ثبات … پایدار اول داغ تک ایتیز سنکا جا

باد چون کیم بی ثبات اولوب اگر … هرزه رو اولدی آدی خاک سر

نفسی دون ایتمه بلند ایت همتنی … کیشی تنک همتدن آرتر رتبتی

گر دیلر سنک کاور سنکا بخت یار … قیل تواضع لن تحمل اختیار

بی تحمل کیشی اولور پر حنر … بی تواضع کیشی شیطاندن بتر

کیشی کانده اولمیه علم و سکون … خام اولیشی اولور ادبار و جنون

هر کیشیده کیم حمیت اولمیه … اولودن کیم در اگر چه اولمیه

در بیان انواع فضایل عفت

عفتنک وارسه گرک پسنده حیا … بحیا شیطاندر انسان کیم دیا

بحیا الغدر انکا گر ایتدورن … گر آیدی خضر ایتدن آنی سور دورن

۱۳۸

چون انا خیر دیدی اول لعنتی خلقدن ایشتندی علیک لعنتی

نه دور بو تفسنک کبی رفق و صبر بس ندر طبع پلنک و خوی ببر

کیم مراده ایرسه صبر ایلین ایریر سن داغی صبر ایت مرادنکی ویرر

کردو شرسه کونکلونکه تا کره حرج صبر ایت کالصبر مفتاح الفرج

کندو کبری دیر پلنکی کابندی کاک کندو خوی قیلدی یری هم هلاک

راحت ایتر سنک قناعت ایلکیل کنده و زونکا آنی صنعت ایلکیل

بی قناعت توقلغینده آج اولور گر جهان آننکه هم محتاج اولور

چون قناعت گنج لا یفنی اولر آننک ایلن دو بیمن کیشی اوله

غنشنک ذره سخا پیرایه سی غنچه اولور سخا سرمایه سی

کیمده کیم عفو و مروت اولمیه بی شک اول اهل فتوت اولمیه

من که بو یوله نکر با غلامیشم طاقتچه هر ایشنی جا غلامیشم

عصر اهلنده مروت کورمدم پیرنی اهل فتوت کورمدم

گرسنکا بولداش اولور سه ورع تا ابد جانکه ایره یه فزع

بی ورع اولانه عیب اول خود بتر کیم بهایم دن داخی اولور بتر

وار ایسه عدلنک گرک بسند وفا یو فادن کیمسه نه بولمز صفا

۱۳۹

در بیان انواع فضایل

عادل اول کیم خلقنک احسانینه باد بس انکا لایق مکافات قیلد

پیشه ایده چیس خلق و شفقتی خلق لطف ایده اوله دایم التقی

هم تنگ کلده اوله عزمی درست هم مودت عقدینی ایتمیه سست

حاکم انصاف کر کدور در تعیین تا اوله قایم امور ملک و دین

شمیدی کورنمز بو انصاف و وفا پیری سیمرغ اولدی پیری کیمیا

بو بیرلن کرسن الفت بوله سن محرم خلوتکه قدس اوله سن

نفس کاوله بو صفت انکه بزرک لایق اول کاید انکا سجده ملک

گر بهمنندن ایتر سن نجات جمع گرک اوله سنده بو صفات

اوخ تنک اولن بو صفت لر ده قیام قیلدی ترتیب تو سینه مقام

کیمده کیم یوخ بو صفت لر فی المثل راست کالانعام در بل هم اضل

عادل تسلیم گرک هم رضا هر ایشه کانی قدر لدی رضا

داخی هم طاعت گرک هم انقیاد کیم بوله دنیی و عقبیده مراد

احمدی تنک هر که سوزی دنیکله نیچه در قانون دولت انکله

اول دیدوکی یولی کوزله ای حکیم کاول دور بی شک صراط المستقیم

گرچه اتنگ سوزنده یوخ خلل — سوزه ایمن اولمز عمل گرک عمل
حجت ایله ثابت اولور مدعی — لیس للانسان الا ما سعی
چونکه ویردینگ بیزه علم ای لم یزل — لطف ایله روزی ایله توفیق عمل
اول کا نکا توفیقی سن ایتدی رفیق — مقصد و مقصودینه بولدی رفیق
بیز کیموز یا ایلمزدن نه کلر — بیزه الطافنگ کرک همراه اوله
خامه ده چونکه سنسن چاره بس — نکا ایدر ز حالمزی عرض بس

در بیان [illegible] اسکندر [illegible] عجایبها

یاتمه دای بلبل عرش آشیان — خوش معانی بدیع ایله چابن
کیتدی کیچه کلدی صبح دلفروز — ظلمت اکسلدی و روشن اولدی روز
کلدی روز ایلنده بیر زر آینه — قیلدی کاسیمین پیروزین آینه
ضربتین مریخ تیغ آبگون — قیلدی کیچه رایتینی سرنگون
قوس بر چندن چوب زرین سپر — اولدی بیر درجی صدف تیکی گهر
عالم چون مرایه اوردی صبحدم — پرصفا اول اولدی انکا صبحدم
سن دانی صدق ایلن دم اورسن — صبح تیکی جوخ صفالر کوره سین
صنع صانعده عجایب لن عبر — چوخ دورور دیر کیل بیزه آندن خبر

گر صنایع خالقی قیل غیل عیان — گر بدایع صورتن ایله بیان
تا اشیتنچه اولدو کیمی پیله ورز — بس موثر ملکن آندن قیله ورز
چون موثر بیلنورا اولسه اثر — بس اثردن سن بیزه ویر کیل خبر
چون سکندر اژدها ایتدی هلاک — قیلدی اتنگ شرمدن اول آلتی پاک
ویلدی چیندن نه کیم وار بحر بر — بیر ریوب قیلیه تماشا سر بسر
کامیلر دوزه دوبن بحره کیره — بحره ایچنده نه عجایب وار کوره
صانعی بیله صنایع کوروبن — مبدع انکایه بدایع کوروبن

در بیان جزیره زابج و عجایب آن

زابج آدلو بیر جزیره واردی شاه — واردی و قوردردی آنده بارگاه
بس یوریدی کا بیده لر اول یری صید — جانورلر ایدوبن فتراکه قید
کا توره لر شاهه تماشه سر بسر — خامو سینه ایده تامل لن نظر
چون نظرلن بولدی تمیز آدمی — نیک نظرلن کرک اوله آدمی
آدمی کیم اولمیه آنده نظر — اول بهایمدین داخی اولور بتر
بولدیلر بیر جنس آنده جانور — صورت ایلن آدمی تا پای دک سر
لیک قاتلو خاموشیده کر طیر — اوجوب ایدر لقدی بیرزن بیره

سوزلارینی گیسه ایدمزدی فهم / صانغنک ضعیفه ایرمز هیچ وهم

هر اول ایلده ایدیلر آصه یاد / اول جنوکی کیم دری اولوز یاد

پرچنوک داغ آنده ایتدیلر شکار / کیم قانتلدی اوجردی مرغ وار

بولدیلر پر داغ اول یرده اولو / اول داغنینک ایکی یلانلر دوبطاو

جونکه قدرتنده توانا در حکیم / هر دیلر سر بیادر اول قدیم

فطرتی نقشینه خوش قیلغیل نگاه / کیم کوره سین نیچه اولور کاه

هر یلانی اژدها کردار ایدی / فیل کیبی اوکنه یودار ایدی

لیک اول داغ اولیشدی انلاره دام / اوراون دیشره اوراقرلردی کام

گیسه اول داغه وارمزدی یا حسین / آنی ایراغدن کوررلردی حصین

اول یلانلر پرپرن یردی مدام / کیم بولامزلردی داخ ایرخ طعام

آنده هم بر نوع طوطی بولدیلر / دانه ساجوب آنی دامه صالدیلر

کیشی هر کیم دیلده سویلردی کلام / دوندوروب سویلردی آنی اول مدام

بولدیلر پر نوع آغاج آنده هم / صنع آتنک کافور ایدی سرتاقدم

هر آغاجنک کیم اوراده وار ایدی / کولکه سنده یوز کیشی سیغار ایدی

ده غری ایکیلیی بو اثرلره نظر / کیم موثردن بولاپسین سن اثر

نقشه باخوب تمشدن نقاشی سیل / فرش کوروب فرشدن فراشی سیل

دربیان جزیره رامینه

زاپی جون کیم تمامت کزدیلر / اول آرادن رامنیه وار دیلر

بولدیلر انساندن آنده نی شمار / ایرو عورت جمله عوریان خوار وزار

یمش ایدی بس یدوکلری طعام / انکلیمزدی دیدوکلاری کلام

بونلری کورونسه انساندن پری / اوکوب بولوردی پنهان جون پری

یرده اوت نیکی بوتوردی آنده زر / جون معادندن وار ایدی آنده کهر

نه عجب آثار دروانکغیل بونکا / کیم موثردین خبر ویره سنکا

کر بو آثاره نظر کی تیله سین / اول موثر قدرتینی بیله سین

اوره دن شهوار دی یاغلیوب طاق / اول جزیره یه کادی اول واق واق

دربیان جزیره واق واق

یری آنکا جمله ریکستان اولوب / یولی یوغ آندن وارن حیران اولوب

کیچه یولدوزلیه یورورلار اول یولی / کندوز آنده بولمزلر منزلی

بینک جزیره وار ایدی اول یر آرا کم / داخی یدی یوز دخی پیش وینکم

شهر ایدی سرتاسر وملک ودیار / خاموبه پر عورت ایدی شهریار

آتی منینک ابکار کلرخ غنچه لب　　خدمت ایلردی انکا روز و شب

چون سکندر دین ایشتندی اول عجب　　پر پدی پچه انکا زر و گهر

اول قدر تحفه پر پدی که شاه　　آفرین قیلدی انکا و هم سپاه

اول آراده پیر عجب آغاج اولور　　یمشندن واق واق آتدین کلور

کرکی کلور اول اودن نامه و سال　　اولور آون کالچک تا خوب فال

خوب رفرخنده دلاین فالنی　　کوروبانی محدثات احوالنی

انکلیه کیم هر پری نیه پیر خواص　　نیره دن درنجه بولدی اختصاص

بی مخصص جون اول افرنج شی　　پس کرک اشیا یه پر قیوم حی

کیم قدیم الذات اول اول مریه　　کاد اله هر موجود وصنعدن بدیه

دبیان جزیره نبان

اول ارادن کید وبن شاه جهان　　اوربه کلدی که آدی دربنان

بولدی پر قوم آنده بس صاحب جمال　　ایرو عورت حسن ایچنده بر کمال

خامو آدم شکل آلا کیم مدام　　صعب داغلر اوزره دوتار مقام

کیم اورایه چیقمز هیچ آدمی　　کوزنلر قیلور یرادن عالمی

کرم سوروبانی ایرته کچه راه　　اول ارادن واردی اطرایه شاه

بولدی پر قوم آنده بو سوزی اییلت　　تن لری آدم ولی باشلری آت

ایت له لشکر چو یاخین کلدیلر　　اورده انلر بلور قرا اولدیلر

جنک لغن پیلدی او لا زنکه شهریار　　کیم جزایرده در انلاره قرار

بولدی پر پر آنده شاه شیرگیر　　بس مبارک عاقل و دانده پیر

حالنی بحس ایتکه پلوردی کی　　داغی ایچنده نه دارغوی خشک و تر

١٢٥

١٢٤

جانور پیر اولدی آنده صید دام / صورتی بالغ تنی آدم تمام

صورتی غایت لطیف و دولو حال / ز عجایب کیم دوزر اول ذو الجلال

کوردیلر بس اول سوده بر جانور / کیم کیچه سودن اوچوب دیلشرده حجر

صبح اولپنجه گیزر و چون صبح اولور / اوچوبان گیزر دریا یه کلور

گیر اول سوده گیدرکن شهریار / اولدی بر حیوان اوکنده آشکار

کیم اودا اوپره شعله آغزیندن مدام / هر بینه اوغرسه یاقردی تمام

اول فرنکزده پیر زمان قیلوب سفر / ساحله سوردی کمیسنی تاجور

رسیدن اسکندر بملک جا ۹۵

اوغردی پیر ملکه اول ساحله شاه / آدی جاوه تیکدی آنده بارگاه

بولدی پیر قوم آنده بی اندازه فوج / یوزی برینده خاموتناک باشی بوج

تنلری عریان و پر موی سر بسر / موز ایدی چیدوکلری و پشنگر

بولدی پر داغ اورده غایت اوزون / دوزر اوده داغ چون اولور بجه

کوندوزین توتوتدن اولور آوزن سیاه / بولمز کیمسه انکا چیقماغه راه

اول داغنک اوستنده پیر آغاج قوش اولور / کیم چخچخ اول اودا ایچندن اولور

اول قوشی آدی سمندر در یقین / دیرلکی اودنک ایچنده در همین

زی عجب صنعت زی پیدا کارگاه / زی بو جه حضرتنه زی اولو بارگاه

کانده وهم و فکر سرگردان اولور / بلکه عقل کل داخی حیران اولور

چون سواسین جاوه تنک عزمش کوردی شاه / اورده پیر شهر بنیاد اوردی شاه

چون تمام اول شهر ترتیب ایلدی / آدینی آنک سراندیب ایلدی

آدم اوجا عدن هبوط ایتدیکی / آنده قالدی آندن آثار قدم

وار ایدی چوخ پیکار آنده نامدار / پیر پیرنیه دشمن و ناسازکار

رای و تنه پیر ایلر ملکاری تمام / اول زمانده ایلدی حکمیده رام

رایله اولور ملکت ایشی درست / هر ایکیکی جهد ایلیه کیم اونکا یه است

پیر کیشی وار ایدی کیکاوس نام / انکا ویردی جلده شه شادکام

اوغوردی پر خلقه آنده نی تیاس / جمله عریان تن لرنده یوق لباس

دارچینی دی نباتی [illegible] و بقم / صندل و سنبل قرنفل داغی هم

زینت دادن اسکندر شهرهارا

اول یاغینده پر جزیره وار ایدی / دولو شهر و قلعه و تیتن آدی

قونمیش ایدی آنده پر اژدها / کیم دمیندن ییل الوزدی رها

زهری سنگ خاره نی قیلور ممیم / چون نفس اوردی اسردی سموم

کونده چون پر کز اچردی اژدها / ایکی اوکوز انکا اولوردی غدا

بولینه المنور لر ایدی هر صباح / ایکی اوکوز بولمغه شهردن فلاح

چون اوکوزلری بولوبن بیر ایدی / یاتوبن پر صبحه دک او یوردی

اژدها خوفیلن اول اهل دیار / کیچورر لردی بو رسم روزگار

اژدهادن چون شه ایشتدی خبر / اول جزیره دن نیکا قیلدی گذر

نفت و کبریت و کیج کتوردی تیز / داغی مینک خنجر خاما اوجلاری تیز

ایکی اوکوز دریلرین قیلدی پر / اوشبو نسنه لر اکل بوزقدی کور

دری وضعینه دری لری یه کامه / اژدها [illegible] بولینه ایلتدردی شاه

چونکه گیندی گیجه کلدی صبحدم / اوردی عالم بامی اوستینه علم

گیندی ظلمت آشکارا اولدی نور / سکندردن قیلدی جنبش [illegible]

اژدها اویانب یرندن قیلدی خیز / بوریدی قوت ایستیو اول یولغه تیز

اول دری لری کر توشیدی جم / اژدها یوتدی او روبن تیز دم

چون بولاری یوتدی بانی دوندی مار / کیم کلوبن ایده بیرنده قرار

چون رطوبت معده ده قیلب اثر / اول کیج لن ایلدی کبریتی تر

زفت و زرنیخ و کیج کوکردی تیز / تو توشوب پر کز هلاهارا اولدی [illegible]

اولدی رطوبتدن کیج چون اولدی حار / زفت و کبریتی حرارت قیلدی نار

اژدهانینک ایچی دولدی پیچ و تاب / بیقرار اولدی و قیلدی اضطراب

چون قرار ایتمزدی پر یرده دوزوب / کندوزن داشه اوروردی کوزروب

نیچه کیم اورور دی کندوزین بیره / اول دم [illegible] ایدی [illegible]

اژدها بو رسم ایلن اولدی هلاک / اولدی شر ندن اننک اول ملک پاک

قیلدیلر اول خلق شاها آفرین / کیم همیشه شاد اول ای شاه دین

عمری نینک پاینده اولسون لا یزال / دولتنک کونینه ایرمسون زوال

رفتن اسکندر بسلانط و دیدن حبش

اژدهانی کم قیلدی آنده شاه / بس سلامت دن نیکا یوریدی سپاه

بولدی آنده پر اولوس چشمه روان   کانی کوریچک اولور روشن روان
چشمه نینک قاتینده وار پر اول چاه   چشمه سویی انکا کیرر سال و ماه
نه درر اول چاه و نه کیمه پلور   کاول سو اول چاهه کیروبن نه اولور
لیک سو انینکن آندن چوخ زیباش   کیچه کیچه این سو اولور قره داش
آغ داش اولور کاید ر کوندوز تاش   اولور اول چاهنینک قراغلرنده داش
بس عجایب دور بو راوشبو گاه   آچ کوزونکنی کیم کورمسین بارگاه
کر نظر اول بارکاهه قیلمسین   نیچه اولور ملک باری بیلمسین

[illegible] الماس [illegible]

ایردی شاه اوراده پر هم وادیه   جوره سی تلی آب و تلی نم بادیه
یاغیش اطرافی قراره سربسر   دیدنینک وادی جهنم در مکر
صوردی هند اهلینه بو وادی ندرر   موندا نه وار در موننک آدی نه در
دیدیلر بو معدن الماس دورر   کیم آنینکدن دلیلور الماس دور
بوراده دور کانی الماسنک ولی   کیمه ینتک هرکز انکا ایرمز ایلی
اوشبو وادی در بلا لب ددلو مار   اژدها داغ ایدمز آنده کذار
اوشبو وادی ایچنده کاو [illegible]   کیم داشه اغرسه ایدر آنی موم

ایلمز الماسه هرکز اوددا اثر   نه آنی تیشه کسر نه خود [illegible]
خانه پر هلاک وارسه جوهری   بو نوب اتکلن دلیه هر جوهری
اول یوزه هر داشنی قور قوشیدن آنی   نه عجب اینسلر دوزر کور اول غنی
شاه اوشبو سوزلری کوش ایتدی بس   قیلدی الماس آلماغی اندن هوس
دیدی کیم صید ایلنه ادینک شتاب   دام قوروبن دوتالر یوز عقاب
یوز عقابی چونکه دوتدیلر تمام   انکلدی آج قویدی ایکی کون مدام
بس اولاره قارشو پاره پاره ات   وادیه صالدی بو سوزی [illegible] ایشتیت
چونکه الماس ایدی دلو اول دره   چوخ یاپشدی الماسدین اوتیلره
قوشلری صالدوردی اول دم ناچور   واردی هر قوش [illegible]
چخدی یوز پاره ایت لی یوز عقاب   هر ایته داشدن یاپشیش تی حساب
قوشلر نینک آردینجه قوللر واردیلر   قوش قونن ییرلرده داشنی دردیلر
اوشبو رای ایله شه فیروزگر   بولدی اول الماس المانمه ظفر
رای ایلن هر عقده کیم وار حل اولور   صاحب رای اهل عقده حل اولور
اول زمان باشلره تاج اتش هنر   چیمدی خاک پای اولدی اول گهر
اولدو غیچون شیمدی عقل اهلی ذلیل   عزت کیمسه اولماز دلیل

دیدن اسکندر قصر بلور را

اول ارادن داخی ذو القرنین شاه — کورسا اوروب لشکر لر قیلدی عزم

پر خبر یره داخی ایردی شهریار — کوردی آنده پر اوچ قصر آشکار

یولدوز ایله قاتی همراز ایدی — پنجی صخره داشیلن دمساز ایدی

تنکلی کوکلر شکلی تیکلی مستند ایدی — لونی یولدوز لونی تیکلی مستنیر

قصر پا پپالایدن جوخ دور ایدی — داشی آنک اوجدن اوچ بلور ایدی

قالدی شه اول قصر ایشنده عجب — بس حکیم هند ایلادی طلب

شه قاتینه کلدی اول دم فیلسوف — کیم خاموا ایشلره بولمیشدی وقوف

صوردی انکا قصر احوالینی شاه — اول حکیم انکا دیدی کای پادشاه

کیمسه بو قصرنک ایچنه کیر دفر — کیمسه ننک ترتیبه هرکز ایرمز

ماندن آرتوغ کیم بو قصر ایچی تمام — بورویبن دوبطلویا تور عظام

کیمسه بلز انک آدین قیاس — کانس وجندن مونکا کیم اوردی اساس

قصر او شبو قصر پاپن قانده در — قصر ایسی کیتدی قصری مانده در

عاقبت جون ای بیز اولور بو قصور — پس آنی بیوک نزه درعقا قصور

تیغ ز اولغ رووس و یا صدور — جونکه خاک ایلن رووس ایلن صدور

او شبو سوزی داخی ایتادین تمام — شه قاتنده فیلسوف نیک نام

قصری دن پر خلق جقدی بیحساب — تن لری انسان و باشلری کلاب

ویشلری خنجر صفت بران و تیز — قیلدی لر شه لشکره ایله ستیز

ایکی لشکر ایتدیلر جوخ جنک و کین — شویله کیم قان موج ایلن دولدی زمین

عاقبت جون شاه غالب کوردیلر — جمله قاجب قصر ایچنه کیردیلر

شه دیلادی کا اول کیچه آنده دوره — صبح اول قصری آلوب خلق قیره

دیدی شاهه فیلسوف نامدار — کیم کرکمز کا بیده بسین مانده قرار

کیم طلسم ایله یاپلمیش در بو قصر — اول طلسمی بوزه مز کیمسه بو عصر

بویله دوره را اول طلسم ای شهریار — کیم بو راده هر کا بیده کیچه قرار

خواب و بیخودلغ انکا غالب اولور — شعیله کاولو تیکلی بیطاقت اولور

جون بو قوم آنی کوررلر بی خبر — پس خوب ایدرلر خونریز و زبر

بو سوز ایلن اول ارادن دوندی شاه — کیرو چین اقلیمنه سوردی سپاه

قصدی اول کیم جینه پر داخی وار — کوره وکی یول لری آنده کوره

کاول آنده وار یخغ شاه زمین — بحری کوریشه ی جزایرلن همین

رسیدن اسکندر [illegible]

دیدیلر تمغاجیه کای شهریار — شاه قرن اسکندر جنکی سوار

هند اقلیمنده بیر یوخ کلدی — شهر و قلعه یوخ کیم آنینک اولمدی

سند و هندی جون کرفتار ایتدی تمام — دیلر اوش کیم ایده چین ملکین مقام

پر ملک دی اول زمان تمغاج خان — کیم آنینک دی ترک و کشمیر و ختان

تبت و کمران و ایالیغ و چین — اورکنج و جمله شرقی زمین

چینده واردی اوج یوز آلتمش پاره شهر — کاو الشیدی اوجدن اوجه انکا

اول ختن شهرنده اولوردی ماه و سال — کونده بیر شهردن کلوردی انکا مال

لشکرنده واردی اون یوز منک سوار — تیغ زن جنکی خامه و نیزه دار

جون سکندر کلدوکین بیلدی تقین — ایتدی کونکلی عاقبت فکری حزین

دیدی کیم بو ایشنی انجامی نولد — مانده کلکدن شهنشک کامی نولد

عاقل اول کیم عاقبت اندیش اوله — نولیسر یارین بو کون فکری قیله

عاقبت اندیش اولمین کیشی — دنیی و عقبیده بتمز هیچ ایشی

آدمی کیم عاقبت اندیش اوله — زینت اچنده ملکدن بیش اوله

بس رغب عاقلرنی شاه ختن — اولدی اسکندر ایشنده رای زن

هر کیشی ویردی انکا بیرا لو پند — کیم دکولدی بیری انکا سودمند

هر کز اول دیلر کیم اصل ایلای اوکا — هر ایشینک کرک نولاسینی بیله

ایشی فسادی نیردین درپیلدرات — تا صلاحین انکا لایق قیله راست

خسته تنک بیلیب کرک دردی نی — تا دوا نفع ایده آنینک دردیغه

نبض و قاروره جو بیلمای طبیب — چاره بوآندین صحت الماز نصیب

جون حکیم انکلامیه بدن مزاج — نیچه آصحی قیله ایتدوکی علاج

جونکه بیلدی شاه چین کونکل جاره جند — اولمیسر هرکز انکا سودمند

دیتدین سوزین کیمنک کیم سویلدی — کند و آخر ایله تدبیر ایلدی

کیم باشس ایندوره شهنشک فرمانینه — تا کزنده ایرایه شهدن جاینه

انکیچون کیم سکندر جنکینه — کورمیشدی و دافی آهنکینی

پیلو رایدی راینی اول نامور — وارسه همراه اوله آنکلن ظفر

هر کیشی کیم ایدر ایدی آنینکله جنک — اصلان اوله اولوردی بیری کور شنک

کندودن اولوبه ایتسه نیچه تیز — کندونینک جانین دوشور ورطه تیز

جنکده دوزخ دیانی بیر و شیر — دولوده صاغنغیل آنی پیش دلیر

هم او کینه کلدی آنینک روزکار — کانی آزاد اتیش ایدی تا جادار

جون شهنشک اول ایلو کینی ایتدی فکر — ایلدی شاهه مطیع اولماغه فکر

هر که خلقه اولمیه نیکی شناس / خالقه داخی اولور اول ناسپاس

آدمی کول گر ایلوک بیلمیه / هر که ایلوک بیلمز ایلوک بولمیه

ایت که ایتمک بیر وفالایت بنز / بس وفاسز کیشی در ایتدن بتر

کیشی هر نه کیم ایده آنی بولور / گر یاوز ایش وگر ایلوک اولور

کیم یاوزلقدن ایلوک بولمدی / کیم ایلدوکدن پشیمان اولمدی

اوشبو فکر ورای ایله تمغاج خان / اولدی شاه اسکندره قارشو روان

جونکه چین حدینه کلدی پادشاه / اوریه ایرشدی هم تمغاج شاه

ایندی آتندن جون شهی کوردی سوار / شاه او کینده یر اوپدی بنده وار

پر نوازش ایتدی شه داخی انکا / کیم آنی کورن کیشی قالدی دنکا

کیمسه کیم ایرسن نوازش ایت مدام / کایده قولوغنکه رغبت خاص وعام

تا نوازش اولمیجه ساز عود / ایده مز بیر پرده ده اول راست رود

شاخ گل جون کسترر برک ونوا / بلبله اول شوق ایتدورور نوا

عشقک اولدورکاو یدر بسن لطف ایله / سنکا اولر پسنکا اوین عشق ایله

ای نیجه ایشلر که لطف ایله تیز / ای نیجه باشلر که عنف ایله تیز

کلدی تمغاج ایله شهره شهریار / کوردی پر نمیش خاص شهر و دیار

صد هزاران نافۀ مشک ختن / اولمش ایدی خوش قوقو هر یانکدن

کلدی باغه دیدنک اردی بهشت / یاخود ایندی یره گلزار بهشت

رسیدن اسکندر بشهر چین

کلدی ذو القرنین شهره شاد کام / خرم اولدی داینه آلدی جام

جون یوروردی باده عنبر بخور / عکسی ایله اولدی مجلس دولو نور

ساغر زرینه ایجنده شراب / دیدنک یاقوت دریا لعل ناب

باده ساجردی دم مشک وعبیر / عود نغمه ایدر ایدی بم وزیر

جنکسا ایکلدردی دکولردی مدام / اول نشئه قد اولوب بولالا فام

یوریدی جام ایله یاقوت روان / کیم صفای دل ده وقوت روان

شاه ایلینه صوندی پر ساقی شراب / کیم یوزی تاپنه دوغدی آفتاب

کل نکا غنده کنده عنبرین / گاه صید جان ایدردی گاه دین

دودوا غی جان اره قانون شفا / زلفی کوزلکره تپچر جفا

آغزی تنک پنهان رازی کیم پیله / کاب حیوان ایدی کیم کوز بیله

جونکه خوش وقت اولدی شاه نامور / ویردی شاه چند تاج ایلکم

جوخ نوازش داخ ایدب خوش سویلدی / چین انکا گیرو مقرر ایلدی

هر کیمه کیم واردی آنده سر بسر / ویردی شهر و ملک مال و سیم و زر

ویرمنیجه مملکت کلمز آله / مال ویره اول کر دیلر ملک آله

مملکت گیرسه ایدی ایله بلاش / تاج اورو ییدی بلاشنگ جای باش

جونکه خلقه باده ایلادی اثر / کیتدیلر شه مجلسندن سر بسر

جون کیشی طیب اونت ایده جام / خوشنود ور شب خوش و کلنگ شاد کام

جون بخاری دماغی قیله کرم / کیده باشدن عقل یوزدن واهی شرم

دیل ایلین سوزدن کلور جانه خطر / ایشلین ایشدن خود اولور ضرر

سؤال اسکندر از بهرام حکیم

شاه خلوت قیلدی و پیر قاش ندیم / چین ایلیندن واجی بهرام حکیم

شه حکیمه دیدی کی دانای دین / کیم سننک فکرنک خطا قیلدی چنین

هر نه کم سن تصور قیله سین / حکم تصدیق ایله نه دیر بیله سین

لازمین ماهیتنک سنین بیلین / کلی و جزوی نه در فرقین بولین

منکا ماهیت نه در ایله عیان / بس وجود اقسامنی قیلغیل بیان

واجب و ممکن نه در شرح ایلکیل / هم حدوث ایله قدمدن سوز ایلکیل

جواب دادن بهرام حکیم اسکندر را

دیدی وار اسپندهء ای پیش بین / پر حقیقت کلیم ول انکه دار یقین

آو بنی ماهیت اوریشی حکیم / ویردی خارجده وجود انکا قدیم

واجب اولدور بیل کیل ای ظل خدا / نه وجودین ذاتی ایده اقتضا

ممکن اول کیم ذاتی آننگ ای شه کرم / نه وجود ایده اقتضا و نه عدم

ممتنع اول کاقتضا ایلیه ذات / نوع لیغنی ای شه نیکو صفات

واجب اول پیر ذات الله در یمین / ممتنع آننگ شریکی در یقین

زیر و بالا ممکنات اوش قیل نظر / یر و کوک و شمس تابان و قمر

ممکنه جون کنه ودن یوغاندر وجود / بس کرک واجبدن آندن فیض جود

ممکننک واریغی بس کی اشتباه / وارلیغینه واجبنک اولدی گواه

در بیان اقسام موجودات

ممکن ایکی قسم اولور بیلکیل یقین / قسم روحانی و جسمانی همین

قسم اولدور ور نفوس ایله عقول / کانلره جن ایله بولنز اصول

لیکن اولور ظاهر اندن اثر / اول اثرلن پیلورا انلار بشر

قسم جسمانی نه در اول حواس / آنی ادراک ایده لر انسان بس

ایکی قسمت در اول دانای دین / پر علوی پر سفلی در یقین

علوی ایکی قسم اولدی سمزی کان | پیری انجم بیری افلاک اوش عیان
قسم سفلی داخی اولور ایکی قسم | بیر بسیط و بیر مرکب صونکیم
اول بسیطا دوش دورد عنصر قیل شمار | اول مرکب اوچ موالید آشکار
اودر و یل و صو و ییر بو دورد بسیط | امر ایله بیر بیرینه اولمش محیط
خاک و سیندن کچی رک دورر زمین | آرده بیر نقطه تیکی در همین
دورد بخشش اتیندی آنی اهل حساب | بیرلیسی معمور و اوچی در خراب
اوشبو معموری بیلنلر فهم ایله | بیدی قسمت ایلدی لر فهم ایله
بیر بیرینک آدن اقلیم اوردیلر | طول و عرضینه سراسر ایردیلر
بیر بیرینه طولی مشرقدن تمام | مغربه دکین دورور ای نیکنام
بو بدیده اولدی محصور آدمی | کا اولدی آنک آفرینش خاتمی
اوشبو ربع ایچنده وار معمور بس | داخی بیری یابغیر یوخ دسترس
کیم شمالی بیرنک صاوغ اولور | آلتی آی قیش قرانقولوغ اولور
آلتی آی کیجه اولور آنده مدام | گندوز اولور آلتی آی داخی تمام
لاجرم اوراده حیوان و نبات | نه بولورلر و نه خود حیات
اول جنوبی سنده اولدر آلتی آی | گوندوز اولور دایم و مجموع یای

دولودر غرب یمنی ظلمت لن نجار | داخی دریاکا انکا یوخدور کنار

در بیان اقسام موجودات اسکندر

بحر اوقیانوس کا اولدور بنام | کیم محیط اولمش دورر بیر بر تمام
اوکا اولدیلر دکیزلر منفصل | هم گیرو انکا دورر لر متصل
کاموه دکیزلره تا ده اولدورر | بحر و فیر بحر اول اول دورر
بیدی بحرنک هر بیری اندن خجیب | گیرو آندن انکا میل ایدوب آخر
بو دکیزده وار جزایر بی شمار | کیم یوخ اوره لرده دیار و دیار
اوشبو ربعی داخی کا آبادان در | آزی معمور و چوخی ویران در
کیمی داغلر در و کیمی بادیه | کیمی دریادر و کیمی وادیه
آزی در معمور و چوخی در خراب | وار بو آز ییرده عجایب بی حساب
گر بو آثاره نظر قیله سین | اول مؤثر قدرتینی بیله سین

[illegible]

بونکه بیلدنک گندودن اولمز اثر | بیرده در بو آثارات و نظر
پایه بنیاد اولدوغی دلیل | نگار هر بیر صورتی بیرو ایسنک
بونخا مو آثاری کیم گوردنک یقین | بیر مؤثر دن در نظام همین

ایکی اولمز پیر کرکده باشی همین / پیر درر حق ایکی کرک مزتبین

نیچه ایدرسن اثردن سوزی کس / کل موثر بیلکه قیلغیل هوس

بو اثرده قیلمه کاب و گل دورر / مانده قالانینک ایشی مشکل دورر

جون داخی بیک بیر کلو رایش ایله / بو انکا قانع کیشی نی همت اوله

نیسه سوزنک بو بیوللی گلشن / کل تماشا ایله جنت گلشنی

قدس گلزاری قیلور اینک سوی / کندوزنکدن طبع اخلاقینی کس

شر قدر شرعنک اوصاف بشر / خیرگا ولا ایراغ اول پسندن بولون

آرزو سین ویرمه نفسنک کیم لئیم / جانکا ای دوست دشمن عظیم

نفسنگ جوح اویمه پسی آزدرر / اوریرینک انکا غمنک آزدرر

نفس اماره ندور پر کوزه مار / کیم دیلر کیم آز جانکدن دمار

پر نسه ویرانکا کاول اژدها / اول پس شرندن اوله سن رها

کر دیلرسنک کاوله سزنکده صفا / زینتینه دنیه‌نینک اوریغیل قفا

خانقی کرک خلایقدن کیل / قرب اییسنک علایقدن کیسل

مبدا آندن درهم انکا درمعاد / یاد اوله آندن هم ایله یاد

بحر اعظمدن ذکیزلر کیم خوب / هم کرو اول بحره دورور آخوب

خاتمه داستان

سانکا انموذج دوزدلر ایله یاد / کاوردن درمبدا انکا درمعاد

انکادون کیم مرجع اولدور مآب / پندمی قونغیل کیم اولدور صواب

اوشبو سوزلرکا حدی سویلر سنکا / شکر ییدن الهام اویلیش در انکا

سنکا اول اینتدوکی سوزلاری بیان / کر ایتیده ونک پس حقی پیلدونک عیان

داستان طواف کردن اسکندر حرم الحق

سویلکیل ای بلبل زیبا نشین / کاقرین شکر سوزونکا آفرین

سویله سویلمک سنکا لایق دورر / بلبل جان تونکا عاشق دورر

سوزی بوکون سویله یارین کیتکم بیله / کلسه سین کلمایسین سوزنکت دیله

نیچه بوکون یاشدی برک زمان / کاویلدین یارین انکا ایردی خزان

نیچه یاشاروب قیزارن باغ ورد / مهرجان اسمادن اولدی نار زرد

جان نداستیدن دیلرسن کاتنه / تویمه بوکونکی ایشنکنی یارینه

کر بوکون فوت ایدر اینک ایشنکی / کورمه سین یارین بولور تشویشنکی

فرصتی فوت ایتکیل کیم بو سپهر / کونده یوز درلو دونادر ماه و مهر

هر دو نشده کورسیدر یوز درلو کون / پیده کلدی بویله کیز دیسه بو کون

کیم ایلدی وفا بو دور زکار — کیم بوکا داخی ایده پایان کار
عهد بیله آلدنز کاولدور عهد سست — قولینه ایناغه کاولدور نادرست
کون کیم اول ویرور و خو کوزه جمال — کوز نیچه بولور کسوف ایلد زوال
کیچه کندوز دور کیم کالب کیدر — بدری کور کیم نیچه اکسیلوب کیدر
باقی انجم لره بولور پی مجال — کربهبوط و کاه رجعتدن وبال
جو هوا دشمن فلکده یوخ امان — بینکا پیرده اولمی نه درمکان
آنچه کر بخشه کیم اوله یقین — بیکا تر لا احب الآفلین
دنیه سوکو بینی کوزنکلدن کیدر — اول نیچه کیم کلدیسه ایله کیدر
هر کرکیدر زنسیه کونکل ویره — نولور احوالن کیده چک اول کوره
غرّه اولمه دهره کیم یوخ آنده عهد — صوندوغی کر نه هر اولور کاه شهد
بو بیله کیم کلور کیدر کندوز کیچه — تیز الا دور بینی اول قو بیزر کیچه
اول کانکا حاکم کیچه کندوز اوله — ایشی بلوه در کر نه کون دوز اوله

رسیدن اسکندر ذو القرنین بمشرق

جون مظفر اولدی شاه ملک گیر — قیلدی خرّم عدل ایلن اول ملک چین
پای و بوم بعد خاموش سویلدی — اولوسی کیجی خوش دل ایلدی

اول کر دیلر کیم اولوغ ایلیه — کرک اولوکیچه خوش سویلیه
جمله خلقه خیر اوله اندیشه سی — عدل یولین وارمغ اوله پیشه سی
نه ایدی اول صورتکره نولیش پیله — خلقه سلطان ایله حق قول اولا
جش دیلدی شاه کیم شرق و واره — نه عجایب وار در اول بیکاکوره
جونکه پیر قاج کون یورویدی شهر یار — پیر پیره ایرشدی جون خرم بهار
صندل ایدی آننک اغاجی ویتیم — بهمن ایدی اوتی و سنبل هم
اوریه جون ایردی شاه نیک جوی — اولدی ایلی کون اوراده کام جوی
جانی خوش دوت کیم آذنک در کرم — کیم عزیزی خوار ایدر او لورئیم

[illegible]

جونکه نوشانوش اولدی شاه کام — پیر کیشی کلدی دیدی کای نیکنام
دونکه کون کیم دولت ایله پادشاه — کلوبن دوتی بوراده بارکاه
هر کیم ایتدر دم ایدرکن طلب — اوغردم پیر داشه بولده بس عجب
هر زمانده کوستره پیر دورنک — جهد ایدب آنی نه دوشر بر رنگ
کاه آغ در کاه قاره کز قزل — کاه ساره و کاه کوک و کاه یاشل
هرکیچه آینه تک روشن اولور — شعله سیلن هر ظرف کلشن اولور

او شبو سوزدن قالدی اسکندر عجب | ایلدی اول دم ارسطودن طلب

دیدی داش وصفن حکیمه اول تمام | بس حکیم انکا دیدی کای نیکنام

او شبو داشنک آدی دور قیلقوس | چین ده‌ر کانی بو داشنک داغی روس

زیر ده کیم او شبو داش اولور مدام | جنی‌لر قاچار اورادن تمام

قانتی کیم اولور او شبو متاع | زهوام اولور اوراده نه سباع

لیک جنیلر بونین کانن مدام | گیزلو دوتار خلایقدن تمام

گیم انکچون ظفر بولمز انکا | کوتش دوت پر سوز داغ ایدیم سنکا

صفت چشمهٔ ملک شرق دیه بود

چونکه یاغمور اینه کوکدن آب نم | جمع اولور جو قنده بیر نک پیش کم

مدت ایله ایدر کونش انکا اثر | گیمی اجار اولور و گیمی گهر

چون نارنج اولوب قرشماید انکا قان | لعل تکی کوهر اولور تابناک

چون ترنج اولوب قاریشه انکا زرآب | لاله کیم داش اولور اول خاک ایله آب

بس بولارنک هر بیرندن کردگار | گورنه گون خاصیت ایدر آشکار

چون ایشتدی بو سوزی شاه ملکگیر | گلدی بو سوز انکا غایت دلپذیر

واردی اول کانده شه فیروز جنک | آلدی الماس ایله بیر قاچ پاره سنک

آنی گیزلردی خزینه ده مدام | غالب آنکله اولدی جنه تمام

در صفت معادن که احجاری سبع [illegible]

گیمه اورادن داغی شاه جهان | گلدی گوردی ایشلوزیر اولو کان

گورده تو براغ چون کیم او دیا خس | قارچینی اریب آندن چخر

قارچینی اولدور بیل گیل نقش فن | کاینه دوزرلر آندن اهل فن

صاحب تقویم ایتیه انکا نظر | علتندن قالمز انکا هیچ اثر

داغی آندن بیر عجب پیکان اولور | هر کیمه ایرشه اول بیجان اولور

چونکه گوردی کانی شاه کامکار | ویدی ارسطویه کای دانای کار

بو قلز آنکه منکا شرح ایت | بولمزنک ترکیبی ندن دور ایت

خامو بیر تو براغ نه در افتصاص | کیم بو نقره اولور اور زر شول رصاص

قارچینی بو نیچون در اول جدید | اولندن قارشون بویاقو پلید

او شبو بیدن ایده منکا شو سویلکیل | بیر بیرینی حالنی شرح ایلکیل

چون حکیمه روشن اولدی بو خطاب | ویردی اول دم شه سوالینه جواب

کیم بیر آتشده رطوبتلن بخار | منقلب اولوب جو ایده استقرار

معدن ایله کونشنک جری کمر | مدت ایلن ایدر آلمره اثر

اول اثردن ماده چون اولور لطیف — غار شقینه چیقر اولوب خفیف

پس زمان آنده چشور رکت ایدر — تپش ساوغی آز انکا قیلور اثر

چون ساوقدن اول غلیظ اولور تمام — اوردن دوشوب قیلور یرده مقام

جمع زمان توپراغه غارده شوب قالور — معدننک حری آنی صافی قیلور

اول حرارت چون انکا قیلور اثر — روزگار ایلن غلظ آندن گیدر

زیبق اولور آندن داخی اجزا کثیف — جمله گوگرد اولور اجزا لطیف

قتسج اولیشی اول ایکی تمام — چونکه معدندن اثر بولوب مدام

اختراجندن بولارنک نی کان — پس اچنده اولور مرکب بیدی کان

زیبق وکبریت چون صافی اوله — زیبق ترلکینی کبریت آله

شو بله کاپجر ترلکن سونک ترآب — ایلکیم بلور حر اولور آنده آب

عارض اولر تصبح بولین مادین تمام — آفت برد اولور انکا سیم خام

چون بوریمه اختلاط اولر تمام — ساخلو اولار خشک وترلکدن مدام

هم مناسب اولر مقدار و اثر — مدت ایلن اولور مرکب کان زر

عارض اولیه نضج بولور مادین تمام — آفت برد انکه اولور سیم خام

گر حرارتدن پوست بولر اول — اول اثردن داخی بافر اولر اول

زیبق وگوگرد واجسد اسمی تمام — قارشوب پس اولمدن ای نیک نام

چون برودت لر پوست بولر لر — کان اچنده خاص قلعی اولر لر

اندین اوتکدین کاول ایکی سی نضج اولر لر — گر برودت بولمیه غالب کله

چونکه کبریت اوله چوق اوله حدید — زیبقی چوق اولور قورقوشندن بدید

اول سوال کیم دیدنک شایسته جواب — بودر والله اعلم بالصواب

اوشبو سوزلری کارسطو ایتدی نقل — ظاهر اگرچه قبول ایلدی عقل

لیک موندین داخی پر سوز وار سکا — ایدیم قولاغ دوتز ایسنک سکا

پس جزم پرده کورر سنک ای پکان — درلو آغاج لر چنوب اولمش عیان

توپراغی پر وهواسی سوسی هم — پر آغاج صندل در و پر آغاج بقم

پر آغاج شفتالو و پری انار — پر یسی سرو اولمش وبیری چنار

گر موثر خاک اوله پیلپ وسو — قامو پر نوع آغاج اوره ای اولو

چون آغاج لر درلو درلو در عیان — بلکه ایراغ در موثر پی کمان

کیم مونی عنابی در آنی عنب — آنی رطبه دوزر دور موی رطب

بونی بیوا و آنی آلو ایدر — بونی امرود آنی شفتالو ایدر

تخم بیتر پر پر دورلو اوت تمیز — هر بری پر آد بولوبانه تمیز

جون نباتنک حالنی بیلدنک تعین / بیل معادن حالنی کیم بو در همین

معدن اجنده یتن بیل کیم قدیم / کیمسین زر ایدر کیمسینی سیم

نیره دن در فکر ایت مونجه اثر / کیمدن اولمیش در مرکب بو صور

مبدعی انک قوی بدایع ذکرینی / صانعی کور نتوی صنایع فکرینی

قوتی فعله یتورن اول درر / یتورن وهم اینورن اول دورور

قوت و قدرت آننک در کمال / خاص انکا دور رجلال و هم جمال

ذاتی آننک ایرور ذاته نیکره مز / هم صفات ایرور صفاته نیکره مز

حکمینه مرکز آننک ایرمز خلل / فعلینه قطعاً آننک کیرمز علل

وصفی در ذاتی آننک تیکی قدیم / ضدی در مثلی تیکی آننک عدیم

جون بو سوزلاری ایشتدی شهریار / آفرین ایتدی حکیمه بی شمار

رسیدن اسکندر بکشمیر و جنگ کردن با تارخان

یوریدی کشمیره اندن شاه روم / کیم کوره نیچه سی در اول مرز و بوم

بولدی آنده بی عدد شهر و دیار / جمله رنک و بوی جون خرم بهار

سربسر معمور کیم ویرانی یوخ / خلقی تنک دریا تیکی پایانی یوخ

طالعی میمون ایلن فرخ تمام / صورتی موزون ایلن کلرخ تمام

واردی آندن ترک المینه شهریار / بولدی آنده بیکران شهر و دیار

کیمی ویردی انلارنک تعابده مال / کیمی عاصی اولوب ایدردی قتال

بیر ملک واردی آدی تزخان ایدی / ترکدن داغ اولترا اول خان ایدی

وار ایدی لشکر آنکا بیشمار / خاموتیر انداز و جوشن در سوار

بت پرست ایدی اول خاموتن / کیمسه نه توحید بیلوردی نه دین

شاه دن اول ملکه ایرشدی خبر / کیم کلور اوش لشکر ایلن پرزبر

بیرجری جمع اولدی آنده بی عدد / کانکانه پایان وار ایدی و نه حد

جون کرشاهنک لشکرینی کوردیلر / صف دوزادب شاهه قارشو دوردیلر

آندا نکلن بیر نبرد اپلادی شاه / قاینتدی روشن کونی انلاره سیاه

کوس لرزش ایدو یان بم و زیر / قوپتی ایکی لشکر ارا بسند نفیر

بیر بیری اوسته یخیلوب کشته لر / اولدی اول صحرا سراسر پشته لر

قانده کیم یاغسنک تن ایدی بی روان / هر طرف قان سیل ایدی اولمش روان

ترک یاییدن تیر باران ایتدیلر / ایلیکیم بیکانه باران ایتدیلر

اولدی ایکی یانکدن بیچه سپاه / عاقبت ترکه مظفر اولدی شاه

ترک کیم اولاری اورشیدی تار / اولدی لرشه قیلیجندن تار و مار

کیمی عریان وکیمی غرقاب خون / قاچدیلر اولوب علم‌لر سرنگون

اولوب اول لشکر سراسر پایمال / توکدیلر بنگاه و رخت و گنج و مال

اول اراوه کا و میش ایدی دار و گیر / دوشدی ترخان آتدن اولدی اسیر

پرنچه‌لر داخی آنکا پیاده / چونکه باش کیده ایاغ حالی نوله

اولاش اول کون ایتدی چرخ دون / آنده اولدی سرفراز نامور

قیلدی بینک کیشی پیکان ایله خاک / بینک داخی اولدی چپلخندن هلاک

اول کاندار ایدی آرش کبی قدر / قیلور ایدی اوخی سهمندن حذر

چونکه یاسیندن چخردی آتنک خدنگ / موم اولوردی اوخی پیکانینی سنگ

شاه قیلدی اول کون آتنک خلعت گر / ملک ویردی انکا و تاج و کمر

شاه اولدور کیم هنرپرور اوله / حضرتنده اهل هنر سرور اوله

کیردی ترکنک کشورنده شهریار / فتح ایتدی نکه دار شهر و دیار

هرنکا کیلشدی تنزدن تاج بخش / خاقو بینی لشکرینه قیلدی بخش

ویروبن تمغاجیه تاج و کلاه / قیلدی اول اوله داخی آنی شاه

کاصلدن تمغاج اولادن خان ایدی / اول اولوسه داخی اول سلطان ایدی

جون الامزدی آندن ... / بس آتکلن صلح ایتمشدی

دشمنه جنگ ایله بولمزسنک ظفر / اول مدارا ایله انکا چاره‌گر

جون مسخر اولدی اول کشور تمام / کلدیلر شاهنک قاتینه خاص و عام

جمله سینه ویردی شه تشریف خاص / بولدیلر خاقو قاتینده اختصاص

[...]ت کردن اسکندر اهل کسمه و دعوت

پلدر کیم نچه در ایمان و دین / اعتقاد و صدق و تسلیم و یقین

حق یلغی جشر و نشر یک پلدیلر / انکا لایق خوطاعت قیلدیلر

دین ده اولمان حق دین ایدی / شاه ذوالقرنین اول آیین ایدی

شاه دن آلدر نصیحت آلدیلر / کیرب اول دینه اهل ایمان اولدیلر

انکلدیلر شرک کیم اول شوم اولور / اختیار ایدن آنی بیشوم اولور

جونکه پیلدیلر نه در ایمان و دین / کیردی کونکل‌لرینه علم الیقین

جونکه رونق دولتی اول کشور تمام / شاه تختینده ایلینه آلدی جام

ایلینه جام آلدی قویدی قنجری / باشینه تاج او دیمی سالدی مغفری

هرزماننک پرایشی وار در تعین / کاول زمانده اول کرکلو در همین

رزم کونتده کرک فزا وله رزم / بزم وقتنده یار شمزکا وله بزم

آلدی شاه الینه پر کلکون قدح / کیر آلوردی جان تو خوشندن فرح

نوش قیلدی باده‌ء عنبر شمیم   کیم دمیدن تازه اولوردی نسیم

پیر زمان چون بزمدن اولدی شاد   ویردی جام باده دن عمرینه یاد

گرچه باده طبع ایلن آتش دورر   چون آنکلش تازه در جان خوش دورر

پیر زمانده سونکره امر ایتیدی شاه   کاول طرف لرده یوریوش سپاه

نه عجایب کاول ممالک ده اوله   شاه کوربگون کتوره لر ایله

کوه و دشتنی یوریوب صید ایتدیلر   جمع عجایب جانور قید ایتدیلر

بولدیلر نسناسی اول آنده تعیین   شکلی انسان ایلن ایاغی تیز همین

پر ایاغی لن ایله ایدردی سیر   کیم بو کورسه آنی کورن صانوردی طیر

پیر جماعت کیم داغی صید ایتدیلر   داغده پیر بو نیوزلو دوشان دوتدیلر

هر سبع اول کردی آنده گرسنه رنگ   گر درنده شیر اولیدی یا پلنگ

پیر زماندن سونکره رای ایلدی شاه   کیم تغرغودن بیکا ایلیه سپاه

کلدی بر پیر بولدی کیم یوخ انکا حد   جلسین پیر قوم دوتمیش تی عدد

صورتی ظاهرده آدم رو خامو   لیک سیرتده بهایم خو خامو

بولدی پیر امت داغ آنده بسر   آدمی صورت ولیکن گرگ سر

بولدیلر هم اول اراده پیر گروه   دولو آنلردن سراسر دشت و کوه

پیری اول کانکه تن بالاختیار   جذب نفع ایلر ویا دفع مضار

پیر تبر نک ایچون اعضا تمام   گر جگر اعضاسی دگر تور مدام

اوشبو تنده در عیان بو نفا و قسم   کیم دو زر جزق مونکیمی طلسم

بو طلسمنک ایشنی نکر ایلکیل   بو طلسمی دوزنی ذکر ایلکیل

بو طلسمی کیم کورر سن پیچ پیچ   دوشر آز نسله اولور هیچ هیچ

بو طلسمی ترک ایت بو در ادب   وار طلسمی دوزنی قیلغیل طلب

گر اوله توفیق کانده ایره سن   ملک باری پنجه اولور کوره سن

ایرمز انکا آفت و رنج و عنا   یوخدور آنده محنت و ترس و بلا

راحت آنده در که کیشی اولمیه   اولوم اولن پیرده راحت اولمیه

دوت تننک خامو عنادن اولدی ساغ   اولوم انکمغ ایچونکه تیز قی داغ

بینک ییل اولمغ پیر یوزده پادشاه   اولمی انکا غه دکز گاه گاه

پس دیدی شه کیم نه در اصل علاج   کیم همیشه تن درست اوله فراج

دیدی آنی تاکه راحت کوره سین   یوخ پیر اینک یوخ جراحت یوز سمیق

آز یین کیشی همیشه ساغ اولور   یوخ بیانک یورکی پرداغ اولور

آز ینک کید نک ملایک خلقتین   یوخ ییینک دو تونک بهایم خصلتین

چوخ ییگ دین نه کلدر درد و عنا / آفری نولور عنا تنگ جز فنا

چوخ ییکدن کیمه راحت بولمدی / آز ییگ لیک دین پشیمان اولمدی

آز ییین علیی صنعت کوکه وارور / چوخ ییین قارون تیکی ییره کرور

نی کیمی کر اولسه پسن معده تهی / معنی آقلیغی تنگ اولسه ییین شهی

کر قلم وار اولسه سن خالی شکم / دوزه پسن غم و فعنه در لو نغم

چون بو سوزلری ایشتدی تاجور / اول طبیبه ویردی چوخ در و گهر

ویردی اول جان اولمسون اندر قید / کاید لطف ایلین هنر اهلینی صید

دو لو حکمت رمزی در بو داستان / کوش دوت کیم پیر پر ایدایم بیان

مومنه اسکندری قیلغیل مثل / کوله چوخ مشکل سننگ کونکلکه اجل

کیم در اول هانوزی کل چهره دین / زینتی توفیق اولن علم الیقین

آدمی تنگ کونکلی در اول اولو جام / کانه خیر و شره وار دور مقام

اول صفت ایتمه کز و انا حکیم / بی کمان کیم اوله قرآن کریم

ویلینگ اولیه ایشتسنکر خلیل / اول حکیمنک سوزی ایلن قیل عمل

اول طبیب خرده دان کیم مصطفی / کیم بیلور هر درده نه دور دوا

آنده دور رخامو در رنگ چاره سی / هرکه درمان ایستر انکه آواره سی

سولدن اولدی سراسیمه فلک / سینه ده خاک اولدی قورقودن یورک

کوکرجندی شعله داغلدی شرار / اوده صدا اسپندن ایرپوبن ای یار

پر طراقه قوتی کیم آتنک سحاب / قورقوسندن ایریوبن اولدی آب

خالدی کوز قولاقدن اولدی / بی ایدنک کیم قیامت دور مکر

فیللر سولندن اودنک اوزان / اوزوبن نار زنجیر تا جدیریوان

دوشدی فیلنینگ هر بیری بیر شبیه | آفرین خوش رای و کی اندیشه
رای ایله هر اندیشه چاره بولور | کیشی قدری دانش ایله بلنور
چون داغلدی فیل و قالدی قوری شاه | صالدی آتنگ و تیغینه اسکندر سپاه
ایکی دشمن بیر بیر ایله ایدب نبرد | آت ایاغیدن کوکه تیکلدی گرد
بیر بیرینه ایردی دشمن فوج فوج | قان روان اولدی آراده موج موج
بحر خون ایدی سراسر رزمگاه | بلکه نیزه اولمیشده توزدین مهر و ماه
قان بخاریدن بلورلندی سپهر | آنده اوغول بیر بیره اتمزدی مهر
باشلر ایدی هر خانده کابر نقش لعل | قاندن اولمیش ایدی کوه و دشت لعل
بیدونک الماس یاغیدور سحاب | یا هوادن تو کلادر پر عقاب
شاه اداده شو ایله کیم جنگ پلنگ | دشمننگ قانینه تیز ایتمشدی چنگ
نف یخزدی نیزه ایله کیم ایتدیه عزم | جان یاخزدی نیزه ایله کیم اتیز رزم
قورخو ایدی اوخی سهمندن قدر | هم اجل ایدردی زخمندن حذر
میمنه هم قلبگاه و میسره | قیلچیندن اوده یاندی یکسره
عاقبت چون ایردی تایید آله | فورمندیه مظفر اولدی شاه
کیم کیم تایید حقنگ یار اوله | آتش سوزان انگا گلزار اوله

آدمی شکلنده لیکن فیل وار | انگلینده خاموشنینگ فرطی وار
تیتیش ایدی اوموزلرینده بالغ | سوزلری قوش صوتی تیکی سر بسر
گاه ایدرلردی اپستان تیگ چیگ | گاه اوچرلردی اول سمه کیم طیر
اول ارادن داخی کیتیدی شهریار | اوغردی بیر داغ ایچی اودلو مار
کوردی ایلان و باشی آدمی | کوردنلر ایدر برادن عالمی
شاه اول ایلانلری ایدب هلاک | ایلدی اوجیدن اوچراغان یری پاک
قیشمدی اول یر آدمیه در مقام | کوی و شهر ایله عمارت در تمام
اول ارادن داخی چون کوچ ایتدیلر | بیر عجب مخلوق داخی تیتدیلر
قوش کیمی وار خاموشینده بالغ | باشلری ایت تیکی تن لری بشر
اول ارادن داخی کیتیدی تا جور | شاه چین تمغاج او گنجه راهبر

بنا کردن ذو القرنین سد یاجوج و ماجوج

ایکی داغ اوغردی اول یولیده شاه | بیر بیری نینگ قلّه‌سی تا اوج ماه
یا خشنده داغلرنینگ شاه جهان | اوغردی بیر قوم غایت ناتوان
ایرو عورت جمله‌سی عریان و خوار | آجلیغ ایلیندن خاموچیران و زار
صوردی احوالن بولارنینگ شهریار | دیدیلر جاوید اول ای تاج دار

انس وحش شیر و پلنگ و اژدها — پلنگنک چنگ‌دن اولدی رها
فتنه‌دن قیلدنک بو یری نزهت پاک — عدلنک آثاریله گلزار اولدی خاک
چونکه شاه منصورنک احوال و فری — ایدلوم نه‌در ایشیت حال و فری
اولکیم بو ایشه چاره بولسین — او شبو مشکل عقده حل قیلسین
وار بو داغلردن انکار و یکران — کوه و صحرا یاجوجه اولمش مکان
کر عمارت ایدر ور کر کشت و کار — یاجوج و ماجوج ایدرلر تار و مار
ایشلری ظلم ایله غارت در مدام — هر نه ایتسه‌لر خسارت در تمام
خانه ایرسه‌لر ایدرلر جور و قهر — بونلرنک ظلمینه دوندی ایل و شهر
آدمی نصفینجه اولارنک قدی وار — آنده اولور پرکالور نسلی هزار
تن‌لری پر مو ایله کیم گراز — پنجه‌لری دیشلری تیز و دراز
نه بولارده وار در اوصاف بشر — نه بیلورلر کیم ندر دیندن اثر
بو ایکی داغنک ارا ایسدر همین — کیچه چیک یوللاری ای شاه زمین
داخی نیکادن ایدامزلر گذر — چاره ایلاسون بو ایشه تاجور
کاولرشه دولتندن خلق شاد — شاه‌نه قالدی نیده خیر ایله آد
دست رس‌جه بیز داخ ایدلوم مدد — ایکی داغ اراسین ایتسون شاه سد

تا کیم اول سد اولور بو ملکه حجاب — فتنه‌دن بو کشور اولمایه خراب
دیدی شاه کیم شکرخنده کاول غنچی — بی نیاز ایتدی خدا یقدن منی
کیمسه‌دن ماتلکا کرک مزد و مدد — یاری اول لشکر یدن یا پیلسه
بس سکندر قیلدی اوراده قرار — کارکرلن جمع ایتدی بی شمار
توکتی داشس و دام ایچون سیم و زر — خیرایچون اول سد ستدی تمام
خیره صرف ایت مالکا ویرسین کریم — کوزلمه آنی کاونک [illegible]
ایکی داغ قدنیچه پر بیلده تمام — دوزدی پیر دیوار شاه نیک نام
خرده آهن له سدن [illegible] — قیلدی اول دیوار خشتون بحور
کوره‌لرکا توربن شاه عجم — هرطرف دن اوردیلر دیوار [illegible]
آهن و مس قاینتوربن اولدی حل — اولدی سد آراسی قالمدی خلل
لیک چون ایریشه فرمان احد — [illegible] یاخنتده اولور رخنه سد
یاجوج ماجوج آندن چیقه‌لر — [illegible] ایلیمی تمامت [illegible]
سد نیجلا دین بو کون اوشل روزگار — [illegible] یاجوج [illegible] دور
یاجوج و ماجوج دولودر زمین — آره‌دن اسکندر [illegible]

در ستایش پادشاه اسلام

شکنه کیم سلطان اسلامی صمد
قنده یاجوجی چون ایلدی سد

اولسه یاجوج تیکی دشمن نی شمار
اول سکندر سدی دورر پایدار

گر سخاوتده صورر سن حاتم اول
گر شجاعتده اوگر سن رستم اول

نچه کیم دور ایلیه گردان سپهر
گونکلی دیلا گنجه دونسون ماه و مهر

یاجوج وماجوج نذر ایدیلم
زاشارت درپنکا شرح ایدیلم

فی معنی التمثیل

انس و جن سنک در شیاطینی بولار
غارت ایتمکه دورر دینی بولار

استعاذ ایله بولاره باغله سد
کیم بولارنک شری پسندن اوله رد

ملک جان غارت لرندن دور اوله
واردات قدس ایلن معمور اوله

تفرقه کیده وحاصل اوله جمع
کشف ایریشه حجابی ایده قمع

هردم سکسار نفسنک در تعین
اولمیش انکا حرص ایلن شهوت قرین

حرص و شهوت صورتین مسخ ایتدیلر
آیت انسان لعین نسخ ایتدیلر

گر دیلر سنک کاوله هم شکل اشر
قریه آندن حرص و شهوتدن اثر

ایت کاوله یرت ایلن خرس ناس
اول کشیدن نیک کاوله تا پاس

داش گر انکا در زبون دیو لعین
قوت لاحول دورر پیل تعین

سنک لاحول ایله دیو نفس دون
رحم زخمندن اولور قورخوب زبون

رحم اولا اول بوز خم ایله رشک
کیم کلور آننک مقامینده ملک

اولمیا ایم دیر سنک شیطان صفت
علم ایلن اولغیل ملایک معرفت

گر دیلر سنک تفنکلی کاوله ملک
دیو اوصافینی محو ایتمنک گرک

دیو وصفی عجب و کبر و کین اولور
پیشه ایدن انی ظلمی دین اولور

خوشیتن بین اولمگیم آیین دکول
خوشیتن بین اولن اهل دین دکول

خاکدن دوزدی سنی یزدان پاک
پس فتاده اولمغ گرک ایله زخاک

خاکدن سن تیزرو سرکش اولمغیل
دیو وش سم طبع آتش اولمغیل

بس حکیج چون اولدی آتش هم لناک
دوشدی آشاغه تواضع ایتدی خاک

اول خفی کور کیم پایه ایتدی عالی
آندن ایتدی دیو و مونذن آدمی

قطره چون افتاده اولمغ قیلدی اختیار
ایتدی دریا آنی در شاهوار

چونکه آتش اولدی سرکش کدوم
خاک اولوبن توزیاندی لاجرم

نقد ویو خلوغ کتر انکا کول غنی
سوم زآنی کانده اول کبر و منی

کروار پسنده وادنشدن اثر
کیمیا ایتمه حقارت لن نظر

دون ایله کول اولولغ پیل تعین
اینکا اطلس کیسه ایتنک در همین

برگ گلدن دون گیم ایسه جعل | قدری آرتیب گوهری اولمز بدل

اطلسه دولا نور ایسه خرجه خر | کیمسه انکا گوهر تیکلی ایتمز نظر

آدمی اولن گهر تیکلی گرک | کاوله گندو ذاتی گندو یه برگ

خالقنکی خوش دوست کم خلاق کریم | خلق اوکوب دیدی علی خلق عظیم

زی هنر سنکا کاونک خوش خوی اوله | مشک تیکلی بیر تنک خوشبوی اوله

آدمی تنک دوزخی در خوی زشت | نیک خوی اول سنکا گرگ بهشت

غره اولمه طاعته کیم اول غرور | قهدن ایدر سینی شیطان تیکلی دور

بیتدی یوز زمینک بیل عبادتن ایتدوکن | ویردی بیله پر غرور له اول لعین

نفی ایستانیه مسکین لیک گرک | صانغیل کیم کبر و فخودین لیک گرک

عجب ایدر عابدی اهل جحیم | مسکنت له اولور یری زندنکات نعیم

چونکه حق فعلنده یوقدور علل | تکیه ایدجک نسنه دکول بس عمل

حکم اتسکدر نه دیلرسه ایشلیه | گر عذاب ایده و گر باغشلیه

احدی تنک سوزلری گوش ایده | گیم صدف تیکلی قولاغنک دوله

جوج سوز ایشتنک یمنی داخی اشتت | کمالنکه بوجا نفزا چندی ایشیت ایات

دینه رهبر اولانک بو کلام | آخرت ده ایدیه پیرن داره السلام

داستان محاربه اسکندر اجنیان

چون گلش ایرشدی تلب عقربه | ییل گلسر تنگزدی نیش عقربه

لاله دن گلدن معطر اولدی باغ | بلبلنک عشرتگهینی آلدی زاغ

اول یاشیل باش یپراغی بویادی سرد | ایلدی باشدن ایاغه خشک و زرد

اعتدالندن عدول ایتدی هوا | گیتدی گلدن برگ و بلبلدن نوا

دوندی پیرزنکه داخی بوزنک زرد | گانی هر کیم گوره دیر زری زنک زرد

زنک زر اول کیم بو یاییزر زنکت ایدر | هر یوز ریزنده و یاپراغنک بوزر زنک ایدر

هر کیم ایدر زنکینه باغنک نظر | گوره روشن صنع اللهدن اثر

مطرب خوش نغمه پردم ساز ایت | زهره یه چنگنکنی خوش دستان ایت

نیندی گور ذنک باغه باد مهرجان | باده اچ بس و ار رسپنده فه مهر جان

باغ ذنک ایسه کی نباتنک حالینه | پیلدنک انسان ایلیه حیوان حالینی

نیچه ایدر سین بوراده پس وطن | گیم لبالب دولو دور بورگ و محن

بو اراده چون گیدرسین عنقریب | مونکا نه گوکل ویررسین ای غریب

بو عمارت ایدجک منزل دکول | مونکه گونکل باغلین عاقل دکول

انکه چک سرمی در تاری مغاک | دوره چک منزلمی دور بو تیره خاک

یره صور نولدی ملوک باستان / قالدی وار دیلر سلاطین جهان

اتش وجه سرو راولنلر قاپونی / شرقی مغربی آلنلر قاپونی

صور بو چرخ زال دستان خانده‌در / نولدی رستم پانزیبان خانده‌در

قانی اهل علم و ارباب هنر / نیره واردیلر اصحاب نظر

نولدی حقه طاعت ایدن اولیا / قانی خلقی دعوت ایدن انبیا

توبراغ آلتنده دور خاموش نهان / آه کاتیز کچدیه شسته جهان

ایسته سنک توبراغدن ایسن هنر / کیم هنر اهل آنده اولور سر بسر

یو یوکم بو غصه‌دن بر درده / چاره سی پر جام جان پرورده در

تا تعلقدن سپه‌ئ آزاد ایده / منی کونکلی غصه‌دن شاد ایده

کیم نچه کیم عقل وار دور رهواس / بو جهان فکرنده اولور جان هراس

نچه دنیادن شکایت ایدیم / کوشن دوت خوش خوش حکایت ایدیم

اغاز داستان

چونکه اوشبو خاکدان کیقباد / کیدوبن اولدی امیدی جمله باد

قوپنی باشندن آلدو رب اجل / تخته نقش ایلدی تخته بدل

اولدی آننک یرینه کاوس شاه / اویدیلر انکا خامو ایران سپاه

پر کیشی ناکام اولما نچه زار / پر ایسی داخی اولامز کامکار

باش قودیلر انکا سر لشکر تمام / طوس و کیو و رستم دستان و سام

سرفراز اولدی اننک قدریله تاج / بخشی ایله پایه بولدی تخت و علاج

بیلدویر تاریخ اهلی کاوس شاهان / دیو ایله پر ایدی مازندران

سروری ایدی انلره دیو سپید / اول سپه کار ایدی انلاره امید

کیم قاتی بد نفس ایدی و بدنژاد / دون کون ایشی فتنه ایدی و فساد

دیولر قیلدین اول عفریتی شاه / ایدیوب چرخ ایل لر ایتدیلر تباه

زحمت کاول پیراده بولدیلر / قامدسی مکر ایله ویران قیلدیلر

دیو کیم انسانه دشمن در یقین / مکر ایت ایل بولدینده اول لعین

دیو دشمن دور دور آلدنمه انکا / دیر اینک کا یره شری سنکا

دیوه ایغ آدمیه جهل اولور / دشمنه هر کالدنه نا اهل اولور

نفس دیوی دفع ایدرسین ای جوان / شیر نرسن و دلاور پهلوان

حیف اوله کالهام عقلی تربیه‌سین / دیوه‌سه کیدر که تسخیر اوریه‌سین

چونکه کوردی جنی کیکاوس شاه / کیم ایدرلر ملک انیسنی تباه

زحمت کاتیدی ترک بزم ایده / وار بانی دیولر ایلن رزم ایده

لشکری مازندرانه سوردی تیز | گیم ایدوب جنگی لرایلین اول ستیز
ملک آلمدین گرک کاوس دلیر | اوغلی سهمندن اوله روباه شیر
باش اولمدین گرک باشن ایده ترک | کوکلینه جان مهرینی قیلیه ترک
سوز او گوش مازندرانه گلدی شاه | آهنک ایدوب یکران خیلی سپاه
بیله سپخیدی خام و ایران زمین | رستم ایدی کانده و گلدی همین
کاول زمانده رستم اقلیم بخش | سیستان ملکینده سوردی ایدی رخش
گلدی پر صحرایه دوشدی شیار | دیولر ایستوب کاینده کارزار
چونکه قاوردی کچه دیو سفید | قابتی گوزنی و اولدی ناپدید
قیلدی پر جادونک اچنده آتی بند | الینه ایاغینه صالدی کمند
قویدی چاه اوستینه پر سنک آسیاب | قالدی کاوس آنده در درد و عذاب
او میدن چونکه یوز دوندره بخت | الکاننه تاج ایدر آصی ونه تخت
چونکه لشکردن بلورسیز اولدی شاه | قالدی اول صحراده سرگردان سپاه
آخر الامر اول ارادن گیتدیلر | رستمی بو اشده آگاه ایتدیلر
چون خبردار اولدی شاه تاج بخش | یالگز مازندرانه سوردی رخش
جونخ غرایم پهلو ایدی که پهلوان | اولمز ایدی دیولر آندین نهان

گلدی و اول دیوی ایلدی هلاک | خنجر ایله ایتدی جگر کاهینی چاک
چشدی کیکاوسی بندن نیکبخت | ویردی گیرو انکا ملک و تاج و تخت
دیلدی دیو اغلی ارژنک لعین | کایده آنده رستم ایلدی جنگ و کین
لیک طفل ایدی و گولدی تیز جنگ | ایدامادی رستم دستانله جنگ
گیچدی بینک ییل اوشبو ایشدن او تمام | دیو و جنی قارشو آرتوردی مدام
اوشبو مدت ارانده اول رجیم | بو بیر اوزره اولدی عفریت عظیم
اودیلر جنی لر انکا نسر | گیم فساد ایدی ایشی و شور و شر
دیو خلقی شر اولور و فساد | آدمی سنک شردن هیچ ایتمه یاد
دیوه عادت در طبیعتدن بو شر | شر لو اوله دیودن کم در بشر
دوردن چون اولدی اول بینک ییل تمام | ملکت اسکندره ویردی زمام
جنتدن ملک جن دولدی دیو | جاندن انکلن حسد باغلادی دیو
آتاسی تا پنجون اول دل سیاه | قصد قیلدی کایده ایرانی تباه
اسکی دشمن دوست اوله صانما نغیل | دوستلغینه دشمنک اینانما غفیل
دوست ایله دشمنک اولمیه یار | کیم بیتمز بو مار در اول زهر مار
دوست اولمز اسکی دشمن ایتمه جهد | اعتماد ایتمنک کس اولا آنک تر ودیغ عهد

نچه تریاقی اولسی دور زهرمار | یا قاچن تزکل پنتوره خشک خار

[illegible] عقرب اولیبن نوش شهد | سن نچه ویلرسنک بیهوده جهد

پروانی الکندوکی چون چینده شاه | دوشدی شهدن ملکه اخبار تباه

دولدی اراجیف ایله شهر و دیار | بویله اولور ایراغ دوشچک شهریار

مونکه مغرور اولوبن سالاردیر | ویلدی کیم دوشوره اینب غرور

قانده کیم معمور ییر بولدی خراب | آدمیلرن اولدوب اوده یا

اولدی ابلیس انکا او شبو ایتیده یار | بیر پیر ایله ایتدیلر عهد و قرار

کنده ونتک ذریتدن اول لعین | دوزدی تحمیش ایکی مینک اول لعین

داخی یوز مینک غول و عزیت لعین | جمع ایتدی آنده اول بدخواه دین

ایکی یوز مینک داغ اژدرنک ایتدی جمع | ایتمکه اسکندرنک ملکینی قمع

چون ایشتنک دیولر احوالینی | کلدی ایشیدا ایدی اسکندر حالینی

جنک کردن اسکندر با روس [illegible]

چون سر انر شرق کیزدی شهریار | دوتدی آنده هر نه وار شهر و دیار

مطلعیده کونشینک قیلدی نظر | کوردی آنده کیم کونشن نحیح خبر

قصد ایتدی کیم دونوب غربه واره | آنده داخی نه عجایب وار کوره

اول ایاغدن قیلوبانی عزم راه | کیره وتوراندن ینکا یوریدی شاه

یولده کاورکن شه روس و فرز | جمع اولوبن قصد ایتدیلر کمر

قاتی دشخوار ایدی روسنک ایللری | یوقوش و اینیش و داشلی یوللری

روس شاهی لشکر ایله بیشمار | باغلیبه بندی ایتدی آنده قرار

کیم قوپایه شاهی کیم ایله کیره | یا قو داول ملکینک سوادینی کوره

چونکه دربند ایره شدی نامور | کوردی دربندی ایله روس و فرز

کوچلوب کلما کر آهنک ایتدیلر | یالقه رو تره روس ایلن جنک ایتدیلر

قان روان اولدی اراده موج موج — هر نیکا لشکر قیلیدی فوج فوج

پر نبرد اولدی کاینات بنکز نبرد — کورمیش ایدی بو چرخ لاجورد

لشکری شاهنینک اوخشه اولدی تلف — آتی نینک کیشی اولدی یکان تلف

نیچه لر داغی قلیچیدین اول دیلر — پر نیچه داغی جراحت اولدیلر

ایش انکا ایردی شه یزدان پرست — بولا اول هر بند اوستنده شکست

لیکن ایدی بو عنایت شامل صمد — پر سپه‌ی شاه ملایکدین مدد

بس شکسته بولوبن روس و خزر — قاجدی لر شاهنینک اوکیندین بسر

هر کیم ایکیم عصنی همراه اولا — چاهدن چیقوب عزیز جاه اولا

اول غضب له روسه کیردی نامور — قیلدی روسی اوچدن اوچ زیر و زبر

شهر ایلی قومیدا جگر غضب — نیچه انلاری بولور جوخ سلب

قیردی ایر انلرنی برنا و پیر — عورت و اوغلانلرین قیلدی اسیر

نیچه ویران قیلدی اول یانی شهر یار — شوم ایله کانده قالمدی شهر و دیار

کنید ودون ییک یپ نیچه شوم اولور — عاصی اولمغ دولتینده شوم اولور

یوریدی آندین خراساندین انکا — بولدی چون اخباری ایرشدی انکا

رسیدن اسکندر بخراسان

شاه اسکندر عزایم دان ایدی — جن تسخیر بنده دعوت خوان ایدی

نیچه دیوی اول ایدی بانی زبون — صالمیش ایدی چاه اچنده سرنکون

نیچه سین داغی ایدیب علم ایله رام — قول لوغی ایتیب اوردی روز و شب مدام

یوریبادی ایل لر جنی سپاه — یوریدی مازندراندین نیکا شاه

آنده یکیم توتمیش ایدی کاوسیکی — خیمه گاه اوردی شه فیروز بی

بی عدد لشکر دوزندی جن و انس — وحش و دام و دد و داغی هر نوع و جنس

بس کتوردی شاه اوتوز مینک زنده فیل — باغلدی لشکر کهنده چند جیل

پیلدر ایدی شکر توبد و نیچه غرید — دوزقر اولور بلنده آوازه دیو

جون صدا اوره هوا بوزنده موج — دیوار بیرده دوشر لر فوج فوج

دوزدی پیچه کوس هم رویینه خم — رنج ایله جندی دوزندی کادم

یوریدی جنگ سرادن فوج فوج — بیرده اسکندر چریکی موج موج

دیو ازژنگ ایدب آهنگ مصاف — شهر یاره قارشو چیقا اوروب لاف

شاهی میدانه اوخیدی دیو شوم — صالدی اول یبوه سمند چون شاه روم

پر عزیمت چینیه قارشو درست — شاه اوخیدی شو ایله کا بولدی دیو سست

دوشدی دیو نینک جانینه شور و شور — قالمدی هرگز تنینده تاب و زور

دیوی ضحاکی قیلوبی ایله جسم — شویله اوردی کاینتدی وارلغنی عدم

یاردی ارژنگک یورکین تیغ زن — شویله کیم دیو سپیدنک پلتن

میمنه ده طورکی قوتیش دی شاه — میسره ده طوس بکلردی سپاه

دیولر چون کیم بو حالی بیلدیلر — جنکده انس آرا سینه کیردیلر

بیرون انسی و سوادن دیو شوم — چاره کیم اولمیش آراده شاه روم

جن و انفنک ارا سنده پر نبرد — قوپدی و کوکه ایرشدی تیره کرد

کوس و صنج و نای ایتدوکده غریو — توکلور ایدی سوادن تیره دیو

کیمس آتّه باسدورو بقیر دوردی شاه — کیمی ایتدی تیغ زخمی لن تباه

اوشبو حالده که دیو مغلوب اولور — کوره که شاهنک باشینه نه ایش کلور

اینکچون کیم بیله شاه و سپاه — کیم دکول قوت ویرن الا اله

تا اوزینه کیمسه مغرور اولمیه — زور و بازو سینه تکیه قیلمیه

اول بو حالی کیم روایت ایلدی — قصه ده بیله حکایت ایلدی

کیم دوروب کن قلب اچنده شاه روم — منتدی ناکه بو فیله پر دیو شوم

نطق باغلندی و اوارزدی دم — نه یرندن کیده بیلدی پر قدم

قیلدی اول دم دیولر انسی زبون — اولدی انسیدن روان نیلاب خون

آخر الامر ایردی لطف کردکار — دیودن قورتولدی ناکه شهریار

پیر فرشته آنده کوکدن ایرایر — دیو شویله اورر کاولیزیر و زبر

نه کیم اول الله اولا نه عون — کر انکا دشمن اولورسه جمله کون

اینتر اینک آندن اینه کیل مدد — کایده خوف و نکدن پستی ایمن صمد

هر کیمه آندن ایرشه دیر عون — پردم آنی ساخلیا غرایکی کون

جون کیم اول عزیمت ایدی شر واریه دیو — اول اوچک جنددن قوپدی غریو

جنده دوشدی آننک اولومندن هراس — کیم بولار دیوار ایدی و اول اساس

سولدن اول آره ده جنی سپاه — بیره توکولوبن اولدی لر تباه

بیلدی شه کیم لطف ربانی دور اول — رحمت و الطاف ربانی در اول

خوف کونکلندن کیدب ایردی امید — بولدی باغلو قاپویه تاکه کلید

خامه مشکل ایشی چونکه آسان دورر — مشکل و آسان انکا یکسان دورر

خامه مشکل لر کلیدی آنده دور — خامه مسکین لر امیدی آنده دور

کلدی اندامینه شاهنک تاب و زور — سستلندی تیغ بازولرندن اولدی دور

عقل باشینه کلیجک نامور — اوکیننده دوشدی عزایم سربسر

پر عزیمت باشلیوب او جیده شاه — کایتی روشن کوزی تیغ جنک سپاه

اول عزیمت ایلدی جنگه اشه گوش / شویله کاولدیلر خاموش زیر و زبر و نوش
قانتی جنگ کاول دعاسی قیلدی / توبراغه توشدی نکون بی تاب
انسه جون بو فتح ویردی کردکار / تیردیلر اول جنگ ازدن بیشمار
اولدی حق فرمانیلن فیروز شاه / قاچدی مخزون اولوبن جنگی سپاه
آنده فرمان اولدی شاه شرق و غرب / ایتدی کیمسه داخی آنکله حرب
تیره کیم وار ایدی پر تاج وسر / خدمتینه باغلدی شاهنک کمر
دنیده نه شهر قالدی نه حصار / کایتدی آنی مسخر شهریار
بو خاموسین کور که نیدی عاقبت / مانده قویدی کندو کیتدی عاقبت
خوش دورر دنیاده اولمغ کامکار / بو یاوز کیم بی وفادر روزکار
خوش دورر خوش لذت عیش و حیات / آه کول خوشلیغی تلخ ایدر ممات
یوررکم بو غصه‌دن پرخون دورر / کوز زرم بو درد ایلن چون رود ور
کر فریدون اولسه کر افراسیاب / بولمز بو زوال دستانینه تاب
جنک ایر دوکده اجل ایله کر جهانگیر / زار و دوان دوبر انگا نه اردشیر
کرچه بولدی قوززر بهرام کور / عاقبت بره نه اولدی انکا کور
کرچه حکم ایتدی روان نوشیروان / نیش مرک اولدی انکا نوشی روان

تیتدی اول ساعت نه بوخاکدان / سانکا داخی آنی ایده بی کمان
تا لم انکا او لمه عهدندن غرور / کاولیاسین شکریدن یکباره دور
ویله کیبل کاولیه ایت شکنده خلل / خالص ایتکیل صدق نیتلن عمل
خالقنک ایله رضاسینی طلب / منزل قربه سوس ایت روز و شب
بر هوس لر ایستمه حور و قصور / نه کرک جنت نه دوزخ ایله قصور
وسوسه سینه که اولمیشه مکان / شول ایله کیم چیستی له مازندران
تیغ لاحول ایله اسکندر مثال / نفسنکنک دیو یلن ایدرسین قتال
واردات قدس ایله پسنکا مدد / کوره‌سین کیم نیچه پر دور اول حسد
احمدیه لطف قیل ای رهنمون / نفسنکنک دیو بنه قیلما غیل زبون
کندوالک اوصافن آندن ایله قمع / تا که کله تفرقه بیر بیله جمع
انکا سن اولغیل خدایا رهنمون / تو به کیم نفسی قیله آنی زبون
لطفنک ایلن ایله قیلغیل سن آنی / که انکا پابند اولمیه او پنجی
قیلمه مفتون آنی دنیا جاسینه / کاولیه مجبوسی عقبی جاسینه
بخشندا آرتوغدن نه کیم وار ای غنی / فضلنک ایله بی نیاز ایتکیل آنی

عزم کردن اسکندر به مصر و دیدن عجایب

قوس برجیس جو کورنش قیلدی نکان ‎ / ‎ زهره یا اوخچینه تورولدی کمان

جوشن فولاد کیدی جو پار ‎ / ‎ سم حاصل پوشش قیلدی کوسار

روز کار اولدی عجوزا قطره بیر ‎ / ‎ تیر باران ایتدی یره زهر بیر

داشرع دیور دو تیز آتنک سهیند ‎ / ‎ داش آغاج جسمیع اولور زخمیند

جون اتنک آدی عدو الدین دمار ‎ / ‎ انکا قارشو وارمغ آیین دور

ایکی در تو آتش اولور انکا سر ‎ / ‎ پری در خشک اول ایکی تنک پری تر

اول ایکی لن ابج و داشش معمور اولور ‎ / ‎ آلمر تنکلن جان وتن پر نور اولور

آتش الین دفع اولور باد سرد ‎ / ‎ سرخ کل اولورمی الین روی زرد

مصلحت جون آنی رد ایتدی نقل ‎ / ‎ جاندن ایدی بدر آنی مقبول عقل

دارایه عقلنک تومار ایلدین آنی ‎ / ‎ کاولدوررسندن خلاص ایدین سنی

ماه و ملیکی جو سندن اول آلور ‎ / ‎ اول کناهه کیر دیم طاعت اولور

وحدت ایله ایکی لیک اولمیه جمع ‎ / ‎ پر لیک ایتر سن ایت ایکی لیکنی قمع

باغ جان بولسون دینک نشو و نما ‎ / ‎ جهد ایله سنده نه من قالسون نما

وحدت ابنر سنک کیدرکیل سن سنی ‎ / ‎ وحدت ایله نیچه اولورما و منی

فانی باشده کیم اوله ماه و منی ‎ / ‎ کاسونی شدن کیدار رای آنی

باش کا انیت دو ته انده مکان ‎ / ‎ دوشوبن بوینی اوزیلور پیکان

جون انا خیر دیدی اول لعنتی ‎ / ‎ طوق اولدی بوینیده حق لعنتی

خاکدن اولن کیشی مسکین کرک ‎ / ‎ خاکی اولا نه تکبر و کین کرک

خاک ایشی افتاده لیک دررنقش ‎ / ‎ سن سنکا افتاده لیک کرک همین

خاک تیکی کر فتاده اول سین ‎ / ‎ رحمت آثار ندن احیا بول سن

جون پلوبن عمر کیم دور مز کیدر ‎ / ‎ سو کو سین جهد ایله کو نکلندن کیدر

جون جهان کیمیا نیه ایتیز وفا ‎ / ‎ اعتماد ایتیه انکا کولور خطا

کورسلامت اولدی اندن تلخ و تور ‎ / ‎ بولدی آندن بهره کوربهرام کور

جرخه صور آفر کونه دستان ایله ‎ / ‎ یره یا صدی کارستم دستان ایله

نیچه ضحاکی آغلدب ایلدی زار ‎ / ‎ نیچه سی قیلدی عزیز مصر خوار

نیچه تمکرا ایتدی بو چرخ تیره جام ‎ / ‎ کیم دوشوب جم تو براغ استدی جام

کشته نیلن قیلدی اول کشتاسبی ‎ / ‎ جام صولوب نیلدی جاماسبی

تختینی ویرن سلیماننک یله ‎ / ‎ نیتدی ذو القرنین تا جین کیم پیله

لشکر جنک جو ذو القرنین شاه ‎ / ‎ شو یله کیم ایتدم پایان قیلدی تباه

اغاز داستان

۱۹۵

۱۹۷

چونکه بو اوج شهری معمور ایلدی / خاطرین هر غصه دن دور ایلدی

هر که بیلمز کیم امارت ایلیه / ملکی عدل ایلن عمارت ایلیه

خالق عالم عمارت لیغ سیور / هر که ویران لیغ سیور آنی بخجر

اولتین لر ملک معمور ایتدی لر / شیمدی کیلره قویوبن کیتدی لر

شیمدیکیلر فکری بو کیم حیف اولا / کیم اولالر ملک ایروغ قالا

لاجرم ملکی خراب ایلدی لر / دین لری تیکی یباب ایلدی لر

اول آرادن مصره واردی شهریار / کوردی مصری پر اولو خرم دیار

یری معمور و سوی صحت فزای / تو براغی جنت سواسی دلکشای

طول و عرضندن پر آی لیغ یول تمام / اولمیش اعمالندن اول ملکی مدام

صفة کنبد هرمان که در مصر ساختند

بولدی پر قبه آنده پر نقش و نکار / کیمش آنتک اوستنه چرخ روزکار

پیلامیه ندن ترکیبینی / یا کیم ایتمیش در آننگ ترتیبنی

دور دیوارشون نیکادن طول و عرض / یازلو هر شکل کایتنک آنده فرض

یازلو آنده سکندر صورتی / نقشلو اوراده دارا هیأتی

بو طاینده کر آنده یوخ شمار / جمله آنده رسم ایلمیش اوش نکار

کاینات ایچنده هر نسنه کم وار / خامه چیندن وار ایدی آنده صور

نه در بیلمس پیلامز جوهرین / یاندن ترکیب اولوپ هر پیکرین

نه مور ایدر انکا نه داشین اثر / نه خود الماس مو نه خود داغی کهر

آدی هرمان آنده یازیلو بو خط / کای سکندر ایتمه ایشنکده غلط

یاپیش اون بو قبه پیراوش نام / هر که وار در قوتی ای نیک نام

ایده پلسون او شبو معموری خراب / کرچه یاپغدن کنکز ایتمک بتاب

شاه پر خردلجه آندن کرد و بیش / توبیره مادی نیچه جهد ایتدی بیش

بیچ هرمان داخی آنده بولدی هم / بس منظم نیک لی نقش و رقم

ایچی صحت داشی غایت استوار / کچمش اول یا پیلی چرخ روزکار

کچمش او پستینه هرامان سالیان / پر داشینه ایرمیش آنده زیان

کیمسنه پیلمس آنی نه نسنه در / اول بنایی اوزنک قصدی ندر

آنده پر کرکس یازلمیشدی عیان / دوتیمش اول قبه اوستنده مکان

آنی کوریچک دیدی شاه زمین / کیم موننک معنیسی بو در یقین

کرکس طایر اوشبو پلده غده تمام / ایتمش ایدی قبه اوستنده مقام

نیکی صانمه اسکی در بو روزکار / چرخ اولولردن قالیپدر یادکار

اولینی کیم ایدادی پیان … آخرینی کیمسه بیلمز عیان

دیدن رود نیل و عجایب مصر

نیل ایرماغی واقع آنده کوردی شاه … نیره دن کالور بو صوردی آنی آه

دیدیلر خط استوادین انکرو … آلتی ایلیغ یولدین اول برو

قری دیرلر آنده وار بیر اولو تاغ … خوب و تابان شویله کیم تابان چراغ

بیر اوچنده بیش اولوچشمه خچر … بیر اوچنده داغی بیش داغی آقر

یوریوب هر بیشی بیر بیره کلور … اول اراده دیر لوز دریا اولور

اول دنکزدین ایاغی دور رود نیل … بیله اوش دیدیلر بو در شرحین سبیل

دیدی شه حیران اولوب کای خدای … پادشه سنسن و بیز جامو گدای

نی عجب کرک در سنسن بیلن … خاموش سنه چاره سیز سنسن قیلن

سندین اولمیش هر وجودی خاصه … هر زوار فانی و سن قیوم حی

صفت روغن مصری

بولدی بیر اوت داغی آنده تمام … کیم بیتیش بیر یزده آندن باغ آخر

روغن مصری دین اول باغ اوت … طبده اول جرخ ایشله سم کلور اوت

بیری عین الشمس در آنینک یمین … سوبیسی داغی بیر قیودین در یقین

دیلده مطرب بولوبدور اول سواد … کوزر صنعت لر قیلور رب العباد

اول سوایروغ بیرده بیتور غرابنی … اول بیر ایروغ سولکانور آنی

نکرایده نچه عجایب بار دور … نسنه انسینه نچه بار ایدور

صنعتینه باغ کرجیران قالورسین … قدرتینه کورکر عبرت آلورسین

عمارت کردن اسکندر اسکندریه ۱۵

شهر داغی مصره موسس قیلدی کیم … کاول داغی بیر شهر هم بنیاد اوله

کانده داغی هم عجایب جوخ اوله … کانچیلن داغی بیرده بیوخ اوله

تا کیم کید بچک جهاندین شهریار … قالور اول آندین جهانده یادکار

هر کیم اولدی ونشانی قالمدی … دولت کر اول هرکز جهانده کلمدی

بولدی اول ساحلده بیر خرم بهشت … توبراغی مشک سوی عنبر سرشت

کل نسیمندن بوا سواسی خوب راغ … مصر شهریندن اوتوز فرسنک آراغ

یاپدی بیر شهر آنده بر رنک و نگار … تازه و خرم جو خندان نو بهار

اوردی اسطرلاب ایلن بنیادنی … قویدی آتینک اسکندریه آدینی

یاپدی اول شهرنک اجینده بیر منار … کانکا بنکزر کوز جمشیدنی روزکار

اول منار اوستنده دوزدی … جام کیم دیلر انکا کیتی نمای

یرده خیره وشرنه اولسه ماه وسال / گوردی نور اول جاده آندن خیال

دوزدی مرمردن شه فیروزکام / آدمی شکلنده بر پیکر تمام

چون مصور اولدی اول بی روح جسم / شه مناره اوستنه آنی قیلدی طلسم

نیرون اول شهره خصم ایلسه عزم / کانی فتح اتمکه کالوب ایده رزم

اول نکاونردی اول صورت بکم / اولورسانکا ایدی اول ایشدن خبر

بر طلسمی داخی ایله اتمشدی شاه / کیم هوام اویزدی آنده سال وماه

گورمزایدی عقرب وهم مور ومار / زکمس و پشه زی خرم بهار

اوشبو رسم ایله دوزدی شاه روم / گندوا چون اول اراده مرز وبوم

شهری یاپدی گسندوا چون شهر آ / گندو گیتی ماندن اوشس شهر ودیار

نیچه‌لر یاپدی وهیچ اوتوردی / نیچه‌لر تخم اکتی و گوتوردی

گیرمسون شهره دین مور ومار / گورا چنده اولدی اولار تارومار

کانشهرن مؤمن آلوردی فرنگ / شهریارنک یری اوشته گورنک

نشان اسکندر و عجایبی که در وی بود

اثبات ایدی اول طلسمنک حالینی / نولدی وهم اول مناره احوالینی

مونی آنلر کیم حکایت اتدیلر / بنزه بو رسمه روایت اتدیلر

چون بنی عباسنک اولدی اول ایام / هم خلافت دولتی انلاره قرار

گلدی مغرب کشورن مغفر فرنگ / ظاهری مؤمن ایچی کفر ایله زنگ

زهد ایله قیلدی ریاضت آشکار / شویله کا اولدی خلق انکا خاشکار

خلق آنی اهل امانت صاندیلر / صاحب زهد و کرامت صاندیلر

ظاهرنده گورمدیلر هیچ عیب / باطنی کیم بیله جز علام غیب

اول قدر اسلامده قیلدی درنگ / کیم خلیفه محرمی اولدی فرنگ

او توررکن خلیفه‌لن اول لعین / بر گون ایدر کای امیرالمؤمنین

شاه اسکندر کاننک ایدی جهان / بو مناره آلتنده در گنجی نهان

گنج ضحاک و فریدون ایله جم / شاه اردن مونجه‌لرنک داخی هم

اورده درجمله پیلدرم ای شاه / سوزومه صدقم ایتر منم گواه

گر ایلرسه کیره اول سرمایه گنج / لشکرنکه وسنکا یوخ داخی رنج

دوتسن اول مال ایله بحر سپاه / اوکه پیسن ایران ایلن توران شاه

ملک اسلام ایله سندن بوی ورنگ / قیلمجقدن یوق ایله گبر وفرنگ

انی کیم آنلار قو یوبن گیتدیلر / بی کان گندولره حیف اتدیلر

سن بولاره نیاده گنجی بی‌بیده / کامل داشس اولنک ایشی بو

زر درر هر مشکله عقده گشای | ال دورر خامه‌ایث رهنمای

ال راحت در آنی خرج ایدیجک | لیک محنت در توبوبن کیدیجک

باشریخ ال ایمن چرخ ایشن پیتر | لیک باشرابیخ چرخ باشش ایتر

چونکه ایشتدی جلینه گنج و زر | قیلدی کنجک حرص جانیه اثر

نیچه‌لری حرص مغبون ایلدی | نیچه‌لرنک یورکین خون ایلدی

آدمی نی حرص درکراه ایدن | جاه ایلینینک یرنی چاه ایدن

جهان هوس قیلدی خزینه جمع | قیلدی فرمان اول منارینی جمع

جون منارنک ربعی بخلیدی تمام | اول طلسم اولدی خراب سیندی جام

ناگهان پیرکچه قاچتی اول فرنک | شوبله کیم یایدین چیقه تیر خدنک

شوبله گیتی اول خلایقدن نهان | کیم پیلوبدی داخی آندن نشان

اوشبو کم ایله بخلیدی اول طلسم | شیمدی آندن پر صنعت قالدی اسم

زعمارت داد بیله ویران اولور | حادثه بنیادی محکم در قالور

اولدی ویران و ایله گرادی گنج | فکر بیز ایشده نوله پر ایتیریخ

ریخ اولوررای بیزلر حاصلی | رای لر اولور هر ایشینک مشکلی

فی معنی التمثیل

دیدوکم شهری که یاپدی شهریار | باطنینه قیل سن آننک اعتبار

جام کیم دیرلر آنکا گیتی نمای | زایمان پیری در رای نیک رای

اول جلینه نفس دورر پیکان | کیم تصرف تنده آندن در عیان

عقل در صورت که جمله خیر و شر | ظاهر اولور انکا ایتدوکده نظر

زینت دنیا در اول قتان فرنک | ایچی زنک و داشی اپریوی زنک

چرخ زیبانی وار و نقش آزدرور | نفس تلبیس ایله یولدن آزدرر

انکا الدانمه کرنادان ایسه دور | عاقبت اینک پشیمانلیغ دوزدور

خاتمه داستان

جون کورر سن چرخ کیم دورر فزودور | اعتماد ایتمکدن انکا سن دور بر

دنیه ساورن کیشی راحت بولمدی | دنیه‌دن اول هیچ صفادن کوربدی

عاقل اولن نیچه ایده اعتماد | انکا کوز خاک و نار و آب و باد

اوشبولرون در معادن لن نبات | داخی هر نه کردار آندن حیات

نه کیم اصلی آننک اضداد اوله | روشن اول کادل نسبی بنیاد اوله

آب هر دو تر دورر یقین پیل طبع | سرد و خشک اولدی طبیعتده تراب

گرم و خشک دورر آتش پکان | گرم و تر دورر هوا ایلی کیش عیان

اوشبو دوردی دور اصل کاینات
کاولور آبا و بولار امهات

اول کیم اضداده ترکیب اولا اوله
بتودر کیم نه قدر باقی فنا

پیر ارادە دیر لوبن بو بهار
اعتدال اولدوغده بولور قرار

اعتدال اول کیم آرادە اولە کم
پیر پیرندن ایرلولا جسم

بعض اولوب بوزلور ترکیب تن
حکم اولدی صانمه بوز ترکیب تن

چار ضد نیچه بولالر اعتدال
کاینات پر پرندن انتقال

بوی و رنگ غره اولمه کیم جهان
پیره زن در گرچه زنگی در جوان

چرخ رنگ عقد نده در بو پیره زن
لیک داخی بکترده پیل آنی چن

دنیا ایچون نه گرگ بو حرص و آز
دنیه چرخ نه آصی جون عمر اوله آز

جون قویوبن کیده یاوبیو ملک و مال
ایت بس کیم بیله کرک موجب وبال

دینی تقوی عقبی ایچون ایت عمل
تا کر تند پیر نکده اولمایه خلل

ملک اول در آنک ایچون ایله جهد
تا مراد ایله نه دافنک دولت شهد

ملک اولدور که تزلزل اولمیه
دولت اولدور که تبدل اولمیه

ملک بی در اول که آنی ناگهان
دشمن قویوب کیدالر بی گمان

احمدی ای کریم لایزال
دینینک حرصینه ایتمه پایمال

آنی بسن اهل قناعت ایلکیل
طامعکنی انکا صنعت ایلکیل

خاطرندن عشقنکی دور ایلکیل
کونکلینی دنیاده مغرور ایلکیل

کیم امید اولدی بو گنج و مال
سن ایتدی اتنک یاد ذو الجلال

هر کرا امیدی سنکا دوغری قیله
رحمتکندن نیچه بی بهره قاله

داستانا سکنه نافیداف

پر مبارک کیچه کیم قمر ایدی
آنده عیشومز یوزی حمرا ایدی

یار اولمیشدی منکا همدم قدح
اولمیشدی جانم و کونکلم فرح

قالمیش ایدم خط و خالنده آنک
خوار اولمیشدم خیالنده آنک

غمزه اوخی جانه کار ایتمیش ایدی
کونکلمی زلفی شکار ایتمیش ایدی

پرتوندن ساچر ایکن ماهتاب
پرتوندن روشن اولمیش آفتاب

گاه یوزیندن کوزم آلوردی نور
گه مشامم زلف مشکندن بخور

کیچه مینک قدری برات اولمیش ایدی
زهره عیشومز مات اولمیش ایدی

طبیب الوقت ایتمیش ایدی آنی قدح
منکا آنینک ویرمشدی فرح

بن انکا قیلوردم اول آیه نظر
بن صورردم آندن اوق آیدن خبر

صفت زیاده و نقصان ماه

دیدی کیم ایت نه ایچون بو آی تمام
گاه اکسیلور وگه اولور تمام

گه نیچون اولور وگه کان
گه عیان نیچون اولور وگه نهان

دیدم ای ناقص فتنه یوزی گل
بیل که آنک نور کندودن دگل

نور آنک گر کندودن اولا ایدی
قاچن آرتوبانی اکسیلا ایدی

في معنى التمثيل

نوری گونشدن آلور اول ماه وسال
لاجرم گه بدر اولور گه هلال

نه قدر کیم گوندن اولور ایره دور
اول قدر آرتر آنک چهره‌سنده نور

نه قدر کیم گونشه یاقین گله
اول قدر نوری مونک ناقص اوله

آی چون کیم نوری گوندن آلور
بس که گورنین گونش نوری اولور

صورتده اول نور آنک در یقین
لیک معنیده گونشکدر اول همین

شویله کیم نوری آیه گونشدن ویرور
یوزی ظاهر کندوسی باطن اولور نهان

بو جهانک داخی واریعنی عیان
حق اولدی وخاموذن اول

بس بلندی گاه اول اول در آخر اول
شویله کیم هم باطن اولدر ظاهر اول

خاموعالم آندن اولمیش در وجود
جمله سینه اول قیلیدر فیض جود

گر مؤثرلردن اولدیسه نهان
بو اثرلردن آنی گورگیل عیان

دیدی کیم چرخ پست سیمین منکا جواب
خوش دیدنک والله اعلم بالصواب

صفة عطارد

او شبو سوزی سویلیکن ناکهان
اولدی پیر فرزانه مشرقدن عیان

سویلر ایدی بی زبان وصوت ودم
یازار ایدی بی دوات وبی قلم

چونکه اول فرزانه کوردی نکار
دیدی بو کیم دور ورای دانا نگار

دیدم افلاکنک دبیری بودرور
اول یدی سیاره دبیری بودرر

صفة زهره

بو سوزی ایچنده آرادن اول گرو
چقدی پیر خاتون پاک لعل رو

پر المیده دو تیغیش ایدی پر آب
پر المیده لعل گون جام شراب

چونکه اول دلبر انکا قیلدی نظر
دیدی بو کیم دور منکا ویرگیل خبر

دیدم انکا کیم بو خاتون زهره‌در
یدی انجم آرالنده شهره‌در

صفة مریخ

چقدی چونکه پر صارده خونخوار مرد
کیم همیشه ایشی کین ودور ونبرد

گوزی زخمی داغ تو خونسه نحر
قیلیج آنک صخره اوده یا خر

چونکه گوردی آنی دیدی کیم اولور
کیم بودر خشم ویچتدن کلور

دیدم اول ریزنده خون بو دورر / پردلی چالاک گردون بو دورر

صفت مشتری

چیخدی آنتک آردنچه پیر دانای کار / عالم غیب اولمیش انکا آشکار

خامو حکمی عدل ایلن تیلور ایدی / حکم سیز هر پیشه بیلور ایدی

چونکه کوردی خواجه اول سیمبر / دیدی بو کیم دور منکا دیرکیل خبر

دیدم انکا سعد اکبر مشتری / بو دورر اهل سعادت سروری

صفت زحل

چیخدی آنتک آردنچه پیر هندو پیر / هندسه علمنده غایتسز نظیر

هم حسابنده انتک کون فساد / هم نهادنده انتک ظلم و عناد

چونکه کوردی آنی اول سیمین ذقن / دیدی کیم دورر بو ایکیل منکا سن

دیدم انکا کیم زحل بو در یقین / کیم سیندی دورر سپهر هفتمین

فی الموعظه

دیدی دانش اهلی هرگز اولمسون / بو جهان هرگز اولرسیز اولمسون

دیدیم انکا اهل علم اولمز یقین / فانی قور باقیه وار و بو همین

علم دوریش علم در اصل حیات / علم اولور کشف جمله مشکلات

جهل ظلمت اولور و بو علم نور / نوره کیر ظلمتدن ایت کندونکی دور

بس دیدی پیلدم سنی ای دوست من / کیم پیلور سین خاموشنده سن سخن

سوزجو بو نوع اوله کانور ملال / پیر سوزه داخی کلی ایله اشتغال

دیدی اول کیم دشمنینه بوله دوست / بس آنی تو براغه اول ایتمه پوست

عاقبت آنتک سرانجامی نولور / دشمن ایلندن پاشیندن کاور

سنده در شرح ملوک باستان / فصل ایت بو بابده پیر دلستان

تاکه اشیده وزا اول پیر و پند / اوله وز سننک سوزونکدن سودمند

دیدم اولسه ایله کلدوکده آه / شاید ایده اثر دلها آنی روزگار

دشمنه ایلوک مروت اولمیه / عقرب اوخشامغ فتوت اولمیه

آلمین فرصتده دشمندن دمار / بسلیش چینک الجند مار

اول کیشی دشمنینه جاهل بوله / بس مروت دیو انکا ایلوک قیله

کور آنی کیم کوردی قیدانه یقین / شاه ذوالقرنین ذرق ایتدکده کین

آغاز داستان اسکندر با فغفور

اول زمانده وار ایدی پیر شهریار / ملکی چین و جریسی پی شمار

عورت ایدی اول قیدانه نام / ملکی آلتنده آنتک مذهب تمام

کاردان ایدی وهم پاکیزه رای — عقل ایلن هر مشکله عقده گشای

عقل ایدر جمله مشکللری حل — عقل اولمایینده چوخ اولور خلل

عقل در معلوله اول علّت — عقل قوّت ودر زینت دولت

اول کیشی کیم عقلی کم در دون اولور — هر نه ایشده کیم دوته مغبون اولور

کورنچک قیدافه کا سکندر مدام — مصر شهرن کندویه قیلدی مقام

شاه ایشنده فکر ایدب قالدی عجب — قیلدی بر نقاش صورتکر طلب

بولدی بر نقاش کیم مغرب زمین — صنعتنده دویلمیش ایدی نقش حسن

اینمش ایدی عمرینی اول ایشده صرف — دوتر ایدی مانی ارژنکینده حرف

انکا قیدافه بیوردی کیم واره — نیچه در اسکندرنک شکلی کوره

نقش ایدب تکلین و وضع و بنیاتن — هیکل و رنگین و نقش و صورتن

مصردن مغرب زمینه کتوره — تا آنی قیدافه نیچه در کوره

چون واروب کوردی آنی نقاش چین — بولدی جاندن تازه کیم نقش حسن

دیدی کیم ذی دولت لایق جلال — کیم مونکا دیرمیش در اول ذو الجلال

پس قلم لیق اوروبن هر نکینی — نقش قیلدی شکل و وضع و رنکینی

چون سکندر صورتن قیلدی نگار — واردی کیرو مغربه صورت نگار

صورتن قیدافه چون قیلدی نظر — قالدی حیران اوشندی جانینه شرر

دیدی مونکه مشرق و مغرب تمام — اولدی و اولاسی در حکمینده رام

کر نهنک و شیر و کر ببر و پلنک — جنکی کند وله مونکنلن ایلمه جنک

ایشتمشت ایدی صورتنک حالن بوس — شاه و قیدافه آندن نه کلور

مصرده بر کون ایچرکن شاه باد — قیلدیلر قیدافه نی قاتنده یاد

اوکدیلر آننک جمال و حشمتن — ذکر ایتدیلر جلال و زینتن

شاه آننک وصفن چو ایشتدی تمام — دیلدی کاول داخ اوله حکمینده رام

پس انکا بر ایلچی صالدی نامور — بویله بر پیدایلن انکا خبر

کیم بیره پیرنی خراج و مال و باج — دیلسنک کیم قاله سنکا تخت و تاج

شاه ذو القرنین اسکندر منم — خصمی پامال ایدیجی سرور منم

مشرق و مغرب منم در لا محال — سنکا بر نکه کرکه باج ایله مال

قلیچمدن سیل طوفان دولدی سند — خنجرمدن دو بطاز قان اولدی هند

شاه دارا دارینی یاخن منم — فور هندی فرینی یخین منم

کر پلنک و شیر و کر نر اژدها — قلیچمدن اولدی اولمزرها

آخر ایشتدنک مونی کیم ملک شرق — اولدی منم قلیچمدن قانه غرق

کوه قافی گرز ننک ضربی بیله / قلزمنی قیلیچنک زخمی بیله

هرکه دیلر بخت پاینده اولا / دولت اهلینه کرک بنده اولا

کالیچک قیلغانیه اوشبو خطاب / پیله پیر بیدی انکا قیلغا اوزرا آب

کای جهاندار شه خورشید فر / کیم سکندر شرق و غرب و بحر و بر

سیر ایدب انجم دوتالی آسمان / کوردی سننک کیبی صاحب قران

پادشه سین و فلک بنده سنکا / شاه‌لر جمله سرافکنده سنکا

سن کرا اولدنک دانش ایله فیلسوف / بولمدی کیمسه ونیه حالینه وقوف

بیلدنک جهانه یوخدور قرار / کر عزیز ایدر کیشی‌نی گاه خوار

گاه ایدر پست آدمی‌نی گر بلند / گاه دلشاد ایدر و گاه مستمند

دهر بطلودنی خطر دوردور و بیم / انکا تکیه ایتمک خطا دوردور عظیم

نه روادر غره اولمق دور پسین / انکا کیم اولدی سلیمان نگین

مال و گنج ایچون نه کرک مو رنج / عاقبت چون ایردغنک مال و گنج

دشمن اولدو کینه اولدو شادمان / سن داخی چون اولیرسن پیکان

سلطنت چون عاقبت زایل اولور / بینک ییل ایسه داخی چون اجل اولور

فوری سنی اولدورنک شاه اجل / فوری اولدورن اجل دورر اجل

برملدی کیمسه اجلدن هیچ امان / بولسی داخی دکلدور بیکمان

فورسندینی حق اولدوردی یقین / آرده سن پر بهانه سین یمین

نه روادر سنکا ای صاحب بصر / کیم حکیم ایکین اولورسین کج نظر

نه روادر پادشاه اولا زلاف / یا پرستش ده تغیر اولا اول کزاف

فورسندن کیم دکلدی نیکبخت / آندن آلیب سنکا ویردی تاج و تخت

کیروسم اول تاج و تخت‌نی کان / سندن آلوب ایروغه ویره جهان

ایتمه تکیه قیلیچه کاول بخت روی / بی وفا دوردور و نهایت تند خوی

ایکی یوزلودن طلب ایتمه وفا / ایکی سوزلودن بولم دیمه صفا

شاه مصری قیلیچین ایتدی تیز / تیغ هندی اوش آنکلا ایده ستیز

شکلورا ایله کیوب پولاد چین / دولو پیکان دوربورادش غرب زمین

کرچه شیر دل در و فیروز جنک / پنزده داخی واردر ناموس و ننک

گیتی کانده نام و نامو بس اولمیه / اولمدن کم در اگرچه اولمیه

سرو نیکی سرفراز اولمز کم آز / کاوله آدی فلکنک ایچنده کی آز

فوردن آلندو غیچون تخت و تاج / سنکا قیلدی اوزنیچون ویره خراج

مینی دارا صانیمیل یا فورو کید / کیم ایده سین کیدی دستان ایله صید

باشینه قویالیدن قیدا او تاج … کیم ویردی کیم شکاویره خراج

بهمن وکاوس وشاه اسفندیار … رستم ودستان وسم سام سوار

مغربه کیم بولردن کالمدی … کیم بولر نیک خراجن آلمدی

شاه بو در مصلحت کیم بو کلام … کلیه داخی دیلنه والسلام

دکمدوزمدن یزنی یزار اتجه … قونشی اوز یزی دلانز اتجه

دشمن اولمغ قونشیه آیین دکل … قونشی یزار ایدن اصل دین دکل

شاه القصه جو پیریدی جواب … قالمدی آنده داخی آرام وخواب

یاخدی شاهنک یورکین غیرت اودی … عقل انکا افکارلا العات دیمدی

اول کیم آننک غیرتی اولمز آیه … بی حمیت کچیدن اولمز هنر

پرچری درزدی سکندر رچا آب … قیلمغه قیدا اونک ملکن خراب

جوشش دنو لادلر دولدی زمین … خانه ونجنک کز تیغ ایدی همین

کوشلر دولدی خاو آواز کوس … اولدی توزدن چرخ یوزی آبنوس

اندلسدن یانکا عزم ایلدی شاه … شاه چلن بیچه وجوشن ور سپاه

واردی شاهنک یولنده پرحصار … برجی یوجه واساسی پیشمار

قلعه‌سی ارمش ثریایه تمام … خندقی ایتمش ثری مغرب مقام

پرملک وار ایدی آنده نامدار … آدی ورقه الک اول شهر ودیار

قیزینی قیدا او اوغلی قندروش … ورقه‌نک آلمشدی دوت بر سوزه گوش

جونکه اول شهره ایرشدی شهریار … چوره آلوبن آنی قیلدی حصار

منجنیق وطوب ساز ایلدی شاه … برجی بخیب شهره کردیلر سپاه

پر کیشی آدی ایلنده شهر دیگر … عورتیلن قندروش قیلدی اسیر

جون بولردو تولدو غنی بیلدی شاه … مکرلته پرنیله قیلدی شاه

کیم وزیرا او توره تخته شاهوار … اورونب باشینه تاج زرنگار

بس او کینه قندروشی کا توره … بو یره جلادی کیم بوینن اوره

شاه نوکر وضع اولوب سویلیه … پر ادیب انکا شفاعت ایلیه ایده

اول شفاعتلن آنی آزاد ایده … کونکلن اولوم غصه‌سندن شاد ایده

جانته املز ایتایه زیان … بس آنی قیدا افیه ایده روان

شاه داخی او خیب ایلچی قلد … پریب قیدا افه اوغلی پیلد

قصه بوکه آنو نکاه ملک داره … کیرمچک یولارنی آننک کوره

هر نه کیم شه دیدسه دوتدی وزیر … زیرا اول نامور دی بر امیر

بس بو یوردی شه وزیره کا توره … اول کلنجی لشکره فرمان سوره

لشکره داخی دیدی شه کیم وزیر … من کلنجه اولمغ کرک سیزه امیر

منی کورنجه ایدنک پیرلک تمام … ایکی لک ایتمنک کیم ایش اولمایه خام

پیرلک ایلکل ایکی لک دین دکول … ایکی لیکی ترک ایدنک آیین دکول

دیبولک آنده ایستهکیم پیرلک اوله … ایکی لک اولدغده نه درلک اوله

پیراشی چون پله تدپیر ایتدی شاه … قندروشی آلوب ایتدی عزم راه

شاه کالوب شهر الندوغی خبر … قیلدی قیذافه سی اول زیر و زبر

دوتمشدی یوله دون کون خشم و کوشش … آغلردی قنده دپستو قندروش

کیتشیه اوغلی نه در نور بصر … بلکه عقل و جان و دل دوزر جگر

شادلغدن اولدی یوزی لاله رنگ … قندروشه قارشو واردی بی درنگ

آنونکله بیکران خیل و حشم … چتر سلطانی و هم کوس و علم

کوردی قیذافه که کالور قندروش … ایتدی شفقتدن بوراکی قانی جوش

چونکه کالور کوردی قیذافه عیان … قندروش اولدی پیاده اول زمان

باش قویوبن اوپدی ایاغن آنونک … حرمتی خود بله کرک آنه نونک

آیتد حرمت قیلن دولت بولور … جنت آنه ایاغی آلتنده دور

صوردی پیر پیر آنه اوغلی حالنی … داخی اول شهر و دیاره احوالنی

سرگذشتن دیدی پیر پیر قندروش … دوتمش آننک سوزنه قیذافه کوش

صونک سوز اول اولدی کذشتی ترس باک … منی قیلدو ررد جلاده هلاک

لیک مستانه کالن نوجوان … ایکیادن منکا ویردی عمر و جان

شاهدن دیلایوبن آلدی منی … اولمیش ایکن اوشس دری قیلدی غنی

چونکه قیذافه ایشتدی بو سوزی … آغلدی شویله کرقان دولدی کوزی

پس دیدی منت الله کیم اول غنی … ساغ او کردی کیرو منکا سنی

دونب آندن کیرو شهره کردلر … ایلچینی داخی اوخیدوب کوردلر

ایلچیه قیذافه چون قیلدی نظر … کوردی آندن پادشاهلغدن اثر

یازلو آلنده دولت آیتی … تیکلو اوکنده نصرت رایتی

ظاهر و باطن خامو فضل و کمال … صورت و سیرت خامو حسن و جمال

دیدی کیم ایلچی بو رسمه اولمیه … کیمسه دن بو نوع ایلچی کلمیه

بس دیدی کیم بزه اول جسمی حقیر … کانی نقش ایتیشدی نقاش بصیر

قنده ایسه بول آنی منکا کتور … کیم کانم بو کراول صورت بزر

چون کتوردی لرانی قیذافه شاه … پیر انکا پیر ایلچیه قیلدی نگاه

بیلدی کیم بو صورت آنونکدر نقش … قرق آراده وار سه جان دررهین

دیدی اسکندر دور دور بو پیکان / ایلچی وضعینه کلبتوز عیان

کلدی بو وضعله کیم ایله کره / پس انکا لایق ییرخ نیته قیله

ایله قتان دور دور اوش بو حیله کر / کایدر انپچ حق فکرندن خادر

شیرزل دور دور ولی دمنه فسون / پیل کرینک دمنه ایلیده زبون

بو خاموش پیسین کندرونده نهان / لیک ایتزلکمیه هرگز عیان

پس دیدی ایلچیه کای شاه جهان / نه پیام ایتدی پیزه اینکیل بیان

دیدی شه ایدر که سرتاسر زمین / حکم ده منم مسخره نقین

تخت و زر منم درر و لعل و تاج / ویره سه گرک سنکا قیدافه خراج

کیم مقرر اوله انکا مغرب زمین / اول دیاره شاه اول اولا امین

یوخسه پر لشکر ایلادم پیشمار / قویدیم مغربده دیار و دیار

اول دیارنک کیمسنی اوده پاخم / کیمسنی صویه یوریانی تخم

چونکه قیدافه بو سوزی قیلدی گوش / ایلدی تنده غضبدن قانی جوش

دیدی کیم اسکندری دیو غرور / آلدی بو بن عقلدن ایلادی دور

فکر قیلزمی عجب کیم حرص و مال / عاقبت ایدر کیشی پایمال

رنجله پنجه کر دیبرسا گنج و زر / واخی حرصین بیلکز اول تاجور

قزل آلطون حرصی کیم اولوزین / آنی تو براغ دوربر بکمز همین

اولدیسه دارا ویا فغفور هند / اولدیسه توران آننک یا ملک سند

مونجه گرد فرز قلع گرگ / بی ثبات تغیر زالغ گرگ

لشکری آنزنک واریسه پیشمار / پیزداخی بحر محیط بی کنار

دیو بن بو سوزی قیدافه انکا / پیربیدی آنی و تاقتدن بیکا

پیربیدی آردنجه آننک اول نمور / شاهد و شمع و شراب و شکر

اول کیچه اول نوش ایده جام می / صبحداکن گوش قیلدی بانک نی

صبحدم چون یاندی اول روشن چراغ / کلدی طاوس پریشان اولدی زاغ

عالم ظلمانی اولدی دولو نور / جنبش کلدی پرندن مرغ و مور

وزدی ذو القرنین ایچون قیدافه شاه
کندو دولتخانه سنده بزمگاه

پر سرای واردی فردوس نام / تیراغی مشک و آغاجی عود خام

مینک کنیزک خدمت ایچون چهره / کانلر حیران اولوردی ماه و مهر

یوزداخی مطرب خاموش بلبل نوا / باغ و غیشه هر بیری برگ و نوا

حاضر ایدب خاموشین قیدافه شاه / دوزدی اول گون خلد کیمی بزمگاه

تخته او توروب کتوردی نامور | ایلچی ایچونا دانی بر کرسی زر

کلدی و ایلچی اوتوردی شاد کام | ایچدی قیدا او ایلندن دولو جام

جام زردن ایچدی یاقوت روان | ننچه سی یاقوت کیم قوت روان

چونکه نوش ایلادی لبریز قوج قدح | کیتدی کونکلندن غم و کلدی فرح

ایلچی یا قیز آلوب قیدا او شاه | دیدی کیم دوغرو ایت ای نیکخواه

کیم کسن و آدینک نه دور ایله بیان | ایتمه پنهان آنی کالمشدر عیان

دیدی آدم قیطفون دررای شاه | جاکرم اسکندره و نیکخواه

دیدی سن حاشا که جاکر اوزنه سن | دوغری سویلر سنک سکندر اوزنه سن

شاه سین اوزونکی جاکر ایلمه | کرچک ایت سوزنی یالان تهمت ایلمه

دوغرو سویله کیم یالان ایرلک دکول | دیرلکی یالانجی تنک درلک دکول

راست کوینک تازه در دایم یوزی | ناقبول اولور یالانجی تنک سوزی

پادشه لعدنی یوزنده کی نشان | ایت روشن دور اولمز نهان

دیدی اسکندره بخه ایلچی اوله | نسنه کا یشه لمز آنی سویلیه

دیدی قیدا او سوزی جرخ ایلمه | دوغری سویله و یالانی سوزلمه

کوسترایم من سنکا سندن نشان | کانکلیاسن کیم پسنی پیلدوم عیان

پس کتوردی آنی کیم نقاش چین | یز مشده آنده سکندر صورتین

ویردی الینه دیدی قیل نظر | کیم اوله بو نقشنک ایشی بو فر

باقدی کوردی کنده اوزندن مثال | قالدی انکار ایتمکه یوقدر مجال

کوردی دشمش جانی دشمنه | لرزه دوشتی قورقمدن اندامنه

اولدی اول ساعت پشیمان اتینه داغی فکر اندیش آتنگ اتی نه

هرکه اولیش ایشه اقدام ایلیه کندو ایلیلن کندویه دام ایلیه

رای بیز ایش ایشلیین مذموم اولور ایش کی نکرا اولمایه آنده شوم اولور

شه بلا دامنده اولمشدی اسیر کیمسه آنده یوخیدی انکا دستگیر

لیک چون یوخیدی اول ساعت اجل کلمدی اول ایشده هرگز خلل

بس دیدی قیداوکای شاه جهان غم یمه کیم سنکا یوخ ماندن زیان

باده نوش ایله و دولت کونکلنکی شاد قصه سینی غصه تنک ایلامه یاد

مملکت سکندر و رتخت عاج اوشن ایاغونکه قدار زرینه تاج

[illegible] غم یمه ای پادشاه نامور

[illegible] من داغی لابد قیلامزم سنکا

چون سنکا من ایلوکنک کوردم تعین من داغی ایلوک ایدم سنکا تعین

ایلوک ایشلاکی کشیه کی اولور ایلوکی ایشس ایدنه ایلوک کلور

لیک جهدایت کیمسه سنی بیلسون سنکا اکر مکر و حیلت قیلسون

شاه ایلنده چوخ کوکدور احتیاط کارزوسی در قاپونک اهل بساط

تمشی سن بیز قویه داغی پر نفس پادشه سن ایلچی لیخ ایده هوس

ایلچی لیخ نه دورکانی رسم ایده‌لر هر بیره بیل کیمی هرزه کیده‌لر

دوتلر قولاغ هر ایله سوزنه باخدلر هر بیر لینونک یوزنه

شاه اولانه خاجن لایق اولر کاولو آدی کندویه ایلچی قیلیه

پس دیدی کیم کل قسم یاد ایلکیل دوستلیغ پیز دوله قیا دیلکیل

کیم پیزدوله یاغی لیخ قیلمایه سین ملکه لشکر چکوب کلمیه سین

دوستی دولت بیلاسین منم تعین دشمنومه دشمن اولاسین همین

ایتمایه سن قصد ملک و مالمه هم خسارت لشکر و اعمالمه

اوستومه کلمایه سین تزویرله مانکا مکر ایتمایه سین تدبیرله

چونکه آندی ایلایاسین یاد سن سنی پیریم بیرونکه شاد سن

شاه بو سوزی ایشیدوب اولدی شاد آندی ایلیه کیم دیدی اول قلدی یاد

بو خاموش سوزلاری آنکاه نهان دیدی و کیمسایه ایتمادی عیان

آشکارا سوز بو کیم پیزدن سلام وار سکندر شاهه دوبکلاغ تمام

کیم سکندر خاموجهان شرق و غرب حاشا کیم پیز ایده ور سنونکله حرب

ملک سنکنک تخت و تاج و خان و مان مالونو اولور فدا یولونکده جان

ویردی انکا پر مرصع تاج زر اوچدن اوچه دولوپ پایه گهر

داغی پر زر بیله تخت شاهوار / دولو یاقوت لر لعل آبدار
داغی پیش یوز تخته دیبای ثمن / شاه ورلرینینگ نامه داغی شنگ خزن
ویردی پیش یوز تخته داغی عود خام / یوز استر بار سیم و زر تمام
یوز داغی آت ویردی جمله بادپای / یوز داغی ایت خاموسی زنجیرهای
خاموسینی ویردی انگا نهان / پله پند ایتدی کی ای شاه جهان
کیچه کندوز یوری هیچ ایتمه قرار / کندو شخونک ایر نیچه زینهار
کیم اولار علوم منتظیمش شان / سرکش و جاهل دررو کینه خواه
قورهندنینگ تیزن آلشدیم انگا / قوراولالی دشمن اولمشدر سنگا
قور خرم کیم سندن اول آگاه اولا / لشکر بیله یوریوب یولنگ الا
تا که آندن ایریشه سنگا ضرر / باشنگا و مالنگا کله خطر
بو بیله ایدیچک تیتین درکاو علل / اید سر در عرصه آننگ خلل
شاه اولا قصد ایدن بو دو عیان / کاورسی دررونیه عجمی ده زبان
جون کیم السلطان ظل الله اولور / عمری انگا قصد ایدن کوتاه اولور
شاه مالی آلدی و اولدی روان / کلدی روشن تخته روشن روان
کل ایشت ایدی که ذوالقرنین شاه / کیتدی اول ملک جو اولدی کینه خواه

دیلردی مشرق و مغرب آله / جمله انگا بنده و چاکر اوله
انگا جون قیداقه بنده اولدی / ملک آننگ سرفکنده اولدی
غیرت اوردی یاغدی شاهنینگ جانیغه / دامننده آننگ تورنده خانه
غیرت او وندن ایریدی شاه روم / شعله کیم ایریر او جانیغه قارشو موم
عهدی داغی فکر ایکیشیدی شاه / کاوبیله لشکر له آندن کینه خواه
دارو بن آننگ دیارین آلمیه / انگا قارشو داغی قلیچ چالمیه
فکر دی قیداقه آننگ روز و شب / انگا پر حیلت قیلور ادی طلب
صونکره فکری مونکه اردی کیم دروم / بحر رونینگ ساحلین پیرپیر کوره
کاول پر پیر بولسه آنده کیم اوله / اوراون غربه صو چون ایده یوله
تا که بحر ننگ صوین آیروب آله / اوراون قیداقه ملکینه حمله
پرسه عهدی سکندر کیم جهان / بحر جواولیشدی قیا پسنده عیان
پر پیری بولدی قیاس ایتدی درست / کیم بوراون بو صو آنده وارده جست
بس مالکده سراسر هرکه وار / اول اراده جمع ایتدی شهریار
ایرته کیچه دیبادین پیر و جوان / اول اراده ایشله دیله جوخ زمان
پیرزمان ایشلابجع اولدی تمام / اول پیر اسکندر بو غازی درا نام

چونکه یری کار گنجه دلدله — دینکزی آیروب انکا حمله‌لر

یوروماکر چون بو صولر مجال — کیرو دوندرمک آنی اولور محال

روم یوچه مغرب الحق درعیان — لاجرم صو اول ینکا اولدی روان

جاری اولوب بحردن دریای آب — ایلدی قیدافه تنک شهرین خراب

غرق اولدی اول خامو شهر و دیار — فکرلن فکر کورکایتدی شهریار

قرصتنده دشمنه ویرن امان — ایره قیدافه آفتینه بی کمان

خاتمهٔ داستان

گرچه کر قیدافه اولو شاه‌ی — عقل اننک هرنسنده‌دن آگاه‌ی

اولدی اسکندر اتشنده کوروکر — چون اذا جاء القضی اعمی البصر

چون بولاسین دشمنکه دست رس — فرصتینی تا فیرا ایتمه پرنفس

پرنفس نه دور دیا کیم روزگار — پرنفسده مینک لیش ایدر آشکار

دشمنکی چونکه کورباسین ضعیف — بولمدین قوت قیاسین ای حریف

بو العجب در هر دو گردش در سپهر — گاه کین دراینده‌گی و گاه مهر

دشمنک یالوردغین اشتکل — آننک یومشخ سوزبله ایشیما اتمکیل

کیجی کوروب عقرب آسا [illegible] — ایلمانه یومشخ دیز ایل صو نغیل

ویره دشمن‌دن ینکا دوستلغ کلا — صانمه زهری جهدله تریاک اوله

دوستلغ آنونکلا ایت کاو کریم — جهدایت اولماسون سنکا الیم

کیم لیمنک ایشی بی بنیاد اولور — هرنه ایشلرسه کریم اول داد اولور

جاهلنسه اول دیو ایتمه جهد — صنعت ایله حنظلی کیم ایده شهد

رازنکی جهدایت کر دشمن بیلمیه — ویلرسنک کا اول سنکا ایلک اولمیه

سرنکی عوزنلره شرح ایتمکیل — رازونکی اوغلانلره فاش ایتمکیل

کیم بولاری عقل و دینی آزدرر — سهل نسنه بونلری تیز آزدرر

فاسقی یار اولدیسون ایتمه جهد — فاسق اولان نیچه سی نخلایه عهد

اول که خالق عهد ایتمز وفا — خلق آندن نه قدر بولور صفا

لعل نیدرسین نه کارک سنکا قو — احمدینک سوزی قولاغنکده در

صبح اولدی بو سوز اولنجه تمام — اولدی روشن عالم گیتدی ظلام

رحمت انقاسندن اردی صبحدم — ظلمت شب گیتدی اوردی صبح دم

گیتی یارومن ینا قیلدم چو شمع — سرگذشتم بو دیدوم دو تونکی سمع

خواستم که کنم ختم دیگر به سوز سخن قلم که عمر کشته اند

سویله فرصت کیمسون ای عندلیب — کیم سنکا سوز اولدی دنیاده نصیب

جوش ایدر هر پرده ده بلبل کبی خروش
کاوله بر کون ناکه اولاسن خموش

دوشوب آلت سیندن جهد ایلکیل
خامه سوزی کیم بیلورسنک سویلکیل

کیم بو آلت چون دوشوب باطل اولور
کلکنک آندن پیکان زایل اولور

چون بیلورسن بیله قالمز روزکار
سویله کیم سوز قاله سندن یادکار

طرفه العیننک ایچنده روزکار
غیبدن مینک ایش قیلور آشکار

مهر قیلدی دیده کاول سنکا سپهر
کیم بقا یوقدر سپهر و ماه و مهر

ینده سنکا کاول بیه کاسه جهان
کانده نه حق نمک وار نه نان

انکا ویریلن کونکل شاد اولمدی
غصه دن بر لحظه آزاد اولمدی

جهد شویله قیل وار ایسه سنده بخت
کیم چکرسن خیمه فردوسه رخت

اول درر راحت کوریجک ملک بس
راحت ایستاین انکا قیلسون هوس

عالم روح اولدرر ینبوع نور
هم نعیم روح و ریحان و سرور

غول پیری در مغیلان کاه خاک
نیچه آرام ایتسون آنده روح پاک

مرغ جان قدسی درر و تن قفس
آنده دورماغه نیچه ایتسون هوس

بو قفسدن دیلسنک لب خلاص
قدس باغنده ویره آب اوز خاص

وار حکمت رسله آنی پس
کاولیه پاینده آنده دام تن

قانع اول حق ویردوکینه بیش و کم
دیده ایچون خاطر ایتمه ده غم

کیم نیچه کیم آرته ملک و مال و کنج
نه آچی چون کیم اوله اول کیشی رنج

بو جهانک چون بقاسی اولدی آز
بس نه کرک در بو خام و حرص و آز

بی بقادر عمر چون ده عز کیدر
مال و ملکی جمع ایدب کیشی نیدر

وارنه اولغل قناعت ای رفیق
بو خبر ایرمه کیم بو در طریق

کیم جهان ملکینی دوتر نه سر
دویمدین قیلدی جهاندن اول کذر

بو سوزه اوزره بر حکایت ایدم
شویله کایشتدیم روایت ایدم

شه جو قیلدی اوز ایشن قیلدی تمام
هیبتندن خوف دوشدی خاص و عام

کوردیلر نکره قیلوب فکر و آل
ایلدی اول قیلدی اوزنی پایمال

نیچه سی طوفانه ویردی تخشی
نیچه کیدردی باشندن بخششی

چون شجاعت آنی غایت کوردیلر
نکره ده هم بی نهایت کوردیلر

جمله سرکش لر انکا رام اولدیلر
پادشه لر قوللغینه کلدیلر

زحلش قالدی و نه مغرب زمین
زمین خامه آنک اولدی حصین

قالمدی مشرقده مغربده مکان
کانده آنک فرمان اولمادی روان

اولمدی اول ملکه قانع تمتی
داخی بر جلک کرکدی زینتی

بس دیدی پیر کون وزیره تاج ور / کیم جهان حکمونده کرکه سربسر

قیلیج آلکرچه چوخ ملک آلمشم / داخی آلم دیو هوشنده قالمشم

داخی ملک آجاغه ایدارم هوس / بو زمانه راقم یوخ پیر نفس

هیچ بیروارمی داخی پیر صورتکمز / کیم الکا حکمو بیزا ایرمز کوزتکمز

کانی داخی فتح ایداوز تیتین / بو جهان جمله پزرم اوله بمین

چون ایشتدی بو سوزی شهدن وزیر / دیدی جاوید اول ای شاه ملکگیر

تاجنک ایتیسون سرفراز اول کردگار / شو یله کیم بختو تکی ایندی پایدار

عمرنک گلزاری هرکز صولمسون / دولتنک باغی تغیرآ اولمسون

فتح ایدنک ربع مسکونی تمام / خلق جمله اولدلر سنکا غلام

ونیده نه شهر قالدی نه دیار / کیم سنتک دکول در ای شهریار

ربع مسکون بیدی کشور در تیتین / حکم حکمینه پس ایدرسن همین

صورت هفت اقلیم و حدود از اقلیم اول

اول اقلیم اوچ مشرق ایله چین / ساحل سندنک جنوبندن تیتین

قطع ایدوبن غرب ملکنی کچر / پس بیندن قلزمه وارب کیدر

پس حبشدن نیلاله مصره وارر / اورادن مغرب دکزینه کیرور

اقلیم دوم

هم ایکنجی اقلیم مشرقدن دوتر / چین ایلینه داخی اوغرایب کچر

وارور آندن سند بحر اخضره / بصره بحرندن عرب ملکن یره

بحدیله بحرین قلزمدن کچر / بس واروبن نیلدن غربه ایرر

اقلیم سوم

هم اوچنجی مشرقدن چینه کیدر / اول ارادن هندله سنده ایرر

کابل وکرمان وبجیت سیستان / بصره دبس فارسه وارور عمان

آندن اهواز وعراقینه کیدر / شام مصری قطع ایدوب غربه ایرر

اقلیم چهارم

مشرقدن دوردنجی کشور چون چخر / ختنه اوغرایب خراسانه کیدر

آندن اصفهان وهمدانه وارور / اول ارادن شهر زوره ایرشور

بس خزردن کچوبن وارور اول / قطع ایدوبن راست اولور غربه یول

اقلیم پنجم

اول بشنجی اقلیم مشرقدن چخر / یاجوج وماجوج ملکینه کیدر

بس شمالندن خراسانک وارور / راست آذربایجانه ایرشور

بس فزدن کالوبن روده عیان / اورادن غربه ادیشور پیکان

اقلیم ششم

مشرقدن آلطنجی کشور جون چخر / هم گروبا جوج ملکینه ایرر

بس فزدن بحر جانه وارور / اول ارادن روم حوزانه گیرور

بس هرقل ایله اشبو ریول / دوزوبن برجانبدن ایدر غربه یول

اقلیم هفتم

مشرقدن یدنجی کشور جون چخر / هم گرو یاجوج ملکینه ایرر

بس تغزغزدن کچب ترکه وارور / اورادن آلان و برجانه گیرر

بس سنالیدن کچوبن ای کمان / ایرشوب مغرب دگیزینه عیان

پنزده دورور بوخامو ای شهریار / دولو دار او چدن اوچه شهر و دیار

صفت بحرها

بو یدی اقلیمی ده که بو دورور / پیش معظم بحر داخی واردرر

قلزم و هم بنطس ده پی کمان / داخی بحر روم ای شاه جهان

داخی بحر هند و هم دریای چین / کیم خامو اقیانوسدن در یقین

بحر اوقیانوس اولیدر محیط / هر طرفدن بنزه کا ولشدر بسیط

بحر مغرب اولدورر آندن چخر / خامو بحره گیرور و هم انکا گیدر

خامو صولر باده آندن آلور / هم خامو گیرو انکا راجع اولور

داوردر مینک اوچ یوز تیمش تمام / سند بحرنده جزیره ای نیکنام

روم بحرنده یوز آلتمش داخی وار / جمله معمور ودولو شهر و دیار

بو خامو حکمنده ای شاه جهان / شده جان حکمی کیمی اولمیش روان

نصیحت کردن فقیر اسکندررا

ربع مسکون دیبن اوشبو در ثمن / داخی وار می ملک بلمازم یقین

جونکه دوندنک یدی اقلیمی تمام / پرا ایکی کون خوش اوتوز خوش ایله جام

یی یدور گسنبکی کیم بو روزگار / قالمسی دگول بورسم پایدار

سرفراز ایله غنیمه هیچ ایله شاد / سرنکون دشمنک بلکنی ایله یاد

دیدیکیم اردم بو کون افلاکه من / جونکه یارین گیره سر سین خاکه سن

جون بو کون دوران سنکشن شاد اول / دنیه دن کیم فیچر ایلیدن یاد اول

بلبلنک یارین اولورسه یری باغ / جونکه قیش اولدو تر تختنی زاغ

گل بهار اولدخده شکر خنده در / جون خزان ایریشه سرافکنده در

نتنک جوخ شکر ایت چکمه تعب / اکسوکنک یوخ داخی نسنه طلب

شه دیدی چون کیشیده همت اولی — کوزنه چرخ دیدو کنک آز کله
چرخ دیو بن صید غنک ملک زمین — خاموسی پر نقطه ربعی درهمین
بو دیدی کیم ربع انکا مقسوم ار — هر پریسی پر خط موهوم در
ربع ویراندن کیشی ایت زار — یا خط موهوم دن آصی نه اوله
داغی پیر وارمی طلب قلمح کرک — روزی اولدیسه وارو ب آلمح کرک
داغی چو خادور ز خنک ملکی یقین — بو بو رب ضبط ایتندنک داکون حصین
بس وزیر انکا دیدی کای تاج بخش — بو سعادت کا ولدی خقدن پیشکش
سندین اوتکدین کیمسه اوتمش دو کول — کیمسه بو منصبی بولمیش دو کول
وقت در کیم شکر نعمت قیلدسین — منعمی اول نعمتدن بیلدسین
گنج ایمون چکدنک جهانده موج بیج — بی بیدوراندی چو ایله گردی گنج
خوار دو توب عزی ویرمکل بیله — دمکه کزکیم عزیز اولن ایله
بو جهاننک جمله جاه و حشمتی — جون کچر پر حبه دکول قیمتی
دنیه داغی ایستر بو کلکه تعب — بو فنانی عاقل ایتمایه طلب
شه دیدی چون کیشی بوزدوته تخت — کرسی چرخ اولسه کرک انکا تخت
قانع اولن آزه دون همت اولی — همت ایلاین کشیدن نه کله

از و بلی همت قناعت ایلیه — عجزی کنند ویه صناعت ایلیه
کیشدن چون اوز رعیت دن اثر — تا مو ایشلر اول اول انکا مختصر
چون وزیرنک سوزی ایتادی قبول — انکا کورندی تا مو فضل و فضول
ز نصیحت کیم دیدی ایشتندی — هیچ آننک سوزی ایلمن ایش ایتمدی
کیشی کیم آزه ایوب بولدن ازه — گرچه چرخ تنجولور صابر آزه
امر قیلدی کیم دونالر پر کمی — کاولیه آننک کیمی کورکلو کمی
چون کمی دوزدلر شاه جهان — انکا پر ملاح بولدی کاردان
کیم پلوردی سندیلا قلمه فرض — بحر و بر مقدار نه در طول و عرض
داغی هر ملت دن ایتدی اختیار — ایکی داننده کیشی شهریار
کیم هر ایتینک خیر و شرن بیلدلر — نکر ره هر مشکلی حل قیلدلر
هر لو نعتدن کیشی تا قلدیاد — ایکی ایل لک ویردی بولاده زاد
تا که پر ایل بحر اچنده کیده لر — داغی ایل وارقی تفحص ایده لر
داغی پر ایل دونده روبن یاد باش — ایده لر گشتی بو یانکا روان
هر زدن کورر لریسه خیر و شر — کالو یانی ویره لر شاهه خبر
سوز یوکوش چون کیم محیط کیر دیلر — پر ایله داکین کمینی سوردلر

بحردی هر نیکا کاولدیلر روان / بولمدی لر بردن هرگز نشان

دیلدلر کیم دعوت ایده لر / بس کالوب احوالی شاهه ایده لر

پرلکی کورندی کالورنا کهان / دو غریب بونلاره قارشو بادبان

قالدیلر آنی کوریبانی دانکا / دوندلر مونلر ریخ اتمدن نیکا

ایکی ینکادن یکمنی سور دیلر / اوغره شوپن پری پیرن کوردلر

واردی اسکندر یکمینده عیان / تیتش ایکی دیل ایچون افوخ ترجمان

تیتش ایکی دیلدن ایرواخی دیل / سویلریدی نه قدرت ار بو پیل

بیلمدی آنلر بولارنک حالنه / یا بولر کیم آنلرنک احوالی نه

رمز ز عاقللری سویلدیلر / پر پر بیله پیلدرای ایلمادیلر

کیم کاپر کیشی اولاردن مولره / پیرداخی واره بونلردن آنره

کیم بو آنده واروب اوکرانه زبان / بس قیله پر یانکه تنک حالن عیان

اول داخی مانده کلوبن دل بیله / اول نیکانک حالی نشر چین قیله

پر پرینه اولدی اول ایکی بدل / اولدی مشکل لاری خامو ایله حل

خامو ایشن پنبر جورای اولدرست / نوبت اوله هر ایش جو اولدی درست

هر نه عقده وار اولور رای ایله حل / رای آیشکرده جوخ اولور خلل

پرکمی اول یانکه سورب بادبان / پر کیسی بو جانبه اولدی روان

بس کلوبن شاهه ویردلر خبر / هر نه کیم کوره دیلر سر بسر خیر و شر

اول کمی تنک حالنی سویلدلر / اول کیشی شاهه عرض ایلادلر

کیشی پر مدت دوتوب آنده مقام / بیلدی یونانی لرنک دیلن تمام

جونکه دیلن اوکرندی آنی تلاج ور / قانینه کاتوربن صوردی خبر

کاینده شاهه قتی کشوردن بکلوب / آنلرنک ایلینه فرمان کیم قیلور

بیلدوردی اول کیشی شاهه خبر / کاول نیکادن داخی وار پیر تاجور

انکا داخی دیرلر اسکندر بنام / ملکی داخی هم سنکا بنکز تمام

تیتدی کشور داخی واره اول نیکا / تیتدی سی داخی مسخر انکا

اول خاموسی جون مسخر ایلدی / داخی پیره پادشهلغ دیلدی

قالمشدی اول نیکا هرگز نکان / کاولمشدی انکا فرمانی روان

پس ایکی ایل پتزایچون زاد و آب / پر کیمه ده قویدی ایچوبن خضاب

تا کزوب پیر ایل تفحص قیلورز / داخی کشور وارسه آنی کوره وز

بس اورادن دونروبن بادبان / کیرو ملکو مژه اولاوز روان

واروبن بس شاهه ویراوز خبر / سربسر هر نه کوردک خیر و شر

جون دونا چک و قتز اولدی تمام بو کیبیه اوغره دک ای نیک نام

سنده کالوب من بیزه و بیردوم خبر قصه مز بو در کاینه نک سر بسر

بو خبردن جونکه اکاه اولدی شاه قالدی بن حیران دیدی کیم ای آکه

انصاف فرمودن اسکندر بعجز خویش

پادشه لیغ سنکا یارا شور همین کافر نیش جمله سننک دیر تیقین

ملکونکه بو خدو رسننک هر کزکران عز تنکنک حد ازدن کان

پادشه سن بیسن کر سنکا یوخ زوال حکم و قدرت سننک و عز و جلال

سندن ایرو کر سکندر کر قباد خاک دوررتوزیدر ویران یاد

پیلدی شه کیم اولو دراول کارکاه وسم ایر شوره دکول اول بارکاه

قسمتندن دیشره نسنه ایدن طلب کندو یه بی فایده ایدر تعب

وارنه راضی کرک دور هر کیشی کیم ترازو پیله در عالم ایشی

ذره ذره بیر و کوک هر نه کوار خامو حق علمنده اولمیش آشکار

هر بینی تا بکرک در اول چلوس خلقه نجه دیلیه قسمت قیلور

کافر نیشنده نکیم وارآز جوخ خامو آننک آندن ایرو یوخ نه بنج

روزی اولماین ایله کیر و قتین جهدله بی نفع زحمت در یقین

دنیه نک مهر نیه اولمه مبتلا کاه اولوریه اول جونکره پینکا رنج و بلا

ایو یا اوز جون جهان دورمز کیدر جمله ایت فرنیه کونکلنکدن کیدر

حرص ترک ایت کیم یمن خصلت در اول بو غنیه پیر نمه واره قانع اول

مالک اولماخ خامو عالم کنجینه دوغرو فکر ایدیسر دکمز رنجینه

جونکه دورمز کیدر ایلین مال و کنج یاز چاکر کیش انکجون مونچه رنج

رنج جوخ چکدی و راحت کورمدی کنجی جوخ دیردی تمتع سورمدی

جون سکندر قیلدی بیدی اقلیمی رام هر نه کنج واریدی آلدی اول تمام

آرزو ایلادی داخی مال و کنج مال و کنج کورنجه اولوریا بیروخ

جهدله یاپدی ارم باغینی عاد پردم آنده اوتورب اولمدی شاد

جون جهان ملکینه ضحاک اولدی شاه روزکارین مارلر ایتدی سیاه

ویره جمشیده جهانی ویر دیلر آنی کورار ایله ایکی یاردلر

جون سلیمان یر یوزین دوتی تمام دیو اولدی ییل ایلین حکمینه رام

خاتمینی دیولر آلوبن ایله تختینی کورنجه ویردی ایله

جون تیغین قیلدنک کرخاین زر مهر ایتیز کیمسنه یه ماه و مهر

یوز انکا دوتغل که فیض ایتیدکه جود بولدی هر موجود صنعندن وجود

بحر اعظمدن که بار او تحیر — گیرو دونب هر پری انکا آخر

هم بولطلماده آندن آلور — رو دو چشمه هم وجود آندن بولور

سنکا جنت درکه بو کون و مکان — خامه حقدن درج وار در عیان

گرک انکا وار دو عیبلکنی پیله سین — بس یراغنک انکا لایق قیله سین

جهد ایداسین انکا قبل الممات — بو اوله سین قید هیولیدن نجات

طبع دامنده بولوبانی خلاص — اوله سین قدس اهلینک قاتنده خاص

اولمسون دیرسنک ایشنکده خلل — احمدی نینک سوزیله ایله عمل

کیم بو کون بحر معانی اولدورور — هم حقایق ترجمانی اولدورور

انکلادونکمه سوزنی بولدنک دلیل — وار دونکه یولینی بولدی سبیل

تخلص کردن [illegible] از احوال سلاطین [illegible]

سویلکیل ای طوطی شیرین کلام — کاولدی سوزنک ذوقندن شکر علام

کم حقایق سرّنی کشف ایلکیل — کم معانیدن دقایق سویلکیل

چونکه سوزنک سوزلکلو دیله — عود وار ایدر اثر جان دله

سوز ایتدی پیله عود خوش نفس — سوز ایدرنی اوینه جانی هوس

سوز ایدر بو رسم نای خوش نوا — صانمه سن اول آتش و باد و هوا

حکمتدن جهد ایت که اولدور چراغ — دنیه ترک ایت ویلامسنک سن فراغ

چونکه اولدی خاطرنک دریای در — دنیه مالندن طمع قطعین ضرور

قویمه کیم داغیده آنی حادثه — بی بیعدر ترک ایته آنی وارثه

چکمه زحمت مال ایچون کیم مال رنج — آخرنده دربلا دنیاده رنج

پیره زندر دنیه ایلکنت صانمغیل — هر کوترسه آنکا ایناغیل

عشوه ایتدوکچه سنکا بو پیره زن — ایلکت اینک غره اولمه انکا سن

دنیه سی قوی کیم دکولدر پایدار — عقبی ایسته کاولدور جای قرار

لذت و سم روح و ریحان آنده در — ذوق و روح حور رضوان آنده در

دولت اول ملک اوچدن اوجه نور — راحت دل آنده و ذوق و سرور

ایرمز اول وارنک فناسینه فنا — فقر دن یوقدر غناسینده غنا

نه تبدل وار در آنده نه زوال — نه تغیر وار در آنده نه ملال

ملک اولدر انکا ایت ایتنک هوس — نیچه پابند اولسنک بو قفس

بو قفسدن گر سن آزاد اوله سن — اول گلستانه وار و بشاد اوله سن

گر ایرایم دیرسنک اول گلشنه — بنغاغل گورنکلکی بو گلخنه

نسنه قالدنک بو ویران قزلنک — نه لیق اولا ویدنک آب و رنک

دوت کرسروراولب آلدنک کنج اول / نه آصی جون صونکره اولکسبش پایمال

سلطنتده کیشی کرسنجر اوله / نه آصی اندام جون سنجر اوله

دوت کردو توب ملک سلطان اولسن / تیغ زیا توب جونالان اولسن

جتر سنجر سنجره نولدی خلل / جون که پسنجر اولدی آنی پنج اجل

اول ملک آدینی اوزغل تو خمش / کاول اجل زخینه کوردنک تو خمش

فایده نه آو اوزفخ خان مراد / چونکه دنیادن کیدرسن بی مراد

دولته اینانمه کاول ناپایدار / جرخ کیشیلردن قالپدر یادکار

مطلع داستان فتح تواریخ ملوک

پرحکایت ایدیم سنکا بیان / کیم بیله سین دولتی نه درعیان

جون سکندر شاهنک اولدی تنی غریب / قالمدی کیمسه آنکله اینا کر حب

تخته اوتوروب باشینه اوردی تاج / هرنیجادن مصره چکدردی خراج

ملک خالی کوردی دشمندن تمام / جنک دنی ایستادی وساقیدن جام

درمنیجه خصم اجل جام ایله هوش / ساغرمی اوله دیمه سنکا نوش

کیشی اول قتته کرک نوش ایده جام / کیم اوله خصم وقاله اول شاد کام

باده دن اول دمده اولور کیشی شاد / کیم توزیدر دشمنی قهر ایله یاد

شاه ارسطو بیله پرکون شادکام / تخت اوزره او توررایلنده جام

ویدی ارسطو به کای دانای کار / کیم سنکا هر راز اولپدر آشکار

اول زماندن کاو ییدی خاک وطن / شمدیادک نولدی پیلورسن یقین

شمدی دن داخی بیلورسن بکمان / نه اولیسر تا آخر دور زمان

کیم او خبیش سن الاهی صححی پس سن / کیم دولو اخبار در اول غیبدن

داخی تیز ایله احکام قران / خاطرنده سننک اولمشدر عیان

دنیانک هم کتابی سنده در / کیم نه کیم کلدی کلیسر آنده در

سنده در ادریس ایتدوکی خطاب / داخی هم جاماسب دوزدوکی کتاب

شرح ایت کرمنده اوتکدن نیجه شاه / کلدی کیتدی دنیایه ای نیکخواه

سریری بندی جهانده سو ملکیل / نیجه کاورب کیدی تقریر الملکیل

[illegible] کیومرث [illegible]

ویدی شاه اول حکیم نیک خواه / کیم کیومرث اولدی اول ملک شاه

آدمنک اوغلی در اول بو صحیح / کرچه وار در خلاف آنده صریح

بعضی آنی ایله ایدرلر صفات / کاول قتیده پیردن ایله کز نبات

تندی پیردن بنکزیو بیپر وجا اول / پیر زماندن قابل اولدی روحه اول

بولدی دیرلک روح حیوانی ایله / اولدی کامل نفس انسانی بیله

بعضی ایدرلر بو آدم کلدی / نسلی هوشنک یره ظاهر اولدی

اول پر اولو داغده اولوردی / آنده هوشنک طاغنی قیلوردی

کیم بو انساندن ایلاردو کردکار / داخی پر انسان قیلیدر آشکار

خاموط فاندن [illegible] اولمشدی / قور طلوب اول داغده اول قالمشدی

چون که آدم دنیاده اولدی عیان / اول بولاره کلدی دولشدی سکان

کیم هر ایشی بیلوردی اول نشانی / کلدی و اولدی بولاره کدخدای

قیلدی هر ایشی بولاره آکر اول / عاقبت قیلدی اولاره شاه اول

چون کیومرث اولدی خلقه شهریار / کیردی فرمانه آنک شهر و دیار

لطف آکر خلقه امارت ایدردی / عدل ایله ملکه عمارت ایلدی

ملکنی عدل ایله قید ایتمک کرک / دولتی لطف ایله صید ایتمک کرک

ایتدی بس اول خلقه توحیدی بیان / هم نبوت حالنی قیلدی عیان

دیدی کیم چون کتب [illegible] رسول / واجب اولدر حکمنی قلمق قبول

داخی حشر و نشرنی سویلادی اول / آخرت حالن بیان ایلادی اول

حکم ایتدی دنیده اوتوز ایل یوان / بس آنک منشورنی دوردی جهان

پادشاهی هوشنگ چهل سال بود

اولدی آرونجه آنک هوشنک شاه / کیم نسر اولادینه انکا تاج و کاه

خلقه اول کوردی رسم کشت و کار / علم طب هم آندن اولدی آشکار

بیلدی تدبیر هم غدا کیفیتن / انکلدی درد و دوا خاصیتن

اول اولدر یازوسی تصنیف ایدن / داخی بونجه صنعتی تألیف ایدن

عبری و یونانی دیلین سویلدی / پارسینی داخی تصنیف ایلدی

تیرخ ایل حکم ایتدی دنیاده تمام / صونکره کیتی قالدی آن بیز بو مقام

دنیه یه آلدنمه کانده بونچه صفا / غره اولمه عهدنه کاتیچه وفا

نیچه لاری بو مقام ایتدی سلاک / نیچه اردن ایش بتری اولدی اوک

اوشبو ایشده عقل سرکردان اولور / فهم و وهم و فکر هم حیران اولور

بو مقام چون کلن کیر و کیدر / کاتورن مونلاری کاتو و بتیدر

یاوز ایسه بونی زیان نخ کرک / ایو ایسه نه ایشه [illegible] کرک

آصی نه هوشنکه اولمخ چونکه بو / کیده ایدیچک اجل جاینده پیشش

کیتدی هوشنک و ملک سوز بو مقام / قالدی آندن اوج یوز ایل تمام

پادشاهی طهمورث سی سال بود

عاقبت طهمورث اولدی شهریار — دوندی اوتوز ایل ملکده اول قرار

ایتدی برهانیله توحیدی بیان — حشر ونشرنک حجتین قیلدی عیان

اولدی دورنده شیاطین آشکار — اندرونکله قیلدی اول جوخ کارزار

کیمی بیتی اولدردی کیمی قیلدی بند — تا که اوردیلر آدینی دیوبند

آخر اول داخی کیدوب اولدی نهان — دوزدی آننک مسندین داخی جهان

پادشاهی جمشید هفتصد وپنجاه سال بود

کلدی آردنجه آننک جمشید شاه — یوز ییدی ایللر اولدی پادشاه

انس وجن اولدیلر حکمنه رام — ییدی یوز ایل داخی ایلی ایل تمام

هم مسخر اولمیشدی انکا باد — یوریدی اول هوا اوستنده شاد

اولدیلر حامی تالیف ایلین — داخی صنعتلاری تصنیف ایلین

علم طبی اولدیلر ایدن تمام — هم نجومنک علمی انکا اولدی رام

صفت ادریس که در زمان جمشید بود

روزکارنده اولدی ادریس آشکار — ویردی پیغامبرلیغ آنده کردکار

ونیه دعوت ایتدی جمشیده اول رسول — قیلدی آننک دعوتنی حق قبول

کندویه آنی مقرب ایلدی — هر ایشی آننکله مرتب ایلدی

هر صنعت کاینده ی اونکدن صونکا — حامو ادریس اوکه دوریدی آنکا

دولته مغرور اولوب اول شهریار — عاقبت طاغیلغ ایتی آشکار

ایتی کفران نعمته اول رازقنک — قیلدی عصیان طاعتنه خالقنک

ملک ایسته ایته کفران نعمته — تا که نقصان ایره شه اول دولته

چونکه آزدردی آنی ابلیس لعین — کوکه چیخدی دیلر ادریسی یقین

نعمته کافر اولوب جمشید شاه — مملکتدن سورلوب اولدی تباه

کیتدی دولت قوتی یوزندن تمام — قچدی فرمانندن آننک خاص وعام

یرینه ضحاک اولدی شهریار — انکا دکدی هر نه وار شهر ودیار

پادشاهی ضحاک تازی هزار سال بود

چونکه ضحاک ایرشدی تاج وتخت — قالمدی جمشیده عز واقبال وبخت

قورخودن یوز ایل یوریدی اول نهان — خوار اولوب کوریکم نیلر قیلوب جهان

کاه قالدور ویرور تا سیاک — کاه ییو اوروج ایدر سالک

بولدی یوز ایل اولچون ضحاک آنی — نیچه بیله چدی اول بی باک آنی

کافر وبی باک وهم بی دین ایدی — ساحر ومکار وهم پرکین ایدی

دوتمشیدی یدی اقلیمی تمام — سحر ایله انکا چوخ اولمشدی رام

دکشورب ابلیس پرکون صورتین — کلدی ضحاکنک قاتینه اول لعین
کندوزینی قیلدی خدمتکار انکا — تا مقرب اولدی اول مکار انکا
دیده ده هرنه که وار شر و فساد — جمله اوکرتدی انکا اول بدنهاد
چون آنی کندو کیم ابلیس ایلدی — باطنن پر مکر و تلبیس ایلدی
پیر آموزنده آنی اوپدی عیان — تبدی آننک آموزی ایکی ایلان

اول ایکی ایلان چو قوپدی اول پلید — اول ارادن اولدی اول فتنه پدید
پر بکادن داخی کلدی اول رجیم — کندوسی صورتنده دوزنیش اول حکیم
بو بله دیدی کیم بو درد اولدر دوا — کاوله آدم مغزی اولماده غدا
هر کون ایکی مغز آدمده تعین — طعمه بویوردی انلانه اول لعین
وار ایدی اول خدمتنده پیر کیشی — ضحاکه پیشوا ایدی هر ایشی
اول ایکی آدم پیری اولدوردی — پری البرزه روان قیلوردی
زیرا اول داغ ایلنز ایدی اول زمان — آنده ارنیدن بولنمزدی نشان
اول پرتیک مغز [illegible] تاردی — انکا قوینی قاتاردی
طعمه ایدردی آنی ایلانلره — کانی ایتشدی وظیفه انلره
پادشه لنع ایتدی اول مینک ایل تمام — حکمنه اولوب بیتدی اقلیم نام
چون انکا ایرماکه یا خاشور اجل — کیم انک دو نعینه یوخدور بدل
پرورشده دوشنده اول کوسه — کاغیب آنی ذیو سلس ایلیس اوز
قورخوردن دوش آننک ایچنده جوش — اویانوب ایکلیوب تیلور خروش
علم اهلینه صورتدی تعبیرنی — کیم نه در ییشنونک تعبیرینی
دیدیلر انکا پیر اوغلن اوش ایل — آندن دوغاسیدور بر بل لو چل

آتنک ایلنده اولیسر پس تباه / آتنک اولیسر تاج و تخت و کلاه

بیلدکلدی وکیدر بورونزکار / کیمسه قالمدی قالمز پایدار

بوسوزی چون انکا دیدی رهنمای / قورخودن ضحاک بیلد قیلدی رای

کاول ایل اوغلانلری ایدلر سلاک / کاولیه ضحاک آندن ترس و باک

بیلدی کاول نسنه کیم تقدیر اوله / دفع اولنمز حیله و تدبیر ایله

چون مقدردن مقدر در قضا / چاره نه در غیر تسلیم و رضا

هر مقدرلی کمان کاین در بر / دفعینه حیله اتنک حاین ودر

کاشیت اول بو سوزی کیم اوزنهان / آنه قارنده ایدی افریدون عیان

حاملیدی آنه سی حکمی اکسیز / اول ایکی تنک پری اوغلن پر قیز

چون ولادت اغرسی اولدی عیان / آول اول قیز یدی دوغان بیکمان

اول ایشه منسوب اولنلر کلدلر / قیزمی یا اوغلانمی آنی کوردیلر

چون دوغان قیز ایدی معلوم اتدیلر / آندن ایمن اولوبانی کیتدیلر

دوشدی قیز آرد نجه افریدون شاه / کالدی ضحاکنک الینده تختگاه

شویله قیلدی آنسی آنی نهان / کاولنجه آندن پیلورمادی نشان

چون اکرمی دکدی افریدون شاه / لایق تاج اولدی و تخت و کلاه

خلق آنی ملکه لایق کوردلر / رغبت ایلن طاعتینه کیردیلر

اول زماندن آموزندن ایکی ایلان / بنوبن ضحاکنک اولمشدی عیان

اول کیشی کانلری اول اژدها / طعمه ایلا یادین اولدلر رها

دیدلو بن اولدیلر بیچه کروه / شویله کیم دولدی طاغ البرز کوه

اول داغ ایچنده علی هذا الزمان / دور نسل اولدی اولردن بیکمان

چون ایشتدیلر که افریدون شاه / قصد قیلدی کایده ضحاکی تباه

طامو افریدون قاتینه واردیلر / پیرا و یوب ایکینه باش اوردیلر

اولدی افریدون پیرا و لو پادشاه / کاوردی دم بزندن آتنک نیورد ماه

اصفهانده کاوه آدلو پیر دلیر / کیم آتنک پنجه‌سنه دوزمازیدی شیر

چوخ عنا کوریشدی اول ضحاکدن / قورخولو بیدی یولنغ اول ناپاکدن

صیده وارمیشدی پسرکون اول دلیر / بجدی ناکه اوکنه پر نره شیر

خاطرندن کاوه ایله دوتدی فال / کیم بو اصلانی ایدرسم پای مال

اولدورم ضحاکی داخی بیکمان / شیری الیندن اتنک بولمز امان

صدقله دوتب بو فالی اول دلیر / ایلدی اول اصلان ایله داروگیر

قیلوب اصلانی جگرکاهنی چاک / تیغ ایلن ایلدی آنی هلاک

چون اجل چنگالنی سر تیز ایدر
زاژدها دوبر انکا زنجیر تر

اولدی اصلان دا اولدی کاوه شاد
سم همایون فال ایله بولدی مراد

چون کیشی ننک دولتی افزون اوله
فالی قتلو طالعی میمون اوله

دوتدی اصلان درسندن پرچم نقش
بیزدی آنی باشنه قیزل بخش

اول درفشی دوزدی دیبادن علم
جنکینه ضحاکنک اوردی اول قدم

چون فریدون آدینی ایشتدی اول
انکا تابع اولمغه میل ایتدی اول

اول داخی قیلدی فریدونی پناه
ایتمکه ضحاک هلاکینی تباه

چونکه لشکر اولدی افریدونه جمع
یوریدی کیم ایلیه ضحاکی قمع

یوریب ضحاکه چون ایتدی جنک
اولدی ضحاکه جهانی جای تنک

چونکه اون صاغنشدی آندن تاج و تخت
قاچدی یرندن صالوب بخت و تخت

کیمسه یولنادی انکا دستگیر
شاه کا تور دیلر آنی ایدب اسیر

بغلیب شاه آهنین بند ایله آنی
یبردی کوه دماونده آنی

پر مغاره ده آنی حبس ایتدیلر
قابوسین غارنک اورتوبن کیتدیلر

ای بنچه ضحاک کیم دور سپهر
قزلن اغلندی ایتز هیچ مهر

چون بوزن ضحاکدن دوندی بخت
دکدی افریدونه اول تاج و تخت

پادشاهی فریدون پانصد سال بود

دوتدی اول داخی یدی اقلیمی تام
بحر و بر اولدی خاموش حکمنده رام

علم توحیدی سراسر سویلدی
خامو خلقی حقه دعوت ایلدی

دنیه سی اول عدل دن پاک ایلدی
دهر پرستندن کانی ضحاک ایلدی

اولدی اننک ظاهرنده جوق علوم
کیمیا و طب و تعبیر و نجوم

علم ارکان و داخی کون و فساد
آنده پیلندی و مبدا و معاد

نفس بخشین داخی آنده قیلدیلر
ز دور راهبتنی پیسلدیلر

پیدیلر کان جسم جسمانی دکول
وارلیغی جز لطف یزدانی دکول

جوهر قدسی در اول ذات پاک
کون کیمی نور ایله اولمش تابناک

نور اولمش یوزندن آننک عیان
یوز کیکن وار اولمغینه بو بیان

داخی علم و حکمته فریبا اصل
دوزدلر عهدنه تو بوب باب فصل

در ذکر ابراهیم خلیل علیه السلام

ملکنک او توز ایلنده اول خلیل
دوغدی کانی قیلدی پیغامبر جلیل

واردی اوج اوغلی اننک تاجدار
ایرج و تور و سلم شهریار

توره ترک و چینی بیلدی ورشیدی
سلمه روم و مغربنی ویرشیدی

فارس قیلدی ایرجه وهم عراق
واردی اوچ اوغلی آننک تاج دار
ایکی قارداشه حسد ایلادیلر
اوشبو کین اوستینه سلم و تور شاه
کوره حسد کیم نه یرا فر پیشه در
اولوغ ایتتر سنک اولمه کل حسود
ایرج ایچون اولدی افریدون غمی
ایرجی نسلنده افریدون شاه
ایرچیدی دیدنک اول پاک نژاد
آلطی یوز مینک کیشی قوشدی انکا سپاه
کیشی‌نینک جون کیم اولا اوغلی خلف
هر نیکادن یوریدی بیحد سپاه
سلم و تور بیله منوچهر ایتدی جنک
دوشدیلر اول جنک ایچنده سلم و تور
جون فریدونه ایرشدی بو خبر

بیرتیمنی آنزننگ دکشوردی ایل کیمداورندن نیکی بنیاد اوردی ال
اولدی مقرب قاشنده هر لئیم صحبتندن قیلدی نفرت هر کریم
آندن اولدی اصل هنر کی تبه بی هنرلاره ایوردی منصبه
شاه اولدور کیم هنرپرور اوله باش کیبی خلقه خامو سرور اوله
هر ملک کیم اول هنرپرور گول خلقه استحقاق لن سرور گول
چون کرشاه ایتی حکمینی کریم طاعت ایتادی کریه اول لئیم
قیلدی هردون صحبتینی اختیار لابد اولمادی آننکله بختیار
زال و رستم آنده اعراض ایتدیلر قویوبانی سیستانه کیتدیلر
قاره نی رزم آزمای پشتهم کیتدیلر قاشنده آنلر داخی هم
تور نسلنده بیر اولو پادشاه قوپوب اولیشدی چین ترکر شاه
کی جهانگیر و آدی افراسیاب لشکری چوخ شویله کیم دریای آب
نودرنک چون بختینی کوردی سیاه سوردی ایراندن نیچه خیل و سپاه
آز سینک کیتیه افراسیاب کلدی ایران کشورن قیلدی خراب
ییقدی و یاقدی و غارت ایلدی خاموسی خلقی خسارت ایلدیلر
قیلدی خلقندن منوچهرنک خامو هر کیمی کیم بولدی بسوکی اولو

[illegible]

اولدی نودر داخی ایلنده تباه اون ایکی ییل اولدی ایرانه شاه
قیلمندن هر که آننگ بولدی امان سیستانه واروبن دوتی مکان
سوزیوکوش آنلر کوبیدی قالدلر رستم زاله تظلم قیلدی لر
کیم بوکون سنسن بو اقلیمه امید سنده دور بو خلق قاپویه کلید
خلقوسن فریادرس کل فرسیاب قالمدی بر کانی ایتادی خراب
دفع ایتر سننک آننگ شرینی تیز قویر ایسر اول جهانده رستخیز
چونکه ایران ملکینه سنسن پناه قویمه آنی کیم ایده توران تباه
ظلم شرین هر که دفع ایده بیله بس تهاون ایده هم ظالم اوله
اوش بو سوزی جهانشتندی پهلوان اولدی غیرتدن قانی باشی روان
هرکیشی کیم آنده غیرت اولمیه زن صفت در آندن ایرلک کلمیه
بو سوز ایلن رستم ایرانه پناه شاه توران اوستینه سوردی سپاه
پیرنبرد ایتدی آنکله افراسیاب کاه ولدی کلکون قانله دریای آب
عاقبت ایراز رحم ایدب آله باصلوبن قاچدیلر توران سپاه
چونکه قاچوب کیتدی توران لشکری بولدی رونق کیرو ایران کشوری

مدت ملک افراسیاب دوازده سال بود و گریخت از ایران

پر کیشی واردی آنده طهماسب نام / عدلده کامل دیانتده تمام

قیلدی رستم آنی لشکره پناه / ملک ایرانه سراسر پادشاه

بیش ایل آنده شاه ایدی بیش و کم / اولدی بیش ایل کچک اول داخی هم

پادشاهی کیقباد صد سال بوده

آلدی آننک ملک عالم کیقباد / هم فریدوندن دوتردی اول نژاد

اولدی یوز ایل داخی اول ایرانه شاه / اولدی کاووسه قویدی تخت و کلاه

پادشاهی کاوس هم صد سال بود

چونکه کاووسه مقرر اولدی تخت / قنده وارسه آنی مظفر قیلدی بخت

هر نه کیم قیلدی ایسه اول آرزو / اولدی آسان لیک انکا روزی خامو

بخت و دولت آنی مغرور ایلدی / رحمتندن خالقنک دور ایلدی

بر بنا بیلادی کیم بنیا داوره / آنی یوجلدوبانی کوکه ایره

چونکه یابلده آنی باشلتدی اول / ایکی ایل آنی تمام اشلتدی اول

ایکی ایل چون دور ایلادی فلک / ایندی حق امریله یره بر ملک

اول ملک پرتاز یانه آتشین / قیلدی اول قصری اوروب خاک زمین

اوج پاره اولدی دیرلر پیکان / پیری هم اول پرده قالدی اول عیان

پیری جابلقایه دوشدی پاره تنک / پیری جابلسایه ایردی هم آننک

چونکه کاووس اولدی ایلدی بی ادب / لاجرم ایندی انکا خالق غضب

بی ادب لک ایتجیل کا اول شوم اولور / بی ادب هر خیردن محروم اولور

بی ادب جمله جهان اوده بخر / صانمه کیم کندوسی یالکز یخر

خلق آنی خوار طاغی کوردلر / هر نیکادن انکا یاغی اولدلر

بس بینندن یانکا اولدی اول سوار / کیم ایده شاه بیله کارزار

واروب آنده ایدر یکن دار و گیر / جنکده دوتولوبن اولدی اسیر

بند ایدوبن ایا غینی ایلینی / پر درین قویو یه صالدیلر آنی

پیر زمانده صونکره رستم پور زال / کلدی انکچون قیلدی چوخ جنک و جدال

سوزیوکوش جهد ایدوبن پیر بابله / قورتروب آنی ایلتدی بابلده

وردی آننک باشینه زرین کلاه / اولدی اول کیرو نیه ایرانه شاه

آدمی تنک چون کر باشی ساغ اولا / بخت نچوکیده بر کالور ایله

واردی اوغلی سیاوش نام آننک / عشقنه آتشنه خاص و عام آننک

باشنی کاوسنک یوز اولدو خده تمام / پر قیز آلمشدی سوب سعدی نام

خوب چهره قیز ایدی و پاک تن / آنه سی بیدی آننک شاه یمن

صیده چیچده آنی آلمیشدی / ملک ایرانه بیله کالمیشدی

عشق ایکیلاره و حسن و جمال / لیک قوجالاره در نقص و وبال

چونکه قوجا کیشی نی اورست / ییکیت ایشین ایتک اولور نادرست

کوروبن سعدی سیاوشنی عیان / ویردی کونکلین اول اننک سودی بجان

عشق اودی جانینه بویادی اننک / شمع کبی واریغی یاندی اننک

نچه کر آغلایوبن توکیدی یاش / ویرمدی هرگز سیاوش انکا باش

سعدی انکا ضونکرا تهمت ایلدی / آنی خاین دور دیوبن سویلدی

ایرسنی عورته ایتما مغیل / عاقل ایسنک مکرنه آلدنغیل

مکری انلارنک جوق دیدی عظیم / ایمن اولما آندن که اولدور جانی بیم

سویلدی اول عورتنک سوزنه شاه / قصد ایتدی کاینده اوغلینی تباه

جون زبان کوردی کاید ساطه انکا / قاجوبانی کیتدی توراندن بیکا

وارنج توران شاه افراسیاب / ویردی انکا مال و گنج بیحساب

ویردی کند وقیزنی داخی انکا / کیم داخی کتابه ایراندن بیکا

دوغدی پیرا وغلی اننک کیم تاج گاه / انکا مشتاق اولمیشدی سال و ماه

حالعینی جونکه دونتدلر آننک / آدینی کیخسرو اوردلر آننک

حال سیاوش

جون سیاوش بولدی آنده آبروی / اولدلر حاسد انکا کینه جوی

انکا تهمت بغلدیلر بیحساب / تاکه اولدردی آنی افراسیاب

عاقبت کاوس جون کیم اولدی پیر / قالمدی آنده مجال دار و گیر

خلق وندان طمع تیز ایتدیلر / هر نیکادن ملکه ایل اوزدیلر

ملک ایه سی جونکه بی قوت اولدی / لاجرم دشمن انکا فرصت بولدی

واروبن کیخسرو و کیو آل ایله / بولوبن ایرانه کاتوردی بیله

پادشاهی کیخسرو شصت سال بود

کالجک کیخسرو ایرانه یقین / اولدی کاوس اولوبن خاک زمین

بولوبن بوز ایل که کی کاوس شاه / کیتدی و کیخسرو اولدی پادشاه

آنه سی قانی ایچون جنگ و جدال / قیلوبن توران آیتدی پایمال

عاقبت افراسیابه بولدی دست / قانی توبراغه توکدی ایتدی پست

اولوبن آتش ایل توران شاه / کیتدی ولهراسب اولدی پادشاه

پادشاهی لهراسب صد و بیست سال بود

اولنج لهراسب ملک شهریار / اولدی قرنانده آنک شهر و دیار
قانی جبار اولدی و گردن فراز / هر نیکادن قیلدی خلقه ترک تاز
نیچه بانی قدس غارت ایلدی / خلقنی قیروب خسارت ایلدی
قصد قیلدی تا چلیپی قویه‌لر / واروبن دین مجوسی اویه‌لر
بلخی پایدی کانده ایدیدی مقام / وقتی تلخ اولدی و اولدی چده تمام
نیچه کوره پایدی مقام اوتوردی / نیچه لرا کتی اکین کوتوردی
یوز ایکرمی ایل اولوب دنیاده شاه / اولدی و گشتاسب اولدی پادشاه

پادشاهی گشتاسب صد و بیست سال بود

اولدی آنک عهدی زردشت آشکار / ایندی آنوک دینی اول اختیار
اولدی آتشکده‌سی بنیاد ایدن / خلقی اوده طاعتین ارشاد ایدن
واردی بر اوغلی آدی اسفندیار / حسنده عاشق آنک شهر و دیار
نام دار و لشکر آرای و دلیر / کافی کوره کند اولوردی جنک شیر
تیر انداز اولدی و شمشیر زن / جنک اوز اولدی و هم دشمن شکن
ویربیدی کرمن اولیدم شهریار / قویمیدم کیمسه‌یه شهر و دیار
پادشه لاری زبون قیلایدم / شرق و غربنی خاموشین آلایدم

آنی آنک بو سوزنده خوفناک / اولوبن قصد ایتدی آنی کایده هلاک
دیل نیچه کیم آنک دور رباش ساغ اولور / تیز نیچک دیل جگر پر داغ اولور
دوتوبن بند ایتدی اول گشتاسب شاه / ایشیدوبن بو سوزی ارجاسب شاه
کیم دوالیدی آنک آن اسیاب / پر سپاه جمع ایتدی چون دریای آب
یوریدی گشتاسبینک اوستینه تیز / باشینه قوپردی آنک رستخیز
ایده‌مادیلر آنکله دار و گیر / کیمینی قیردی کیمین ایتدی اسیر
صالوبن یرنده تخت و بارگاه / تاجه اونکدن آنک گشتاسب شاه
دوتدی شاه ارجاسب ایرانی تمام / کلدی و با بلده ایلادی مقام
چونکه ناچار اولدی ایل قیلدی رای / کایده‌لر اسفندیاری کدخدای
کیم یوریب دشمنی اول کوتره / بس اوروب تاج و تختنه اوتوره
کاتوروب آنی اولدلر قاتینه جمع / کیم ایدالر دشمنی آنونکله قمع
جمع اولوب اول خلق لر اسفندیار / یوریب ارجاسبی قیلدی شکار
کرم سو روبن ایرشدی نامور / قیلدی توران لشکری زیر و زبر
چونکه فیروز اولدی شاه اسفندیار / قیردلر تورانلردن بیشمار
بر نیکا چون قاجدی اول ارجاسب شاه / قویوبن یرنده تخت و بارگاه

واردی آرد نجه آتنک اسفندیار　　هفت خوانی آلدی ایدوب حصار
جون بهمن اولدی او شبو فتح انکا　　دوندی کیم ملک ایراندن انکا
آتاسی دیدوکی عهده دوردی　　پادشهلیغ کیم دید انکا ویردی
دنیه جاهینی ایدانجه تیز ترک　　اولیز هر کیشی پاننده برک
دوزدی پرسمیده داخی کمرو آل　　کیم ایده اسفندیاری پایمال
پریدی آنی سیستانه کیم وره　　رستم دستانی دوتوب کاتوره
قصد اول کیم ایده رستمی هلاک　　قیلد خنجرله جکر کاهینی چاک
آتاسی فرمانیله چون کیتدی اول　　کلدی ورستمله جوخ جنک ایتدی اول
رستمی زخم ایلمن ایلمادی زبون　　شویله کیم هم اولدی کیم دوشنکون
پر ایکی کون ایندلر بو رسمه جنک　　رستمی قیلدی زبون تیر خدنک
زال ورستم پر کچه دیدلر　　دفعه آتننک تنکر قیلدلر
دیدی رستم یارین اوخی کر کلیو　　آتوم موننک کورینه کوز لیوب
کرشی دوبین ایسه کاوخ ایتر اثر　　کوز خواینده اولور انکا کارکر
فکر ایدب او شبو ایش اوستنده جوخ　　قزدلر بولغون آغاجندن پر اوخ
اول اوخ ننک پریانی ایدی ایکی زوال　　آره یری آجوخ اول رسمه کرد ال

هر پرینه اول ایکی شاخ خدنک قتین　　اوردیلر پیکان تیز آهنین
دوندلر سیمرغ دن اول اوخه پر　　تیز وسخت اولسون وآنی کارکر
قیلدلر کیجه بو رسمه کمرو آل　　صبح اولنجق اوردلر کوس قتال
کوس اوشی اشیدوب جنک اسفندیار　　دیدی دیرلدی کمر سام سوار
رستم کلدی کر اول یاری قیلد　　جهدله آنی منوم ایلومدن اله
یوخسه قانده وار بو کون آنده مجال　　کیم ایده منوم ایله جنک وجدال
دون کر آتنکله جنکه دورمشم　　اوخیله انکا یوز اوتوز زخم اورمشم
سونی دیوب جوشسن اسفندیار　　کیمه یانی اولدی شب زنک سوار
رستم دستان کوردی کیم کمان　　ایلینه آلوب جنکه کاور پیکان
کونکلنه قورخو دوشوب دیدی که شیر　　بیشه دن بو رسمه جنکا بیه دلیر
دیدی رستم کیم شها صلح ایده لوم　　دیدلوب آتننک قاتینه کیده لوم
واریم ایرانه اویوبن پیشنکا　　راضیم هر نه آتننک ایدر منکا
منی دیلامش سنکله کیده یم　　هر نه کیم بویوره آنی ایده یم
تنکه رحم ایلکیل ای پهلوان　　کیم ملکزاده سن وسن نوجوان
پنجه کیم یالواردیسه ایشتمدی　　حاصل ایدی عقله ایش اتمدی

رستمه پیراوغ وراخ اوردی نوجوان / بس دونوبن انکا دیدی پهلوان

سو بجا اوقدن سنک اولدم زخم دار / سندا خی مندن پراوغ آل یادکار

ایدا آتدی اوخی چاکوبن کمان / کا ایکی کوزینه اردی دمبر عیان

ایکی پیکان داخی ایله ایتدی کار / گاه ایدوب بیره دوشتی اسفندیار

دینینک حالی اوشبو ذر مدام / هیچ کیمسه دوتمز ماندة مقام

رستم ایلینده اولوب اسفندیار / اوغلی قالدی بهمن آندن یادکار

اوشبو دستانلری ایدلمر بیان / گیم تواریخ اولدی آنلردن عیان

ویدیلر کا سفندیار نامور / اوغلانی ایکن الکلزدی خیروشر

اوبیله بوب وهر نیکا کیدازدی / سره اوغلانلره لعب ایدازدی

دوزه دوبن اول آغاجدن اوخ یای / آطشوردی اوغلانلر ایله تیش و پای

یونقون آغاجدن اول پراوغ درز / پرکون ناکه آنی پرتاو آتر

اول اوخی جون چخروریاید خطا / ایرکوزره پرپوفضول اوغلینه قضا

چخوره آتنک کوزین اول جوبه تیر / اولوراول بچاره مسکین و حقیر

اول آغاجی دوشوبن بیره پتر / شکری تقدیر بیله آندن بتر

اول آغاجی شاخی بیدی اول بلکوسن / کوزینه اسفندیارنک ایره‌سن

ظلم ایتماکنک بود انجامی بس / عدله دورتش ایتمکل ظلمه هوس

ظلم انجامی بلوز اولور عظیم / آخری ظلمنک وخیم اولور وخیم

اوغلینک اولدوکنی گشتاسب شاه / ایشتند بچک قیلدی خلق اچنده آه

یاشنی دوکینوبانی اغلادی زار / دیوبانی کای دریغ اسفندیار

لیک کولنکندن تقی دلشاد ایدی / جانی جمله غصه دن آزاد ایدی

یوز ایکی ییل اولوبن پادشاه / گیتدی صونکره بهمن اولدی پادشاه

پادشاهی بهمن صد و دوازده سال بود

بهمن ایرشیجک ملک عجم / خاندان رستمنک قیلدی عدم

سیستانی اوده یاقدوردی تمام / قیردی آنده ذکر بولدی خاص و عام

نه عمارت وار ایسه ویران ایلدی / خاک کله اول ملکی یکسان ایلدی

نیچه کیم دیر ییدی اول شهریار / ایشی جنک ایدی همین وکارزار

فتنه و آشوب ایدی ایشی دون و کون / شرقی وغربی ایتردی زبون

عاقبت بوددی آنی پیر اژدها / گیمی ایتیشدر اجل چنکلی رها

یوز اون ایکی ییل اولوبن کدخدای / اولدی بیرن دوتدی اننک قزی جای

پادشاهی همای دختر بهمن سی سال بود

بهمن اول ازدونتت دن دوتزدی جهان / طول و حرمت یوخیدی آنده یقین

اول زمان کیم بهمن ایدی بن شکار / اول شکار ایچنده آنی یوتدی مار

واردی بیر اوغلی ساسان ... جنک / طلبدی ایکی دوتا مزدی اتنک

اول اولانجه جهانکه خدای / اولوب ایتدی حکم او تونی ابله همای

شاه دارا ایدی آدی اوغلانک / باشی چون اوتوز ایله ایردی اتنک

ویردی انکه تاج و تختینی همای / قیلدی آنی ایراز جمله کدخدای

پادشاهی دارا دوازده سال بود

تختا اوتوروب چو دارا کیدی تاج / رومدن قیلدی طلب ال و خراج

لشکر یلن یوریوب جون قیلدی جنک / ایتدی روم اهلینه بو دنیانی تنک

بکلرین اولدوروب ایتدی پایمال / آلدی بکمه دن خراج و باج و مال

اون ایکی ایل تخت ایاسی اولدی اول / بس اجل ایرشوبانی اولدی اول

پادشاهی دارا ابن دارا

اولدی دارایی چو دهر ایتدی تلف / اوغلی دارا ابن دارا پادشاه

قاندن ایرشدی انکا بو تاج و تخت / شهر و اقلیم و دیار و ملک و بخت

سندن آنی تکین شاه ازنک خامه / قصه سی بو در که دیدیم ای اوله

ترکلر بونلاری ایشتسه نک تمام / غره اولمه دولته ای نیک نام

کاندره ایتدیله بو جهان / سنکا داخی آنی ایده لی کمان

کرویلرسنک سنکا جاوید اول بخت / غره ایتاسون سنی بو تاج و تخت

اوشبو دستاندن کایتسه نک اعتبار / ایلویب حالونکی بیل ای شهریار

[illegible] بغداد

چون بو تاریخی ایشتدی امور / جانه اندیشه دوشدی و خطر

بس دیدی که اهل دانش شاد اول / علم و حکمت لن مدام آباد اول

احتیاجم بیر داخی وار در سنکا / آنی داخی سن بیان ایتکیل منکا

شرح ایت منی کیدر دکده بو ده / کیملره دارا کاسی در بو ملک و شهر

چرخ من کیتند سم کیمی کاتور سر / سلطنت تختنده کیم اوتور سپر

هر بیر ایتکیل انلاری منکا بیان / کیم جهان احوالنی بیلم عیان

پس ارسطو دیدی کیم ای تاج بخش / کاولدی حدن سنکا شرق و غرب

علم اهلی کیم رصد بغلادی لر / زکالیر دنیایه چاغلادلر

اخترنک نه بولدلر سیرین مدام / بیلدلر حکمن قرانانک تمام

دیدلر کیم چون سکندر پادشاه / ییتدی اقلیمی دوتورین اولشاه

آنلق اردنجه کاور پر روزکار — بر دکلاشقانی لره شهر و دیار

حال شکرانکه ده دنا امدند و بوارع

اوال انلردن جهاندار اشکای اولر — اون ایل شابور آردنجه کلب

اوله اشکای ور نده و بیسی سکار — روشن اولخلقه دین کردکار

اولب آنکش ایل جهانده پادشاه — داکه جو هرینه اول ایل تخت کاه

جونکه آندن داخی بونه فوتلره بخت — بشرنده اکر اوباردل تاج و تخت

اول ایکری پر ایل اولوب شهریار — جو هره دکر اون دو قوز ایل دیار

اون ایکی ایل اوله داخی اردوان — سرفراز اردنجه شهنشاه جهان

قیرخ دورت ایل داخ کسری اولدی شاه — بس اولوب قاله تلاشه تختکاه

جون ایکرمی دورت ایل فرمان ایده — اردوان قویوبن تخت کیده

قیرخ ایل آندن نرسی اولدی شاه — اون التی ایل سرفراز اوله پادشاه

مملکتده جون آون دقوج ایل دوره — جرخ آنک داخی منشور بن دوره

اول بلوکن کیم طوایف در نام — اردوانده اولیسر عهدی تمام

اول اربک عهدنده جرخ آشوب اوله — مملکت بی رونق و ناخوب اوله

اوشبو مدتده حکومت ایده لر — بس هلاک اولوب سراسر کیده لر

ای بنجه در لوطایف بو جهان — ظاهر ایدوبن کیرو قیلدی روان

مملکتدن کیدجک اشقانیلر — کلدی آردنجه آنک ساسانیلر

ولایت اردشیر ساسان

اوتی انلرنک اوله اردشیر — عاقل و کامل شجاع و بس دلیر

ناموسی ایشلرده اول کامل اوله — منصف و دیندار و هم عادل اوله

روزکارنده آنک طب و نجوم — غایتینه ایره و داخی علوم

روشن اولسی آنک راه دین — پاک اوله کفردن روی زمین

اولوب آون دورت ایل التی پادشاه — کیده و شابوره داکه تخت و کاه

دولتندن کیجک آز روزکار — مانی زندیق اوله آشکار

زند قیلدر اوسوزلرسوبلیه — خلقی باطل دینه دعوت ایلیه

جونکه اوتوز ایل اوله اول پادشاه — کیده قویوب سرفراز تخت و کلاه

مانی اول اولدوراسی درتقین — ملک بیر ایل آوق آی اولیسر همین

اوغلی بهرام اوله آنک صورتکش اوله — اوله اول داخی دوقوز ایلده تباه

بس ملک بهرام بن بهرام اوله — دوردی آی و بس مقابله اوله

سرکلدی ایسه دنیایه اولوب — یا الغفور جعدر که اول باقی اولور

کالدی اردنجه آننک شاپور شاه / اولدی ایرانه سراسر پادشاه
لشکر ایله یوریوب شاپور شاه / ایلدی ازلکی ایلنده تباه
قیرلار ازلکب ایلنده ایاد / قالدی آندن دنیاده ایلکون آد
انکلون کیم اولردن بی کمان / کورمیش اول مملکت چوق زیان
جافی و شوم و ستمکار اولدیلر / مفسد و بی رحم و خونخوار اولدیلر
مفسدینک اولوسی انجامی وخیم / مفسد ایشندن کلور جانلره بیم
دولتین شاپورجون قایم کوره / غره اولوب دولته تکیه کوره قیلیه
اول غرور ایله بولوب عقلی خلل / روم وارده صورتین قیلوب بدل
کاول دیارنک خلقنی معلوم ایده / یولرینی نیجه در مفهوم ایده
آنی بیلوب ایتدیلر آنی اسیر / هیچ کیمسه اولمایه انکا دستگیر
قیصر آنی بغلیوب آلوب کیده / پس چکوب ایرانه اول ویران ایده
اوتوره و هر نیکا لشکر بیجه / کیم قلاع آلوب انی ایللرا جه
پرکیچه شاپوره دوتی یول وره / قاچوبانی کند و شهر نیه وره
جمع ایدوبانی بسی خیل و سپاه / کالدی ایده لشکرین رومنک تباه
ایتمه یالر آنی تنکه واروکیره / یولده قاچرکن اوله قیصر اسیر

ایتدی عهدنده خروج اتنک عجب / عالمی غارت ایلدیلر بی سبب
جاموسی شاپور ایدوبن هلاک / فتنه دن یریوزینی ایلدی پاک
تیمش ایکی سورویدل تاج و تخت / اولدی کلدی یزدجرد ملک تخت
مفسد و بدعهد بی دین دی اول / ظالم و شوم و بدآیین دی اول
خلقه ایتدی بیکران جور و جفا / یریوزنده قویمیدی هرکز صفا
خانه کیم اوردی خسارت ایلدی / بیکدی ویا خندی و غارت ایلدی
اولوبچی آنکا نفرین ایتدیلر / آدی آننک شاه بیدین ایتدیلر
آرزمان آننک اولوبن تاج و تخت / ناکه آندان واحی یوردو نیدردی بخت
کلدی آردنجه آننک بهرام کور / کانکا ارسلان زامیدی ایتدکده زور
عدل ایله اولمشدی دیلرده مثل / بذل ده یوخیدی آنکا بیر بدل
اولملک بهرامه حقدن بهره باج / رام اولوبن روم آنکا ویردی خراج
هم خزر خلقینه اول قیلدی جنگ / ایتدی پهناسی بزنک آنلاره تنک
کوری اول ایدرکن بر پوسته صید / کوری کیورکان نیجه سی قیلدی قید
چون یکرمی اوچ ییل سوردی بهرام تخت / اولدی اوغلی یزدجرد دکدی بخت
قیدی اول دانا و هم پرهیزکار / ملک گیر و پردل و دشمن شکار

خیر ایدی خلقه مدام اندیشه‌سی / لطف و حسن خلق ایدی پیشه‌سی

ویردی انکا شام و مصر و روم باج / آلدی فغفور ایله خاقاندن باج

اون سکز اولدی دوری پادشاه / پس آنک فرخ اولدی ایامی باد

تاج و تختی چون قریبا الکندی ار / ملکت دوتدی اوغلی فیروز قرار

مملکتده چونکه فیروز اولدی شاه / لعل و مرواریدن دوتدی کلاه

عادلیدی ایتدی خوش داد و دهش / راست دوشدی هر نه که ایتدیسه ایش

چون یگرمی دورت یل اولدی تمام / سلطنت سوردی جهانداشاه کام

تا که اولوبن امیدی اولدی باش / قالدی انکی اوغلی قباد ایله پلاش

مملکتده اولدی آنک بنیادی یاد / چوخ چکشدیلر پلاش ایله قباد

چون پلاش اولدی جهاندار شهریار / قحط دوشدی هر نه وار شهر و دیار

اولدغچون اول پلاش اهل زنا / اولدی ظاهر ملک ایرانده وبا

زانی اولن کیشی عمری آز اولور / دولتین بنیادی نامحکم اولور

شاه اولوب دورت یل بو رسمیله پلاش / گتدی بر گون آرادن اکه پلاش

گر قباد اوله کیشی یا که پلاش / باد اولور گیدر ارا یردن پلاش

چونکه امیدی پلاشک اولدی باد / سلطنت تختنده اوتردی قباد

اولدی عهدنده آنک مزدک پلید / مذهبی دعوسی ایله دینی پلید

اولدی کشور ظلم ایل ولکه داد / شوقله کیم دفعین ایده ایدی قباد

قرخ ایکی یل دولت آندن دوتدی تخت / دکدی پس نوشیروانه تاج و تخت

خاموش ایلرده کامل اولدی اول / آد ایله سلطان عادل اولدی اول

مزدکی دوتوب اوده کیم یاخدی اول / اول یاوز دیوکنت نیاشن یخدی اول

عدلیله اولوب جهانداشاه کام / قرخ ییدی یل سلطنت قیلدی تمام

دولتنده کچیجک قرخ یل تمام / دوغدی اول کیم عالمه اولدی امام

احمد محمد امام المتقین / مصطفی اول رحمة للعالمین

اول کیجه کیم دوغمیشدی رهنمون / دوشدیلر بتلر سجوده سرنگون

گیدیجک نوشیرواندن ملک و تخت / هرمز نوشیروانه دکدی تخت

سعدلت سرنده اول قیلدی ستم / لاجرم اولدی دولتی و عمری کم

اولدغچون ایش آنک پیوسته نزل / الدیلر مملکتدن آنی عزل

اوغلی پرویزه ایدیلر نیه شاه / اویدیلر خاقی آنکا خیل سپاه

اولدی عهدنده محمد آشکار / ویردی پیغمبرلق اوناکیم کردگار

ایتدی حق تعلیم قرآنی آنکا | واحی شرع و دین و ایمانی آنکا
قلبیچدن اولدی بر خون چاره بد | بار ما غیله پاره ایتدی ماه بدر
اولدی آنکا قرآن بهین معجزات | کیم دولور آینده دور بینات
عقل تا ویلنده سرگردان آنینک | فهم تفسیرینده دور حیران آنینک
آنی دیدیکیم قرآن کریم | کالده دور حبلک صراط المستقیم
هم کلام هم مبارک هم هدا | موعظه هم رحمت و نور و شفا
هم بلاغ واحی تبیان و بیان | کانده اولور فاموسی نسیتیه عیان
اول محمد احمد و محمود دور | آفرینشده خا مقصود دور
پر گچه ده فیکلد عرشی فرشی طی | ایردی آنکا کیم اولدر قیوم حی
بیت معمورینک اچینده انبیا | جملسی ایتدیلر آنکا اقتدا
چون ثوابت چرخ اعزّی یول | جبهه سنده اولدی آنینک بنکلیک اول
حق دین کیم اولمیه آنده قصور | غول دور حور آنکا زندان قصور
اورادن آخر کیدوب جای مقتدا | پر پره واردی کا نکا یوخ انتها
آنده نه خیر واردی نه مکان | نه عناصر نه فلک نه خود زمان
فهم رو هم اول آراده حیران ایدی | عقل داخی آنده سرگردان ایدی

پس اورادن ایردی حضرتدن ندا | ول رسوله کیم منکا قیل کل ثنا
چون ثنادن عجز گستردی رسول | ول ثنا نونکنک یرینه اولدی قبول
آنده کیم قدرت دور رغز و غنا | تحفه یندور عجز بیله فقر و فنا
چون نبی دن محو اولمشدی صفات | ال جرم آنکا تجلی ایتدی ذات
موسی ارنی ویدی دکلدی جواب | لن ترانی آنکا ویرلیدی جواب
حظ نفسانینی قومیشدی کلیم | وصفیله ایتدی تجلی اول کریم
داخی اولان اولدی آنکا اوچ گنج | تکمیله ول وحی سلیه مرکیم پنجه
حاصل اولدی آنده جمله حاجتی | آننک اجابت بولدی هر بر نیتی
امتی نه وعده اولدی مغفرت | نصرت و فتح و ظفر هم مملکت
چون رسولک شرعی خلقه اولدی فرض | دعوتی دولدی جهانه طول و عرض
وینه دعوت ایتدی پرویزی رسول | دعوتی ایتدی آننک قبول
اولجک اول مغرور سکر قیل شاد اول | بولدی اجل چلاو یه تا انکا دلیل
او غلی شیرویه آنی قیلدی هلاک | ایتدی خنجر که جکرکاهینی چاک
چونکه پرویز اولدی اوغلی اولدی شاه | اویدیلر تا چار او نا خیل و سپاه
اولدی خون بغض و حسد عاق | اولدی سلطان لیغی آننک خلقه شاق

بی‌ادی

کر

ملک ایشی دوشدی بغایت مضطرب لاجرم دوران دخی اولدی منقلب
کشوره آشوب دوشدی و فتن عالمه تشویش دولدی و محن
چون سکز آی اولدی آنک مملکتده تخت اولدی آندن صوره توراندخته تخت
بر ایل آلتی آی مملکتده دوردی اول بولدی بر کره کا آنکا دخی یول
چونکه توران دختدن دور اولدی تخت اوندن ایردی آذرامیده تخت
ملکه اوچدن اوچه اوکدکیر دار فتنه تیز نه شهر قالدی نه دیار
پس ظفر بولب عرب قیلدی ظهور بخت و تخت اولدی عجمدن جمله دور
آذرامید اولوب دورت آی شاه کیدوب اولدی بخت آیاغی سیاه
ایتدیلر پس یزدجردی شهریار کا اولدی اول پرویز شهدن یادگار
آنده ختم اولدی سلاطین عجم کتدی اولردن ملک و تاج و علم
ظاهر اولوب محمد امتی دوتدی ایرانی خلیلینک ملتی
آلتمش اوچ یاشینه ایرجک رسول ایستدی مقصودینه راه وصول
هر مرادی چونکه اولوردی قبول اول فرادده دخی ایردی رسول
چونکه اول کتدی علی اولدی امام حل و عقد شرع آنکا اولدی تمام
خارجیلر ایتدیلر آنده خروج مملکتده اوجنه ایتمک عروج

پس ابوبکری ایدوبن پیشوا ایتدیلر امت آنکا اقتدا
بیعت ایتدی اولر ایله علی اولمغچون اولره حجت جلی
ایکی ییل اوچ آی و بش اوگون تمام اول خلیفه اولدی اولره مدام
چون ابوبکر ایتدی دنیادن گذر یرینه آنک خلیفه اولدی عمر
اون ییل آلتی آی والی اولدی اول عاقبت کیمسه الندن اولدی اول
پس خلافت ایتدی عثمان متین گیردیلر حکمینه هر ناپاک دین
روزگارنده اولدی آنک برج کیم عجم خلقی اولمیشدی الکاکدر
آنده آلندی خانو ملک عجم فتح اولدی ملک ایران جمله هم
دونه گر تحکک معاویه رسول ایتمیشدی وحی یازمغه قبول
چونکه پیغمبر خاتن گوردی آنی لاجرم اول بیکا ون سوردی آنی
اول زمان مردود اولمشدی یمین تا خلیفه اولدی عثمان بیل یقین
چون خلافت تختنه اوتردی اول تربیت آنی کیرو کتوردی اول
دینه کیمی حیدر ایله مکر و آل دوردوبن قیلدیلر جنک و جدال
چونکه بولدی مکر آنمکانکه یول چوخلری قیلدی علی یه دشمن اول
فاسق و مفسد نه کیم وار آنلرده ایدیلر دشمن اولوب حیدره

حیدرین دیشی ایدی جنت وتن　　آنلرنگ دمنه کیمی مکریله آل

ایشبو نوعیله خلافتده علی　　زار و کبر ایچنده ایدی اول ولی

بش ییل ولکن خلافتده تمام　　گتدی و خلقه حسن اولدی امام

چونکه گوردی اول خوارجدن عنا　　اهتمامیچره ده اولمسون دیو فساد

اوتوروب بش ییل خلافتده همین　　گندوسین عزل ایلدی اول کان دین

ایتدی حقدن معاویه ترس و باک　　اول امامی زهریله ایتدی هلاک

دمنه کیمی درلو افسون قیلدی اول　　کال حیدرون خلافت آلدی اول

چون تکرمی ییل حکومت ایتدی اول　　یرینی ویردی یزیده گتدی اول

بو خیدی کوکلنده ترس و باک　　قیلدی اولاد نبی‌نی اول هلاک

هم حسین اویسته دشت کربلا　　اولدی شهید اونون کرب و بلا

هر که دیسون بو خبرده لعنت آنکا　　لعنت الله علیه اوکندن صونا

سکز ای اوچ ییل امارت ایلدی　　خلقه یوز درلو خسارت ایلدی

ظلم و بدعتده اولوبن اول پلید　　قالدی صونکندن معاویه بن یزید

نوبت ملکنی یرنک آنکا یقین　　ایتدی آنی قبول آنده همین

دیدی کیم بو خلقه اولمغ پیشوا　　مکر و تزویر ایله بنجه اولور روا

اولکا

اولدی آنک یرینه مروان حکم　　ظلمیله ایدی ایشی اول بش و کم

چون اجل یتدی و اول قالدی اسیر　　اوغلی آنک عبدالملک اولدی امیر

قیلدی عهدنده آنک حجاج شوم　　قیلدی آباد ایلری ماوای بوم

مؤمن و کافرده کیمسه آنده پر　　گوردی و گورمیه پر بیدادگر

عاقبت رنجیده اولدی اول بدسیر　　لعنة الله گیتدی فی نار السقر

ایکی ایلدن صونکره کاول لعین　　گتدی هم عبدالملکی حق یقین

اون سکز ییل خلقه حاکم اولدی اول　　پس اجل چنگالی ایروب آلدی اول

چون اجل ارشتی آلدی اول پلید　　یرینه اوتردی آنکا اوغلی ولید

سکز ییل آنکله ایتدی عناد　　قیلدیلر چوق فتنه و شر و فساد

هم بخارا اهلی اولب بدگمان　　مرتد اولوب دوندیلر دیندن عیان

پس ولید اولدی بخارایه روان　　ابن مسلمه سپاه بیکران

هم سمرقندی داخی فیروزگر　　فتح قیلدی بولدی آنلره ظفر

اون دقوز ییل یدی آی اولدی مدام　　چرخ آنک آلیشنی ایتدی تمام

چون تولیدی ایتدی دوران ناپدید　　آلدی یرینی سلیمان بن یزید

مملکتنده هیچ ویران قالمدی　　کیم آنک دورنده معمور اولمدی

اوچ

پوچ ییل اولدغنده جهانده / اوزی کتدی یری آلدی عمر

آتاسی عبد العزیزدی آدیله / ایتدی هر جنگی جهانده دادیله

روزگارنده آنینگ قانون شرع / محکم اولدی ویردی اصل وفرع

ایکی ییل بیش آی خلافت ایلدی / بس اجل ایرشتی معزول ایلدی

پو مرح چون ایتدی آنینگ ورین تمام / اوغلی بنگ عبد الملک آدی نام

دورت ییل برآی امارت ایتدی اول / بس اجل ایرشوبنی کتدی اول

اولجک عبد الملک‌نی وری تمام / آلدی آنینگ یری قرداشی هشام

معدلت وقتنده نوشروان ایدی / رزم ایچینده رستم دستان ایدی

حاکم اولب اون دورت ییل برآی / نقل ایتدی دنیادان اول نیک‌رای

چون هشام اولدی واولدی ناپدید / دوتدی یرینی ولید ابن یزید

بر ییل ایکی آی اولدی اول امین / بی معاد وبخت بدر اهنگ یقین

کلدی آردنجه یزید ابن ولید / رایتی هر مسکنده بولدی کلید

کتدی بیش آی حاکم اولب ایل نی / منصبی دوتدی ابراهیم ولید

چحذی عهدنده اوتوز مردان حر / مملکت دوتمانقه باغلادی کمر

کیچکت تاریخدن توز ییل درست / دولتی مروان ... کیم اول کتدی سست

اولکی

پرکیشی قوتیبه خراساندن یقین / آدینی مسلم شجاع وپاک دین

عاقل وزیرک اول ونیک‌رای / خصم بنیاد اول وهم قلعه‌گشای

هم فقیه واهل قرآن اولیسر / مولدی آنینگ صفاهان اولیسر

قوپدوغی پیرمرد اولاسی در آنینگ / آنده ایشی رونق بولاسی در آنینگ

خلق آنی چون کوره پیروزگر / اول لرا مرنیه تابع سربسر

پرسپاه اول آنینگ قاشنده جمع / کاینده کوهی دیل آنالمازلکا قمع

اول ایشی اول کم ایده عزم خطا / کیم ایده کافرلار اول آنده غزا

حق یولنده باش ویره اسلام چون / اوره جان تزکیشی تنگ وقلم اچون

حضرتنده خالقنگ قرب اول یولا / کایشی حق یولنده جان ویرسه اولا

اِنَّ فی مَوتی حیاتی دیه پس / قیلا حق یولنده اولماکا هوس

جاهدوا فی الله معنیسینی یاد / قیلوب ایده حق یولنده یوز جهاد

آرزو ایده جاندن اوصاف ممات / کوز ینده زنداندن کوره بو حیات

هر کم فانی درلکنگ ترکین قیلا / حق یولنده جاودان باقی قالا

نفس آنینگ کدر اینه آنی آندن دریغ / نیشه ایدرار جان جاناندن دریغ

پاره هر توقتین کر کلو اول جان / یولینه اینینگ کرک آنی روان

جانده حق عشقینی بر کیمک گرک — اول آنکه در آنکا ترک اینمک گرک

بختیار اول جان که خنک بولنه — هر نه تقین نکایستار بولنه

واروب القصه خطایه نامور — بوله اول کافرلره فتح و ظفر

فتح اقلیم خطای

ایله آنده کافر ایله انده حرب — کافر ایله دوله جمله شرق و غرب

ایکی یوز بینک کافری ایده هلاک — قیله کفردن اولارنک یری پاک

اول دیاری جمله غارت ایلیه — خلقنی قیرب خسارت ایلیه

بی حساب آله اولاردن سیم و زر — لعل و مروارید و یاقوت و گهر

داخی خاقاندن آله بنگاه و رخت — هم سلاح و خیل و گنج و تاج و تخت

اولار اول حال ایله اول پیر اولوه شاه — کیم جهان خلقی آنی ایدالر پناه

کندوسی چون خامودن غالب اوله — آل مروان ملکنه طالب اوله

قصد ایده کیم آل مروانی قیره — ملکی آلوب آل عباسه ویره

کمانکیم چون دیمیش اول مصطفی صلعم — کانلر اسلام اولالر پادشاه

پس خراسانه وره اول نیک نام — قیره مروانیلری آنده تمام

شوبله یوخ اولا قیلیجدن اولسی — کیم یزیددن داخی قالمایه اثر

ایتدی مروانیلرده چوخ جدال — قیلدی آنلری برابر پایمال

فارس اقلیمی داخی اول پاکدین — قیلدی مروانیلری خاک زمین

فارسدن ایتدی عراقه عزم راه — آنکیله بیکران خیل و سپاه

اولدیاری داخی وارنجه اول — کیم که مروانیلر آنده یاغدی اول

پس بنی العباسدن بر پاکدین — بولوبن ایتدی خلایقچون گزین

او آنکه سفاح ابو العباسیدی — اولزمان خلقنده جز آن سیدی

یوز او توز ییل سال هجرتدن تمام — کیچمک اولدی ابو العباس نام

پس واروب مروانیله جنگ ایتدیلر — یر یوزینه گوزینه تنگ ایتدیلر

پس معاویه له یزیدی حجروب — یاغدی سوموکلرینی اوده اوروب

چونکه مروانیلر ایشی اولدی تمام — اولدی سفاح ابو العباس امام

گرچه خوش و سخی کردار ایدی — لیک پر رحم و قتی خونخوار ایدی

ملکده دورت ییل و یدی آی تمام — اولدی بو اهل اسلامه بنام

چون آنی ایتدی اجل قهری اسیر — اولدی آنک یرینه جعفر امیر

اولگیک اول لیثه ده فرمان روا — اولدی بو مسلم حقنده بیوفا

تهمت و بهتان ایدوبن بیگناه — ایلدی بومسلمون گوزینی سیاه

دو سیدی بوجعفر و غایت سفیه / بر ترسیله زشت و مهور نته کر یه

ملکده ایکرمی یل اولدی اول / نس اجل زخمی ایریشوب آلدی اول

اوغلی مهدی دوتدی سر بسر / بر خلیفه قیلدی اول بس معتبر

عاقل و دانا و هم و بیدار ایدی / منصف و خوش خوی و نکو رای ایدی

کعبه‌یه وارب آنکا ایلدی فرض / ایتدی اول یره نیاز خفته عرض

اوغلی هارون اولدی یره سرور اول / جنگ ایچون ایلتدی روم لشکر اول

رومده جمع اولدیلر بیحد سپاه / شویله کیم اورتولدی توزدن مهر و ماه

بر نبرد اولدی که چرخ کهنه سال / کورمشدی آنک کیبی و قیل و قال

فتح مبین اولدی کافرلر هلاک / اولدی قالمدن حقیقه دوندی خاک

فاتح کافر لشکری اولدی زبون / رایت کفر اولدی آنده سرنگون

اول قدر آلندی آنده گنج و مال / کیم اونامزلردی خرجین باده و سال

قیلدی دورنده آنک بر بد نهاد / آدی یوسف ملحد و ناپاک زاد

قیلدی دعوی نبوت اول عیان / اویدیلر بیحد آنکا پیر و جوان

داخی درلو زندقه اهلی عیان / اولوبن اسلامه ایتدیلر زیان

جمع اولب حمله خروج ایلدیلر / ملک منهزم ایدوب سوقیلدیلر

اند

مهدی اناماز نک خاموش ایده هلاک / قیلدی بر زنک یوزینی بدعتده پاک

اون ایل و بر آی اوله اول امام / قیرخ سکز ایل عمر اوله آننک تمام

جونکه هجرتدن یوز التمش ایل اوله / اوله مهدی یرینه هادی آله

خلافت هادی بن مهدی

جون اوله مهدی هادی امام اوله / سرکش و بد اصلح بد آیین اوله

شاه اولوب بر ایل و بر آی اول پلید / کیده یرینه دونه هرون الرشید

اوله انکا خلق اوله خدمه امیر / یحیی خالد اوغلی برمکی وزیر

برمکی لر آنده عزت اوله لر / اوچدن اوچه اهل منصب اولدیلر

جون خلافت قیلدی هرون مشتغل / عشرته نعلایه دونکون جان و دل

جام باده ایچکه بنیاد ایده / کوکلنی هر غصه دن آزاد ایده

ایچلیه کیم شاه اوله اول مدام / بر نفس آرام ایتمک در حرام

باده دن جون شاه اوله رنجور / حاضر اولور مملکتده خیر و شر

بر کیشی عهدنده قویه بس عنف / آدی آننک ولید ابن الطریف

خلافت ولید طالب

اول خلافت تخته طالب اوله / فارس ملک ایله عراق ایلن اله

جمع اولدی گران لشکر انکا   پس وره دار الخلافه‌دن نیکا
واره اول ملکی و غارت ایلیه   آنده جوخ دولو خسارت ایلیه
اولوبن انکا خلیفه کینه‌خواه   پنجه کیم پر غیبه اوستنه سپاه
واردو غنجه بوله لشکر انهزام   ملکده آوون ایل قاله اول قیلدی تمام
پر قدامی صونکره ایده آنی هلاک   قیلدی خنجرله جگرگاهینی چاک
سمرقندن خروج ایده فرز   ایره اسلامه اولردن جوخ ضرر
باب اولریانی آجوبن پنجه لر   دار الاسلامی یخوبن یاقدی لر
یوز مینک قیرخ مینک ایدار اسیر   بحساب اولدوره لر برنا و پیر
پر فساد ایلایه لر کیم نه سپهر   کورمیش اوله انجلاین ونه مهر
چونکه انلاری یخوب کیده فرز   گیره هارون نزش ایدب جانی زار
بو سببلن اتینک اولر آنی یاد   برمکی لن قوعیه اول بود و زاد
دو تیغه کونکلنده خندن ترس پاک   بی گناه انلاری خام ایده هلاک
اوشن بو نوعه شری جوخ ایدر شراب   بس گزاف اولمادی آتنک آدی ی
اول خلیفنک اوج اوغلی اولانقن   آول اولادلری اوله امین
اوله ارجی لری مامون عیان   موتمن کیچلری آدی نی کان

اوخوب اوج اوغلنی هارون شاه   داخی جمله خلق شهری و سپاه
پیله عهد ایتیدوره کیم چون اول اوله   اوله او اوغلی سر ولی العهد اوله
اولور آندن صونکره مامون پادشاه   موتمن اوله آتنک آردنجه شاه
چون اون اوچ ایل خلیفه اوله تقین   کیده ویری دوره آتنک امین

خلافت امین مرون

تملکنده چون امین اوله امام   آتنک سی نقض ایده عهدینی تمام
قاره داشی مامونله دشمن اوله   آنی اولدورمکه اول حیله قیله
بو سببدن ایده وبانی ازدحام   قصد ایده عزلن آتنک خاص و عام
هر یکادن پر کیشی ظاهر اوله   کیم خلافت سنکیین دعوی قیله
عهدنکی نقض اینه کیم شوم اولور   عهدینی بخلا ببین مذموم اولور
مملکت اوچدن اوچه قنه دوله   یر یوزی پر فتنه و تشویش اوله
دورد ایل دورد آی خلافتده دره   جنگ آتنک داخی منشو بین وره
ملکی ابرهیم بن مهدی تقین   دوقة اولوب قنده مقتول امین
چونکه پر ایل و پر آی اوله در   دولتی ایشی آتنک داغ اوله ست
خلق اعراض ایده وبق آنده تمام   جمع اولوب مامونی ایدلر امام

ایکی یوز دورد بخنده بجرتنک   اوره‌لر باشینه تاج دولتنک

عالم وعادل اولو پاک زاد   فاضل وکامل قوپه وشه نژاد

عدل اوصافنده آیة اولا اول   جود قانوننده غایت اولا اول

خوب اخلاق اولو صاحب جمال   هر هنرده واره اوله پر کمال

فضل ایچلینی قیلوب اول زلی نیاز   علم اعلامینی ایده سرفراز

تازه اولوبن علوم واهل عقل   قیله عهدنده عرب دیلینه نقل

اهل شرع آنده جو بوله‌لر قبول   قوه‌لر فقه وفروعیله اصول

ایده ایدالر اصول انلر شروع   کیم چیقه هر اصلدن انجه فروع

کیم حوادث حکمة وافی اوله   هم جهالت دردنه شافی اوله

هم کتاب سنتی زانگا براس   بیلدلر هم نه در اجماع وقیاس

جون کتاب وسنتی انکلایلر   آندن اجماعه سند بغلایلر

هم قیاس ارکان آنده آشکار اوله   شویله کیم شایسته استحسان اوله

ناسخ ومنسوخ ضبطن قیله‌لر   محکم ومتشابهی هم بیله‌لر

فرض وواجب سنت ونفلی تمام   انکلیوبن اوله‌لر خلقه امام

جون الاهیات قسمین بیله‌لر   بحثی ذات وصفاتنک قیله‌لر

معدلت ایتدی ایکرمی ییل عقیب   اولدی آردنجه اولدی بو نجی یمین

جون خلافت تخته ایتدی عروج   خرمیلر قیلدیلر ناگه خروج

زندقه دعوت ایدوبن چخدیلر   چو حذیاری غارت ایدوب یخدیلر

لشکریله عزم ایدوب معتصم   قیلدی انلری سراسر منهزم

چونکه زیل لشکر آی اولدی درست   عمر بنیادی آنک هم اولدی سست

اول آلب جون قالدی انسر توثقا   اولدی خلیفه واثق بالله امام

چو خلافت نصیبی آلدی اول   دره لو دره لو فتنه ملکه بولدی یول

دولت عهدنده آنک تا کم زمان   پر اولوب اولدی مشرقدن عیان

مشتعل اولوبن اول اودبرق وار   باختی ایلدن بیکران شهر ودیار

اولجک بیش ییل دوقوز آی تمام   کیتدی اول اولدی متوکل نام

باشنه دولتدن اورلغده تاج   بولدی آندن علم بازاری رواج

جوخ کتاب عهدنده تألیف ایتدیلر   قاموسی آدیله تصنیف ایتدیلر

وقتدی آنک اوچ اوغلی بری کم مع   اولدی آدیله موید داخی هم

بویلە معتز اولدی آدیلە ‖ چوخ سودیلر خاص و عام رشادیلە

قالدی اوروحی سرلشکر اول ‖ تاکە اول اولدی جهانە سرور اول

چونکە کچدی دورد ییل اون ایکی یمین ‖ آلدی منتصر اسیدی حکم الیقین

چون خلافت تختنە اوتوردی اول ‖ آناسینون عادتین کوتوردی اول

چون آناسنك مدحتین بیلدیلر ‖ خلق آنکا جملەسی دشمن اولدیلر

آلتی آیدن صوکرە عزل آلیب بت ‖ آلدی احمد آنکا ویریلر مستعین

کلمە دیکچون الندن ایش آنکن ‖ قیدی یاتمزدە چوخ تشویش انکن

ایکی ییل دوقوز آی اولدغدە تمام ‖ سوردیلر آنی خلافتدن عوام

یرینە معتز اولدی شهریار ‖ دورت ییل دوقوز آی ایکندی یا

ایشی دون کون اولدیغچون انجام ‖ ساز و شمع و شراب چنك و نی

اولدی چوخ فرصت جهاندا آشکار ‖ فتنە و آشوب اولدی روزکار

اتی فی

آنی داخی عزل ایدیلر چو خص ‖ ایتدیلر آنك یرینە مهتدی خص

اون برآی بوریلە حاکم اولدی اول ‖ معتمد دومدی یرینی و اولدی اول

هر طرفدن قیدیلر لشکر ظهور ‖ فتنە اولدی مملکە و امن اولدی دور

هر بیکادن فتنە یاغدی بجوش ‖ سیستاندن آلدی یعقوب لیث

فتنە ایلە اوچ ایگرمی ییل یمین ‖ اولدی اول دار الخلافەدە یقین

چون خصیمك اوینە واردی معتمد ‖ اولدی آیدن صوکرە یرینە معتضد

رایلە اقلیمی معمور ایلەدی ‖ بدعت اهلی ملکدن دور ایلەدی

آلتی ییل آلتی اولوب امیر ‖ اولدی اجل چنکالنە ناگە اسیر

معتضد پراغدە چون اولدی مکتفی ‖ یرینە اوتوردی آنك مکتفی

صاحب علم و درایت اولدی اول ‖ فضل یاپندە درایت اولدی اول

هر عجب ایش اتفاق اولدی آنکا ‖ کوش دوت شرح ایلیم آنی سکا

هر کون اللە دوتارکن آینە ‖ کوردی آندا یوزینی هر آینە

آئینە

آینه ایچینده کوردی بر جمال — کیم اونا یوخدی عالمده مثال
قالدی کینه خسته حیران و زار — بس دعا ایدوب دیدی ای بنده دار
سن ویر منصب ایسترم نه ملک و مال — عمر ویر گل ممکناس ایذو الجلال
نو بهاریمه خزان سالدر مثل — سبزه زارنک چهرهمک صولدر مثل
بو سوزنی دیکن ایکی کیشی مگر — پر پر ایله سویلشوردی بی خبر
اول بریسی بریسنه کیمدور یقین — ارده آلتی آی در جهلت یقین
اوشبو سوزنی کیمنکی چو ایشیتدی گوش — سویله خوفه دوشدی کاندن کیتدی هوش
دردمند اولدی بو سوزدن کیمنکی — ملک دوتدی درد ایچینده حقی
بو سوز ایچره کچدیکی آلتی آی تمام — تا کهای خسته اولدی در مقام
اولدی اولدردلیه بیچاره ملاک — بیدی ایل نازک تن و انداخی خاک
نیجه گلدی اولد عاده فانی کور — نیجه دوشدی آنکا مسا حال کور

پش ایل بدی آی خلیفه اولدی عزیز — اول کیدنجک مستعد آلدی یرین
اولدی عهدنده خلافت آتشی شست — هر نه کیم ایتدیسه دوشدی نادرست
بر سکادن دوشدی بو زوردلو فتور — بر بو زیدن اولکه امن و عدل دور

دوتنه عهدنده خلافت ایش آتنک — دوتنیبنه چرخ دوشوب تشویش آتنک
دولتنک ارکانی چون کیم اولدی سست — هر نه کیم دوتدیسه دوشدی نادرست
آز زمان چرخ خوفلدو ایاوله اول — چون ایکنجی دوره باشلادی اول
چونکه کیدر مقتدر قاهر گلب — پر ایل آلتی آی خلافتده اولب
ایشی دون کون شرب و لعب ایله — هر نه تدبیر ایسه لابد دوشه سهو
هر ایشی خربله نا مضبوط اولب — خیردن کیم یولدی دوزاولی یولب
غول قیلوب آنی شهری و سپاه — کوزلرینی میل ایله ایدلر تباه
پیله دور چرخ گردانک ایشی — بلمز آندن تن آسان هیچ کیشی
اول آردنجه اتنک راضی امام — مملکت تخشنده بیتدی ایل تمام
مملکت عهدنده آتنک فترت اولب — بیر یوزی پرفتنه و آشوب اولب
آل سلجوق ایده لر آنده ظهور — دوشه اطراف خراسانه فتور
اوغزی دیروب ملک طغرل گله — اوچدن اوچه فارسی آلمغنی اله
بس کیده راضی قویوب تاج و تخت — مقتدیر داکه آتنک ارزو بخت
گرچه اوله آنده چرخ علم و عمل — عدلده داخی اولا اولی بدل
بو خامه قصلید اول شاه گزین — پر ایل آلتی آی اوله سرو یمین

اول داخی منینگ فتنه و آشوب ایله
نیچه در تقدیر بر سرین کیم پیله

علم و فضلیله کیرمز تاج و تخت
تنگریدن اولور عطاسی ملک و تخت

جون پهلوبنینگ ملک آلاهنگ دور
حاکم اولدور کیمسه دلیر و پر دور

بس انکیچون چکمه جوخ رنج و بلا
کیم کاچک پینکا اول خود کلا

جون بگیده اول اوز ستنکنی ایر
پیر ایل و دور دار و کبر آی کورب یوزر

هرگز آنده اولمیه داد و دهش
لابد آننگ ایلیندن کلایه ایش

کیشی کاندن داد و ایستند کلیه
بیک لکه اول هیچ لایق اولمیه

پادشه لغ داد و ایستنده تعین
بیک و ایچک صانمه سن بین

ایرز کیچه اولدیغیچون ایشنی هزل
ایده لر قصبدن آنی خلق غول

قیلدلر بیل ایله کوزلاری تباه
بس مطیعی ایدلر ملکینه شاه

جون مطیع اولدی جهانده شهریار
عدل رونق بولدی شهر و دیار

بولدی دین بازاری عهدینده رواج
سرفراز اولدی وجودی ایله تاج

عادل و دین دار هم کامل اولد
پر دل و جوانمرد و هم عامل اولد

خلق آننگ عهدنده دلشاد اولدیلر
آل سلجوق انکا منقاد اولدیلر

جون ایکی دوقوز ایل اوزن تمام
داخی دورد آی ملکده اولدی امام

کیده یرین طایع لله آل
اون دوقوز ایل ایکی آی اول شاه اولد

عمر آننگ هزل و مناهی ده کچب
مدتی فسق و تباهی ده کچب

اولمیه عاقل لر ایله هم نشین
صحبتین جاهل لرین قیلدی گزین

مملکت عهدنده رونق بولمیه
آل سلجوقه بیک دل اولمیه

بوسببدن دولت اقلیم فساد
منقطع اولدی جهانده بود و زاد

خلقه متنولی اولدی اوغوز لشکری
نیچه دن اوچه دن یغالر کشوری

جونکه طایع نوبتین ایده تمام
گیده اولدی قادر بالله امام

قادر بالله جون کیم ایوده تخت
تازه آندن بولدی رونق تاج و تخت

عقل ایله اولا ایشلدوک آننگ ایش
روزگار آنده اولمیه تشویش

هرکیشی ایشی عقل ایله اولد
هرنه کیم ایشلارسه دوغری کلد

شاه اولان کارک اوله فکری صواب
تا که تخت و تاج اولمایه خراب

قیرخ ایل اوچ آی بخت سوروب اولد
بس یرین قایم بامر الله آلد

اول داخی عادل اولد نیکو سیر
هرنه کیم قصد ایده بولد ظفر

آل سلجوق ایله احسان ایلمیه
کیم خاموسین بنده فرمان ایلمیه

ایلوک ایله هرکیشی آرام اولور
سرکش ایلوکه ایرچک رام اولور

تیرخ ایکی ایل دورد ایلدی خدمه تمام — کیدوبن اول مقتدر اوله امام

جون ایکرمی ایل اوله اول پادشاه — کیده مستظهر اوله آردنجه شاه

اوله عهدنده عمارت ایل وشهر — قنده آشوبدن خالی اوله دهر

ایکرمی بش ایل آلتی آی شاه اوله — بس یرینی مسترشد بالله آکه

اوله عهدنده خلافت ایشی سست — هر نه کیم دوزسه دوشه نادرست

عقل آننک شهوتینه قول اوله — قول وفعلی جمله نامقبول اوله

ایکی ایل ایکی آی سوروب اولدی تخت — کیده واکی راشد بالله تخت

ملک آننک عهدنده رونق بولمیه — خلقه آننک حکمینه فائده اولمیه

جون ایکرمی دورت ایل کچه مدام — کیدوبن اول مقتفی اوله امام

کیجک اول اون بر ایل روانی اوله — یرینی مستنجد بالله آله

اون ایل ویر آی سوره اول دخی — بس کیدوب اول مستضی یه داکه تخت

جون ایکرمی بیدی ایل دوزدا آی اوله — اول کیده ناصر لدین الله اوله

ایکی ایل آلتی آی دوتوب اول تختگاه — کیده و ظاهر اوله یرینه شاه

اون دوقوز ایل بیدی آی اول شاه اوله — بس یرینی معتصم بالله آله

اون دوقوز ایل آلتی آی اوله امام — بس خلافت ایشی اوله آنده تمام

آلتی یوز اوتوز بش اولکه جون دور — کچدی هجرتدن آننک ایشی اولدی دست

شرقدن جوخ فتنه‌لر اولکه عیان — چخدی برلشکر اورادن بیکران

یوخیدی حقدن بولاره ترس باک — قیلدیلر اسلام اهلینی هلاک

پادشاه آنلاره چنگیزخان ایدی — خام اهل شرقه اول سلطان ایدی

ظالم و بدسیرت وخونخوار ایدی — حیله انگیز ایدی و مکار ایدی

جوخ عزیزی ایتدیلر آنلار ذلیل — قیلدیلر جوخ گوهری خاک سبیل

بردیاره اوغرادیلر یخدیلر — هرنه کیم اوغره دیلر یاخدیلر

ایتدیلر شهر سمرقندی خراب — قیلدیلر خوارزمی داخی هم یباب

پس خراسانه عراقه کلدیلر — ایل وشهراندن نه کیم وار آلدیلر

عاقبت قصد ایتدیلر بغداده هم — آلدیلر آنی داخی وردعده هم

اول فتنه‌ده اولکه سیر — هم آنی آنی اولدوردیلر یاد ایکیم

بیله دررسیل بوکه احوال دهر — دهر هرگز یوخ ولی جوخ آنده قهر

چرخ صانمه کیمسه‌یه دمساز اولور — بس یقین آنی که لعبت باز اولور

پرده‌لی ایدر برینه آشکار — کیمسه بولمز نه درر انجام کار

بوسوزی جون کیم ایشتدی تاجور — خاطرینه دوشدی یوز درلو خطر

ویدی خضره شه که ای آموزکار
کیم حقیقتده درقانکده آشکار

بونی داخی روشن ایت قیلمه نهان
کیم خلافت کیدوبن بوله جهان

سیله ویدی خضر کای شاه جهان
چونکه خلافت کیدوبن اوله نهان

ظلم اوله و تعدی آشکار
فتنه آشوب ایله دوله روزکار

قوجه‌لرده هیچ مروت قالمیه
مکنت اهلنده فتوت قالمیه

بردهلر اهلنده اولمیه حیا
معرفت جهل اوله و تقوی ریا

فقرا اهلنده قناعت اولمیه
قلیچ اهلنده شجاعت اولمیه

بحر و برده جمله پر یر قالمیه
کاننده آشوب ایله فتنه دولمیه

دنیاده اهل مروت قالمیه
کیم اوله کاننده خیانت اولمیه

حشره اوشبو دور علامت آشکار
الحذر اول صعب کوندن الحذر

اندن اوکمدن کیم قیامت اولیسر
اشبو دیدوکیم علامت اولیسر

اولکونه دور که عبوس و قمطریر
آنکه آدی ذالک یوم عسیر

هر نه ایدیسه کیشی ای مامور
بولیر اولکونده جزاسی خیر و شر

اولکون ایچون ایت ایدرسن خلقه داد
هدایت کیم اوله سن اولکون دلشاد

نعمتی قیلغل قضا سنده اری
ماکه اوله سن ورا یلدن بری

کوردندن

کر ذا ایلیندن سلامت بوله نفس
خلد ایچنده اهل کرامت اوله انس

واره روحانیلره همدم اوله
قدس خلوتکاهنده محرم اوله

روح و ریحان بوله نور و سرور
روضه و رضوان داخی حور و قصور

وار و بانی دایم اوله شاد اوله
کونکلی غام و غصه‌دن آزاد اوله

مسکن اوله انکا جنات نعیم
جاودانه اوله اول آنده مقیم

دینده قولدی نولیسر من سنکا
چون دیدم آلدنغل سن هیچ انکا

اکلناجک یر دکلدر بو جهان
بیوفالیغی دکول آننک نهان

پیلدوکی کیشی اول مهرله
آخر الامر اولدر یوزر قهرله

چونکه شاه اشتدی اوشبو سوزلری
یاش ایله پر نیه قان آقتی کوزلری

زهد ایله آندن صونکره عادت قیلدی اول
ایرته کیجه‌لر عبادت قیلدی اول

اول که بکلکده عبودیت قیلد
دینی و عقبی انکا روزی اولد

قیلدی اخلاقنی کی تهذیب اول
ایتدی دین اسبابنی ترتیب اول

احمدی تنک سوزلری دیکلایه دور
کاننکاده یاقوت اولور حقا دور

اول دکول اوشبو کلامی سویلین
داخی کیشی در بونی شرح ایلین

نی نواسی ایر عشقده و رنکین
ارده پرده نی پر آلت و زمین

درمعنی گیم قلمدن توکلور   پیکان اول پرداخی پیردن گلور

احمدی خوار ایسه سوزی در عزیز   باخنک آهنگ سوزلرینی دیکلکز

چونکه معنی ده عزیز اولدی قلم   صورته گر خوار اولدیسه نه غم

زنگه مشکنک یا خوب تیلمه خطا   معنیسی گورکانکا اولیشدر عطا

بولدی معنی عزتین نحل عسل   صورتی خوار اولدیسه نه خلل

گرچه گیم پر نقش در طاوس نر   نغمه چون داخ یوخ آنده هنر

آغاز داستان

اولمه خاموش سویله ای مرغ سحر   ویر پیره فردوس باغندن خبر

سویله گیم بلبل تک اولدنک خوش نوا   وقت گل خاموش لیغ اولمز روا

عقل دوتمیش در بنفشه گبی گوش   تا که سننک سوزلرنکی ایده گوش

گه شریعت دن روایت ایلگیل   گه طریقتدن حکایت ایلگیل

چون ارسطو شاه ایلدی پایان   کاول آخر نولیسه نولدی عیان

بیلدی شه گیم بیوفادور سپهر   کیمسیه ایتمادی اینز هیچ مهر

دوتمش ایدی دنیبی اول سربسر   عقبیی داخ ایستدی اولم مور

قیلدی تفتیش قضا یلن آری   ایندی اخلاقین رد ایلمدن بری

گوردی آن گیم بی بقادور سلطنت   آنکا مغرور اولمغ اولدر شیطنت

اشبو ده روزی چشم بکلک دکل   تن ترتیب مسلکن بکلک دگل

بکلک اولدور گیم ویرگین ذنت رس   ترانشیه ایده که جانندن هوس

بکلک اولدر گیم اوله اهل داد   اولو کجی خاطرسندن اوله شاد

تن ترتیب دگل گیم بو در ایش   خلقنکی تهذیب ایتمک دور ایش

بر مثل دیرلر که پر توکلی مگر   دوشوبن بر باغ گوبنیه اولدی تر

همدایله چچردی کوپدن گندآوری   واردی گونه قرتشی دوردی گندرنی

چونکه ایردی اوکا شعله آفتاب   خوب و خوش دنق گوروندی اوبک احسان

سرخ و سبز اولدی بخشنده اورزد   هم مذهب گوینه ایسم لاجورد

دیدی گیم زی خوب خوشرنگ اولمشم   راستی بوددر که طاوس اولمشم

گندوسی طاوس ایدوا اول پیکان   واردی توکلولر قاتنه شادمان

ملکولره هرگز اول سولمدی   هر گسینه التفات ایلمدی

پس ایدوبن توکلولر اندن سوال   دیدیلر ایکل که نیچه اولدی حال

شاد لغونكى يزه ایکلن عیان | کیم نه دور كیزلنكى هم ایت بیان

دیدی کیم ای دمیک مسکار باده | كاولمشم من مظهر لطف آله
كور بکیر منسم جمال ورنکمی | فكر ایلیك نقشیله نیر یکنمی

پس دیدیلر ملکولر کیم ایت بیزه | کیم نه درلو آدو ایدایم بیز سیزه
دیدی کیم ایتك مسكا طاوس | کیم کورر سوز مسند جسن وزیب وفر

دیدیلر طاوس گلرازه وار | اونده گل قارشوسنه جلوه اورار
سن ای اخی طاوس ایلیك کل وارلیم | باغ اندنده جلوه اورکل کورلیم

دیدی کیم جلوه نه در من بیلمزم | بلمدوکم ایشی دعوی قیلمزم
دیدیلر پس اولمدون طاوس سن | تولکی سن ای اخی دولتلیس وفن

ملکولرده آنده دیدی جواب
شوم دعوی کاولمیه صونکی صواب

لسنه جی

سن ای اخی سلطنت دعوی قیلن | جهدایت کیم دعوی اولمیه یالکن
سلطنت دیلر سن استحقاق قیله | نفسنکی تهذیب ایت اخلاق حمیله
شاهلق کرکسه ذو المعز تمیز وار | خالقنك قول لغی ایله اختیار
بونه یانجمه که اول بیکر دور | نفسنکی آنکله که نه جوهر دور
خالقینی اول کیشی بیلور همین | کیم نه دور نفسنی بیله یقین
اینکچون اول رسول ذو فنون | دركه نحن الآخرون السابقون
کیم حق آنکچون یرتدی آدمی | ملکه آنکچون قیلدی پیدا عالمی
آدمه آنکچون ایدر سجده ملک | دور آنکچون ایدر دایم فلك
پس آنکا فرع آدم اوکه اولدر اصل | آنکله اوشبو بابه کلدیدیم سكا فصل
جوپ سکندر بلیدی دانا کمی | آنکلدی هم آخرت احوالنی

پس دیدی کیم قیله عزم حجاز | وار ایله الحمد که عرض ایده نیاز
حج ایده وبی پس خلیل الله | کعبه وارمیه قیلدی عزم راه

ایلدی کاول که بغداده کره | پس اوراده کعبه نکا وارو

کاول زمان اول یری معمور ایلدی
آب و راداول بوله معمور ایلدی

پس واروب بغداده اول شاه جهان
قبله یوزینی دوتوب اولدی روان

کوردی شاه ایدر ایکن اول بولده سیر
یاپلو بر عشیه ده بر بخچه دیر

قونوبن یول اوزره خلیلک سینی
وارایدی اول دیره ایکی کیشی شاه

کیردی شاه اول دیره کوردی بر حکیم
اوراده اولموش ریاضتله مقیم

ایرته و کیجه عبادت ایلمش
طاعتی کندویه عادت ایلمش

شاهه اول هیچ التفات ایلمدی
ایلمه کیم لایق ورر سویلمدی

شاه دیدی کیم سبب ندر سنکا
کالتفات ایلمدون هرگز منکا

دیدی منم قولومک سن قولی سن
جایز اولمز عزت ایتمم سنکا من

دیدی من نجه قولونکا قول اولوم
منه تقریر ایله آنی کیم بیلیم

دیدی قول اولوبدر شهوت سنکا
اول حقیقت خواجه اولمه سنکا

چونکه خواجه نک قول اوله سنکا عیان
پس قوله قول اولورسن بیکمان

قالدی حیران اوشبو سوزده شهریار
چقدی کوزندن تاموشهر و دیار

پس دیدی شاه انکا کیم ای هوشمند
نوله دیسنک منکا بخچه درلو پند

کیم سوزنکنک قدری ای دانای کار
قولاغنه اولیسدی کوشوار

دیدی کیم دنیایه مغرور اولمغل
جاندن انکلیه ایله دور اولمغل

کر دیلرسنک کاوله دولت نظم دور
عدل کندو زنکه سن پیرایه دور

ظلم انجامی نه در اندیشه ایت
عدل کندو زنکه دایم پیشه ایت

صونمسون کیمه دیرسون ملکه دست
جام می نوش ایدوبانی اولمه مست

ملکی نخلاین کر ایده باده نوش
نیچه نخلاین جوانده کیده هوش

جونکه غافل یاتوب اویونه جهان
قوینینی قورده یدورزنی کمان

مملکتده اولمسون دیرسنک خلل
ویرمکل طامع کیشیه سن عمل

غور تیله مشورت ایله تکمیل
رازونکی جاهل لره سویلمه بیکل

شرسون کیشیه اولمه هم نشین
کیم قیلور نفسه اثر صحبت یقین

تخته دیلرسنک کر ایره پایه کزند
کندوزانکی کوروب اولمه خود پسند

کر دیلرسنک کونکلنکه ایره پایه ندم
تمنیه اسباب ایشه اورمه قدم

سوزی اول کی تنکری ایلکیل
سویلمک سوزی انکله سویلکیل

خیر ایشده کیمسنایه وانمغل
شره ترک ایت یاوزه آلدنمغل

خلق ایچنده کندوزنکی ایتمه مدح
دیلرسنک کاتیار سنکا قدح

ملک ویلر سنک خلل دن اول دور / طاعت ایله حق وا ایتمه مجبور

طاقتیچه خلق ایلوک ایلکیل / سوبلیچک سوز دوغ و سو ایلکیل

ویلر سنک کاو را ایتنک پوستی / علم دون خلعت ایت یوزنگی

شکر نی یبریذ کا توراز قنک / خلقه خیر ایت ویردکندن خاقنک

دشمننک رفقنه ایلا تغفیل / آنی سنکا ایلوک ایده صا تغفیل

اولمسون ویر سنک ریاست ایستی / گرگ اولاسین سیاستده درست

پیشه قیل کندوزانک صدق و صفا / جهد ایدچک عهد نکه ایله وفا

حکمه جهد ایلکیم اولدور راستش / گر کال ایتر سنک انکا دورش

کی سخن کیم پراتشه اوره قدم / کی سرانجامی اننک اولدیم

ایته نفسنک آرزوسیند طمع / شهوته ایلامه غلو نکه تبع

خیر ایشیده هیچ تاخیر ایلمه / ایو عادتلاری تغییر ایلمه

جهت اول هر مصلحته اولکه شت / رای ایله ایشده ایشی کاو راست

شاه کونکلیده سند اولب پند / ویدی شاد اول ای حکیم هوشمند

اول حکیمه خیر باد ایلادی شاه / بس اورادن قیلدی کیرو عزم راه

شاه و لشکر جونکه یرلار کردلر / یولده کیره درکنه پر ایوان کوردلر

عالی ایوانیدی و محکم نهاد / یا سب بدیرمش آنی کیوان عاد

پر طلسم اوروب آنکا بنیاد ایله / قاپوسی یاتمش او سنکت فولاد ایله

تا که اول ایوانه کیمسه کیرمیه / آسکنت ایچینده نه وار در کورمیه

اول طلسمه آل دروغچه شاه روم / اولدی الندا آسکت فولاد موم

چونکه کیردی کوردی آنده شهریار / عاجدن پر تخت دور زرنکار

تخت اوزره تا چپله بر نامور / یاتمش اولوبن جهاندن بی خبر

سالیان یاتمش که هرگز دورمش / کوزلری اچیب جهانی کورمش

باشی قارشنده دور بر لوح زر / بر نوزی لوحنک مرصع سربسر

بر نیوزنده بیوزدور منی قلم / آنده نچه سطر بار زنشلر رقم

کای شنم اوله دیوبن شرق غرب / انس و جن ایله ایدن پیوسته حرب

غره اولمه چرخه کاول نامهربان / کیمسه یه ویرمدی ویز فرامان

من که عادم حکم ایلیدم مدام / شرق و غربه کنکشا یکی یوز ایل تمام

عالمی جمله مسخر صالمشیدم / بو جهان عهدینه ایناندیم

آدلو سلطانیدم صاحب شکوه / دولوآنیدی لشکریم دریا و کوه

چون اجل چنگالنه اولدیم اسیر / کیمسه بولندی منکا دستگیر

مال و ملکم فایده ایتمیدی منکا / منی کور عبرت بیرم من سنکا

آنی کیم منکا ایدی و بیردور بو جهان / سنکا داغی ایلیه جک بیگمان

شاه آنی اوقویوبن ییغلدی زار / کوزلریدن توکتی خونین جویبار

پس اول ایوانیدن چیقتی شاه جهان / اولدی کیر و کعبه دین بیکاروان

کعبه بینک میقاتیغه چون ایردی شاه / اول حرم نینک طوفیغه بیم کیردی شاه

چیقروب تندین رزایل خصلتی / کیدی رغبت بیله فضایل خلعتی

چونکه قیلدی وار و بن رمی جمار / سوردی دیو باطنیدین نابکار

سن اکر سندین بو دیوی سورسن / خامور ده الله نوری کورسن

چون صفا و مروه عزم ایتدی شاه / باطنیغه بین صفا بیردی اله

چونکه بیت الله کوردی اولدی شاد / قیلدی آندین درس کلزاری یاد

ایله ایتدی اوراده محو ذات / کاندیه قالمادی بشرلیک صفات

بولمغ ایستیتین حقیقه ایرمکه یول / پاک کندی وارلغیدین محو اول

وارلغیدین دانه چیقمیسه تمام / نه کل ونه لاله اولور بیکلام

قطره سولغیدین چیقمغ در آلور / تخم صورت ترک ایدب نخل بر آلور

پس طواف ایتدی نی قیلدی نماز / ایتدی اول درکاهده عرض نیاز

چون طهارت

چون طهارت لن نیتی قیلدی پاک / کونکلی اخلاص بیله اولدی تابناک

قیلدی اول ایوده خضوع ایلین نماز / ایتدی اول درکاهده عرض نیاز

طاعت اولدورکه اونی آنده خشوع / طاعت اولمزکه اوله اول بی خضوع

سن نی کرک نماز نینک بیله سن / بس آنی اخلاص بیله سن قیله سن

کرچه دولو در نماز آز و نیاز / لیک نفع اول کیشیغه ایلر نماز

آنده ایده غیب غیبده اشتغال / کاولدور را اول قاب قوسینه مثال

عالم جسمانی و صورتیله چسم / کیم مساعد در شهادت بوله اسم

عالم غیب اینداه راوانده آد / غیب غیب اول قند ور آنده یاد

کیم آنینک آدی سنی سندن آل / غیب غیبه ایلته کنده بیله پسیلد

چون نه شرطی وار سه حجنینک تمام / یرینه کالتوردی شاه نیکنام

اون ایکی مینک قوج کنه وردی ایدب شمار / آلتی مینک تختی داغی زرین مهار

صاینده اون مینک سیغردین داغی هم / ایتدی قربان حامیدین شاه عجم

اون ایکی یوز مینک داغی مثقال زر / داغی یوز یوک سیم و مینک دانه گهر

کالتوروبانی شه اقلیم بخش / اول مبارک ایوده قیلدی جلوه بخش

مکه ده درویش هرکز قالمادی / کیم شهنشه ایله اول پای اوملیدی

چونکه دوز ویردی سنکا دست بیا
مال خیره صرف ایتمک قیل هوس

کیم قالا دنیاده پس دن یرکی آد
اوله سین اول آد ایله پیوسته شاد

چون مناسکدن فراغت اولدی شاه
تکیه ننک حالنه مشغول بولدی شاه

زیارت اولاد خلیل علیه السلام

صوردی اول ایلدن کیمنک دربو مقام
کیم ایدی مانده علی التحقیق امام

دیدلر سرور کیم اولدن یقین
مانده اولاد خلیل ایدی همین

قالدی حکمنده آننک چوق روزکار
پس یمندن کلدی قحطان آشکار

بیکران لشکر زمونده کلدی اول
قبیله‌یه بو مقامی آلدی اول

آل ابراهیم دوشدیلر حقیر
بو دیاره اولدی قحطان امیر

اوقدر ایش اوتینه کچدی چوق زمان
جرهمیلر کاولدیلر صونکره عیان

بی عدد لشکر ایله آنلر کلدیلر
آل قحطاندن بو یری آلدیلر

اول زماندن بو کونه دکین یقین
مانده حاکم جرهمیلردور همین

پس خلیل اولادنی بولدردی شاه
اول مقامی آنلره ویلدردی شاه

ویردی آنلره بسی دُر و گهر
داخی چوق دیبای روم و سیم و زر

جون اول شهدن زیارت بولدیلر
آدلن مجموع سادات اولدیلر

جونکه حج ارکانی بیتوردی شاه
اول ارادن قیلدی قدسه عزم راه

واردی و کوردی خلیلنک حجرتن
یوز سوروب کوردی مبارک تربتین

استعانت ایدوب اول درکاهدن
مرحمت قیلدی طلب اللهدن

ویردی آننک خادمینه داخی تاج و در
بیکران مالیله کنج و سیم و زر

پس ایدوب اول حرمدن عزم راه
راست واردی مسجد اقصایه شاه

قیلدی اول مسجده داخی اول نماز
ایلدی حق درکاهنه عرض و نیاز

قیل نمازی کاول سعادت تاجیدر
قوم آنی کاول مؤمننک معراجیدر

ظاهری معمور در ارکانله
باطنی پر نور ایدر ایمانله

غیب آننک ارکانه واردی وارن
غیب غیبه ارکانه اردی ارن

اورادە داخی چوق احسان ایلدی
چوق هدایا داخی فرمان ایلدی

بولدی اول مسجدده پیر دانا کشی
کیم ریاضتده مدام آننک ایشی

صحبت ایلامش بسی ابدالدن
کشف اولمش قطبدن ارشاددن

شغلی دون کون عبادت ایلمیش
طاعتی کندویه عادت ایلمیش

منقطع اولوبنی اشباحدن
ایتمشدی کندوزن ارواحدن

شاه آندن پر نصیحت ایشتدی
نیدیم کیم خوش ایرشمش هدیی

دیدی حق واصل اول اول وقت اول کسن | کیم تعلقدن تجرد بوله سین
زایل اولماینجه سندن بو صفات | بنجه اولاشنکا میسر کشف ذات
کیشی آنده لایق توحید اوله | کیم تعلقدن ایشی تجرید اوله
ای موحد مشرک ایشین قیلمغل | حق کرکسه سنکا غیره قاتلمغل
اینکیلیک غیره نظر دیدوکنه بو | رشته توحید کرکمز دو تو
بو دیدوکنکا لمسون سنده اثر | اینکیلیک پرده ایکی کوز نظر
قرب کرک حاصل ایله موفت | جهلی قوی کیم آنده سیغمز بو صفت
اول کیشی کیم کونکلی دولو جهل اولر | عالمنک صحبتده بنجه اهل اوله
کونکلنکی حق فکرا معمور ایت | ذکری این جانکی پر نور ایت
شوقنک انکا باغله کیم بوله سین | انس انزنکا دوت کر اتنکا اولسین
کر ایدرسنک آرزو وصلن اتنک | محو کرک وارلقنک سندن سننک
تا کونکلنک شوقیله سینم تیمیه | عاوی اولوب ماه و مهره اینمیه
مؤمن ایسنک نیشه بوسنک قضا | جانه ویرمک کرک انکا رضا
بیشنک اخلاصله ایله کل درست | تا که اولمایه عمل ارکانی سست
سویلیک صدق قیلن سویله مدام | تا ایشونکی صدق قیلن ایله تمام

صدق دو ورق مو خیراته دلیل | صدقیله بولدی نجات اوددن خلیل
صدق ایله اوردو غیغون صبح دم | روشن ایلر عالمی هر صبحدم
نفسکا اوکل مراقب هر دم | کا ولمیه پرایشکا وله صوتکی بدم
گر مراقب اولوبن نفسنه صلاح | ویره سن هر عیبدن بولدنک فلاح
کر بو آثاره تفکر قیله سن | اول موثر قدرتینی بیله سن
کشف ایدرسن وحدت اسراری عیان | دینی و عقبی سکدر بیکمان
کونکلکی ایدوب ریاضت تابناک | هر کدورتدن آنی قیلور سنه پاک
کشف ایله روشن اوله سنکا صفات | کور سنه آیینه ده هم نور ذات
بیله سن علمنک بولدنن تمام | قیلدنک بو واسطه فهم کلام
چون بو سوزلری تمام اشیدی شاه | حسرتیله سغلدی و ایتدی زاده

پس اوراوندن ایتدی مصره عزم راه | آیتکیله بیکران خیل سپاه
چونکه دار الملکه کلدی شهریار | بولدی رونق کیردی اول شهر و دیار
خلق ایچنده عدل بنیاد ایلدی | اولوکجی کونکلنی شاد ایلدی
شاه اولن کرک که عدل و داد اوله | خلق ظلمندن آنک آزاد اوله

ییرا ایدوب دویردی بر برآجی اول / بی نیاز ایلدی بر محتاجی اول

بس خاسویرلردن اوکوتوردی باج / کیمسه‌دن هیچ آلمدی دخی خراج

بر یوزنده هیچ بدعت قالمدی / کافی ذو القرنین رایل قیلمدی

کخلیه اوترکه علما اهل اوله / جاهلیه اکلینش بوجهل اوله

زینتی دردولتک اهل هنر / شاهه تاجینه چون زردر هنر

اهل علم اولدن چوروق بولدیلر / علم اورتورمغه مشغول اولدیلر

حکمت اقامیته قیلدیلر شروع / وضع ایتدیلر اصولیله فروع

وردرلو علم تالیفا یتدیلر / چوخ کتاب آدینه تصنیف ایتدیلر

لابد آندن کیدونی قالدی آد / کیم ایدرلر خلق آنی خیر ایله یاد

اولمشدور آدینی زنده قیلن / کیمسه ترشددور دنیاده آدی قالن

اوکوبی حاف قولاغینه اشیت / نفعکا تهذیب اخلاق انیت

احمدی نونک خاطری پر بحر در / کانده سوپرینا اورر موج در

که حقیقت سوزنی قیلور بیان / که طریقت رازینی ایدر عیان

کرسوزنی دوترا ولرسانک ایک / دینی و عقبی سنک اوله سنک

داستان اسکندر ذو القرنین

نالرایت ای عندلیب نغمه‌گر / کیم قیلور نالرسنک جانه اثر

عودکیمی سوز ایله ساز ایلکیل / قصه دلسوز آغاز ایلکیل

جرخ حالندن که بیلدرسن عیان / پنره سن بر داستان ایله بیان

تاکه اول دستانی بیزاشیده ورز / انکا لایق دینده ایش ایده ورز

دنیه غره اولمه کیم بوره گذر / پر مکاندرکیم انکا کلن کیدر

کیم آنده جاودان قالمش دکول / کیمسه آنده وفا بولمش دکول

نقص در دنیاده ایستامک کمال / چون کمال آرد نچه در نقص و زوال

نرکسنک کانکا ویرلدی تاج زر / کورنچه ایتدلر کوزینی بی بصر

اول بنفشه کاوچدن اوچا اولدی کوش / کرهرزکر قولاغی کر در طوش

اول مکان کیم آننک اولدی آدی بیر / اولکه آنی سنی نچه کارکه بیر

دوت کرملک ایله سکندر اولسن / نفع نه چون آخر الامر اولسن

دوت که بهرام ایتدی سنی زرو زور / فایده نه چون ییرنک اول صونکره کور

کیر گکاور دنیایه چون کیم چکسر / آنده نه بر مان و نه حجت کچر

پس انکا آلداندیغی در چاره بس / ایتمک در منده وراغوبس

انچه سلطانلاری سنکا سویلادیم — هر بیرینینک حالنی شرح ایلدم

سن داغ المردن بیرین وقتغیل سنی — غره اولمه دولته انکفل چپنی

کیم سنکا موجه نصایح دیمیشم — هر فیونکی کیم کر کدر دیمیشم

تا یه قالدنک ال وملکنک تبعه — چون کیدر سن سنکا قالمز تبعه

کیمسه ایتادی اول هرگز وفا — کیمسه بولمادی بیج آندن صفا

آلدامسون سنی بو طول امل — کیم نجین در انکا ایرور رفر اجل

دوت کر ذو القرنین اولدنک کنجله — فایده نه چون کیدر سن رنجله

سلطنتده دوت کر ضحاک اولسنی — آصی نه چون عاقبت خاک اولسن

نعمته شداد اولمغ یا شدید — چون اجل زخمی اولور غایت شدید

پادشه لغده کیشی کر اولسه عاد — فایده نه چون اولورسین صونکره باد

نه در بیلدنک اجل بو نره شیر — کر زبون در انکا مینک اژدر

اولیم دیک زکارکی اردوان — چون کیدر دولت تقین ای اردوان

چون سکندر دولتین کوردی تمام — کونکلنه قورخودی شوردی نیکنام

کیم بیلوردی ایشه ایرشنده کمال — باشلر انکا ایرمک نقص و زوال

ای بدر اولدوغده بیلر الکسادی — هم خسوفی داخی آنینک آنده دور

مهر عالم تاب چون اوچه ایرر — باشلر اوردادن حضیضه دورر

چون بهارن باغنه ایرر کمال — آیرر دست خزان انکا زوال

کل کاول زینتده اولدوغده شاد — ویرور آنی خرمنینه صوبه باد

بو یقین در کیم کمالنی زوال — دکل الا کیم کمال لایزال

شاه او شبو غصه دن دلتنکدی — اول مبارک چهره دن بدرنکدی

شاه بیماسن کورونب پیر حکیم — انکلدی کیم ورشهنک کونکلنده بیم

شاه انکچون تنکدل اولمش درر — جانه غصه اثر قیلمش درر

شاه هم پر کون دیدی کیم ای نامور — کوررم سینه دن تغیردن اثر

نه درر اول سینه دکی تب — کیم قلماوز چاره سن آنینک طلب

او شبو فکری کیم کر کدی اول نهان — ظاهر ایلادی انکا شاه جهان

پرایش ایتلامک دیلا ایچک فلک — مینک بهانه قویر و انکا کرک

چون ایشتدی شه سوزینی اول حکیم — دیدی شاها خاطرنکده دوتمه بیم

شرقده بر چشمه وار دور یقین — آنده کیم ظلمت دورر دایم همین

آدی در اول چشمه نینک عین الحیات — آنده انچه کیشیه یوخدر ممات

لیک بولماری صعوبت دردلو — مشکل اولور آنی بولمغ ای اولو

تیغ آز نیسه ایله آسان کلور — تیغ جوع نسایه بولغ صعب اولور

سن اگر بو چشمه ساری بولسن — جاودانه دنیاده زنده اولسن

بو سوزی چون شاه ایشتدی اولدی شاد — صانکی حاصل اولدی انکا اول مراد

اول خاموز برک لیک آنده تا جور — تک ایتادی اول ایشده بو قدر

کیم کاندن چون جفا تیز قضا — پر نفسده اوباجا ایرنلی خطا

کیرشیب چوق طوله رنج قدر — هیچ نسنه اولمز انکا پسر

بس براق ایلدی کیم شرقه وار — اول صوا چون ظلمت اچنده کیر

یوریدی پر اشک بیله پیکران — شرقدن نیکا شه صاحب قران

واردی پیر او علی اتنک اسکندروس — عاشق انکا مصر و شام و روم و روس

آنی ارسطو پیر یانه قودی — من کالانجه ملکی تنها نکر دیدی

خضری یولداش ایلیوب گندو بیله — آب حیوان ایسته یب گیردی یول

پیر زمان چون یوریدی اول تنکنا — بلهده شهر نیه ایتدی عزم راه

کوردی پیر داغنک اچنده نی شاه — خلق اوتوشلر خام و عریان و زار

هر پلر پر غاری مسکن ایلمیش — آنده قالوب ترک دنیا ایلمیش

یدوکی آغاج قابلی گیدوکی اوت — دائی انده نه پوشش وار نه قوت

زهد اولاره چو عبادت ایلمیش — ایلمز اوراده عبادت ایلمیش

دیدی اولولارینه کای برهمن — اوشبو داغ نیشه دوتونکز وطن

پر عبارت لنده گرک اولسیز — کانده پیر قو نیله کسوت بولمیز

چون عبادت قولنده اولور تمام — هرکز اولمز قوت بیز قوت تمام

قوت پس آز تغ گرک در عابده — کانده ایده اول خامدن فایده

نعشنک قدرینی عابدکی بیلور — هم آننک شکرینی اول یمک بیلور

بیلدوردی شهر پاره برهمن — کیم طعامی صنعه شها قوت سن

ایت راتیکمدن ایزد داتی دوات — روزی ویره پیرده حی لایموت

لذتین موتنک اگر سن بیلسن — بو بیدونک قوتی ترک قیلسن

پیر ریاضت چکروز پیر کیم نبات — بی پچیک پرور پیره طعم نبات

بو کر دیدنک پیر عمارت پیر تو لنک — بس بوراون واریون آنده او لنک

پیر خرابه در جهان ای شهریار — بس عمارت پیر ایت کیم قنده وار

فانی اولن زعمارت اولمیر — کیشی آندن نیچه راحت بولمیر

پس آنی معمور قیلن ای عجب — کیم چکر سن جست و جو بیهوده تعب

پیر آننک وار لیغنی بلدک ای شاه — دیدی دوغرو دیر سنک ای دانا راه

بس اورادن یریوب شاه جوان / راست قیلدی جانب شرقه عنان

کرم سوروبن شه گردن فراز / ولدی پر صحرایه دو تولو گراز

هر پری تنک دیشی خنجر رکی شیر / دو یبز پیرزخمه آتنک دلیر

شاهیه جون کوردلر آهنک ایندلر / شاه اول صحراده جوخ جنک ایندلر

عاقبت شاه آنلره بولدی ظفر / قیلدی اوخدن انلری زیر و زبر

جون اولردن پاک ایتی یولی شاه / اول ارادن قیلدی گیرو عزم راه

پیر زمان داخی جو گیتدی شهریار / اردی پر وادی اوچدن دولار

خاموافق سیدی اول ایلانلر تنک / زهرناصی ایتردی زیباک زنک

زهری اولار تنک اغلری بخشیدی / یازی لاری قاراره یا خمیشدی

ایندلر شاه ره داخی انلار جنک / قیلدی وادیی بولاره شاه تنک

جون ایلانی دونزه دونزه قیردلر / یول ایاسون دیتواوده اوردلر

اورادن کیدوب شه فیروز جنک / اوغردی پر بیشه دولو پلنک

تز بیوردی تیرباران تیرباران ایندلر / وار پلنکی آنده بیجان ایندلر

پای منندن جون پنجه تیز خدنک / زخم ایله خاک اولور و بیر پلنک

جانوردن بیشه اول آرتندلر / بس اورادن داخی قوبوب گیدرلر

اوردی پر مدت یوریوب شهریار / پر یره جادو دولو شهر و دیار

جادولر خاموفانینه گلدیلر / صوروبن قصدی زراه ایلدیلر

خوش سوزیله شاهی مفتون ایتدیلر / بس قویوبانی قاتنندن گیدلر

شهره واروب شه سوزین سویلادیلر / سحر ایله انکا کمر ایلادیلر

گیم بولینی دوتی اوچدن اوجه تار / کوه و صحرا دوتیب اوده نیار

قالدی حیران اول اراده شهریار / بس دیدی خضره که ای دانای کار

نه ورایت اوشبو ایشنک چاره سی / بو اراده نیجه جان قورتاره سی

آب حیوان بولمغه قیلدخ طلب / حق اوده یا خاغه ایتر ای عجب

خضر ایتدی خاطرنکده دتمه بیم / هر کیشی روزی ایلدغی یرای حکیم

حق ایلنده در هر ایشنک چاره سی / بس خاموایشنده انکا یالواره سی

هر که انکا دیه نومید قالمیه / هر کانکا یالواره ضایع اولمیه

شاه امین دیدی خضر ایتدی دعا / جونکه اخلاص ایدی اولدی روا

اصلی خاموطاعتنک اخلاص ادر اولور / دیلده گیم اخلاص اوله خاص اولور

چیغدی پر بلوط هوادن ناگهان / شو بلیه کاولدی کوک یوزی ایده زمان

اول بلوطدن سیل ایتدی نو قدر / گیم اول اودن قالمدی هر اثر

ارادون يري سوردين يول تمام / كلدلر پر شهره آدي شاد كام

پر اولو انبوه و شهري پيكران / جمله عورت آنده ايردين يوخ نشان

عورتنيدي خاموش شهري و سياه / اولو و كيچي و خدمتكار و شاه

انكا پر اولو آغاج واردي عيان / كانلره اول قبله ايدي كي كمان

سال و ماه اول بيز ايدي و سر بلند / ايتمزدي انكا قران بيلي گزند

اول اغاج دبنده بر چشمه روان / كاولمشدي قوت قوت روان

كيمكه اوغلان كركلو اولوردي / اول آغاجنك قاتينه واروردي

پر قوبين قربان ايدوبن كندورن / اول آغاجه سور تزيدي پر كزن

بس صو ايچوب آنده غسل ايلاردي / حامل اولوب اورادن كيداردي

دو قوز آي چون كيم كيجوردي پيكان / پر فيز آندن داخي اولوردي عيان

كاركاه قطرته ايد نظر / كوربونه اشكال در زه صور

مر اسكندره نهضت اسكندر تابلى

اورادن داخي كيدوبن تاجور / امه غزدي پر كنبده پس معتبر

سقف ويشيا پلمشيدي اول / شويله كانده بولمزايدي كيمه يول

جمله آجدي اني شاه جهان / كيم كوره نه واردر آنده عيان

كيردي كوردي جار صفه باپيلو / ور كوهر او جيدان اوجه در دولو

فرشي عود و عنبر و ديواري بلند / سقفي داخي در لولو در كهتند

اورته يرده بر مرصع اوجه تخت / تخت اوزره تاجچله پر نيكبخت

تيمش اوندن سالنيا ه در ممش / سانين هر كز جهاني كورممش

باشي اوزره لعلدن پر لولو روح / كاني كورنكنا ركوردي روحه روح

آلتون ايله لعل اوزره يازيلو / كاي سكندر كيم ملكتسن اي اولو

چون كدز اشبو مقامه قيلسن / بوني كوروب دهر حالي پيله سن

شاه ذو القرنين كيم ديرلر منم / يتدي اقليمي دوتن سرور منم

فرح دورت بين من اوكمدن كلمشم / قيلمپله شرق و غربي المشم

مملكت كيبي بيدوبن صورتمشم / عاقبت آني قويوبن كيتمشم

شهرده ايرولرار اولمش شهريار / من بو راده ياتورم اوس خوار زار

آب حيوان استيوبن كلمشم / اشبورا ده زار و حيران اولمشم

چشمه حيوانك ايچنده برجلب / كيشيه ايرر بذورنجه اجل

زهرا ولور ایردکده اجل الحیات   وای او ناکاره بحه دور اشک حیات

منکا کوردو کنک سکا عبرت بنیر   غایتینه عشق هرارتک بیر

گرم آندن داخی سوردو شهریار   آنده واردی کا ولدی ظلمت آشکار

دیدیلر شاهه که ای شاه زمین   چشمه شول ظلمت ایچنده در یقین

بونداتا اوناگرچه ادمزلدرر   لیک یول وجدن اوجه شکلدرر

دیدیلر کیم حق آنی آسان ایدر
مشکل و آسانی اول یکسان ایدر

رنج قنده قویلیدر راست گنج   گنج ابستین بوله گرچه رنج

فلکنجه عشق بولنده بلا   ممکن اولمز کیم گیره معشوق اوله

اول آرادن بوریدی شاه و سپاه   واردی ظلمتک ایچنه گیردی شاه

گیردیلر ظلمات ایچنده هر زمان   هر گیجه برابر قیلدی ناگهان

غرش ایتدی رعد خشان اولدی شرق   صاعقه کیم اوده یاندی غرب شرق

بحر بو کلدی هوادن موج موج
سیل قیلدی بر یوزندن فوج فوج

شویله

شویله طوفان قوپدی چون طوفان نوح   فتح ایدی آتنک قاتنده و فتوح

ظلمت اوردی ظلمت اوستینه قدم   صانه سن کیم قوپدی ظلمات عدم

لشکر و شه یوللرینی یازدلر   یوردکن پر پرندن آزدیلر

چونکه کورمزلردی پر پرین عیان   آزدلر پر پرندن بی گمان

خضر کیم اول یولده ایدی کلدی خدا   بالضروره شاهدن دوشتی جدا

کیمسنی اول خلقنینک ایتدی سیل غرق
کیمین آلدی یر و کیمین یاغدی برق

کیمی آز داندین پیلور یادی نشان
کیم اولوقی یادری می درعیبان

جونکه بو ایشلاری کوردی پیلدی شاه
کیم بو لنادی بو نکز صویدن راه

نه کیم کیشیه قسمت اولمیه
کرچه چوخ جهد ایده آنی بولمیه

چونکه ناچار اولدی کیرو دوندی اول
لیک بولنادی اول کلدوکی یول

بالضروره کلمک ایچون بونکا
پر ینکادن داخ دوشدی یول انکا

کیدریکن اوغر دلر پر بیره
کیم داشی کوهردی آنینک یکسره

کیمی یاقوت ایدی کیمی لعل ناب
کیمی فیروزه و وکیلو پیچ و تاب

هر بیکا کوهر و کلمش شب چراغ
روشن اولمش کوهر ینکز ورایله داغ

شاه و لشکر اول کردن چکراان
کوتوروب اولدیلر اورادن روان

جهد ایدب جون کیدلر پر زمان
جلدلر ظلمت اچندن بی کمان

کوردلر کیم لشکرین پر نصف آنک
قالوبن اولمشدر اول یولده هلاک

خضری ایستایوبن و بولمادلر
نیربه وارمیش درر بیلمادلر

دوکیدی لر آنی کیم ودریشدی
بی تعب آب حیات احمشدی

چونکه اول انکا قولیشدی نکهن
لاجرم روزی انکا اولدی یمین

اول

نه کیم کیشیه اوله نصیب
بی تعب المیه کیر رعن قریب

ظلمت اچنده سکندر چکدی رنج
رنج آنکا قالدی و خضر الیندی کنج

قسمتی کرحق ایرو خسی اولیز
کیمسنا رزقینی کیمسه آلیز

اول ارادن چون یوریدی شهریار
چکدی پر صحرایه دو لو مرغزار

اورته ده بتمش پر آغاج سایه ور
دیبه بیدینک آنی طونلی در یمکر

اول اراده قوبه درو بن بارکاه
اول آغاج دیبنده یاطی کیچ شاه

جونکه کیتدی کیچه تنک نصفی تمام
اویانوخ دی غیرتی لاینام

اول آغاج اینکلدیب سویلدی ناز
دیدی کر تخت چلبی شهریار

نیچه یوریدر سینی بو حرص و آز
مال چوخی نه آصی چون عمر اولدی آز

عمرنک ایردی اوجنه نادر سبب
کیم قیلور سین موبجه دنیاسی طلب

چونکه کوزدی دولشنک کوردی کمال
اول کاله بیل کیم ایرشدی زوال

پادشاهلیغ سوردکی اون در دیل تمام
پیر کون اولمادنک جهانده شاد کام

سوبجه جمع ایتدنک و لیکن چند
اولم ایلیه وخد قالیه دید نک

اوش کیدر سین قالور ایروخلا پیچ
سن چکرسن ارادہ بیهوده رنج

ای درنغ و درد دستنک رنجنک
کیم ایرشمز اولدی ایلنک کنجنک

شاه آغاجدن بو سوزی کایتدی سماع / حسن کرجان ویردی تلیغ الوداع

کیتدی دل خسته اوراه دن صبحدم / خشک لب اولمیش کوزی دولو نم

کیچه کندوز سوردی پر مدت تمام / ایردی تا ایرانه شاه نیک نام

چون ایرشدی قومنه شاه جهان / پیر رعاف اولدی که عارض ناگهان

شو بلیکیم اولامادی آطه پایدار / پنجر دوشندی آطه دن شهریار

پیرچه آطیذه دوشنک ایدلر / اوستنه آلطون لوقالیان دوندلر

تا که کالوبن طبیب ایده علاج / کیم اریسه اول سنامندن مزاج

اول که شاهنک طالعنک کوزر ایشیدی / حکم آتنک مونکه داکین ایرشدی

کیم دیشدی شاه اولومزیا خین / خسته دوشیر سرپر اراده اول یقین

کیم کوکی آلطون یری فولاد اوله / آنده دنیادن سکندر یاد اوله

چونکه سوشنه کلدی شاه جم نژاد / اوشبو حکمی ایشتدی قیلدی یاد

بیلدی کیم یاخین کلیبتور رحیل / کاتیز انکا فایده هرکز حیل

زانکیت دیده نه خواجه اولدرر / خاموباوزدن بتر نسنه اولدرر

ویز اسکندر ملک دریا جوان / رحم ایتادین آلور جان روان

بس ایلینه آلوب اول لحظه قلم / چکدی کافور اوستینه مشکین رقم

زار

زار اغلاشیوبن چکدی آه سرد / پر تبنک یازدا نه سینه دولو درد

دیدی قول اوغلی قول اسکندر سلام / رقیا فاتونه پر پرهنر پیام

کیم سکندر کیم جهانده دو یلدی / کلدی کیتدی کلدوکینی دویمدی

دینده اول اغلامیشدی چوخ اجل / لیکن ارکاه دی آنی انکا اجل

ایسته یو کیدرکن آب حیات / یولده صوندی لر انکا زهر ممات

بو کلن ایشلر بزه اوستور مزه / حق قدرلامیشدی ازلده بیزه

نسنه کیم حقدن قدرلنمش اوله / جدل دفعنی آننک کیم قیله

فالعنک در روح ویرور و آلور / اعتراض آتنک ایشنه کم اولور

نفس آننک روح آننک عقل آننک / ایت که بس اراده نه وار دور سننک

تا که انکمون قو جزع ایلمایوبن / یاخود اغلایوب جزع ایلمایوبن

نه قدر لامیشه کوکده قضا / یرننک اهلنده کرکه انکا رضا

اول که یازلمیشدی امر دبی منکا / صبر کرکدر بو ایشده پس سنکا

صبر دو در کیشننک سرمایه سی / صبر دو در عاقلنک پیرایه سی

چون جزع ایتماکله دونمز قضا / بس قضایه نه کرک صبر و رضا

پیشه ایده هر که مومن در یقین / صبر و اللّٰه یحب الصابرین

صبر ایت ای کیم کنجه بر ایکی دم
سن داخی بزدن بیله اوررسن قدم

کر خطا ایتدیسه یا عصیان سنکا
لطف ایتکل عفو ایله منکا

اولوکیجی خلقنکی جمع ایله کل
خاموسیده خوش تغیلن سویلکیل

سنک دیله سنک کاولیبا ایشنکده خلل
بیر ترقی ایتمکیل منم بدل

قو بغل ایکنده وسی پر نفس
کاولر بردم لعبه یا لهوه هوس

کیشی کاننک ایشی لعب و لهو اوله
آندن آرایش کا کاولی سهو اوله

بو خاموشین یازوبن شاه جهان
دار ملک مصره ایلادی روان

بس اورادن شهره زوره کلدی شاه
آنده رنج آرتدی حال اولدی تباه

کلدی افلاطون کایده انکا علاج
لیک نا آصی کیشندی مزاج

جون مرض غالب ضعیف اولدی قوی
بلمدی هرنه نفع انکه ۲ دوسی

ایتدی نبضنک دوقوز جلس عیان
بولمدی بر نده صحتدن نشان

صحت جوق بیل اولمایه مزاج
نا آصی طبیب ایتدوکی علاج

کردوا اولز خاموآب حیات
نو فا ایده جو ایریشه مات

جان دوررور نور جراغ ویل اجل
باغ وبویان نه غدادر فی المثل

جونکه یله قارشو قویو یله جراغ
نقدر روشن دوته بیل آنی باغ

کوردی شه کیم دوشدی افلاطون دم
جونکه نبضن دوتدی آننک اول حکیم

دیدی اولما غل ای دانا خوفناک
کیم بزه جهان دوررایو روح پاک

جون کاوب کیتک دوررمهمان اشی
کیتدوکیده رنجه ایتا اولسون آنی کیشی

مرغ قدسی در بو جان وتن قفس
منده دورماغه نیجه ایتسون هوس

کرارسطو رعلاج ایدن یقین
اول طبیعت خادمی دور بیمین

جون طبیعت صحت اولمایه قریب
خدمتیله نیلسون انکا طبیب

بس وصیت ایتی شه جون کیم اوله
کوتورنلر آنی سلطانلر اوله

دوتیالر اولوسینی مختص
دوزلر انکچون تابوت زر

دوزلر تابوته کوهر دن چلی
ایده لر کافورلن جسمه طلی

ایچلکن تابوت ایچنده آنی نهان
بیر الینی دیشره قویالر عیان

کورلر کیم اول سکندر پادشاه
یدی اقلیمی دوتب اولمشدی شاه

کلدوکی کیبی تهی دست اوش کیدر
بس کیشی دنیا بیچ وقتنی نیدر

بس آنی اوموزلره کوتره لر
پادشه لر مصره دک ینتوره لر

شویله اهل عقل کوره لر سزا
مصره دوندلر انکچون عزا

بس زکاننده مستحق وار دیرله
بکراک ال انکچون ویره لر

اورادن اسکندره یه روان ایلتوبن قیلالر آنده نهان

شو یلدپل کیم آنده مدفون اولمیه قننده لغین کیمسه داخی بلمیه

اوشبو سوزین دیر کیمن پر ایکی دم اولدی ذو القرنین وبس اولدی عدم

کیتدی پرواز ایدوبانی مرغ جان اوکنه کلدی قدیمی آشیان

یاد ایتدی اول قرین کلشنی ترک قیلدی بو مشوش کلخنی

یر یوزین جمله کتورمیشدی اله واردی کیم اول عالمی داخی آله

همتینه چون بو یر کلیشدی آز داخی بیک یر ویردی انکا لی نیاز

پنجه یر کیم انکا غایت بو خدود خوش لغین آننک نهایت بو حدود

کیتدی ذو القرنین جاکر بدورده رنج قالدی منده مال وتاج وکنج

چرخ ایبد قصرنی قیلدی خراب ایتمدوک آب حیات ایتدی تراب

یاندی برق قهرلن باغ جمال قویدی منده آهی اول سرور جلال

بی خزان دو کلدی اول نوبرسته باغ اوردی یوره کلاره لاله کیبی داغ

کیدی انکچون بنفشه نیلکون اولدی کل دردندن اننک غرق خون

سلطنت آیینه ایرشدی محاق اختر اقبالی بولدی احتراق

داغ ودانش اغلایو دیدی کاه آه کاولدی ایکلکده ذو القرنین شاه

یرده کوکده هیچ ذره قالمدی کاغلیوب انکا تحسر قیلمدی

ایتدی ایکرمی یشنده نوجوان بو بیتدی اقلیمه فرمان روان

چونکه اون دور ایل جهانده اولدی شاه چرخ آندن داخی آلدی تاج وکاه

عاقل بودر جهاننک بل لو پل غافل اولمه کندوزنه انکه چاره قیل

کلدی اناسی اوردی تابوتنه بن سم دل آوی کاولدره کندوزن

آغلیوب اوبنیه آننک زار زار کوزلرندن دوکدی خونین جویبار

دیدی ای شاه ایتمدنک آب حیات نیچون اولدی شکایت کاس ممات

یوزنه تیز دوندردی شندن اوشو دهر آنی کیم زیباک یدنک اولدی زهر

دنیایه کیرماوین ای شاه جوان رخت نیلایب نه تیز اولدک روان

ای دریغا اول کیانی یال وبال ای دریغ اول کوزو قوشی وخط وخال

ای دریغ اول قدر وعز وجاه وتخت ای دریغ اول ملک وامر وتاج وبخت

ای دریغ اول کر وفر وبزم ورزم ای دریغ اول حکم وعلم وعزم وجزم

یکم خاموش اولدی تبراغه نهان کور که نه بی مهر وظالم در جهان

رسم بویدی که اولار وقیا شه سکندر آنی تبراغه قیدیا

چرخ کوردکیم اولدردی اسکندری روقیاسی قورکه اول یوریدی

بس یوردی انیکون بهر حکیم … پر سوز یده کاوله حکمت عظیم
تا قانکا تعزیت اولا اول کلام … سم انشیدازاوکوت اولامدام
دیدی ارسطو ای جهاندار جوان … کاولیشدی عالم حکمت روان
دانی فانی داکلیدنک سن انکا … نیندی اول غدار کور دنکی سنکا
کیم نچا در کیم سنی تابوت تنک … جبه صالدی اولماذین ارادهٔ جنک
دیدی افلاطون که جاکوب مونجه گنج … جمع ایلاذنک جکر قانیلد کنج
بیدنک اوش تیو بن کیتدنک آنی … طاش اولا اول که اسرکا فرسنی
دیدی فطرون که ای شاه دلبر … کیم سنک سرنجه نکه دو پیزدی شیر
نچه ایتماذنک اجل پرید خنک … قوپدنک ایندنک بیر نکی کور نک
دیدی روفس ای شه صاحب قران … دون سنکدی اوچدن اوجیبو جهان
سنی کیم غرل ایندی بو رسمه بو کون … رانیکی پیله کیم ایندی زبون
دیدی بوطوس نچه لاری ایندنک عدم … اولمیایم دیو ای شاه عجم
لیک اولمک دفعنی قیلمادنک … اولو مینک قانزه ایدی پیلامدنک
دیدی بالوس دون دیلونک سو ییلاردی … ملکت تدبیرینی ایلاردی
تولدی بوکون کیم دیلونک بغلندی اوش … خاموخیره ونیزدن اولمیش سن خموش

دیدی فیلوس کیده کیم اول نظر … سننک اولومینک انکا عبرت ییتر
مشرق و مغرب سنکدی دون یقین … پیرکفن قالدی بوکون سنکا یمین
دیدی سقراط ملکی سن قیلدنک طلب … دنیاده جکتنک بسی جور تعب
اول تعبدن نیچ راحت کورمدنک … کلدی دکیتدنک مرادنک کوزکه
دیدی مطرون ای شاه تاجور … کاولیشدنک جله ایشده چاره کر
اوشبو ایشه نیشه چاره بولمدنک … نیشه بولدردنک دوا سین قیلمدنک
دیدی بوبانی دو یعدی سنکا اژدها … دیو بولاماس چنکلدن رها
ایندی اجل آز رنجه سنی هلاک … یره دوشوب اولدنک اوشنه خاک
دیدی میروس کیم اوش مونجه حکیم … بلدرنک ویردنک فراوان زر و سیم
پیر بیسی رنجنک نه دورر پیلدی … پر بیسی دردنک دواسی بولمدی
دیدی عروس ای شه دریا شکوه … کیم دولو ایدی چرخ بیدریا کوه
بر اجل نجاسی بولدی سنکادرست … کیم سنی تبراغه صالدی قیلدی پست
قابوس دیدی که ای شاه بلند … دون فلک بوینه صالمشدنک کمند
سنی بوکون نیشه اول ایتدی اسیر … انکا قیلدنک سن دار وکیر
دیدی سوکون بنده فرمان ایدی … دون سنکا دورسپهر و مهر و ماه

بوکون ایل بویادی قانونکه سپهر | ومهر اتیادی پیشنکا هیچ مهر

سویلیاچک جون سوزی سوپلادلر | بو مثل‌لاری پیانی ایتدلر

هر وصیت کایتدی اول نیکنام | پیرزکا توردلر آنی تمام

پس اورادن آنی آلوب کیتدلر | اول تیدوکی یره پنهان ایتدلر

کیتدی مونجه گنجلر قالدی نهان | ایتدی داخی نهان آفرجهان

اوشبو در کایشدنک احوال سپهر | جهدله انکا سنکلامه مهر

مینک ایل آنده قالورسن شادمان | جونکه کیتدنک پر نفس دورر زمان

بس دلادی اسکندر رومی وقیا | شاه ذو القرنین تختینه توبا

اول زمان اولیشدی اول فیلسوف | کیم جهان حالینه بولیشدی وقوف

دینه‌نک قاتنده نفع یوغدی | آخرت نور خوسی آنده جوخدی

دیدی آطم سلطنت ایدر طلب | چکدی درلو درلو رنجیله تعب

دوتدی ملک و دوردی مونجه گنج | قویدی کیتدی کندویه قالدی رنج

پادشالغ گرچه بس مرغوبدر | جون کیره بیلمدن گیدر ناخوبدر

رنجله آطم دردی مونجه گنج و مال | قویدی آنی ایروغه قالدی وبال

آنی کیم آطم دوشوردی مال و گنج | بوکون اولمشدر انکا اول مار و رنج

آنی کیم اول ایتدی من خاجن ایدم | پانچه اوردم پادشالیغه قدم

گر کرامت اوله امارتده نفس | اول کرم امتنک اولیدی حبس

جونکه او انکا لایق اولور هر لئیم | ایستایه آنی کاوله کریم

بکالکنک آلنج دورر سرایه‌سی | آلدوغن ویرمک درر پیرایه‌سی

پادشالغ اول که جوق رنج و بلا | چاکوبن پر کیشی تاج و تخت اله

کوره بن آنده تمتع زار اوله | ملک آنده نصونکره ایرغه قاله

لذتی زه دور آننک تخییل و وهم | انکا آلدانایه کیم ده وارسه فهم

مینک ایل ایسه اولور صونکی عدم | عاقل اولن اوره به انکا قدم

پس واروب بر گوشه ایتدی اختیار | طاعته مشغول اولوب لیل و نهار

عمرنی زهد ایله کیچوردی تمام | کورزن لطف ایتدی انکا رب الانام

آزسی دنیایه ایتدی ایسه صید | ایلدی اول دولت عقبی قید

جونکه پیدا اولدی حال سلطنت | مملکتده ظاهر اولدی شیطنت

هرکیشی پر شهره دوتب اولدی شاه | هوانی قیلدی ویر آنی تباه

خلق هر پیرینی غارت ایتدلر | خامرایلاری خسارت ایتدلر

فتنه و آشوب دولدی روزگار | اشک اشقانی اولنجه آشکار

رونقه یوز دوتدی آنده کیرودهر — تنلدی آنده عمارت ایل وشهر

شاه اسکندر که بحر و بر گذشت — بو دورر اشیغی کالن سر گذشت

بهر نیکیم نقل اولدیه آندن صحیح — اوش روایت ایلدم سنکا صحیح

دینکلیو بن آنی قلغل اعتبار — جهد ایت دنیایه آلدنمه ای یار

اوشبو دنیانه کرا ایلادم بیان — دینکل اسرارن سنکا ایتدم عیان

فی معنی التمثیل

علم دورر دیدکیم آب حیات — کانی بولان نفس ایرشمز وفات

علم اهلی زنده جاوید اولور — جاهل اولن عیشدن نومید اولور

کور غفلده نه دورر صونکی کراز — ملک کان اول حرص دنیا دور واز

قهرا تیز سنک فنا غنله آپنی — مقصده وارماغه قویمز اول سنی

دنیه یه دون دردیدکم اول ایلان — زهری گرچک دورتر باقی یلان

اول پلنک جان ستان نه در غضب — کاولدر پیره درلو عصیانه سبب

جادو ابلیس لعین در پی کان — کیم سنی تزویرلن آلدر عیان

کرسنی

کرسنی اول دیو مغبون آتمیه — سنکا زینته ملایک تمیه

نه دورر عورت جهاننک زینتی — خلقی آلدافق درانینک خصلتی

کوروبن زنکینه مفتون اولمگل — عشوه سینه کابده مغبون اولمگل

اول آغاج کیم شهر یاره سویلدی — عرحالینی انکا شرح ایلادی

دهره بنکزر اول که کیچدوکی آننک — هر نفسده پر خبر جنک درشنک

حال دیمن سویلر اول آنی اثبیت — جان قولاغیلن انکا کوره ایش ایت

سوزی دنیکا که اول جاهندن کلور — هر نه دیرسم عین عرفاندن کلور

چونکه گوهر پاره ایدب خازیبل — کیم یدی یوز دوقز ایکنجی ده ایل

اولنده ایدی ربیع آلافرنک — کاولدی نظمی ختمی اوشبو دفتر

شاه اسکندر داخی کیچشدی هم — مینک یدی یوز ایل و پیرزی پیش و کم

یدی یوز ایل دوقوز ایلدی تمام — شاه اولالی اول امیر نیکنام

هم ملک شاه دوتتندن داخی بیل — کاول ایل ایدی اوج یوز دنی بیر ایل

شکر کیم بو دفتر گوهر نظام ... پیله خوش ترتیب له اولدی تمام

لفظ زیبای و عباراتی لطیف ... نظم موزون و اشاراتی ظریف

پر گلستان در آچلمش گل لری
تازه اولمش لاله و سنبل لری

درج حکمت در لبالب دولو در ... درج معنی در فضل ایله پر

هر سوزی کیم آنده نظم سویلامشم ... نه که گوهر کانده نظم ایلامیشم

هر پرین پر نسنیه قیلدم مثل
تاکه سوز بده اولنمایه خلل

مندن اوتکدن موبجه لر سویلاداولر ... در لو دستان لر بیان ایلاد ولر

قیل تفحص خامو سین اوتکمدن صونکه ... هیچ بیری کورکه بنکزرمی مونکا

گیر بو انصافن قیلاپسین نظر
کوره سین کیم نجه در سلک گهر

چرخ حالن اول آخر بیله سین ... کورمدین بیری تفرج قیله سین

بیله سین مبدا یه پرآیه معاد ... هم نه دور بر آفرنیشدن مراد

سلطنت اثینده قادر اولاسین ... مملکت فکرنده نادر اولاسین

خوان معنی دوشه میشم سکا من ... اشبو خوان ایچون حقه شکر ایله سن

نور موزی الکله که من سویلدیم ... سیل بو معنی لرکه من شرح ایلدیم

الکلکل کیم بونجه معنی درر ... صورتینه باخمه گل معنی نه گور

خیر ایچون من قونا غلام سنی ... سن داخی خیر ایله یاد ایله منی

خیر اولسون دی وهقباده شاد ... احمدنی خیر ایله ایلیه یاد

رابع محرم سنه ثلاث وتسعین
وتسعمائة من الهجرة النبویة